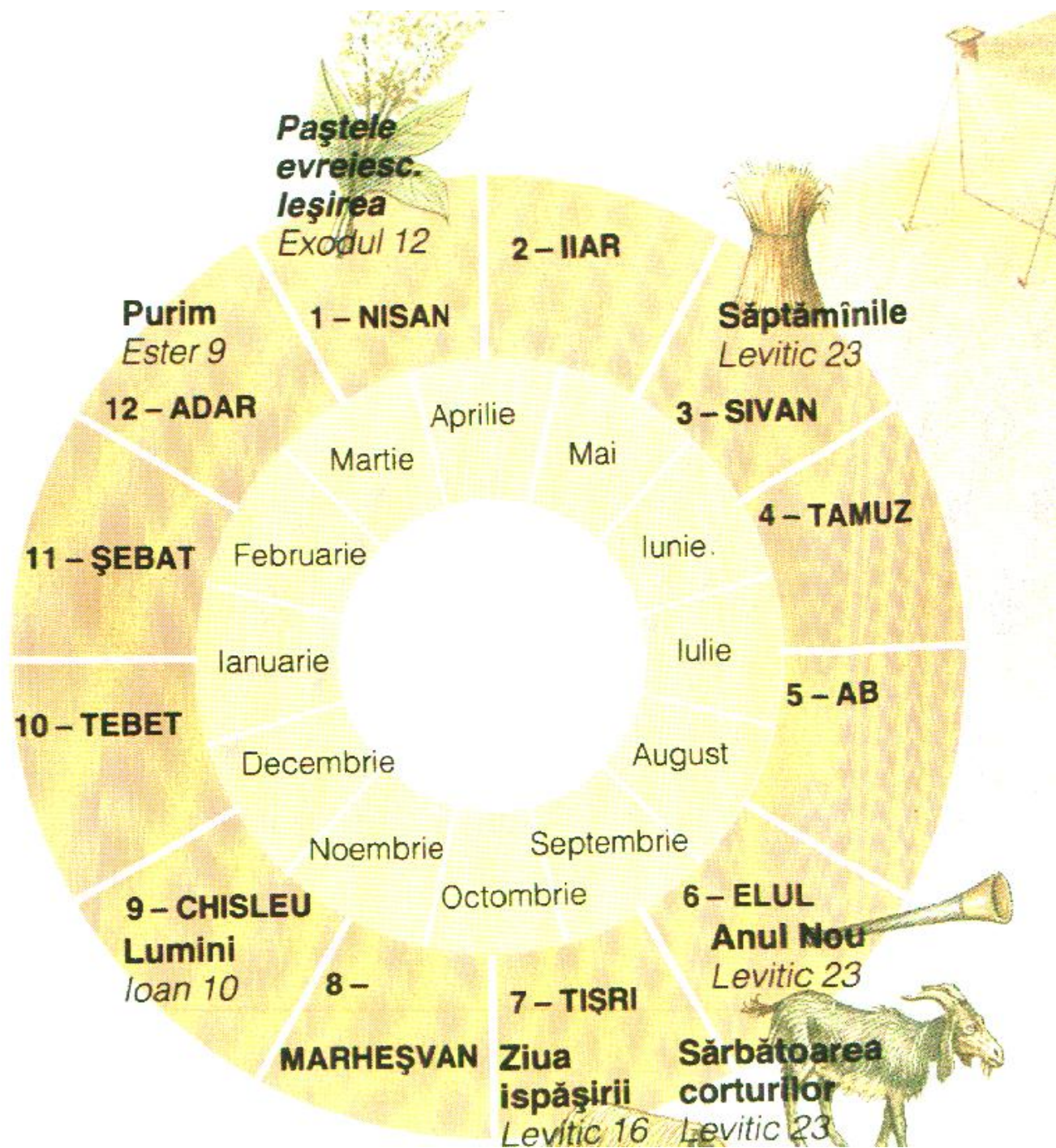

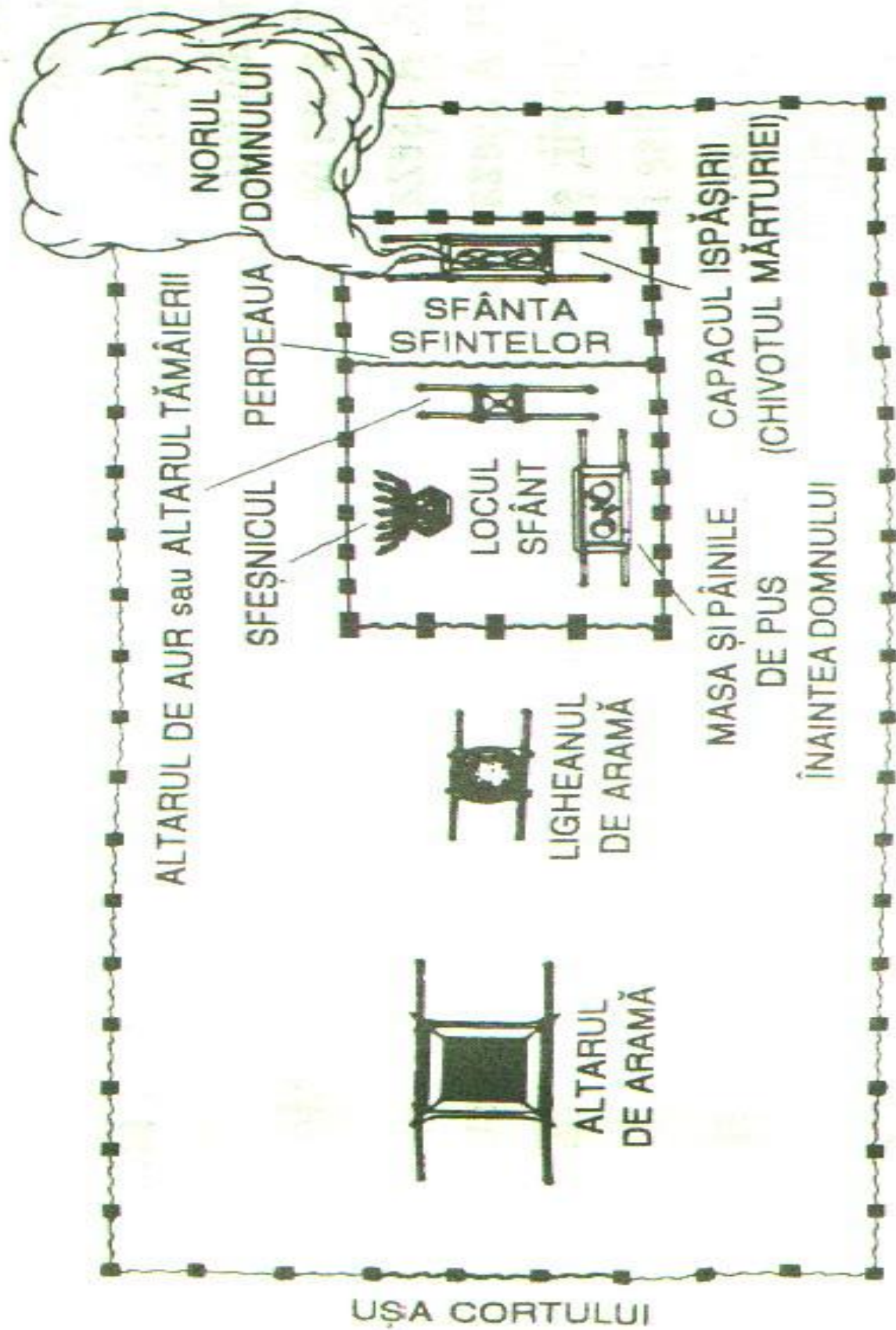
LEVITIC

Ghid de studiu

Autor : **Iulian Ghica**

Biserica NEEMIA

A. Rolul cărții în Pentateuh

Pentateuhul este compus din cinci cărți: Geneza, Exod, Levitic, Numeri și Deuteronom. În aceste cinci cărți descoperim doctrinele fundamentale ale Evangheliei și definirea a ceea ce înseamnă o relație autentică cu Dumnezeu.

În prima parte a cărții Genezei sunt prezentate începuturile: creația și căderea. Fără înțelegerea doctrinei creației și căderii, nu are sens să vorbim despre planul de răscumpărare al lui Dumnezeu. După aceea, prin istoria potopului, este prezentată Evanghelia în miniatură. După cădere, umanitatea se împarte în două: cei care umblă cu Dumnezeu și cei care aleg să fie proprii lor dumnezei. Primii sunt salvați de mânia lui Dumnezeu prin credința în El și prin soluția adusă de Acesta (corabia), iar cei care Îl sfidează sunt nimicți cu desăvârșire prin judecata divină. Istoria potopului demonstrează faptul că, după cădere, atât judecata, cât și mântuirea reprezintă realități incontestabile. Potopul anunță judecata finală, iar izbăvirea lui Noe reprezintă un prototip al mântuirii finale.

Elementul subiectiv al mântuirii este credința sau umblarea cu Dumnezeu. Istoria lui Avraam nu face decât să dezvolte acest subiect și să descrie profilul credinței mântuitoare. Dumnezeu selectează din viața lui Avraam exact acele întâmplări prin intermediul cărora ni se zugrăvește cu claritate profilul complet al credinței mântuitoare. Astfel, descoperim că această credință mântuitoare se definește printr-o încredere deplină în toate atributele Dumnezeului Creator nevăzut (atotputernicie, atotștiință, credincioșie, sfințenie, bunătate etc.) și în faptul că El Se numește pe Sine garant pentru împlinirea promisiunilor Sale față de noi, în ciuda neputinței și nevredniciei noastre. Învățăm că îndreptățirea nu este prin fapte, ci prin credință, dar și faptul că o credință autentică duce în mod natural la o ascultare necondiționată de Domnul. Este extrem de important faptul că doctrina despre mântuirea prin credință, și nu prin fapte, este așezată înainte de darea Legii. Doar astfel înțelegem că în cartea Exodului Dumnezeu nu cere poporului Israel să fie mântuiți prin faptele Legii, ci că le dă Legea pentru a direcționa credința mântuitoare spre ascultarea concretă așteptată de Domnul. În consecință, după definirea credinței mântuitoare prin viața lui Avraam, ar fi părut logic ca Exod să fie continuarea acestei istorii. Cu toate acestea, a doua parte din cartea Geneza ne prezintă istoria vieților lui Iacov și lui Iosif. Această istorie are un caracter profetic și ne ajută să facem distincția dintre sămânța istorică și sămânța spirituală a lui Avraam. Este descris, de fapt, planul de răscumpărare al lui Dumnezeu în miniatură. Viața lui Iacov este o paradigmă pentru istoria viitoare a poporului Israel. Iacov a fost predestinat să fie cel din care va veni Mesia, nu Esau. Înțelegem că nu este vorba de o predestinare la mântuire, ci de o predestinare la o slujbă istorică: aceea de a fi vasul din care să Se nască Mesia. A fi ales pentru o slujbă istorică nu înseamnă a fi și mântuit. Răzvrătitul Iacov trebuie să treacă prin multe necazuri pentru a se întoarce la Dumnezeu și beneficiază de mântuire de-abia după ce alege să calce pe urmele credinței lui Avraam.

Prin viața lui Iosif este descoperit modul în care, prin suferințele unui urmaș al lui Avraam, Dumnezeu aduce o mântuire minunată atât peste Neamuri, cât și peste evrei. Prin viața lui Iosif se împlinește în miniatură promisiunea făcută de Domnul lui Avraam: „*Toate Neamurile vor fi binecuvântate în sămânța ta.*” Prin această istorie învățăm că, deși Dumnezeu a predestinat pe Israel să fie poporul cu ajutorul căruia să scrie cartea revelației de Sine și prin care să Îl aducă pe Mesia în istorie, în ceea ce privește domeniul mântuirii, Dumnezeu este nepărtinitor și preocupat în aceeași măsură de mântuirea Neamurilor și a

evreilor. Mai mult, condiția este aceeași și pentru evrei, și pentru Neamuri: alegerea de a se încrede deplin în Domnul. Dacă istoria răzvrătirii lui Iacov și a fiilor lui profetește despre istoria răzvrătirii națiunii lui Israel, istoria mântuirii prin Iosif este o paradigmă clară cu privire la mântuirea dată prin Hristos. Precum Iosif, Mesia avea să fie respins de ai Săi, mântuirea Sa avea să fie primită de Neamuri, pentru ca, la sfârșitul istoriei, în cele din urmă, și evreii să se întoarcă la El și să plângă pe Cel ce L-au străpuns.

Cartea Geneza este o carte a începuturilor, dar și o sinteză a întregului plan al lui Dumnezeu. Este atât o carte introductivă, cât și o carte în care descoperim în miniatură Evanghelia și planul istoric de răscumpărare a omenirii. Doctrinile sale fundamentale: creația, căderea, judecata, mântuirea prin credință, predestinarea la o slujbă istorică, dar nu și la mântuire, fac posibilă înțelegerea următoarelor faze ale revelației: Exod, Levitic etc.

Cărțile Exod și Levitic sunt strâns legate una de alta și prezintă următoarele doctrine fundamentale: intrarea în relație cu Dumnezeu, definirea acestei relații și rămânerea în relație cu Domnul.

În Exod 1:1-13:16 este descrisă istoria răscumpărării lui Israel din Egipt. Israel nu este doar într-o robie fizică, ci și într-o robie spirituală: morți în păcat și amăgiți de idoli falși ai Egiptului. Răscumpărarea este inițiată de Dumnezeu; un prim pas este modelarea și trimiterea izbăvitorului uman: Moise. Răscumpărarea divină poate avea loc doar prin intermediul unui izbăvitor uman. Însă mai este nevoie de „coacerea” credinței lui Israel. Prin cele zece urgii, Yahwe își arată supremația asupra zeilor Egiptului și cucerește inima lui Israel, care alege să se încreadă în El și să îl urmeze în pustie. Și nu în ultimul rând, ultima urgie (Paștele) ne atrage atenția asupra necesității iertării, a unui substitut în moarte pentru păcatele și vinovăția lui Israel. Doctrina răscumpărării din Exod reprezintă de fapt doctrina intrării în relație cu Dumnezeu și ea include următoarele: robia spirituală, Dumnezeu - inițiatorul răscumpărării, prezența izbăvitorului uman, dovedirea supremației lui Dumnezeu față de idoli mincinoși, jertfa ispășitoare și credința lui Israel.

După răscumpărare, urmează o nouă etapă: încheierea legământului. Ea este pregătită de evenimentele care au loc pe parcursul călătoriei spre Sinai. Până să ajungă acolo, Domnul îngăduie mai multe încercări pentru popor, cu scopul ca acesta să își cunoască pornirile inimii, să capete vindecare față de bolile spirituale și să înceapă a se deprinde cu trăirea în dependență și în deplină ascultare de Yahwe. Israel începe să învețe umblarea prin credință și faptul că relația cu Yahwe nu poate exista decât dacă are la bază o încredere totală în El și o ascultare necondiționată de poruncile Acestuia. Astfel, Israel se pregătește pentru încheierea legământului. La Sinai, Domnul Se descoperă poporului în splendoarea Sa și clarifică termenii legământului: dacă Israel va fi un popor de preoți, iubindu-L pe Domnul și păzind toate poruncile Lui, atunci el va fi poporul Domnului și va avea parte de El și de binecuvântările Sale. Israel înțelege că Yahwe îl cheamă la o relație întemeiată pe încredere, dragoste și ascultare totală față de toate poruncile divine.

Este foarte interesant faptul că în cadrul încheierii legământului nu este stipulată posibilitatea iertării. Apoi, cuvintele pe al căror temei s-a încheiat legământul conțin aproape în exclusivitate porunci de natură morală. Poruncile de natură ceremonială sunt foarte puține. Ele vor fi dezvoltate mai târziu, în cartea Levitic. Acest lucru este extrem de important. Domnul cunoștea pericolul substituirii unei relații bazate pe încredere, dragoste și ascultare cu împlinirea seacă a unui set de ritualuri. Israel a avut mereu tendința să supraliciteze importanța respectării ritualurilor în detrimentul păzirii legii morale. Domnul cunoștea și pericolul transformării harului în desfrânare, prin care evreii ar fi neglijat poruncile Lui, crezând că oricum fiecare păcat se iartă. De aceea, legământul este încheiat în Exod 24, înainte de revelația cu privire la Cortul Întâlnirii și înainte de dezvoltarea poruncilor ceremoniale (cartea Levitic). Iată de ce, atunci când muștră pe Israel că își cere iertare la Templu cu scopul de a păcătuți din nou, prorocul Ieremia le aduce aminte de modul în care s-a

încheiat legământul: „Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel: «Adăugați arderile voastre de tot la jertfele voastre și mâncați-le carnea! Căci n-am vorbit nimic cu părinții voștri și nu le-am dat nici o poruncă cu privire la arderi de tot și jertfe, în ziua când i-am scos din țara Egiptului. Ci iată porunca pe care le-am dat-o: Ascultați glasul Meu și Eu voi fi Dumnezeul vostru, iar voi veți fi poporul Meu: umblați pe toate căile pe care vi le-am poruncit, ca să fiți fericiți.»” (Ieremia 7:21-23). Ieremia le amintește că încheierea legământului nu s-a efectuat pe temeiul unor cuvinte care stipulau necesitatea împlinirii unor ritualuri. Nu, Yahwe i-a chemat la o relație bazată pe ascultare de poruncile Lui, dintre care cele de prim interes sunt de ordin moral. Pe acestea Israel trebuia să le păzească mai întâi, iar pe celelalte (de natură ceremonială) să nu le lase neîmplinite.

Apoi, în capitolele 24b-31, Moise primește revelația despre Cortul Întâlnirii. Pentru ca relația să se dezvolte, nu era suficientă doar revelarea poruncilor, ci era nevoie și de Cortul Întâlnirii. Poruncile circumscriu cadrul ascultării de Dumnezeu. Însă puterea de a împlini aceste porunci vine dintr-o cunoaștere personală a Dumnezeului celui viu. Rolul Cortului Întâlnirii era să medieze această cunoaștere. Resursa pentru împlinirea Legii era Dumnezeu Însuși, iar acest Dumnezeu locuia și Se făcea cunoscut în Cortul Întâlnirii. Legea vorbește despre respectarea unui set de reguli, iar Cortul prezintă necesitatea relaționării și părtășiei cu o Persoană. Deci, Cortul este locul în care Dumnezeu locuiește în mijlocul poporului Său, spațiul în care Dumnezeu Se descoperă pe Sine, locul în care evreul se poate întâlni într-un mod personal cu Domnul. Cortul nu este făcut la întâmplare, ci după chipul arătat pe munte. El este construit după un model divin. Toate detaliile construcției au rolul de a-L revela pe Dumnezeu. Într-adevăr, Cortul trebuia să prefigureze slava lui Dumnezeu, frumusețea caracterului Său, precum și modelul relației ideale dintre Yahwe și poporul Său.

Deși Cortul Întâlnirii este și locul unde evreul căpăta iertarea, nu aceasta este prima sa funcție. Funcția sa primordială este de a-L revela pe Dumnezeu ca Persoană și de a media o întâlnire personală între evreu și Dumnezeul său: „...acolo Mă voi întâlni cu voi și îți voi vorbi. Acolo Mă voi întâlni cu copiii lui Israel și locul acela va fi sfințit de slava Mea. Voi sfinți Cortul Întâlnirii și altarul; voi sfinți pe Aaron și pe fiii lui ca să fie în slujba Mea ca preoți. Eu voi locui în mijlocul copiilor lui Israel și voi fi Dumnezeul lor. Ei vor cunoaște că Eu sunt Domnul Dumnezeul lor, care i-am scos din țara Egiptului, ca să locuiesc în mijlocul lor. Eu sunt Domnul Dumnezeul lor.” (Exod 29:42-46)

Dumnezeu a răscumpărat pe poporul Său, a început să îl învețe ascultarea de El, i-a descoperit poruncile Sale, a încheiat legământ cu el și i-a dăruit lui Moise revelația Cortului, pentru ca să poată locui în mijlocul poporului Său într-un loc care să Îl reprezinte. Însă povestea ia o întorsătură neașteptată: are loc tragedia cu vițelul de aur. Această întâmplare (Exod 32-34) răspunde la următoarele întrebări: Legământul poate fi rupt? Și dacă da, cum? Și o dată rupt, se mai poate refăce? Mesajul acestei secțiuni a Exodului este: neascultarea rupe legământul, însă acesta poate fi refăcut pe temeiul îndurării fără margini a lui Dumnezeu, prin intervenția mijlocitorului și în urma pocăinței autentice a poporului. Ultima secțiune a Exodului (35-40) relatează construirea Cortului Întâlnirii. Textul insistă pe ascultarea plină de bucurie a poporului, care respectă toate poruncile Domnului. Această ascultare este o dovadă incontestabilă a pocăinței lor; astfel, Domnul poate coborî cu bucurie în mijlocul lor.

Pocăința autentică înseamnă nu doar o părere de rău, ci și reconsiderarea atitudinii față de Dumnezeu Însuși. Dumnezeu este recunoscut ca fiind comoara cea mai de preț, iar păcătosul renunță la păcat, revine în ascultare și la planurile Lui, Îl recunoaște din nou pe Dumnezeu ca Domn și Stăpân al vieții sale. Legământul poate fi refăcut doar în urma unei pocăințe sincere și complete. Tabloul cu vițelul de aur este așezat între primirea poruncilor cu privire la Cortul Întâlnirii și prezentarea construirii acestuia. Astfel, ni se sugerează faptul că la Cort găsim atât soluția iertării fărădelegii, cât și resursele pentru a birui ispita idolatriei. Ca

nu cumva Dumnezeu să devină un idol în mintea evreului, Acesta trebuia căutat și descoperit în locul în care El S-a revelat: la Cortul Întâlnirii.

Și iată că ne apropiem de cartea Levitic, care este o continuare firească a Exodului. Cartea Exod se termină cu imaginea norului care umple Cortul, cu bucuria lui Dumnezeu de a locui în mijlocul poporului Său. Iar textul menționează: „Moise nu putea să intre în Cortul Întâlnirii pentru că norul stătea deasupra lui și slava Domnului umplea Cortul.” Astfel, se ridică următoarele întrebări: Dacă nici Moise nu se poate apropia de Dumnezeu din Cort, cine o poate face? Se poate apropia cineva de Cort? Cine și în ce condiții? Cortul este Casa Domnului, dar care sunt regulile Casei? Cum se intră, când se intră, cum se salută? Cum poate comunica evreul cu Cel ce stă între heruvimi? Cum își poate exprima pocăința și închinarea?

Cartea Levitic răspunde în primul rând acestor întrebări. Începutul cărții este foarte sugestiv: „Domnul a chemat pe Moise și i-a vorbit din Cortul Întâlnirii și i-a zis: «Vorbește copiilor lui Israel și spune-le: Când cineva dintre voi va aduce un dar Domnului...»” (Levitic 1:1-2). Astfel, dacă ultima parte a Exodului ne descrie Casa Domnului (Cortul), Leviticul ne prezintă regulile Casei. Într-adevăr, Leviticul este înainte de toate un manual al Cortului Întâlnirii. Cortul era Casa care trebuia să Îl reprezinte pe Dumnezeu. Leviticul prezintă modalitatea prin care evreul se putea întâlni cu Dumnezeu la Cortul Întâlnirii. Vom descoperi că această întâlnire era mediată de jertfe și preoți. Însă cele mai multe detalii despre aceste subiecte le descoperim în primele zece capitole ale cărții. Partea de mijloc a cărții (capitolele 11-22) tratează tema curățirilor și este presărată de leitmotivul: „Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt.” Totul trebuie să fie curat și curățit: alimentele, trupul, hainele, casele, Cortul Întâlnirii, relațiile, preoții, jertfele. Iar ceea ce justifică dimensiunea unei asemenea curățiri este în mod cert legat de prezența lui Dumnezeu în mijlocul lor: „Așa să depărtați pe copiii lui Israel de necurățiile lor, dacă pângăresc Cortul meu, care este în mijlocul lor.” (Levitic 15:31)

Astfel, înțelegem că Leviticul nu prezintă doar regulile Casei ce aveau rolul de a media întâlnirea evreului cu Dumnezeu, care locuia în Cort, dar ne arată și implicațiile coborârii lui Dumnezeu în mijlocul lor. Coborârea lui Dumnezeu în Cortul Întâlnirii, în mijlocul poporului Său, nu presupune o scădere a standardelor („de acum ne-am aranjat cu Dumnezeu și posibilitatea iertării este la doi pași!”), ci dimpotrivă, presupune o ridicare a standardelor: necesitatea respectării unor noi porunci care nu au fost stipulate în Exod la încheierea legământului.

Cartea Levitic se termină cu imaginea sărbătorilor. Dumnezeu care locuiește în Cort este un Dumnezeu al sărbătorii, El iubește sărbătoarea. Iar adevărata sărbătoare este părtășia cu El, comuniunea totală cu Cel Preasfânt. Jertfele, preoții, curățirile nu sunt un scop în sine. Ele au rolul de mediatori. Ele conduc pe Israel spre sărbătoare, iar aceasta reprezintă scopul final. Și adevărata sărbătoare este Domnul Însuși!

Cartea Numeri expune atât pericolele care amenință relația cu Dumnezeu, cât și soluțiile oferite de Dumnezeu pentru a face față acestor pericole. În primele zece capitole ale cărții, autorul vorbește despre resursele spirituale pe care Dumnezeu le pune la dispoziția poporului pentru ca acesta să poată ajunge cu bine în Canaan. În a doua parte a cărții (capitolele 11-25), autorul definește păcatul cu voia, păcatul care rupe relația cu Domnul, păcatul pentru care nu există jertfă. Într-adevăr, în aceste capitole găsim tragedia unei întregi generații care, după ce a ieșit din Egipt pe seama sângelui mielului pascal, moare în pustie din pricina păcatului cu voia. Autorul are grijă să ne arate atât ce este păcatul cu voia, cât și ce nu este păcatul cu voia, tocmai pentru a alunga temeri false care ne-ar putea fura pacea și îndepărta de Dumnezeu. Păcatul cu voia are de-a face cu perseverența în neascultare, cu alegerea repetată de a călca în picioare soluția lui Dumnezeu, cu respingerea cu încăpățănare a pocăinței. Pentru nepocăință nu există iertare și, astfel, păcatul cu voia rupe relația cu Domnul și împietrește inima celui ce Îl sfidează pe Cel Preaînalt. În ultima parte a cărții (capitolele 26-35), Dumnezeu vorbește

despre noua generație care este pusă în fața aceleiași alegeri ca și cea precedentă și ne îndreaptă privirile spre moștenirea pe care aceasta trebuie să o ia în stăpânire.

Cartea Deuteronom, ultima carte a Pentateuhului, poate fi considerată o carte a concluziilor. Este cartea de evanghelizare a noii generații, prin care Domnul vrea să Se facă cunoscut noii generații și să o pregătească pentru cucerirea țării Canaanului. Sunt reluate multe legi și multe întâmplări din trecut și sunt amintite multe lucruri sub forma unor rezumate și concluzii. Noua generație este îndemnată să nu repete istoria părinților ei, ci să rămână alipită de Domnul. Cartea pune accent deosebit pe trăirea în ascultare de toate poruncile Domnului, insistând – după cum era de așteptat - pe cele de natură morală.

Din acest scurt rezumat al Pentateuhului observăm faptul că primele cinci cărți ale lui Moise aduc răspunsuri la următoarele întrebări:

- ⇒ De ce nu suntem în relație cu Dumnezeu?
- ⇒ De ce avem nevoie să ne refacem relația cu Dumnezeu?
- ⇒ Cum intrăm în relație cu Dumnezeu?
- ⇒ Cum rămânem în relație cu Dumnezeu?
- ⇒ Ce este relația cu Dumnezeu?
- ⇒ Care sunt pericolele care ne amenință relația cu Dumnezeu?
- ⇒ Care sunt soluțiile prin care putem birui aceste pericole?

Pentateuhul este un fel de „Epistolă către Romani a Vechiului Testament”. Dacă în Noul Testament Epistola către Romani adună adevărurile fundamentale ale Evangheliei, același lucru îl realizează Pentateuhul în Vechiul Testament. Pentateuhul definește relația cu Dumnezeu, cadrul relaționării cu Creatorul. Restul Vechiului Testament nu mai aduce elemente fundamentale noi acestui cadru, ci doar ni-l amintește pe acesta cu consecvență și îl confirmă în mod repetat.

În ceea ce privește cartea Levitic, observăm o legătură foarte strânsă a acestei cărți cu cartea Exod. Dacă prima parte a Exodului vorbește despre intrarea în relație cu Dumnezeu, a doua parte a Exodului și cartea Levitic explică ceea ce este o relație autentică cu Dumnezeu. Relaționarea cu Dumnezeu este posibilă cu ajutorul a două elemente fundamentale: Legea și Cortul. Cartea Levitic se focalizează asupra celui de-al doilea element, dar evidențiază și legătura dintre Cort și Lege.

Astfel, cartea Levitic ne prezintă următoarele adevăruri fundamentale:

- ⇒ Împlinirea ritualurilor de la Cort nu poate substitui împlinirea legii morale, care este rodul mult așteptat de Domnul.
- ⇒ Cortul nu este doar o mașină de spălat a nelegiuirilor lui Israel, ci este în primul rând un loc al întâlnirii cu Dumnezeu, al cunoașterii Creatorului, al luării resurselor spirituale pentru a putea împlini Legea.
- ⇒ Cortul este și locul în care Dumnezeu oferă iertarea, dar iertarea este oferită cu scopul de a reveni în ascultare de Domnul și dăruită împreună cu resursele spirituale de care ai nevoie pentru a putea păzi poruncile Lui.

B. Cortul Întâlnirii

Cartea Levitic cuprinde manualul Cortului Întâlnirii și implicațiile coborârii slavei lui Dumnezeu în Cort. Din această pricină, este important să cunoaștem elementele componente ale Cortului, precum și funcțiile profetice ale acestuia. După cum am văzut în a doua parte a Exodului, Cortul nu putea fi făcut la întâmplare. Cortul era locul în care Domnul avea să locuiască în mijlocul poporului Său, locul în care Yahwe avea să se întâlnească cu israeliții. Trebuia, deci, să fie un loc care să Îi reflecte frumusețea și slava.

În fața Cortului se aflau altarul pentru arderile de tot și ligheanul cu apă. Focul de pe altar simboliza focul judecării lui Dumnezeu ce mistuia jertfele, care în chip simbolic purtau păcatele evreilor. Cel ce locuia în Cort era un Dumnezeu care ura păcatul și pedepsea fărădelegea. Ligheanul trebuia umplut cu apă, apă pe care preoții o foloseau pentru a se spăla și a fi curați înaintea Domnului. Proprietarul Cortului era un Dumnezeu sfânt și, pentru a intra în prezența Sa, trebuia să fii sfânt, după cum El era sfânt.

Cortul era compus din două camere. Prima cameră era numită Locul Sfânt, iar a doua, Locul Preasfânt. Cele două camere erau separate de o perdea pe care erau desenați heruvimi. La intrarea în Cort era o perdea asemănătoare. În Locul Sfânt puteau intra doar preoții, urmașii lui Aaron. Aici era un sfeșnic cu șapte brațe, care trebuia să ardă necurmat și care lumina cele douăsprezece pâini așezate pe o masă ce se afla exact înaintea sfeșnicului. Aceste pâini simbolizau cele douăsprezece seminții ale lui Israel. Lumina sfeșnicului vorbea despre Fața Domnului care privea necurmat asupra lui Israel, care veghea asupra lui și revela cu bucurie frumusețile caracterului Său. În fața perdelei dinăuntru se afla altarul de aur pentru tămâiere. Pe acest altar tămâia trebuia să ardă necurmat. Tămâia trecea de perdea și ajungea în Locul Preasfânt în fața chivotului. Ea simboliza rugăciunea necurmată a lui Israel către Domnul său. Astfel, în Locul Sfânt descoperim modelul ideal de relaționare dintre Israel și Yahwe. Accentul este pus pe comunicare. Domnul veghează necurmat asupra lui Israel și Își descoperă mereu frumusețea și căile Sale, iar Israel se lasă călăuzit de lumina cerească și răspunde necurmat cu rugăciunile sale lui Yahwe.

În Locul Preasfânt găsim chivotul în care erau cele două table ale Legii. Chivotul simboliza scaunul de domnie al lui Yahwe, al Dumnezeului lui Israel care guverna asupra poporului Său după poruncile pe care i le-a revelat la Sinai. Deasupra chivotului nu era nimic. Poporul trebuia să știe că Yahwe este un Dumnezeu nevăzut care nu poate fi reprezentat printr-un chip cioplit. În Locul Preasfânt nu intra decât Marele Preot într-o singură zi a anului, și anume de sărbătoarea Yom Kippur (Ziua Curățirii – vezi Levitic cap. 16).

Cortul Întâlnirii era Casa lui Dumnezeu, locul în care Dumnezeu Și-a așezat Numele (Deuteronom 12:5). Acolo Dumnezeu S-a revelat pe Sine și a făcut cunoscut modelul ideal de relație dintre El și poporul Său. Însă știm în același timp că dorința lui Yahwe era să locuiască în mijlocul lui Israel, care trebuia să poarte Numele Domnului (Deuteronom 28:10) și pe care psalmistul îl identifică cu locașul cel sfânt al lui Dumnezeu (vezi Psalmul 114:2). Înțelegem, deci, că Israel trebuia să fie o extensie vie a Cortului Întâlnirii.

Israel trebuia să privească spre Cortul Întâlnirii și să urmeze modelul revelat acolo, pentru ca Domnul să locuiască în mijlocul lui, iar el să Îl reprezinte pe Yahwe printre popoare. Aceasta este o primă semnificație fundamentală a Cortului, și anume aceea de a fi un model pentru casa vie a Domnului, poporul Său.

A doua semnificație fundamentală ne trimite cu gândul la un Cort ceresc. Pe perdelele Cortului și pe pereții acestuia erau desenați mulți heruvimi. Mesajul era clar: cerul a coborât pe pământ. Cortul era un loc în care cerul se îngemăna cu pământul. David ne vorbește despre un Templu din ceruri și despre un scaun de domnie ceresc: „*Domnul este în Templul Lui cel Sfânt, Domnul Își are scaunul de domnie în ceruri. Ochii Lui privesc și pleoapele Lui cercetează pe fiii oamenilor.*” (Psalmul 11:4) Știm că și chivotul din Cort era scaunul de

domnie al lui Dumnezeu. Deci, unde șade Dumnezeu: în ceruri sau pe pământ? Dumnezeu are un singur scaun de domnie. Cortul este locul în care cerul a coborât pe pământ. Cortul este o prelungire a cerului pe pământ. Astfel, înțelegem că acest Cort ridicat de Moise este o reflecție a unui Cort ceresc care exista înainte de Moise. În cartea Evrei ni se spune de mai multe ori că Hristos a intrat în Cortul ceresc și l-a curățit (vezi Evrei 6:20, 8:1-5, 9:23-24). Apoi, citind Apocalipsa, vom descoperi în ceruri un Templu care seamănă cu Cortul pe care Domnul i l-a revelat lui Moise. Cortul pământesc este, deci, o oglindire a unui Cort ceresc.

A treia semnificație fundamentală este de natură profetică. Cortul este un indicator către Hristos. Hristos Isus este adevărata jertfă și adevăratul Mare Preot, dar și locul unde locuiește truște toată plinătatea Dumnezeirii. Într-adevăr, Cortul profește întruparea Fiului lui Dumnezeu. La fel cum pe vremea lui Moise cerul a coborât pe pământ într-un loc care trebuia să oglindească slava lui Dumnezeu, la fel s-a întâmplat și la nașterea lui Isus: Fiul lui Dumnezeu a coborât pe pământ pentru a oglindi slava Tatălui ceresc. De aceea, în capitolul 1 din Evanghelia după Ioan, în original, descoperim nu verbul „a locuit printre noi”, ci expresia ciudată „*a cortuit printre noi.*” Este cu siguranță o trimitere la funcția profetică a Cortului Întâlnirii. Și într-adevăr, privind la viața pământească a lui Isus, descoperim nu doar frumusețea caracterului Tatălui, ci și modelul ideal de relaționare dintre om și Dumnezeu. În măsura în care vom urma acest model, în această măsură Dumnezeu va locui în noi, iar noi vom fi Casa lui Dumnezeu, o extensie vie a Hristosului Său pe pământ. După cum Cortul lui Moise era locul în care S-a revelat Dumnezeu, locul unde locuia Dumnezeu și modelul unei relații perfecte dintre Yahwe și Israel, la fel Isus Hristos este noul loc, superior, unde Dumnezeu locuiește, unde El S-a revelat și unde putem descoperi modelul perfect al relației dintre om și Dumnezeu.

Observăm că semnificația Cortului este foarte complexă. Este foarte important să înțelegem că există, de fapt, trei semnificații fundamentale și nu doar una singură. Înțelegerea celor trei semnificații este esențială pentru a putea face aplicații legitime din cartea Levitic.

C. Levitic – structura cărții

După cum am menționat deja, cartea Levitic se împarte în trei secțiuni mari:

- I) 1:1 - 10:20 – **Jertfe și preoți**
- II) 11:1 - 22:33 – **Curățiri**
- III) 23:1 – 27:34 – **Sărbători**

I) **1:1 – 10:20 - Jertfe și preoți**

În secțiunea I găsim manualul Cortului Întâlnirii, adică setul de reguli pe care evreul trebuia să le respecte pentru a se apropia de Domnul care locuia în Cort. Descoperim că apropierea evreului de Domnul era mediată de jertfe și preoți. Ritualurile de la Cort nu erau un scop în sine, ci erau pline de semnificații și aveau rolul de a-l învăța pe evreu adevărata închinare înaintea Domnului. Iată mai detaliat conținutul primei secțiuni:

1. **Jertfele de mulțumire (1:1 – 3:17)**

- a) 1:1-17 - Arderea de tot
- b) 2:1-16 - Jertfa de mâncare
- c) 3:1-17 - Jertfa de părtășie

2. Jertfele pentru păcat (4:1 – 6:13)

- a) 4:1-35 - Jertfa de ispășire
- b) 5:1 – 6:7 - Jertfa pentru vină

3. Legile jertfelor (6:8 -7:38)

4. Consacrarea preoților în slujba Cortului (8:1 – 10:20)

- a) 8:1 – 9:24 – Consacrarea lui Aaron și a fiilor săi
- b) 10:1-20 - Doi fii ai lui Aaron mistuiți de mânia Domnului

II) 11:1 – 22:33 - Curățiri

A doua secțiune a cărții este plină de porunci cu privire la curățiri: alimentele, trupul, casele, obiectele, Cortul Întâlnirii, relațiile, preoții, jertfele, totul trebuia să fie curat. Aceste curățiri sunt justificate de prezența lui Dumnezeu în mijlocul taberei: „Fiți sfinți, căci Eu, care sunt în mijlocul vostru, sunt sfânt!” Această secțiune ne arată care sunt implicațiile coborârii slavei Domnului în Cortul din mijlocul poporului. Coborârea Dumnezeului iertării în mijlocul lor nu înseamnă posibilitatea coborârii standardelor și a transformării harului în desfrânare. Dimpotrivă, standardele sfințeniei poporului sunt ridicate și mai mult. O apropiere mai mare de Domnul implică o sfințire mai profundă și nu reprezintă nicidecum un temei pentru a neglija ascultarea de El. Iată conținutul detaliat al acestei secțiuni:

1. Curățirea alimentelor, trupului, caselor și obiectelor (11:1 – 15:33)

- a) 11:1-47 – Curățirea alimentelor
- b) 12:1-8 – Curățirea femeilor după naștere
- c) 13:1-14:57 – Curățirea de lepră
- d) 15:1-33 – Necurățiile bărbatului și ale femeii

2. Curățirea Cortului Întâlnirii (16:1-17:16)

- a) 16:1-34 – Marea Zi a Curățirii
- b) 17:1-16 – Reguli despre jertfe și alimentație

3. Curățirea relațiilor (18:1 – 20:27)

- a) 18:1-30 – Curăție în domeniul relațiilor sexuale
- b) 19:1-37 – Curăție în relațiile sociale
- c) 20:1-27 – Pedepsele pentru relațiile sexuale ilegitime

4. Curățirea preoților și a jertfelor (21:1 – 22:33)

- a) 21:1-24 – Curățirea preoților
- b) 22:1-33 – Curățirea jertfelor

III) 23:1 – 27:34 - Sărbători

A treia secțiune este dedicată sărbătorilor. Până acum, evreul a învățat că trebuie să apeleze la jertfe și la preoți și să se curețe în toate domeniile vieții sale. Acest proces complex nu era însă un scop în sine. Scopul final era apropierea de Dumnezeu, adică Sărbătoarea. Finalul cărții ni-L prezintă pe Yahwe ca un Dumnezeu al sărbătorii, care îl invită cu mare bucurie pe evreu la sărbătoarea Sa.

1. Sărbători (23:1- 25:55)

- a) 23:1-44 – Sărbători anuale
- b) 24:1-23 – Sfeșnicul, pâinile și pedeapsa pentru hulă
- c) 25:1-55 – Anul sabatic și anul de veselie

2. Binecuvântarea și blestemul (26:1-46)

3. Despre juruințe și închinarea unor lucruri Domnului (27:1-34)

D. Levitic – întrebări ajutătoare pentru studierea cărții

I) 1:1 – 10:20 – Jertfe și preoți

1. Jertfele de mulțumire (1:1 – 3:17)

- 1) Citiți sfârșitul Exodului și începutul cărții Levitic. Ce legătură ar putea fi între cele două cărți?
- 2) Dacă arderea de tot este o jertfă de mulțumire, de ce în 1:4 este pomenită ispășirea pe care avea să o facă această jertfă? Dacă cel ce venea să se închine Domnului avea toate păcatele mărturisite și iertate, atunci ce anume mai ispășea arderea de tot?
- 3) În ce sens arderea de tot adusă după rânduielile de la Cort era o jertfă de un miros plăcut Domnului?
- 4) Citiți cu atenție detaliile arderii de tot. Care este specificul acestei jertfe și ce mesaj ar putea transmite ea? Ce putea învăța evreul din acest ritual?
- 5) De ce, în cele din urmă, era necesar să se aducă jertfe? Chiar avea nevoie Dumnezeu de aceste jertfe?
- 6) De ce credeți că este dispus Dumnezeu să primească și o ardere de tot mai mică (un pui de porumbel)? Oare închinarea noastră nu trebuie să ne coste (vezi 2 Samuel 24:24)?
- 7) Care este specificul jertfei de mâncare? Ce putea învăța evreul din acest ritual? Ce noutate aduce această jertfă față de arderea de tot?
- 8) De ce este adusă sarea ca semn al legământului și de ce trebuia să lipsească atât mierea, cât și aluatul atunci când se aduceau jertfele de mâncare?

- 9) În ce sens jertfa de mâncare este o jertfă de aducere aminte? Cine trebuie să își aducă aminte și ce anume?
- 10) Care este specificul jertfei de mulțumire din capitolul 3? (Traducerea din limba engleză o numește și jertfa de părtășie sau jertfa pentru pace). Ce putea învăța evreul din acest ritual?
- 11) Unde mai găsim informații despre această jertfă în cartea Levitic? Cum pot să ne ajute aceste informații în surprinderea specificului și semnificațiilor jertfei?
- 12) Care este motivul pentru care cele trei tipuri de jertfe de mulțumire sunt așezate tocmai în această ordine?
- 13) De ce evreul nu avea voie să mănânce sânge sau grăsime? Ce putea învăța el din această interdicție?
- 14) Ce învățăm despre Dumnezeu din jertfele de mulțumire? Ce învățăm cu privire la așteptările Sale față de Israel?
- 15) Care ar putea fi corespondentele nou-testamentale ale acestor tipuri de jertfă?
- 16) Care sunt principalele aplicații pe care acestea le propun credincioșilor din Noul Legământ?

2. Jertfele pentru păcat (4:1 – 6:13)

- 1) Ce înseamnă a păcătuți fără voie? Dar ce înseamnă a păcătuți cu voia? Putem afirma că subsecțiunea 4:1 – 6:13 sugerează că Yahwe oferă iertarea doar pentru păcatele fără voie?
- 2) De ce păcatul Marelui Preot aduce vină asupra poporului (vezi 4:3)? Este drept ca păcatul unui singur om să aducă vinovăție peste un popor întreg care nu a păcătuțit?
- 3) Comparați jertfa adusă pentru păcatul Marelui Preot și jertfa adusă pentru păcatul întregii adunări. Care sunt asemănările și care sunt deosebirile? Cum explicați aceste asemănări și aceste deosebiri?
- 4) Comparați jertfa adusă pentru păcatul Marelui Preot sau pentru păcatul întregii adunări cu jertfa adusă pentru păcatul unui singur evreu. Cum explicați deosebirile dintre aceste tipuri de jertfă?
- 5) De ce în cazul jertfei pentru păcatul Marelui Preot sau pentru păcatul întregii adunări restul vițelului era ars afară din tabără? Ce se făcea cu acest rest în cazul unei jertfe de ispășire pentru păcatul unui singur evreu?
- 6) De ce mărimea jertfei de ispășire era proporțională cu statutul celui care păcătuia (Mare Preot > căpetenie > om de rând)?
- 7) Care este specificul jertfei de ispășire? Ce putea învăța evreul din această jertfă?
- 8) Putea fi evreul sigur de iertarea păcatului său?
- 9) Pe ce bază putea ierta Yahwe fărădelegea?
- 10) Cum putea fi o jertfă de ispășire de un miros plăcut Domnului (vezi 4:31)?

- 11) Care este specificul jertfei pentru vină? Care este diferența dintre această jertfă și jertfa de mulțumire?
- 12) De ce există două tipuri de jertfe pentru păcat? Când anume se aducea jertfa de ispășire și când se aducea jertfa pentru vină? Ce învățătură nouă aduce jertfa de ispășire?
- 13) De ce este dispus Domnul să scadă mărimea jertfei de ispășire (vezi Levitic cap. 5)?
- 14) În 5:11 Yahwe este dispus să primească chiar și un pumn de făină ca jertfă ispășitoare. Oare nu contrazice acest lucru principiul din Evrei 9:22: „Și, după Lege, aproape totul este curățit prin sânge; și fără vărsare de sânge nu este iertare”?
- 15) Comparați jertfa pentru vină descrisă în 5:14-19 cu cea descrisă în 6:1-7. Cum explicați asemănările și deosebirile?
- 16) Ce învățăm despre inima lui Dumnezeu din jertfele pentru păcat?
- 17) De ce credeți că autorul a așezat jertfele de mulțumire înaintea jertfelor pentru păcat? Oare nu era mai logic să ne prezinte mai întâi jertfele pentru păcat și apoi pe cele de mulțumire? Oare nu mai întâi trebuia să îți rezolvi problema păcatului și de-abia apoi să poți avea părtășie cu Domnul?
- 18) Care este corespondentul nou-testamental al jertfelor pentru păcat?
- 19) Ce aplicații putem extrage pentru credinciosul din Noul Legământ?

3. Legile jertfelor (6:8 – 7:38)

- 1) Legile jertfelor stipulează ce anume trebuia să se mănânce și ce nu din jertfele descrise în prima parte a cărții. Astfel, o întrebare esențială pentru această subsecțiune este: ce anume simboliza actul de a mânca dintr-o jertfă?
- 2) De ce darul de mâncare al unui preot trebuia ars în întregime? De ce, spre deosebire de darul de mâncare adus de un simplu evreu, nimeni nu avea dreptul să mănânce din acesta?
- 3) Din jertfa de ispășire adusă de un preot avea dreptul să mănânce cineva?
- 4) De ce din jertfa al cărei sânge era adus în Locul Sfânt nu avea dreptul să mănânce nimeni?
- 5) În ce sens jertfa de ispășire este un lucru preasfânt? Și în ce sens oricine și orice va fi atins de ea va fi sfințit? Și dacă sfințirea este un lucru pozitiv, de ce se iau în 6:26-29 măsuri pentru prevenirea ei?
- 6) Comparați ritualul jertfei pentru vină cu cel al jertfei de mulțumire. Ce diferență este între ele?
- 7) Din jertfa de mulțumire avea dreptul să mănânce doar preotul, sau și evreul care aducea jertfa?
- 8) Ce diferență este între o jertfă de mulțumire adusă ca laudă și una adusă ca împlinire a unei juruințe? Și de ce, pentru prima, carnea trebuia mâncată în aceeași zi, pe când pentru a doua carnea putea fi mâncată în interval de două zile?
- 9) De ce, dacă se mânca din jertfa de mulțumire și a treia zi, jertfa era invalidată?

- 10) De ce, dacă cineva era necurat și mânca din carnea jertfei de mulțumire, era pedepsit cu moartea? De ce era atât de gravă această neglijență?
- 11) De ce era pedepsit cu moartea cel care mânca sânge sau grăsime?
- 12) Dacă cineva mânca sânge și apoi voia să își ceară iertare, mai putea fi absolvit de pedeapsa cu moartea?
- 13) Citiți cu atenție Levitic 7:38. Darurile erau aduse de bunăvoie sau aducerea lor era obligatorie?
- 14) Ce putem învăța despre Dumnezeu din legile jertfelor?
- 15) De ce acum jertfele sunt așezate într-o ordine diferită față de cea din prima parte a cărții?
- 16) Ce relevanță au aceste legi pentru credincioșii nou-testamentali?

4. Consacrarea preoților în slujba Domnului (6:8 – 7:38)

- 1) De ce a fost chemată toată adunarea ca să asiste la consacrarea în slujbă a lui Aaron și a fiilor lui?
- 2) Care este statutul lui Moise la Cortul Întâlnirii? El conduce ritualul sfințirii lui Aaron și a fiilor lui. Dar pe el cine l-a sfințit și pentru ce?
- 3) De ce altarul avea nevoie să fie curățit cu sânge (vezi 8:15)? Oare și lucrurile materiale pot fi purtătoare de păcat și necurăție, la fel cum sunt vasele umane?
- 4) Citiți cu atenție jertfa adusă pentru închinare în slujba Domnului (8:22-36). Cu ce jertfă, dintre cele tipice, seamănă această jertfă specială? Care este specificul acestei jertfe și care ar putea fi semnificațiile ei?
- 5) De ce sfințirea preoților dura șapte zile? A stat poporul șapte zile la ușa Cortului?
- 6) De ce li se cerea lui Aaron și fiilor săi să aducă jertfele enumerate la începutul capitolului 9 în ziua a opta?
- 7) În 9:6 găsim o promisiune: „*vi se va arăta slava Domnului.*” S-a împlinit această promisiune?
- 8) De ce au intrat Moise și Aaron în Cort (9:23)?
- 9) Ce semnificație are focul care a mistuit jertfa de pe altar (9:24)?
- 10) Cum explicați arderea fiilor lui Aaron? Care a fost vina lor? De ce nu li s-a dat timp să se pocăiască? De ce nu au fost întâi atenționați și chemați la pocăință, și apoi pedepsiți? Oare nu exista iertare pentru păcatul lor?
- 11) În ce măsură se armonizează imaginea despre Dumnezeu din capitolele 4-6a (un Dumnezeu care oferă cu bucurie iertarea) și cea din capitolul 10 (un Dumnezeu care pentru o singură greșeală trimite în iad două suflete, fără să le mai dea timp să se pocăiască)?
- 12) De ce nu i se îngăduie lui Aaron să își plângă feciorii sau să părăsească în acea zi Cortul? Ce fel de Dumnezeu este Acesta?
- 13) În capitolul 10 asistăm la două abateri de la rânduielile Cortului: cea a celor doi fii și cea a lui Aaron care nu a mâncat din jertfă. De ce la prima Dumnezeu reacționează atât de dur, iar pe a doua parcă o trece cu vederea?

- 14) De ce considera Aaron că n-ar fi fost bine să mănânce din jertfă în acea zi (10:19)?
- 15) Moise a fost mulțumit de cuvintele sale. Oare a fost mulțumit și Domnul?
- 16) De ce este așezat acest tablou înfiorător din capitolul 10 imediat după tabloul cu sfințirea preoților?
- 17) De ce capitolele 8-11 sunt așezate după prezentarea jertfelor și nu invers?
- 18) Care este corespondentul preotului în Noul Legământ?
- 19) Ce lecții practice putem învăța din aceste capitole?
- 20) Reacția lui Dumnezeu din capitolul 10 se mai poate repeta și în Noul Legământ?

a. 11:1-22:33 – Curățiri

a. Curățirea alimentelor, trupului, caselor și obiectelor (11:1 – 15:33)

- 1) În ce sens unele animale erau necurate și altele curate? Înainte de Levitic 11 exista o astfel de diferențiere?
- 2) Pe baza căror criterii unele animale erau considerate curate, iar altele necurate? Sunt aceste criterii alese la întâmplare?
- 3) Care este scopul restricțiilor alimentare din Levitic 11?
- 4) De ce era considerată o femeie necurată după naștere și de ce dura atât de mult curățirea ei deplină?
- 5) Oare nu era în acest mod pusă într-o lumină proastă nașterea de copii? Oare era legitimă privarea femeii de la bucuria de a merge la Sfântul Locaș?
- 6) De ce era nevoie de jertfă de ispășire pentru curățirea ei? Ce păcat a înfăptuit ea?
- 7) De ce timpul necesar curățirii era mult mai mare atunci când se năștea o fată decât atunci când se năștea un băiat? Oare nu sugerează acest text faptul că un băiat este din naștere mai valoros, mai curat decât o fată?
- 8) Care este rostul și semnificația curățirii femeii după naștere?
- 9) De ce insistă autorul atât de mult pe diagnosticarea leprei și pe curățirea de lepră?
- 10) De ce diagnosticul putea fi pus doar de preot? De ce nu puteau fi instruite și alte persoane din popor (Leviți, bătrâni, doctori etc.) pentru a diagnostica această boală?
- 11) Era lepra o consecință a păcatului?
- 12) De ce ni se oferă atâtea detalii în legătură cu ritualul pe care trebuia să îl împlinescă evreul care a fost curățit de lepră? Comparați acest ritual cu ritualul consacrării preoților în slujba Domnului (vezi Levitic cap. 8) Cum explicați asemănările și deosebirile?
- 13) De ce la curățirea leprei de pe case trebuia adusă o jertfă de ispășire pentru casă? Era casa purtătoare de păcat?
- 14) De ce în cazul curățării leprei de pe haine nu era necesar să se aducă o jertfă de ispășire?

- 15) Citiți cu atenție Levitic capitolul 15. Care este semnificația poruncilor din acest capitol?
- 16) De ce trebuia adusă jertfă de ispășire în cazul scurgerilor din trupul bărbatului sau al femeii? Reprezentau aceste scurgeri ceva păcătos?
- 17) De ce rămâneau necurați atât de mult timp (șapte zile)? Gândiți-vă la faptul că femeia era condamnată să fie necurată cel puțin șapte zile pe lună! Cum vi se pare acest lucru?
- 18) Reluați capitolele 11 și 15. Încercați să vă imaginați cum ar arăta viața dumneavoastră dacă ați încerca să respectați cu strictețe toate aceste porunci? Ce schimbări s-ar produce? V-ar fi greu? V-ar fi ușor?
- 19) Care este rostul și semnificația poruncilor din Levitic 11-15?
- 20) În Exod 24 Yahwe a încheiat legământ cu Israel pe baza poruncilor din Exod 20-23. În aceste capitole erau stipulate condițiile pe care trebuia să le respecte Israel. Pe ce teme i adaugă Yahwe noi porunci, noi condiții (ca cele din Levitic 11-15), pe care Israel trebuia să le respecte pentru ca legământul să nu se rupă? V-ar plăcea ca, după încheierea unui contract, să primiți noi condiții ce trebuie respectate?
- 21) Care din poruncile din Levitic 11-15 rămân valabile și în Noul Legământ? Care este relevanța lor pentru cei din Noul Legământ?

b. Curățirea Cortului Întâlnirii (16:1 - 17:16)

- 1) De ce Marele Preot avea voie să intre în Sfânta Sfintelor doar o singură dată pe an? Și de ce avea voie tocmai în Marea Zi a Curățirii? Și de ce doar Marele Preot?
- 2) Care era semnificația acestei zile? De ce sângele trebuia adus de data aceasta dincolo de perdeaua dinăuntru?
- 3) În Levitic capitolele 4-6a ni se spune că atunci când evreul aducea jertfă pentru păcat era iertat. Dacă acest lucru este adevărat, atunci de ce pentru păcatele lui Israel se făcea ispășire în a zecea zi a lunii a șaptea (vezi 16:16,21,22)? Ziua aceasta are în vedere păcatele deja mărturisite ale lui Israel, sau păcatele nemărturisite ale norodului?
- 4) De ce se făcea ispășire pentru altar? Puteau fi obiectele purtătoare de fărădelege? Iar altarul nu fusese sfințit în capitolul 8, unde s-a făcut ispășire pentru el prin jertfă?
- 5) De ce din jertfele de ispășire de Yom Kippur nu avea voie să mănânce nimeni? De ce erau arse în întregime afară din tabără?
- 6) Care este semnificația țapului pentru Azazel? Ce reprezintă Azazel? Cum putea un țap viu să slujească pentru ispășire? Cine făcea de fapt ispășirea: țapul care ardea pe altar, sau cel alungat în pustie?
- 7) Care este corespondentul nou-testamental al Marii Zile a Curățirii?
- 8) Ce poate învăța credinciosul din Noul Legământ din Levitic capitolul 16?
- 9) Ce legătură poate fi între capitolele 16 și 17? De ce, după prezentarea Zilei Ispășirii, autorul insistă pe locul în care trebuiau aduse jertfele și pe interdicția de a mânca sânge?

- 10) De ce evreii nu aveau voie să junghie animale decât la ușa Cortului Întâlnirii? Oare nu aveau voie să junghie un animal la cortul lor nici chiar dacă doreau doar să îl mănânce?
- 11) De ce nu aveau evreii voie să mănânce sânge? Care este semnificația acestei interdicții? Mai este ea valabilă în Noul Legământ?
- 12) Care este relevanța poruncilor din Levitic capitolul 17 pentru creștinii din secolul al XXI-lea?

c. Curăția relațiilor (18:1 - 20:27)

- 1) Care este temeiul interdicțiilor din capitolul 18 cu privire la relațiile sexuale? Au fost aceste interdicții valabile și înainte de scrierea Leviticului?
- 2) În Levitic 18:16 găsim interdicția de a ne apropia de nevasta fratelui nostru. Însă în Deuteronom 25:5 găsim următoarea poruncă: dacă un om moare fără urmaș, nevasta mortului să se mărite cu cumnatul ei. Cum explicați această aparentă contradicție? Moartea partenerului cuiva anulează interdicțiile din Levitic capitolul 18?
- 3) **Sunt toate interdicțiile** din Levitic 18 valabile și în Noul Legământ? Argumentați răspunsul dumneavoastră.
- 4) Subsecțiunea 18-20 conține multe porunci de natură morală. Care este rostul lor în miezul unei cărți dedicate ritualurilor și curățirilor ceremoniale?
- 5) În capitolele 18-20 sunt multe porunci de natură morală pe care nu le găsim în Exod 20-23. Poate este de înțeles ca poruncile din domeniul ceremonial să fie adăugate după facerea Cortului. Însă nu ar fi fost logic ca cele de ordin moral să fie date toate înainte de încheierea Legământului, care a avut loc în Exod 24?
- 6) De ce insistă autorul atât de mult pe curățirea relațiilor sexuale? Exista iertare pentru încălcarea poruncilor din Levitic 18?
- 7) De ce credeți că lista de porunci din capitolul 19 este introdusă de pasajul 19:1-4 și de un rezumat al jertfei de mulțumire (19:5-8)?
- 8) Poruncile din Levitic 19 sunt înșiruite la întâmplare sau putem descoperi o logică a înșiruirii lor?
- 9) Cum explicați amestecul dintre poruncile de ordin moral și cele de ordin ceremonial din Levitic 19?
- 10) Care dintre poruncile din Levitic 19 se regăsesc și în Exod 20-23? De ce credeți că au fost repetate?
- 11) Care porunci din Levitic 19 nu se regăsesc în Exod 20-23? Pe ce temei au fost adăugate ele și de ce tocmai acum?
- 12) În capitolul 20 găsim pedepsele pentru încălcarea poruncilor din capitolul 18. De ce pedepsele nu au fost așezate imediat după porunci, ci între capitolele 18 și 20 a fost așezată de autor lista cu poruncile din capitolul 19?
- 13) În capitolul 20 descoperim faptul că, pentru încălcarea poruncilor din capitolul 18, pedeapsa este de regulă aceeași: moartea. De ce nu a fost stipulat acest lucru într-o singură frază, ci autorul reia o bună parte dintre poruncile din capitolul 18 și specifică în dreptul fiecăreia pedeapsa capitală pentru nerespectarea ei?

- 14) Capitolele 18-20 reprezintă o oază dedicată moralității într-o mare a ceremonialurilor. Care este rostul acestei subsecțiuni? De ce a fost așezată între Marea Zi a Curățirii și curățirea preoților și a jertfelor (cap. 21-22)?
- 15) Care este relevanța acestor capitole pentru credincioșii din Noul Legământ? Care porunci mai sunt valabile și care nu?
- 16) Căsătoria între rude apropiate este interzisă în Noul Legământ? Cum să judecăm fapte de genul: căsătoria între verișori de gradul I sau căsătoria între verișori de gradul al II-lea?

d. Curățirea preoților și a jertfelor (21:1 – 22:33)

- 1) Porunca de a nu se atinge de un mort era valabilă doar pentru preoți?
- 2) De ce Marele Preot nu avea voie să se atingă de nici un mort și de ce avea voie să se căsătorească doar cu o fată fecioară? Nu este pusă astfel într-o lumină proastă căsătoria cu o văduvă?
- 3) De ce preoții cu metehne trupești nu aveau voie să aducă jertfe? Îi discriminează Dumnezeu pe cei cu deficiențe fizice? Ce ar zice cei de la Drepturile Omului despre astfel de porunci?
- 4) Era meteahna trupească o consecință a păcatului?
- 5) De ce era atât de gravă pedeapsa pentru cel care era necurat și mânca din lucrurile închinare Domnului (pedeapsa cu moartea)?
- 6) De ce doar cei din casa preotului aveau voie să mănânce din lucrurile sfinte?
- 7) De ce trebuia ca jertfele să fie fără cusur? În cele din urmă, ele nu reprezentau nimic în sine, iar Domnul privea la inima evreului, inimă care trebuia să fie fără cusur?
- 8) De ce trebuia ca preoții să se supună unor curățiri speciale, deosebite față de cele valabile pentru tot Israelul?
- 9) De ce credeți că autorul a așezat subsecțiunea despre curățirea preoților și a jertfelor tocmai la finalul secțiunii despre curățiri?
- 10) Care este relevanța poruncilor din Levitic 21-22 pentru credincioșii nou-testamentali?

f. 23:1 – 27:34 – Sărbători

1. Sărbători (23:1 – 25:55)

- 1) Definiți conceptul de sărbătoare în lumina acestor capitole. Care era rostul sărbătorii? De ce a rânduit Yahwe sărbători în Israel?
- 2) De ce lista sărbătorilor anuale începe cu Sabatul?
- 3) De ce sărbătorile anuale au fost așezate tocmai în aceste perioade ale anului: luna 1, luna 7?

- 4) Care este semnificația fiecărei sărbători în parte pentru Israel? Ce putea învăța evreul din fiecare sărbătoare?
- 5) Are vreo importanță ordinea în care au fost așezate aceste sărbători?
- 6) După prezentarea tuturor sărbătorilor urmează o concluzie (23:37-38), după care autorul revine la Sărbătoarea Corturilor (23:39-44). Cum explicați această ciudată revenire?
- 7) În Coloseni 2:16-17, Pavel ne spune că sărbătorile levitice reprezintă și ele un indicator spre Hristos. Cum anume arăta fiecare sărbătoare în parte spre venirea lui Hristos?
- 8) Capitolul 24 este compus din trei tablouri: untdelemnul pentru sfeșnic, masa și pâinile, pedepsirea cu moartea a unui hulitor. Ce legătură ar putea fi între aceste trei tablouri?
- 9) De ce credeți că autorul a așezat capitolul 24 la mijlocul prezentării sărbătorilor, între capitolele 23 și 25?
- 10) Care este scopul și semnificația anului sabatic și anului de veselie?
- 11) De ce nu era Yahwe de acord ca pământurile să poată fi vândute pe veci? De ce trebuia ca în anul de veselie fiecare să se întoarcă la moșia și la familia sa?
- 12) Cum vi se pare ecuația de calculare a prețului unui teren prezentată în 25:15-16? Oare nu era logic să coboare prețul cu cât vor fi mai mulți ani de la anul de veselie?
- 13) Care este rațiunea legii din 25:30 și care este motivul pentru care cetățile levitice fac excepție de la aplicarea acestei legi?
- 14) De ce nu a abolit Yahwe sclavia în Israel? Nu este oare libertatea individului un drept fundamental?
- 15) Comparați legea din Levitic 25:39-41 cu cea din Deuteronom 15:12-18. Cum se armonizează cele două legi?
- 16) Ce putem învăța și aplica noi din Levitic 25?

2. Binecuvântarea și blestemul (26:1-46)

- 1) De regulă, binecuvântarea și blestemul erau rostite în cadrul încheierii unui legământ – era un limbaj cultural al vremii. De exemplu, când a fost reînnoit legământul dintre Yahwe și Israel (vezi Deuteronom 29:1), au fost rostite binecuvântările și blestemele (vezi Deuteronom 28). Dacă legământul a fost încheiat în Exod 24, de ce se termină cartea Levitic cu rostirea binecuvântărilor și blestemelor? Găsim aceste binecuvântări și blesteme în cadrul legământului încheiat în Exod 24?
- 2) De ce binecuvântările sunt așezate înaintea blestemelor?
- 3) De ce blestemele ocupă o cantitate mai mare de text?
- 4) Ce părere aveți de belșugul binecuvântărilor materiale? Care era rostul acestora?
- 5) Cum comentați expresia: „*vă voi pedepsi de șapte ori mai mult pentru păcatele voastre*”? Este drept ca cineva să fie pedepsit de șapte ori mai mult decât merită?
- 6) Cum comentați expresia: „*și sufletul Meu vă va urî*” (26:30)? Poate un Dumnezeu al iubirii să urască? Cum să înțelegem dragostea necondiționată a lui Dumnezeu din Romani 5a?

- 7) Pasajul din 26:40-46 reprezintă o profeție?
- 8) De ce nu îi va nimici Dumnezeu de tot pe evrei (26:44)?
- 9) În 26:42, 45 se face referire la un legământ. Care este conținutul acestui legământ și de ce acesta, și nu legământul de la muntele Sinai (Exod 19-24a), reprezintă un temel pentru acțiunile lui Yahwe prezentate în pasajul 26:40-45?
- 10) Ce relevanță are capitolul 26 pentru Noul Legământ? Mai rămân valabile aceste binecuvântări și blesteme? Au fost ele valabile tot timpul în Israel de-a lungul Vechiului Legământ (vezi 1 Împărați 21 și Psalmul 73)?

3. Juruințe și închinarea unor lucruri Domnului (27:1-34)

- 1) De ce pentru un bărbat era socotit un preț mai mare decât pentru o femeie? Este oare bărbatul mai valoros decât femeia înaintea Domnului?
- 2) De ce insistă acest capitol pe socotirea prețurilor lucrurilor închinare Domnului? Oare, dacă erau închinare Domnului, nu trebuia ca ele să intre în posesia preoților? De ce se mai socotea un preț și cine trebuia să îl plătească?
- 3) De ce lucrurile dăruite prin făgăduințe sau oamenii închinați Domnului nu puteau fi răscumpărați?
- 4) De ce se termină Leviticul cu acest capitol care tratează lucrurile închinare Domnului? Ce fel de final de carte este acesta?

x
x x

Întrebări pentru recapitulare

- ⇒ Care este legătura dintre subsecțiunile fiecărei secțiuni?
- ⇒ Care este legătura dintre cele trei mari secțiuni ale cărții?
- ⇒ De ce sunt ele așezate tocmai în această ordine?
- ⇒ Care este scopul scrierii cărții Levitic? Care este mesajul central al acesteia? Care este specificul și rostul ei în cadrul Vechiului Testament?
- ⇒ De ce nu ne-am lipsi de cartea Levitic? Care sunt conceptele fundamentale ale cărții? Pe ce anume din caracterul lui Dumnezeu insistă această carte?
- ⇒ Care sunt principalele corespondente nou-testamentale ale cărții Levitic?
- ⇒ Ce ți-a vorbit Domnul prin cartea Levitic?
- ⇒ Cum crezi că ar putea fi integrate adevărurile principale ale cărții în viața Bisericii Neemia?
- ⇒ Ce crezi că a vorbit Hristos Bisericii Neemia prin cartea Levitic?

LEVITIC – COMENTARIU –

I. Jertfe și preoți

1:1 – 3:17 Jertfele de mulțumire

a) 1:1-17 Arderea de tot

Arderea de tot este o jertfă de mulțumire: „*Când cineva dintre voi va aduce un dar Domnului...*”. Evreul putea simți nevoia de a-și exprima recunoștința față de Dumnezeu. Motivele puteau fi diverse, însă vestea bună este că el putea să își exprime această recunoștință față de Domnul. Era un har și o onoare faptul că, oricine ai fi fost, Domnul te primea în casa Lui pentru ca tu să Îi poți spune: „Mulțumesc, Doamne!”. Fie bărbat, fie femeie, tânăr sau bătrân, bogat sau sărac, oricine voia să Îi mulțumească Domnului era bine primit înaintea Casei Sale, Cortul Întâlnirii. Dumnezeu era omniprezent, însă alegerea Lui a fost aceea de a locui în Cortul Întâlnirii, un loc în care cerul se îngemăna cu pământul. Evreul știa că în Cortul Întâlnirii locuia Dumnezeu Cel Infinit și Omniprezent. Este un paradox și o taină. Însă evreul credea că acolo locuiește Dumnezeu pe pământ și acolo, la reședința Sa deopotrivă celestă și terestră, trebuia să vină pentru a-I mulțumi.

Un lucru care mă surprinde din descrierea arderii de tot este expresia din versetul 4: „*ca să facă ISPĂȘIRE pentru el.*” Deși nu este vorba despre o jertfă adusă din pricina unui păcat, ci de o jertfă adusă ca semn de mulțumire și recunoștință, cu toate acestea, ispășirea nu este absentă. Dacă evreul păcătuia, aducea o jertfă de ispășire sau pentru vină, însă acum avem situația în care evreul se bucură de Domnul și de binecuvântările Sale și dorește să Îi mulțumească din toată inima lui. De ce mai este nevoie de ispășire? Și ispășire pentru ce anume, dacă toate păcatele sunt deja iertate? Întrebarea este cu atât mai pertinentă cu cât vom întâlni în Levitic și Numeri multe situații în care arderea de tot trebuia să însoțească o jertfă de ispășire. Într-adevăr, sunt multe cazuri în care arderea de tot urma jertfelor de ispășire. Dacă jertfele de ispășire erau aduse pentru păcat și dacă, după aducerea acestora, i se promitea evreului că va fi iertat, atunci ce mai ispășea arderea de tot?

Sunt mai multe răspunsuri posibile.

Primul ar fi acela că textul din Levitic capitolul 1 a fost scris pentru o situație specifică, și anume aceea când evreul dorea să i se închine Domnului, deci nu pentru acele situații în care jertfa de ispășire trebuia acompaniată de o ardere de tot. Evreul care trăia în ascultare de Domnul venea la Cort nu pentru a-și mărturisi un păcat anume, ci venea pur și simplu pentru a-L glorifica pe Dumnezeu pe care Îl slujea. Apropiindu-se de Cortul Întâlnirii, el se apropia de fapt de Dumnezeu Cel Sfânt, Creatorul cerului și al pământului. Există situații în care comitem păcate fără să conștientizăm acest lucru. Însă, înaintea unui

Dumnezeu Preasfânt, păcatul este păcat. De aceea, psalmistul se roagă: „*Cine își cunoaște greșelile făcute din neștiință? Iartă-mi greșelile pe care nu le cunosc!*” (Psalmul 19:12) Să aibă ispășirea adusă de arderea de tot o semnificație similară? Tot ce este posibil. Nu te poți apropia de un Dumnezeu Sfânt (nici chiar pentru a-I mulțumi) fără să fii curățit de toate păcatele tale. De aceea, chiar și atunci când vrei să Îi mulțumești, este bine să îți ceri iertare mai întâi pentru păcatele de care nu ești conștient.

Un al doilea posibil răspuns are în vedere aducerea permanentă a păcatelor, chiar dacă ele au fost iertate. Iată ce ne spune autorul Epistolei către Evrei: „*Într-adevăr, Legea, care are umbra bunurilor viitoare, nu înfățișarea adevărată a lucrurilor, nu poate niciodată, prin aceleași jertfe, care se aduc neîncetat în fiecare an, să facă desăvârșiți pe cei ce se apropie. Altfel, n-ar fi încetat ele oare să fie aduse, dacă cei ce le aduceau, fiind curățiți o dată, n-ar mai fi trebuit să mai aibă cunoștință de păcate? Dar aducerea aminte a păcatelor este înnoită din an în an, tocmai prin aceste jertfe: căci este cu neputință ca sângele taurilor și al țapilor să șteargă păcatele.*” (Evrei 10:1-4) Autorul vrea să spună că, deși evreii primeau iertarea la Cortul Întâlnirii, totuși problema păcatului lor nu era pe deplin soluționată înaintea lui Dumnezeu. Un animal nu putea reprezenta un substitut echitabil pentru un om creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Pentru a-i conștientiza de acest lucru și pentru a-i face să aștepte lucrarea ispășitoare a lui Mesia (vezi Isaia 53), Domnul înnoia în fiecare an aducerea aminte a păcatelor și ei aduceau mai multe jertfe pentru aceleași păcate. Este adevărat că el face trimitere la sărbătoarea Yom Kippur, când se făcea din nou ispășire pentru toate păcatele mărturisite la Cortul Întâlnirii, iar întrebarea era simplă: „Dacă pentru aceste păcate a fost adusă o jertfă când au fost mărturisite și dacă au fost iertate, de ce mai este nevoie de Yom Kippur, de încă o jertfă pentru aceleași păcate?”. Iar răspunsul era la fel de simplu: „Chiar dacă evreii au fost iertați, Domnul încă nu a soluționat pe deplin problema păcatului, însă urmează să o rezolve în viitor.”

Oare ispășirea din cadrul arderii de tot reprezintă o altă formă de aducere aminte a faptului că, deși păcatele mărturisite au fost iertate, problema nu s-a soluționat încă pe deplin înaintea Domnului? Într-adevăr, iertând pe păcătoși, Domnul intra în contradicție cu Sine, cu legea dreptății Sale care cerea pedepsirea cu moartea a păcătosului. Această problemă între Dumnezeu și El Însuși a fost soluționată doar prin jertfirea trupului lui Isus Hristos (vezi Evrei 10). Nu mă grăbesc să dau un răspuns. Înclin însă să cred că Evrei 10:1-4 vizează Ziua Ispășirii din Levitic capitolul 16 și nu face nici o trimitere la arderea de tot. Rămâne ca pe parcursul cărții să clarificăm această întrebare.

O a treia interpretare precizează că ispășirea ar putea fi făcută pentru păcatul originar (adamic) sau pentru natura păcătoasă a omului în general. Este o interpretare care, după părerea mea, nu se armonizează cu întregul Scripturii și nu are prea multe argumente biblice. Chiar dacă nu am identificat cu exactitate răspunsul la întrebarea pusă, un lucru este cert: evreul primea un mesaj teribil atunci când dorea să Îi mulțumească Domnului, și anume: nici măcar un „Mulțumesc!” nu putea spune Domnului fără ca să fie vărsat sânge. El înțelegea faptul că problema păcatului este extrem de serioasă pentru Domnul. Statutul său de păcătos era incompatibil cu aducerea închinării unui Dumnezeu Sfânt. Iată că nici măcar un „Mulțumesc!” nu putea fi rostit în prezența Domnului; trebuia vărsat sânge; trebuia să existe un substitut în moarte și pedeapsă. Doar astfel se putea bucura cel păcătos de privilegiul extraordinar de a sta în prezența lui Dumnezeu.

Și trebuie să semnalăm faptul că pentru evreu nu era chiar plăcut să aducă o ardere de tot. Iată că el însuși trebuia să omoare vițelul, să îl jupoaie, să îl taie în bucăți, să îi spele picioarele și organele interne. Confruntarea cu ideea morții și cu vărsarea de sânge era mai

intensă decât ne putem imagina noi. Animalul murea în mâinile lui, zbătându-se și fiind copleșit de durere. Apoi, totul se umplea de sânge... sânge cu care se umpleau cele două mâini ale evreului. Era un tablou sinistru și dureros al morții. În timpul acestui proces, în mintea evreului se întipărea adânc faptul că păcatul aduce moarte și că, pentru a sta în prezența Domnului, este nevoie de iertare, care nu poate fi acordată fără vărsare de sânge; evreul mai învăța că Dumnezeu este Preasfânt și că problema păcatului este extrem de serioasă înaintea Lui, că nici măcar un „Mulțumesc!” nu I se poate spune fără vărsare de sânge.

Pasajul cu arderea de tot evidențiază și rolul indispensabil de mijlocitori al preoților de la Cort. Aducerea arderii de tot nu se putea realiza fără prezența preotului. Pentru ca jertfa să fie primită, trebuia adusă pe altarul Domnului. Însă sângele și carnea puteau fi puse pe altar doar de preot. Astfel, preotul era cel care intermedia închinarea evreului față de Yahwe. Nu doar căpătarea iertării era mediată de preot, ci și actul închinării evreului. Intermediarul uman, preotul, era absolut indispensabil în procesul întâlnirii dintre evreu și Yahwe la Cort. În Levitic apare foarte des expresia: „*înaintea Domnului*”. Ea face de regulă referire la locul în care era poziționat altarul arderilor de tot. Într-adevăr, Domnul ședea între heruvimi în locul Preasfânt, iar altarul era înaintea Sa. Evreul știa că la câțiva metri, dincolo de perdea, Dumnezeu Infinit și Omniprezent stătea în Persoană pe scaunul harului. Apropierea fizică de Cort trebuia însoțită de o apropiere în duh de Domnul. Această apropiere nu putea avea loc fără jertfă, însă nici fără preot. Jertfa animală și intermediarul uman sunt elemente complementare care transmit un mesaj complet și unitar, după cum vom descoperi mai târziu.

O expresie extrem de importantă care se repetă de trei ori în primul capitol este: „*de un miros plăcut Domnului*.” Mirosul produs de mistuirea cărnii nu este plăcut pentru nici un om, deci cum ar putea fi el plăcut lui Dumnezeu? Originea acestei expresii o descoperim în cartea Geneza; pasajele din Geneza capitolele 4 și 8 sunt foarte sugestive. În Geneza capitolul 4, autorul precizează: „*Domnul a privit cu plăcere spre Abel și spre jertfa lui, dar spre Cain și spre jertfa lui n-a privit cu plăcere.*” Domnul privește mai întâi la inima celui care aduce jertfa. Jertfa este un element exterior, care însă oglindește o realitate interioară. Nu este greu să ne dăm seama că ceea ce Îl preocupă pe Dumnezeu este inima celui ce se închină, și nu o jertfă animală în sine.

În Geneza capitolul 8, după ce Noe aduce mai multe jertfe, „Domnul a mirosit un miros plăcut; și Domnul a zis în inima Lui: «Nu voi mai blestema pământul...»”. Mirosul plăcut nu a fost dat de fumul de pe altar, ci de semnificația jertfei și de atitudinea inimii lui Noe. Există de fapt o analogie între un aspect fiziologic și unul spiritual. Imaginea de la Cort este imaginea unei mese. Există multe pasaje care sugerează acest lucru. Domnul stă „flămând” pe tronul Său, iar înaintea Lui se află masa (altarul arderilor de tot), unde I se aduc jertfe „de mâncare” pentru a fi satisfăcut și mulțumit. Iată două dintre aceste pasaje:

- „*Prin faptul că aduceși pe altarul Meu bucate necurate! Și dacă ziceși: «Cu ce te-am spurcat?» Prin faptul că ai zis: «Masa Domnului este de disprețuit!»» (Maleahi 1 :7 ; vezi de asemenea 1:12)*
- „*Aceasta este mâncarea unei jertfe mistuite de foc, de un miros plăcut Domnului.*” (Levitic 3 :16)

Analogia pe care ar utiliza-o autorul ar fi următoarea: după cum un om flămând dorește să mănânce și experimentează satisfacție atunci când miroase și mănâncă o mâncare favorită, în același fel Domnul dorește să locuiască în inima evreului și este plin de satisfacție când inima evreului se închină Lui și se dedică în întregime Domnului. Este destul de simplu să ne dăm seama că Dumnezeu nu are nevoie de mâncarea provenită de la niște sacrificii

animale, ci că El Își găsește plăcerea în fiii oamenilor care au încredere în El și păzesc poruncile Lui.

În Psalmul 50 Domnul îi spune lui Israel: „Nu pentru jertfele tale te mustru: căci arderile tale de tot sunt necurmat înaintea Mea. Nu voi lua tauri din casa ta, nici țapi din staulele tale. Căci ale Mele sunt toate dobitoacele pădurilor, toate fiarele munților cu miile lor. Eu cunosc toate păsările de pe munți și tot ce se mișcă pe câmp este al Meu. Dacă Mi-ar fi foame, nu ți-aș spune ție, căci a Mea este lumea și tot ce cuprinde ea. Oare mănânc Eu carnea taurilor? Oare beau Eu sângele țapilor? Adu ca jertfă lui Dumnezeu mulțumiri și împlinește-ți juruințele făcute Celui Preaînalt. Cheamă-Mă în ziua necazului și Eu te voi izbăvi, iar tu Mă vei proslăvi.” (Psalmul 50:8-15)

Și prin profetul Osea îi transmite poporului Său același lucru: „Căci bunătate voiesc, nu jertfe, și cunoștință de Domnul mai mult decât arderi de tot.” Iar David îndrăznește a rosti: „Dacă ai fi voit jertfe, Ți-aș fi adus: dar Ție nu-ți plac arderile de tot. Jertfele plăcute lui Dumnezeu sunt un duh zdrobit: Dumnezeule, Tu nu disprețuiești o inimă zdrobită și mâhnită.” (Psalmul 51:16-17)

Sunt foarte multe pasaje din Vechiul Testament care insistă asupra faptului că Domnul Își găsește plăcerea în oamenii care Îl iubesc și nu este impresionat de niște jertfe animale și de împlinirea mecanică a unor ritualuri. Israel s-a aflat mereu în pericolul de a supralicita importanța ritualurilor și de a neglija relația personală cu Domnul și păzirea poruncilor Acestuia. Este normal ca Domnul să nu fie satisfăcut de împlinirea mecanică a unor ritualuri, însă de ce Își găsește El plăcerea în fiii oamenilor? În Proverbe capitolul 8 ni se dezvăluie o taină despre înțelepciune: „Eu eram meșterul Lui, la lucru lângă El și în toate zilele eram desfătarea Lui, jucând neîncetat înaintea Lui, jucând pe rotocolul pământului Său și găsindu-mi plăcerea în fiii oamenilor.” (Proverbe 8:30-31) Dumnezeu Tatăl Își găsea desfătarea în Fiul Său, care a acceptat funcția de Hristos (Înțelepciunea), iar Fiul Își găsea plăcerea în fiii oamenilor. Dumnezeu Își este suficient Sieși și Își găsește desfătarea și fericirea în Sine, în comuniunea desăvârșită din cadrul Sfintei Treimi. Cu toate acestea, El Își găsește plăcerea și în fiii oamenilor. Atunci când fiii oamenilor trăiesc în ascultare de El, Dumnezeul Cel Infinit Se bucură cu o bucurie veșnică și trăiește un profund sentiment de satisfacție. Oare de ce? Este o minune, este o taină. Să nu uităm însă că El este Tatăl tuturor duhurilor. Trebuie să privim la bucuria unui tată atunci când copilul său are încredere în el și îi urmează sfaturile înțelepte care sunt date spre fericirea lui. Tatăl trăiește un natural sentiment de bucurie și împlinire. El se bucură de binele copilului său, care se ferește de rău și îi urmează sfaturile. Dar se bucură și de relație, de faptul că este iubit de fiu, că acesta îl recunoaște ca tată iubitor și înțelept și că are o deplină încredere în el. Într-un mod asemănător, dar infinit mai profund, Tatăl ceresc Se bucură de binele copiilor Săi și se bucură de dragostea lor și de recunoașterea pe care aceștia I-o aduc. Este împlinirea și satisfacția celui mai mare Tată, Părintele veșniciei. Este o minune ca Dumnezeul Cel Infinit și Suficient Sieși să Își găsească plăcerea în inima ta, care I se închină Lui și are o deplină încredere în El.

Să revenim acum la regulile jertfelor din Levitic. Dacă Domnul Își găsește plăcerea în inima recunoscătoare a evreului și în ascultarea acestuia, de ce i-a mai poruncit să aducă jertfe și să respecte atâtea reguli la Cortul Întâlnirii? În primul rând, împlinirea tuturor acelor reguli era o dovadă necesară (însă nu și suficientă) a ascultării de Domnul. Era totuși un test la care cei din vremea lui Maleahi au căzut rușinos (vezi Maleahi capitolul 1). În al doilea rând (și cel mai important), jertfa și regulile ei transmiteau un mesaj evreului. Jertfa era un ritual. Respectarea sa reflecta respectul față de Domnul. Pentru a fi primită, ea trebuia acompaniată de o atitudine a inimii corespunzătoare. Însă ritualurile de la Cort erau purtătoare de semnificații sfinte, prin intermediul cărora evreul Îl putea cunoaște mai mult pe Domnul și, în acest mod, I se putea închina într-o nouă dimensiune. Până acum, am insistat pe faptul că Domnul Își găsește plăcerea în inima ascultătoare a evreului, nu într-un ritual. De acum

încolo, vom încerca să descifrăm semnificațiile diferitelor sacrificii și ritualuri și modul în care acestea îl ajutau pe evreu în închinarea sa și în creșterea sa spirituală.

În ceea ce privește arderea de tot, am reliefat deja un aspect foarte important pe care evreul îl putea înțelege: apropierea de un Dumnezeu Preasfânt, care pedepsește cu moartea fărădelegea și căruia nu Îi poți spune nici măcar un „Mulțumesc!” fără să aibă loc o vărsare de sânge ispășitoare. Ce altceva însă mai putea pricepe evreul din arderea de tot? Pentru a descoperi acest lucru, trebuie să identificăm specificul arderii de tot. Și acest lucru nu este greu: specificul acestei jertfe de laudă este acela că animalul era ars în întregime. Pasajele pe care le-am menționat deja din profeți și psalmi creionează o corespondență între viața evreului și jertfa de pe altar. Pe de o parte, viața animalului era un substitut simbolic în moarte al vieții evreului, pe de altă parte, sacrificiul de pe altar era menit să oglindească jertfa pe care evreul trebuia să o aducă prin viața lui. Am văzut în Psalmul 51 că, pentru a fi primită, jertfa de pe altar trebuia să oglindească jertfa interioară a unei inimi zdrobite și smerite. Evreul știa că Domnul Își găsește plăcerea în viața sa de ascultare. Prin această corespondență (jertfa animalului – jertfa inimii evreului) el mai înțelegea că viața de ascultare înseamnă o viață de jertfire de sine.

Într-adevăr, pentru a rămâne în ascultare de Domnul, evreul trebuia să se lepede de sine (pornirile sale păcătoase) în fiecare zi, să accepte „pierderile” nerealizării compromisurilor și alte neazuri de care are parte cel neprihănit. Viața credinciosului este, deci, o viață de jertfă, de sacrificiu. Dumnezeu nu este nepăsător, știe acest lucru și îl apreciază extrem de mult. Și cu cât sacrificiile din viața evreului sunt mai mari, cu cât este dovedită o încredere mai mare în Domnul, cu atât Tatăl ceresc Se bucură de fiul Său care Îl iubește atât de mult. Dumnezeu nu Se bucură de suferința noastră, dar apreciază și este plin de satisfacție în ceea ce privește dragostea noastră față de El: *„Să nu pui mâna pe băiat și să nu-i faci nimic; căci știu acum că te temi de Dumnezeu, întrucât nu ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu pentru Mine... Pe Mine Însumi Mă jur... că te voi binecuvânta foarte mult și-ți voi înmulți foarte mult sămânța, și anume: ca stelele cerului și ca nisipul de pe malul mării; și sămânța ta va stăpâni cetățile vrăjmașilor ei. Toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în sămânța ta, pentru că ai ascultat de porunca Mea!”* (Geneza 22:12, 16-18). Dumnezeu știe că închinarea noastră înseamnă o jertfă reală și ne va răsplăti din belșug pentru sacrificiile făcute de dragul Lui.

Și, după cum jertfa animală arde în întregime pe altar, la fel și viața noastră trebuie jertfită în întregime doar pe altarul Domnului. Viața noastră poate fi plăcută Domnului doar atunci când ea este în întregime a Lui. Închinarea noastră poate fi plăcută doar dacă inima noastră este în totalitate a Sa. Sacrificiile noastre sunt curate atunci când sunt aduse doar Lui. Totul sau nimic. Nu există cale de mijloc. Noi aparținem Domnului în întregime și Îi putem fi plăcuți doar dacă Îi închinăm întreaga noastră viață. Viața înseamnă o jertfă. Pentru a obține anumite lucruri trebuie să faci multe sacrificii. Și cei necredincioși fac sacrificii imense pentru împlinirea obiectivelor. Deci, în cele din urmă, ideea nu este să te jertfești, ci să te jertfești unde trebuie. Unii se jertfesc pe altarul păcatului, alții pentru bani, alții pentru o carieră, alții pentru faimă și putere. Noi vom fi plăcuți Domnului doar dacă ne vom jertfi pe altarul Lui, și aceasta nu înseamnă altceva decât umblarea în planurile Sale și realizarea lucrării pe care vrea El să ne-o încredințeze. Tot ceea ce avem este al Domnului: banii noștri, bunurile noastre, timpul nostru, trupul nostru, abilitățile noastre. Toate, absolut toate trebuie închinare Domnului. Prin toate trebuie să Îi slujim Lui. Toate trebuie jertfite pe altarul Lui. Domnul ne-a creat și tot El ne-a răscumpărat. Aparținem doar Lui și Îi vom fi plăcuți doar dacă Îi vom sluji cu tot ce avem. Cum spuneam, nu este loc pentru jumătăți de măsură și nu există lucruri pentru care să negociem. Ajunge ca un singur lucru să nu îl închini Domnului, pentru ca jertfa ta să nu fie bine primită. Deci, evreule, vrei ca viața ta să fie o viață de închinare plăcută

Domnului? Prima condiție este să îți aduci aminte că aparții Domnului în întregime și să îți pui la dispoziția Lui **întreaga** viață.

Arderea de tot putea fi adusă fie din cireadă, fie din turmă, fie din păsări. Însă, în toate cele trei cazuri, jertfa era de un miros plăcut Domnului dacă era adusă după rânduielile sfinte de la Cort. Deci, descoperim că nu mărimea jertfei îl impresionează pe Dumnezeu. În religiile păgâne, pentru îmbunarea divinității, oamenii aduceau din ce în ce mai multe jertfe. Ei credeau că dacă numărul de jertfe este mai mare, atunci vor avea mai multe șanse să câștige favorul divinității. În situații de criză, au ajuns să aducă jertfe cât mai valoroase. Din această pricină au recurs probabil la jertfe umane. Ei încercau să cumpere favorul divinității, să manipuleze voința acesteia prin numărul de jertfe și valoarea acestora. Cât de diferit este Yahwe! El nu poate fi manipulat. El nu se lasă impresionat de mărimea jertfei și de numărul acestora. Dumnezeu privește la inima evreului, la jertfa duhovnicească, dorește o relație bazată pe încredere și ascultare. Yahwe este sensibil și la posibilitățile materiale ale evreului. El nu vrea ca închinarea la Templu să fie o povară pentru acesta, să reprezinte un sacrificiu atât de mare, încât cel care pleacă de la Cort să aibă impresia că Dumnezeu i-a rămas dator. Nu, cel sărac poate să aducă o turturea, un pui de porumbel. La Cort evreul trebuie să experimenteze harul lui Dumnezeu, el trebuie să fie acela care se simte onorat și îndatorat. Dumnezeu i-a făcut darul imens și nemeritat de a-l primi în Casa Lui, de a-i primi închinarea, de a-l învăța despre adevărata închinare și de a-l vorbi despre Sine.

b) 2:1-16 Jertfele de mâncare

În traducerea Cornilescu, acest tip de jertfă este introdus prin cuvintele: „Când va aduce cineva Domnului un dar ca jertfă de mâncare...”; traducerea din limba engleză NIV folosește o expresie puțin diferită: „When someone brings a grain offering to the Lord...” (când cineva va aduce Domnului un dar – sau o jertfă – din cereale). În capitolul 1 scrie că trebuia ca darurile să fie jertfe animale. Acum aflăm că Domnul primea daruri pe altar și din cereale. Nu contrazice oare acest lucru ideea afirmată în capitolul 1, care preciza că nici un „Mulțumesc!” nu putea fi adus Domnului fără vărsare de sânge? Nu cred. În primul rând, toate jertfele erau aduse între jertfa de dimineață și jertfa de seară. Astfel, sângele era mereu prezent pe altar. Și, în al doilea rând, în cartea Numeri Dumnezeu va stipula ca jertfele de mâncare să însoțească în mod obligatoriu arderile de tot (vezi Numeri 15:1-16). Astfel, de regulă, jertfa de mâncare era adusă împreună cu arderea de tot.

Deja știm că închinarea din inimă și viața curată a evreului erau de un miros plăcut Domnului, și nu jertfa în sine. Ceea ce nu știm însă este ce anume învăța evreul din acest tip de jertfă. În cele din urmă, jertfa pentru evreu, făcea parte dintr-un demers didactic divin prin care evreul îl putea cunoaște pe Domnul mai bine și putea învăța ce înseamnă adevărata închinare. Deci, să identificăm elementele specifice ale jertfei și să descoperim mesajul pe care dorea Domnul să îl transmită închinătorului.

Jertfa trebuia adusă din floarea făinii, la fel cum arderea de tot trebuia să fie fără cusur. Evreul învăța că Dumnezeu iubește calitatea și excelența. La fel cum darul fizic trebuia să fie fără cusur, în același mod slujirea evreului trebuia să tindă spre excelență. Uneori, cei credincioși au impresia că Domnul primește orice și nu este preocupat de excelență (vezi Maleahi capitolul 1), însă nu este adevărat. Domnul dorește ca slujirea noastră să tindă mereu spre excelență și să îi reflecte desăvârșirea. Pentru Domnul se pune de o parte tot ce este mai bun, lucrul cel mai de preț. El trebuie să aibă întâietate și merită darurile cele mai valoroase.

O parte din dar trebuia arsă pe altar ca aducere aminte. Oare Dumnezeul Cel Atotștiutor și Omniprezent uita de evreu și de problemele acestuia și avea nevoie să I se aducă

aminte de ele prin jertfa de mâncare? Nu, Domnul nu uită niciodată. Memoria Lui este desăvârșită. Însă El Își poate aduce aminte să te binecuvinteze sau să te blesteme. Este esențial ca Domnul să Își aducă aminte de noi pentru a ne binecuvânta. Îmi aduc aminte de un laitmotiv din cartea Neemia, care se referă la aducerea aminte:

- *„Adu-ți aminte, Dumnezeule, de Tobia și de Sanbalat, și de faptele lor! Adu-ți aminte și de Noadia proorocița și de ceilalți prooroci, care căutau să mă sperie!” (6:14)*
- *„Adu-ți aminte de ei, Dumnezeule, căci au spurcat preoția și legământul încheiat de preoți și Leviți.” (13:29)*
- *„Adu-ți aminte de mine, Dumnezeule, pentru aceste lucruri și nu uita faptele mele evlavioase făcute pentru Casa Dumnezeului meu și pentru lucrurile care trebuiesc păzite în ea!” (13:14)*
- *„Adu-ți aminte de mine, Dumnezeule, și pentru aceste lucruri și ocrotește-mă după marea Ta îndurare!” (13:22)*
- *„Adu-ți aminte de mine, spre bine, Dumnezeule!” (13:31)*

Dumnezeu Își poate aduce aminte de noi fie să ne pedepsească, fie să ne binecuvinteze. În același timp, putem vorbi de un fel de uitare din partea Domnului. Iată cum se roagă David Domnului: *„Adu-ți aminte, Doamne, de îndurarea și bunătatea Ta: căci sunt veșnice. Nu-Ți aduce aminte de greșelile din tinerețea mea, nici de fărădelegile mele; ci adu-ți aminte de mine, după îndurarea Ta, pentru bunătatea Ta, Doamne!”* Dumnezeu intervine în mod permanent în viețile noastre. Întrebarea fundamentală este: de ce Își aduce aminte Domnul atunci când intervine în existența noastră: de fărădelegile noastre sau de îndurarea Sa și de încrederea noastră în El? Profetul Ezechiel ne înștiințează că atât fărădelegea celui rău poate fi uitată de Domnul, cât și neprihănirea celui credincios:

- *„Dar dacă cel rău se întoarce de la toate păcatele pe care le-a săvârșit și păzește toate legile Mele și face ce este drept și plăcut, va trăi negreșit, nu va muri. Toate fărădelegile pe care le-a făcut i se vor uita! El va trăi, din pricina neprihănirii în care a trăit.” (Ezechiel 18:21-22)*
- *„Însă dacă cel neprihănit se abate de la neprihănirea lui și săvârșește nelegiuirea, dacă se ia după toate urâciunile celui rău, s-ar putea să trăiască el oare? Nu, ci toată neprihănirea lui va fi uitată, pentru că s-a dedat la nelegiuire și la păcat; de aceea va muri în ele.” (Ezechiel 18:24)*

Prin jertfa de mâncare evreul se ruga Domnului: *„Adu-ți aminte de mine, spre bine, Dumnezeule! Nu-ți aminti de fărădelegile mele, ci adu-ți aminte de îndurarea Ta, de credința mea și binecuvintează-mă!”*

Să analizăm acum două ingrediente de bază ale darului de mâncare, și anume: untdelemnul și tămâia. Aceste două ingrediente, precum și primul (floarea făinii) ne trimit cu gândul la Locul Sfânt. Într-adevăr, în Locul Sfânt găsim altarul tămâierii, unde se ardea necurmat tămâie. Tămâia simboliza rugăciunea lui Israel, care trebuia să se îndrepte necurmat către Domnul. (Argumente pentru această simbolistică le găsim în Ezechiel 25:7-8, Ps. 141:2, Luca 1:10, Apocalipsa 8:3, etc.). După cum tămâia trebuia să ardă necurmat pe altar, la fel trebuia ca și candelile să ardă necurmat și să lumineze cele douăsprezece pâini de pe masa din

Locul Sfânt. Untdelemnul era cel care întreținea lumina candelor, iar aceasta simboliza Fața Domnului, care privea cele douăsprezece seminții necurmat și își revărsa binecuvântarea Sa peste ele (vezi Numeri 6:22-27). După cum am spus deja, pâinile de pe masă simbolizau cele douăsprezece seminții ale lui Israel. Este interesant să descoperim că ele erau din floarea făinii și deasupra lor trebuia pusă tămâie curată „care să fie pe pâine ca aducere aminte, ca un dar de mâncare mistuit de foc înaintea Domnului.” (Levitic 25:5-7) Se pare, deci, că darul de mâncare sintetiza mesajul transmis de Locul Sfânt. Locul Sfânt, prin elementele sale componente despre care am vorbit mai sus, insista pe faptul că Domnul dorea o relație vie și permanentă cu poporul Său. Yahwe nu era ca idolii păgâni. El era un Dumnezeu personal și dorea o relație vie bazată pe comunicare și comuniune. El era asemenea unui Mire Îndrăgostit, iar Israel era mireasa Sa. El era ca un Tată, iar Israel, fiul Lui. El dorea o relație. Locul Sfânt zugrăvește relația ideală dintre Israel și Yahwe. Domnul privește necurmat la poporul Său, îi cercetează inima și dorește să îl protejeze. Israel este ca lumina ochilor Lui, iar Domnul are grijă de nevoile lui, după cum o cloșcă își îngrijește puii. Ba mai mult, Domnul își descoperă frumusețea și slava înaintea poporului Său. Domnul îi vorbește acestuia despre Sine și despre planurile Sale, luminându-i astfel inima și calea. Israel, în dreptul Său, este mereu plăcut înaintea Domnului și Îi înviorează inima. El Îl poartă mereu pe Domnul în gând și rugăciunile sale sunt necurmat înaintea Lui. Israel vorbește și comunică în fiecare clipă cu Domnul său. Israel umblă clipă de clipă cu Domnul, la fel cum umblă cineva cu prietenul său.

Locul Sfânt oglindește relația ideală dintre Domnul și poporul Său. Darul de mâncare individualizează acest aspect relațional. Nu mai este vorba de o seminție, ci de un singur individ. Domnul dorește o relație cu fiecare dintre membrii poporului Său. El nu se raportează la o gloată, ci dă atenție specială fiecăruia în parte. Astfel, cred că primele trei ingrediente nu fac nimic altceva decât să individualizeze mesajul oglindit de Locul Sfânt.

Dacă tămâia și untdelemnul subliniază comunicarea, părtășia, comuniunea (aspectul pur relațional), sarea ne trimite cu gândul la aspectul legal al raportării lui Israel la Yahwe. Tămâia și untdelemnul îi aducea aminte evreului că Domnul dorește o relație de Tată-Fiu, dorește comuniune și comunicare permanentă. Sarea îi aducea aminte de legământ și de faptul că relația cu Yahwe se întemeia pe ascultare deplină de toate poruncile Sale. Poruncile legământului se găsesc în Exod 20-23, iar în Exod 24 are loc încheierea legământului. Domnul cerea ascultare deplină poporului Său. Acesta era chemat să fie un popor de preoți, un popor care să Îl reprezinte printre Neamuri, care să trăiască pentru bucuria Sa de a-i mântui pe păcătoși. Pentru aceasta, Israel trebuia să împlinească toate poruncile. Și în Exod 20-23, majoritatea poruncilor nu sunt de natură ceremonială, ci de natură morală.

Ascultarea de Domnul nu putea fi redusă la împlinirea unor ritualuri. Împlinirea acestora la Cort era importantă, însă scopul lor era să îi ajute să împlinească legea morală din Exod 20-23, pe temeiul căreia s-a încheiat legământul. Ascultarea de Domnul însemna pentru evreu iubirea lui Dumnezeu cu toată inima și a aproapelui ca pe sine însuși. Era o lege a iubirii. Dragostea era de fapt rodul așteptat de Domnul, nu împlinirea unor ritualuri. Tocmai de aceea, în Exod 20-23, ritualurile sunt foarte puține și tot din această pricină Cortul a fost dat după încheierea legământului din Exod 24. Israel trebuia să priceapă că relația se baza pe dragoste și ascultare deplină și că ritualurile de la Cort nu puteau substitui acest aspect fundamental al relației. Vom mai reveni asupra acestor lucruri extrem de importante.

Prin elementul sării, evreul își aducea aminte de legământul din Exod 20-24a. De ce sarea? Probabil pentru că era un ingredient care se folosea foarte des în gospodărie și Israel își putea astfel aduce aminte mereu de legământul cu Yahwe.

Jertfa de mâncare unea cei doi stâlpi ai relației: comuniunea și ascultarea. Fără comuniune nu poate fi ascultare și fără ascultare nu poate exista comuniune. Aproximarea în duhul nostru de Domnul ca de o Persoană vie, cunoașterea Lui și comunicarea permanentă cu El ne dă puterea să păzim poruncile Lui. Însă, dacă nu păzim poruncile Lui, părtășia sfântă cu

El nu mai poate avea loc. Dumnezeu este Tatăl nostru, dar este și Domnul nostru. El este Prietenul nostru, dar este și Împăratul nostru. Pot exista două extreme. Prima este să vedem în Dumnezeu mai mult Prietenul nostru și mai puțin Împăratul nostru. A doua este să vedem în Domnul mai mult Împăratul nostru și mai puțin Prietenul nostru. Domnul însă vrea deopotrivă să ne fie Prieten și Împărat.

Mai trebuie să medităm asupra necesității absenței aluatului și a mierii. Aluatul mă trimite cu gândul la Paști. În cadrul sărbătorii Paștelor, aluatul simboliza ce este vechi și păcătos, necurățiile în care Israel obișnuia să trăiască în robia egipteană. Absența aluatului simboliza curăția. Este foarte posibil ca aici să fie vorba de aceeași simbolistică. După cum darul trebuia să fie fără aluat, la fel viața evreului trebuia să fie sfântă, fără nici o necurăție. Însă în ceea ce privește absența mierii, deocamdată nu îmi vine în minte nici o semnificație credibilă. Poate pe parcursul cărții vom descoperi și anumite pasaje prin care vom clarifica și acest aspect.

c) 3:1-17 Jertfa de părtășie

Nu știu exact de ce Cornilescu traduce denumirea jertfei din capitolul 3 prin expresia: „jertfă de mulțumire”. Traducerea NIV propune alte două variante de traducere: „fellowship offering” (jertfă de părtășie) și „peace offering” (jertfă de pace). Având în vedere specificul jertfei, cred că denumirea „jertfă părtășiei” este cea mai potrivită. Jertfa seamănă cu arderea de tot: este o jertfă de mulțumire, o bună parte din ea este arsă pe altar și sângele este stropit de preoți pe altar de jur împrejur. Cu toate acestea, apar și anumite diferențe.

Prima este aceea că animalul poate fi atât de parte bărbătească, cât și de parte femeiască, pe când în cazul arderii de tot animalul putea fi doar de parte bărbătească. Nu știu exact cum să interpretez acest lucru. Era atât de important dacă jertfa era de parte bărbătească sau de parte femeiască? Putem observa că, deși în anumite situații erau acceptate și animalele de parte femeiască, de regulă erau cerute ca jertfe animalele de parte bărbătească. Acest lucru mi se pare firesc. Ne amintim din Geneza că mai întâi a fost creat bărbatul, apoi femeia. Bărbatul era primul responsabil de creația Domnului. De aceea, deși Eva a păcătuit prima, în Romani 5 Pavel ne spune că păcatul a intrat în lume prin Adam. La fel, al doilea Adam, Mesia Răscumpărătorul avea să fie un bărbat și nu o femeie. Faptul că trebuia ca jertfele să fie de cele mai multe ori de parte bărbătească ar putea sublinia responsabilitatea primordială a bărbatului atât în decăderea comunității, cât și în răscumpărarea ei. Mesia, adevărata jertfă de răscumpărare (vezi Isaia 53), trebuia să fie un bărbat. Și aceasta nu pentru că femeia ar fi inferioară, mai puțin valoroasă. Nu, ci pentru că Dumnezeu i-a dăruit bărbatului funcția și responsabilitatea de a fi vicerege al creației, iar femeii i-a dăruit funcția de ajutor potrivit pentru bărbat.

Faptul că Domnul accepta ca sacrificiu și animale de parte femeiască în unele situații ar putea avea un considerent foarte practic: evitarea unui dezechilibru în ceea ce privește numărul animalelor de parte femeiască și a celor de parte bărbătească. Într-adevăr, dacă jertfele ar fi fost aduse doar din animalele de parte bărbătească, apariția unui astfel de dezechilibru ar fi fost iminentă.

O a doua diferență este aceea că jertfa de părtășie nu putea fi adusă și din păsări. Oare de ce? Când vom studia legile jertfelor (Levitic 6:8 – 7:38), vom descoperi faptul că din jertfa părtășiei trebuia să mănânce atât preotul, cât și evreul. Probabil că un pui de turturea ar fi fost prea mic pentru a putea fi împărțit în trei și s-ar fi diminuat valoarea mesajului jertfei. Prin această observație ajungem la cea de-a treia și cea mai importantă diferență între jertfa de părtășie și arderea de tot, și anume: dacă în cazul arderii de tot animalul era ars pe altar în

întregime, în cazul jertfei de părtășie doar o parte era mistuită de focul de pe altar. Ce se întâmpla cu cealaltă parte? Este interesant că nu găsim răspunsul în capitolul 3. Însă descoperim în capitolul 7 că partea rămasă se împărțea în două: o parte o lua preotul și o parte o lua însuși evreul care a adus jertfa.

Jertfa aparținea în întregime Domnului. Dar Domnul era darnic, astfel că o parte dăruia preotului și o parte evreului. Domnul invita la masa Lui atât pe preot, cât și pe evreu. El dorea ca la ospățul bucuriei Sale să participe deopotrivă mijlocitorul și închinătorul. Tocmai de aceea cred că denumirea potrivită este „jertfa părtășiei”. Dumnezeu dorea să Își împărtășească bucuria cu cei din jur. Închinarea sinceră a evreului aducea în inima Sa o nespusă bucurie și satisfacție. Însă El nu vroia să păstreze această bucurie doar pentru Sine, ci dorea ca atât mijlocitorul, cât și închinătorul să cunoască bucuria Lui și să o primească în inima lor. Domnul vrea ca ceilalți să se bucure împreună cu El, să participe la ospățul veseliei Sale. Dumnezeu vrea ca cel ce slujește (preotul) să cunoască bucuria Sa nespus de mare pentru cel care este slujit (închinătorul). Și Domnul vrea ca însuși închinătorul să cunoască bucuria Domnului față de actul închinării sale. Astfel, preotul era motivat să slujească mai departe, iar evreul să se închine mai departe. Bucuria Domnului are o forță motivatoare incredibilă. Atunci când ea scade în mintea noastră, scade și elanul închinării și slujirii noastre. Bucuria Domnului poate fi într-adevăr tăria noastră! Vom mai insista asupra acestor aspecte când vom analiza legile jertfelor.

Capitolul 3 nu ne dezvăluie prea multe despre semnificația jertfei de părtășie. Îmi pun această întrebare: când anume aducea evreul o ardere de tot și când aducea o jertfă de părtășie? În Levitic capitolul 7 avem câteva indicii cu privire la motivele pentru care putea fi adusă jertfa de părtășie:

- *„Dacă cineva o aduce ca jertfă de laudă... (sau ca o expresie a mulțumirii sale – NIV)” (7:11)*
- *„Dacă aduce cineva o jertfă pentru împlinirea unei juruințe sau ca dar de bunăvoie...” (7:16)*

Apoi, în ceea ce privește denumirea, în Levitic 22:29 găsim cu privire la acest tip de jertfă în limba engleză expresia: „thank offering”. Iar în Psalmi (Ps. 56:12, Ps. 107:22, Ps. 116:17) găsim aceeași expresie: „thank offering”, care se traduce „jertfă de mulțumire”. Astfel s-ar explica de ce Cornilescu denumește jertfa din capitolul 3 jertfă de mulțumire. Este posibil ca expresia „jertfă de mulțumire” să fie o expresie generică ce include toate cele trei tipuri de jertfe din primele trei capitole din Levitic. Însă sunt unele cazuri în care expresia „jertfă de mulțumire” are în vedere doar tipul de jertfă prezentat în Levitic capitolul 3 (de exemplu, Levitic 22:29).

Astfel, am putea spune că există o diferență între arderea de tot și jertfa de părtășie. Arderea de tot ar putea fi expresia dedicării evreului ca răspuns la bunătatea lui Dumnezeu în general. Jertfa de mulțumire (de părtășie) pare a fi mai degrabă un răspuns de mulțumire față de o binecuvântare specifică. Evreul beneficiază de o biruință în viața spirituală sau de un succes material sau social; sau se bucură de împlinirea unor obiective. Apoi, el vine să mulțumească Domnului, recunoscând că binecuvântarea vine din partea Domnului. El nu merită nimic și nu poate nimic prin el însuși. El recunoaște că succesul a venit prin puterea Domnului și datorită marii îndurări a Acestuia. Domnul este Sursa minunată a tuturor succesorilor și biruințelor. Dumnezeu promite celor ce trăiesc în ascultare de El o mulțime de succese. Însă succesele aduc cu ele pericolul mândriei și nerecunoștinței. De aceea, în Deuteronom găsim două avertismente solemne:

- „Vezi să nu zici în inima ta: «Tăria și puterea mâinii mele mi-au câștigat aceste bogății.»” (Deuteronom 7:17)
- „Să nu zici în inima ta: «Pentru bunătatea mea m-a făcut Domnul să intru în stăpânirea țării acesteia»” (Deuteronom 9:4)

Jertfa de părtășie era o jertfă de mulțumire, o expresie a recunoștinței față de diferitele binecuvântări din viața evreului.

Este interesantă și a treia denumire folosită de versiunea RSV: „peace offering” (jertfa de pace). Închinătorul este prezentat ca un căutător al păcii, iar jertfa este descrisă ca fiind aducătoare de pace. Evreul își dorește pacea cu Dumnezeu. El știe că în mijlocul succeselor mândria și nerecunoștința îndepărtează pacea cu Domnul, aducând mânia și vrăjmășia Acestuia. El dorește să păstreze pacea cu Domnul; de aceea, vine înaintea Sa pentru a-I mulțumi, pentru a recunoaște că tot ce are vine de la El și este prin harul Lui.

x
x x

Cartea Levitic este în bună parte manualul Cortului Întâlnirii. Primele trei capitole ne descriu modul în care evreul trebuia să se închine înaintea Domnului la Cortul Întâlnirii. Cele trei tipuri de jertfe mediau închinarea evreului. Ele îl învățau de fapt pe evreu care este închinarea plăcută Domnului. Astfel, evreul învăța în primul rând că adevărata jertfă așteptată de Domnul este însăși viața lui: Domnul Își găsește plăcerea într-o viață de închinare, într-o inimă smerită și supusă Lui. Și ce înseamnă o viață de închinare plăcută Domnului? Mai întâi, înseamnă a te dedica Lui în întregime. Prin arderea de tot, evreul își amintea că aparține Domnului în întregime și că trebuia să își închine întreaga viață Lui. Primul pas în închinarea plăcută Domnului era punerea în totalitate la dispoziția Sa. Dar oare de ce dorea Dumnezeu viața unui evreu pusă în întregime la picioarele Lui? La această întrebare răspunde jertfa de mâncare. Domnul dorea în primul rând o relație personală profundă, relație întemeiată pe o comunicare și o comuniune permanentă și pe cunoașterea Celui Preaînalt. Domnul dorea ca evreul să umble cu El ca și cu un prieten în fiecare clipă a vieții sale. Însă această apropiere nu însemna că de acum se puteau privi de la egal la egal. Tot darul de mâncare îl învăța pe evreu că Yahwe este Împăratul cu care a încheiat un legământ. Relația cu Acesta nu înseamnă doar cunoaștere și apropiere duhovnicească, dar și ascultare deplină de poruncile legământului. Și prin legământ, Domnul îl chema pe evreu să Îl reprezinte pe pământ și să trăiască pentru mântuirea deplină a tuturor celor ce locuiesc pe el. Israel era chemat să Îl iubească pe Domnul cu toată inima și pe aproapele lui ca pe el însuși.

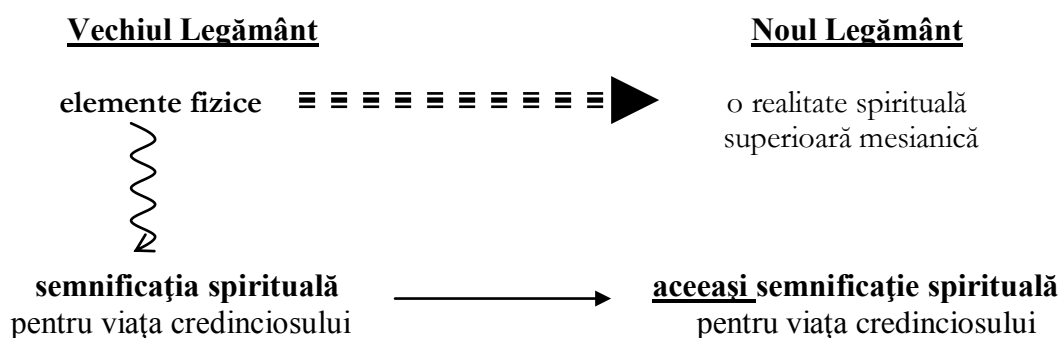
Umblarea în ascultare aducea evreului un belșug de binecuvântări spirituale și materiale. Astfel, apărea pericolul mândriei și nerecunoștinței. Prin jertfa păcii, însă, evreul Îi mulțumea Domnului pentru binecuvântările Sale, recunoscând că toate acestea nu există prin puterea sa sau datorită bunătății sale. El recunoștea că nu merită nimic, că nu poate nimic și că toate vin de la Domnul, datorită marii Sale îndurări.

Aceasta este închinarea plăcută Domnului: să îți dedici întreaga viață Lui, să faci din El Prietenul tău în fiecare clipă, să Îl cinstești ca Împărat al tău mereu prin păzirea tuturor poruncilor legământului și să recunoști apoi în smerenie că toate succesele vin din mâna Sa și prin harul Său!

APLICAȚIE

Vechiul Legământ este plin de elemente fizice: jertfe, obiecte de cult, Cort etc. Știm că Vechiul Legământ este desființat. Ce relevanță mai au aceste elemente fizice pentru noi?

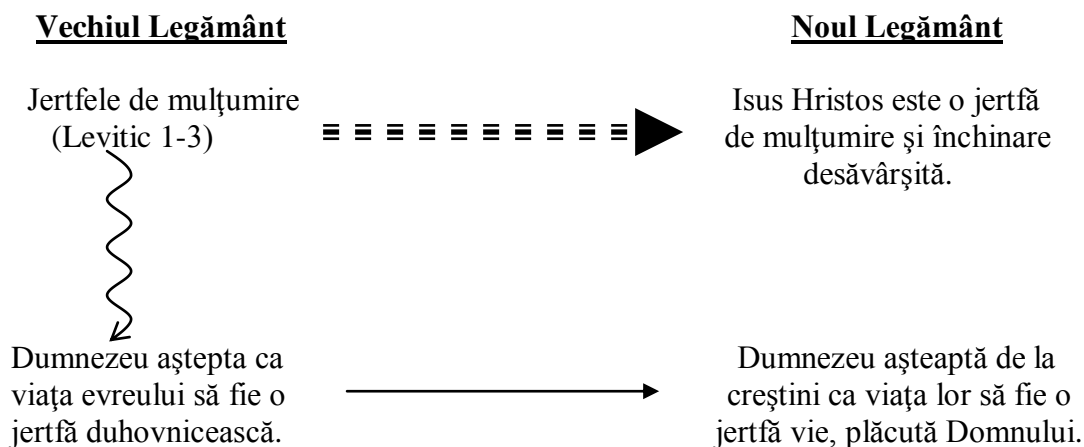
Pentru a ajunge la aplicații corecte și credibile și pentru a nu cădea în capcana spiritualizărilor, trebuie să înțelegem și să respectăm în studiul nostru schema de pe pagina următoare:

Să analizăm, de exemplu, jertfa de Paște. Era un element fizic. Pentru evreu, semnificația era clară: el merita să moară, însă Domnul omora pe altcineva în locul lui. Domnul Își asuma soluționarea păcatului lui și, prin credința în El, ierta evreului toate fărădelegile, îl smulgea din robia păcatului și îl chema la o viață nouă.

Dacă mergem în Noul Legământ, elementul fizic vechi-testamental dispare, este desființat: nu trebuie să mai jertfim un miel de Paște. Însă acest element fizic își găsește corespondentul într-o realitate spirituală mesianică superioară: Hristos, Fiul lui Dumnezeu, este Mielul lui Dumnezeu care a ridicat păcatul lumii. Elementul fizic vechi-testamental era de fapt o profeție care și-a găsit împlinirea deplină în lucrarea lui Isus Hristos. Iar în ceea ce privește semnificația spirituală pentru viața credinciosului, aceasta este în Noul Legământ aceeași: Domnul oferă iertarea fărădelegilor și schimbarea vieții ca un dar nemeritat, în urma credinței în El.

Să încercăm să aplicăm această schemă jertfelor de mulțumire:

Lecția pe care o învăța evreul la Cort cu privire la așteptările Domnului față de viața lui este la fel de valabilă și pentru noi. Noi nu trebuie să mai aducem arderi de tot, dar suntem chemați să ne închinăm întreaga viață pe altarul Domnului. Să citim cu atenție următoarele pasaje din Noul Testament:

- *„Vă îndemn dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceți trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu: aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească.” (Romani 12:1)*
- *„Prin El, să aducem totdeauna lui Dumnezeu o jertfă de laudă, adică rodul buzelor care mărturisesc Numele Lui. Și să nu dați uitării binefacerea și dărnicia: căci lui Dumnezeu jertfe ca acestea Îi plac.” (Evrei 13:15-16)*
- *„Și voi, ca niște pietre vii, sunteți zidiți ca să fiți o casă duhovnicească, o preoție sfântă, și să aduceți jertfe duhovnicești, plăcute lui Dumnezeu, prin Isus Hristos.” (1Petru 2:5)*
- *„Și dacă va trebui să fiu turnat ca o jertfă de băutură peste jertfa și slujba credinței voastre, eu mă bucur și mă bucur cu voi toți.” (Filipeni 2:17)*
- *„Căci eu sunt gata să fiu turnat ca o jertfă de băutură și clipa plecării mele este aproape.” (2 Timotei 4:6)*

Toate aceste pasaje demonstrează cu autoritate că așteptările Domnului nu s-au schimbat. El continuă să Își găsească plăcerea în jertfa vieții noastre. El nu este satisfăcut de împlinirea unor ritualuri, ci dorește o viață de ascultare deplină. În Levitic capitolele 1-3 Duhul lui Dumnezeu ne descrie profilul jertfei plăcute Domnului: o viață închinată în întregime Lui, în care Domnul este Prietenul și Împăratul nostru clipă de clipă și prin care recunoaștem că avem totul prin harul Său. La Cort, evreii descopereau modelul ideal, care trebuia apoi întrupat în viața de zi cu zi. Știm că un prim corespondent al Cortului Întâlnirii este Isus Hristos, Cel care a „cortuit printre noi” și care a oglindit cu putere slava Tatălui (vezi Ioan cap.1).

Și într-adevăr, descoperim în viața lui Isus Hristos modelul desăvârșit al jertfei plăcute lui Dumnezeu. Viața lui Isus a fost cu adevărat o viață de jertfă. Lupta cu păcatul din fiecare clipă a însemnat o acceptare permanentă a suferinței: *„El este Acela care, în zilele vieții Sale pământești, aducând rugăciuni și cereri cu strigăte mari și cu lacrimi către Cel ce putea să-L izbăvească de la moarte și fiind ascultat, din pricina evlaviei Lui, măcar că era Fiu, a învățat să asculte prin lucrurile pe care le-a suferit.” (Evrei 5:7-8)*

Viața lui Isus a fost o viață de jertfă și suferință. Apoi, uitându-ne la El, vedem cu claritate cum Și-a pus întreaga viață la dispoziția Domnului:

- *„Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis, și să împlinesc lucrarea Lui.” (Ioan 4:34)*
- *„Eu nu pot face nimic de la Mine Însumi: judec după cum aud; și judecata Mea este dreaptă pentru că caut să fac nu voia Mea, ci voia Tatălui care M-a trimis.” (Ioan 5:30)*

Sunt uimit și fascinat de dedicarea lui Isus: El Și-a închinat cu adevărat întreaga viață Tatălui; nu avea planuri și obiective pământești care să nu fie subordonate planurilor Tatălui, nu avea nici un domeniu în viața Lui în care Tatăl să nu fie Stăpânul. El era străin și călător și avea o singură grijă: să facă voia Tatălui. Disponibilitatea Sa a fost totală: *„La*

înfățișare a fost găsit ca un om, S-a smerit și S-a făcut ascultător până la moarte, și încă moarte de cruce.” (Filipeni 2:8) Domnul nu a fost disponibil doar în anumite momente, doar în anumite locuri și doar pentru anumite fapte. Nu, ci El a fost disponibil voii Tatălui mereu, oriunde și pentru orice jertfă. El niciodată nu a spus: „Până aici, Tată! De ajuns! Acest lucru îl voi păstra pentru Mine și îl voi face doar cum vreau Eu!”. Întreaga Sa viață a fost pusă la dispoziția Tatălui.

Privesc spre viața lui Isus și descopăr un model desăvârșit de umblare și prietenie cu Dumnezeu. Pas la pas mergea cu Tatăl. Îl purta mereu pe Tatăl în minte și Se ruga Lui, fiind întotdeauna atent la șoapta Sa. Tatăl era mereu aproape de inima Sa. Tatăl nu era un Stăpân distant și autoritar, ci cel mai bun Tată. Isus Îl striga: „Ava!”, adică: „Tăticule!”. Isus Se ruga Lui fie în bucurie (Luca 10:21-22), fie în mijlocul lucrării (Ioan 11:41-42), fie în suferință (vezi Psalmul 22), fie în locuri pustii (Marcu 1:35). Viața Sa era o rugăciune permanentă, o comuniune desăvârșită cu Tatăl. Dacă citim rugăciunea Sa din Ioan capitolul 17, descoperim a apropiere de sufletul Tatălui, o intimitate cu Tatăl de neimaginat. În versetul 10 din Ioan 17 este descrisă o comuniune desăvârșită: „*tot ce este al Meu este al Tău, și ce este al Tău este al Meu.*” Dar pentru Isus, Tatăl nu era doar cel mai bun Prieten, ci și Împăratul absolut. El a venit să împlinească Legea și Profetii, a fost credincios legământului și a împlinit tot ce era scris cu privire la El. El a trăit în dragoste și Și-a iubit semenii ca pe El Însuși. Chiar în Ghetsimani, în ceasul cel mai greu și întunecat, El a ales să Se supună voii Împăratului: „*Totuși, facă-Se nu voia Mea, ci voia Ta.*”

Și, nu în ultimul rând, Isus Și-a recunoscut cu smerenie dependența totală de Tatăl: „*Cuvintele pe care vi le spun Eu, nu le spun de la Mine; ci Tatăl, care locuiește în Mine, El face aceste lucrări ale Lui.*” (Ioan 14:10) Fiul renunțase la puterea Sa divină. El S-a întrupat, iar acum toată puterea Îi venea de la Tatăl. Tatăl era unica sursă a puterii Sale și, pentru a o primi, trebuia să respecte ca orice alt muritor legile spirituale ale resurselor; astfel, studia Cuvântul, se ruga, postea.

Viața pământească a Fiului a fost o jertfă desăvârșită, de bun miros Domnului. El a primit confirmarea direct din partea Tatălui, care a rostit cu mândrie și satisfacție: „*Acesta este Fiul Meu Preaiubit, în care Îmi găsesc plăcerea.*” (Matei 3:17). Și apostolul Pavel vede în lucrarea lui Isus o jertfă plăcută lui Dumnezeu: „*Trăiți în dragoste, după cum și Hristos ne-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru noi, ca un prinos și ca o jertfă de bun miros lui Dumnezeu.*” (Efeseni 5:2). El este împlinirea desăvârșită a primelor trei capitole din Levitic și El este modelul desăvârșit al jertfirii de Sine. Ești gata să calci pe urmele Lui?

Ce înseamnă ca viața mea să îi aparțină în întregime Domnului? Apostolul Pavel le spune Corintenilor: „*Nu știți că trupul vostru este Templul Duhului Sfânt care locuiește în voi și pe care L-ați primit de la Dumnezeu? Și că voi nu sunteți ai voștri? Căci ați fost răscumpărați cu un preț. Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu.*” (1Corinteni 6:19-20) Noi aparținem în întregime Domnului pentru că am fost creați de El și pentru că am fost răscumpărați de El, prin sacrificiul suprem al Domnului Isus Hristos. A-I închina viața Lui în întregime este un lucru absolut firesc. Și viața mea este o jertfă plăcută Lui doar dacă toate domeniile vieții mele sunt subordonate planurilor Lui. Este de ajuns să fie un singur domeniu pe care să nu vreau să îl închin Domnului, pentru ca jertfa să nu mai fie de bun miros. Stau și mă cercetez înaintea Domnului: este viața mea închinată în întregime Domnului? Mă gândesc la diverse aspecte din viața mea: timpul meu, banii mei, memoria mea, cariera profesională, darurile cu care sunt înzestrat, activitățile care îmi plac, sfera relațiilor mele. Le pun la dispoziția Domnului? Am eu disponibilitatea totală de a face voia Lui? Am eu curajul să rostesc: „*Îți aparțin cu tot ce am. Poruncește ce să fac cu banii mei, cu timpul meu, cu darurile mele... Poruncește, căci robul Tău ascultă. Nu voi ezita să Îți împlinesc porunca. Trimite-mă unde vrei Tu, când vrei Tu, cum vrei Tu și cu cine vrei Tu, trece-mă prin orice vrei Tu și îngăduie în viața mea tot ce vrei Tu... și pune orice povară*

dorești, doar nu mă părăsi, ci rămâi aproape de inima mea, rămâi Domnul iubit al vieții mele.”?

Această disponibilitate totală are la bază încrederea în bunătatea și dragostea Creatorului. Faptul că am fost creați și răscumpărați de El ne demonstrează că suntem datori să ne dedicăm viața doar Lui. Însă este nevoie de mai mult decât atât. Pentru a-L lăsa pe Dumnezeu să ne guverneze toate aspectele vieții noastre, trebuie să avem încredere în bunătatea și înțelepciunea Sa. Trebuie să credem că El știe mai bine ca oricine care este binele nostru și că ne dorește mai mult decât oricine binele. Doar dacă suntem convinși că voia Lui (oricât de ciudată ne-ar părea) este spre cel mai mare bine al nostru, vom avea curajul să capitulăm și să ne închinăm întreaga viață doar Lui.

Închinându-I întreaga viață, descopăr că El dorește o relație profundă și vrea să fie permanent credincios legământului. A fi credincios legământului înseamnă a răspunde cu dragoste iubirii Lui. În mod concret, înseamnă să lucrez cu putere prin tot ceea ce fac pentru mântuirea sufletelor eterne, spre bucuria Tatălui ceresc de a-i găsi pe fiii pierduți. Aceasta înseamnă ca toate activitățile pe care le fac să fie subordonate în mod conștient și creativ slujirii fraților și mandatului preoției. Mai sunt activități care nu sunt subordonate acestui mandat?

Ceea ce m-a cercetat cel mai mult din aceste trei capitole este bucuria lui Dumnezeu față de o viață de închinare. Mă gândesc la o zi în care trăiesc în fiecare secundă pentru Domnul. Ea poate să pară o zi obișnuită, lipsită de evenimente mărețe. Pur și simplu m-am străduit să umblu cu Domnul și să fiu lumină prin tot ce fac. Pare o simplă zi. Însă Domnul chiuie de bucurie, Își găsește odihna și plăcerea în mine. O singură zi de ascultare a unui singur om aduce în inima Creatorului o satisfacție nemărginită. E o taină! Nu o văd, dar trebuie să o cred. Simt cum prin aceste trei capitole reînvie un factor motivator extrem de important: bucuria Domnului. Domnul nu este un imens computer de gheață, ci un Tată care ne iubește și care Își găsește desfătarea în ascultarea noastră. Această raportare a lui Dumnezeu la noi ne motivează să Îi fim plăcuți.

Domnul dorește o relație personală cu fiecare dintre noi. Însă El este nevăzut. Această relație e posibilă doar prin credință. Și trebuie să credem în bucuria nevăzută a lui Dumnezeu, pentru a putea relaționa cu adevărat cu El. Uneori minimalizăm importanța unei zile trăită în ascultare. Însă în inima Tatălui este o imensă sărbătoare. Trebuie să credem acest lucru pentru a împlini cu curaj poruncile Lui. Între noi și Tatăl ceresc este o perdea. Nu Îi vedem simțirile față de noi (Oh, dacă le-am vedea!), însă trebuie să alegem să le credem. Este esențial să cunoaștem simțirile Tatălui nevăzut față de noi, pentru a-L putea sluji cu adevărat. Cum crezi că arată aceste simțiri? Voi aduce înaintea noastră niște pasaje din Scriptură, pentru a medita profund asupra lor și pentru a întrezări prin ele simțirile nevăzute ale Creatorului:

- *„Cum se unește un tânăr cu o femeie, așa se vor uni fiii tăi cu tine; și cum se bucură mirele de mireasa lui, așa Se va bucura Domnul tău de tine.” (Isaia 62:5)*
- *„Domnul mi se arată de departe: «Te iubesc cu o iubire veșnică; de aceea îți voi păstra bunătatea Mea!»” (Ieremia 31:3)*
- *„Îmi este Efraim un fiu scump, un copil iubit de Mine? Căci, când vorbesc cu el, îmi aduc aminte cu gingășie de el; de aceea Îmi arde inima în Mine pentru el și voi avea milă negreșit de el, zice Domnul.” (Ieremia 31:20)*
- *„Domnul Dumnezeul tău este în mijlocul tău ca un viteaz care poate ajuta; Se va bucura de tine cu mare bucurie, va tăcea în dragostea Lui și nu va mai putea de veselie pentru tine.” (Țefania 3:17)*

Întrezărești tu infinita bucurie a Tatălui ceresc pentru tine? Ce rol ocupă bucuria Domnului în sistemul tău motivațional? Cartea Levitic ne învață că trebuie să ocupe un rol central, la fel ca frica de a-L întrista. Într-adevăr, Domnul nu este indiferent față de noi. El nu este departe de noi, în turnul de fildeș ceresc. Nu, ci El rezonază cu o intensitate maximă la fiecare amănunt al vieții noastre. Fiecare alegere de a-L urma Îi provoacă o bucurie și o veselie unică și infinită. Însă ce se întâmplă dacă nu suntem o jertfă plăcută Lui? Ce se întâmplă dacă nu ne jertfim doar pe altarul planurilor Sale, dacă ezităm să Îi închinăm toată viața noastră, dacă nu umblăm cu El ca și cu un prieten, dacă nu suntem credincioși legământului și dacă nu suntem recunoscători față de harul Său? Atunci, inima Sa este cuprinsă de întristare și mânie. Se întristează pentru nefericirea noastră, dar și pentru jignirea și ofensa pe care o aducem dragostei Sale. Domnul Se simte înșelat și trădat. Viața noastră fariseică devine o urâciune înaintea Lui. Noi încercăm să ne amăgim spunând că, dacă dăm 99% Domnului, acel 1% pe care refuzăm să îl dăm este neglijabil.

Realitatea este că puțin aluat dospește toată plămădeala. Să medităm asupra unor pasaje care ne descoperă reacția inimii lui Dumnezeu față de o inimă împărțită:

- *„Își uită fata podoabele sau mireasa brâul? Dar poporul Meu M-a uitat de zile fără număr.” (Ieremia 2:32)*
- *„Am crescut și am hrănit niște copii; dar ei s-au răsculat împotriva Mea. Boul își cunoaște stăpânul și măgarul cunoaște ieslea stăpânului său: dar Israel nu Mă cunoaște, poporul Meu nu ia aminte la Mine.” (Isaia 1:2-3)*
- *„Nu mai aduceți daruri de mâncare nefolositoare, căci Mi-e scârbă de tămâie! Nu vreau luni noi, Sabate și adunări de sărbătoare, nu pot să văd nelegiuirea unită cu sărbătoarea! Urâsc lunile voastre cele noi și praznicile voastre; Mi-au ajuns o povară, nu le mai pot suferi.” (Isaia 1:13-14)*
- *„Căci mă îngrozisem la vederea mâniei și urgiei de care era cuprins Domnul împotriva voastră până acolo încât voia să vă nimicească.” (Deuteronom 9:10)*
- *„Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pământ și că toate întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău. I-a părut rău Domnului că a făcut pe om pe pământ și S-a mâhnit în inima Lui.” (Genesa 6:5-6)*
- *„Nu Mi-ai cumpărat trestie mirositoare cu argint și nu M-ai săturat cu grăsimea jertfelor tale: dar tu M-ai chinuit cu păcatele tale și M-ai obosit cu neleguirile tale.” (Isaia 43:24)*

Oare ascultarea ta este de mică importanță în fața Cerului? Oare neascultarea ta este ceva neglijabil? Dacă ascultarea ta aduce odihnă, desfătare, satisfacție, bucurie și veselie în inima Tatălui ceresc, atunci când nu asculți de El, Tatăl Se întristează și Se mâhnește, devine mânios și gelos, Se simte înșelat și trădat, Se simte jignit și ofensat; păcatul nostru Îi provoacă scârbă și repulsie, Îl obosește și Îl chinuie, Îl face să Îi pară rău că ne-a adus în ființă, Îl tulbură și Îl neliniștește.

Oare cât de importantă este ascultarea mea și a ta? Bucuria Sa și evitarea întristării Sale trebuie să fie factori esențiali în motivarea noastră de a umbla în căile Lui.

În partea aplicativă aș vrea să mai adaug câteva cuvinte. Primele trei capitole din Levitic ne arată că viața unui credincios trebuie să fie o viață de închinare. Viața de credință este o viață caracterizată de un profund spirit de mulțumire. Nu este loc pentru cărtire,

nemulțumire sau nepăsare. Cuvintele „Îți mulțumesc!” sau „Te laud...!” trebuie să abunde în rugăciunile creștinilor în fiecare zi. Trebuie să ne deprindem să mulțumim Domnului pentru toate lucrurile. Ba mai mult, exprimarea mulțumirii noastre trebuie făcută nu doar prin vorbele noastre, ci și prin fapte. Trebuie să slujim Domnului necurmat și această slujire trebuie să fie o laudă permanentă adusă Domnului. Și în viața noastră de închinare trebuie să ne deprindem să rememorăm binecuvântările Domnului. Suntem predispuși la uitare. De aceea, psalmistul ne îndeamnă: *„Binecuvintează, suflete, pe Domnul și tot ce este în mine să binecuvinteze Numele Lui cel Sfânt! Binecuvintează, suflete, pe Domnul și nu uita nici una din binefacerile Lui!”* (Psalmul 103:1-2).

Noi nu trebuie să împlinim poruncile ca niște stoici sau ca niște roboți, nici posomorâți și întristați, ci cu bucurie și veselie, mulțumind prin tot ceea ce facem marii îndurări a Tatălui nostru ceresc!

4:1 – 6:7 Jertfele pentru păcat

a) 4:1-35 Jertfele de ispășire

Capitolul 4 ne descrie jertfa de ispășire pentru patru situații posibile: când a păcătuit Marele Preot, adunarea, o căpetenie sau un om de rând. Este interesant că de fiecare dată apare expresia: *„dacă... a păcătuit fără voie...”*. Versiunea NIV folosește cuvintele: *„fără intenție...”*. Și apare această întrebare: oare doar păcatele comise fără intenție puteau fi iertate? Într-adevăr, există multe situații în care omul păcătuiește fără intenție. Din ignoranță, din necunoștință, el nu cunoaște toate poruncile Domnului sau nu este atent la toate detaliile vieții lui și se trezește că a comis o fărădelege. În traducerea Cornilescu mai apare în aceste capitole și expresia: *„fără să știe”*. Este interesant că versiunea NIV traduce într-un mod diferit această expresie: *„chiar dacă nu știe, este vinovat și va fi tras la răspundere.”* Traducerea din limba engleză insistă că orice călcare a Legii este păcat, indiferent de prezența sau lipsa intenției. În capitolul 6, descoperim că Domnul oferă iertarea pentru următoarele situații: *„Când va păcătui cineva și va săvârși o nelegiuire față de Domnul, tăgăduind aproapelui său un lucru încredințat lui, sau dat în păstrarea lui, sau luat cu sila, sau va înșela pe aproapele lui, tăgăduind că a găsit un lucru pierdut, sau făcând un jurământ strâmb cu privire la un lucru oarecare pe care-l face omul și păcătuiește...”* (Levitic 6:2-3) Este imposibil să acceptăm lipsa intenției pentru toate aceste situații. Este evident că Domnul oferă iertare și pentru păcatele comise conștient. Atunci ce să însemne acea expresie ciudată: *„fără voie”*? Este mai greu să răspundem acum la această întrebare.

Capitolele 4-6 din Levitic introduc această expresie bizară, dar în același timp evidențiază faptul că iertarea este oferită și păcatelor realizate conștient și chiar călcările de lege comise inconștient sunt socotite tot păcate. Înțelegem deci faptul că păcatul *„fără voie”* nu înseamnă o călcare de lege neintenționată. Cartea Numeri va lămuri acest mister. În Numeri 15:22-31 avem distincția dintre păcatele fără voie și cele cu voie. Iată cum se încheie acest pasaj: *„Dar dacă cineva, fie băștinaș, fie străin, păcătuiește cu voie, hulește pe Domnul: acela va fi nimicit din mijlocul poporului său, căci a nesocotit cuvântul Domnului și a călcat porunca Lui; va fi nimicit și își va lua astfel pedeapsa pentru neleguirea lui.”* Acest pasaj înspăimântător ne vorbește despre un păcat pentru care nu este iertare. El apare după tragedia din Numeri 14, când Domnul refuză să absolve poporul de vină și Se jură pe El Însuși că poporul va pieri în pustie. Se pare că poporul, care de zece ori Îl ispitise pe Domnul în pustie, comisese păcatul cu voia. Ar fi vorba deci de o persistență în păcat și fărădelege, o persistență

acompaniată de refuzul unei pocăințe sincere și care duce la o împietrire a inimii, care împiedică (se pare) manifestarea unei pocăințe autentice. Și fără pocăință nu este iertare.

Astfel, întrezărim faptul că păcatul cu voia este mai mult decât încălcarea conștiinței a unei porunci a Domnului. El este un act de sfidare neobrăzată a Domnului însoțită de lipsa unei pocăințe sincere. Lipsa sau absența pocăinței sincere pare să fie un element fundamental în creionarea liniei între păcatele fără voie și cele cu voie. Atunci când apare pocăința sinceră (vezi Psalmul 51), orice păcat poate fi iertat, chiar curvia și crima, pentru care Legea stipula pedeapsa cu moartea (vezi exemplul din viața lui David). Discuția este mult mai lungă și o vom relua după ce vom studia cartea Numeri. Concluzia noastră acum este faptul că păcatele fără voie includ atât călcările de Lege intenționate, cât și pe cele neintenționate, pot fi iertate și nu sunt păcate cu voia. Am putea defini păcatele fără voie prin contrast: orice păcat care nu este cu voia (un act cumplit de sfidare a Domnului însoțit de lipsa unei pocăințe autentice) este fără voie și poate fi iertat.

Cele patru situații din Levitic 4 pot fi grupate două câte două, și anume: primele două (păcatul Marelui Preot și păcatul adunării) și ultimele două (păcatul căpeteniei și păcatul evreului de rând). Pentru primele două situații avem un tip de jertfă, iar pentru celelalte două un alt tip de jertfă de ispășire. Iată care sunt diferențele fundamentale dintre cele două tipuri de jertfă:

jertfa de ispășire pentru adunare și Marele Preot	jertfa de ispășire pentru căpetenie și omul de rând
•erau unse cu sânge coarnele altarului tămâierii și se stropea de 7 ori cu sânge în fața perdelei dinlăuntru •ce nu era ars pe altarul arderilor de tot era ars afară din tabără	•erau unse cu sânge coarnele altarului pentru arderile de tot •ce nu era ars pe altarul arderilor de tot era oferit preoților (vezi 6:24-30)

Înainte de a comenta aceste diferențe, să analizăm puțin asemănările dintre jertfa adusă pentru păcatul adunării și jertfa adusă pentru păcatul Marelui Preot. De fapt, jertfa este aproape identică. Textul subliniază în mod explicit acest lucru: „*Cu vițelul acesta să faci întocmai cum a făcut cu vițelul adus ca jertfă de ispășire; să faci la fel. Astfel să faci preotul ispășire pentru ei și li se va ierta. Vițelul rămas, să-l scoată apoi afară din tabără și să-l ardă ca și pe vițelul dintâi.*” (Levitic 4:20-21) Mesajul este clar: păcatul Marelui Preot este echivalent cu păcatul întregii adunări. Dacă Marele Preot păcătuiește, este o situație la fel de gravă ca și cea în care păcătuiește întreaga adunare. Păcatul unui singur om are aceleași consecințe ca și păcatul unui popor. Această idee este prezentată chiar explicit în 4:2: „*Dacă a păcătuit preotul care a primit ungerea și prin aceasta a adus vină asupra poporului...*” Deci, păcatul Marelui Preot aducea vină asupra poporului. Cum era posibil așa ceva? Era drept? Un singur om să păcătuiască și să fie socotită vinovată întreaga adunare? Acest lucru era posibil din pricina funcției Marelui Preot. Marele Preot era reprezentantul poporului înaintea Domnului, era garantul legământului, era omul care în chip simbolic purta toate păcatele mărturisite ale lui Israel asupra lui. Vestimentația Marelui Preot descrisă în Exod 28 reliefează

această funcție. Pe umeri Marele Preot avea 2 pietre cu numele fiilor lui Israel și pe piept un pieptar cu 12 pietre, fiecare din ele conținând numele unei seminții. Iar în 28:36-38, textul menționează: „*Să faci și o tablă de aur curată și să sapi pe ea, cum se sapă pe o pecete: «Sfințenie Domnului». S-o legi cu o sfoară albastră de mitră în partea dinainte a mitrei. Ea să fie pe fruntea lui Aaron; și Aaron va purta fărădelegile săvârșite de copiii lui Israel când își aduc darurile lor sfinte; ea va fi necurmat pe fruntea lui înaintea Domnului pentru ca ei să fie plăcuți înaintea Lui.*”

Marele Preot purta fărădelegile lui Israel și astfel, devenea în chip simbolic substitutul lor în moarte și în pedeapsă. Acest mesaj este consolidat de Legea care stipula că cel care a comis un omor din imprudență și a fugit într-o cetate de scăpare trebuie să stea acolo până la moartea Marelui Preot (vezi Numeri 35). Soluționarea aceluia păcat era strâns legată de moartea Marelui Preot, care, în chip simbolic, ducea cu el în moarte fărădelegile lui Israel. Prezența reprezentantului uman era indispensabilă la Cortul Întâlnirii. Jertfa animală și mijlocitorul uman aduceau un mesaj complet și subliniau necesitatea jertfei ispășitoare a lui Mesia (vezi Isaia 53).

Animalul evidențiază necesitatea unui substitut în moarte și pedeapsă. Prezența preotului accentua faptul că acest substitut trebuia să fie OM pentru a fi împlinită cu adevărat legea dreptății: viață de om pentru viață de om. Astfel, alături de jertfele animale, Domnul l-a lăsat la Cortul Întâlnirii și pe Marele Preot, reprezentantul uman al poporului în fața Domnului și cel care în chip simbolic purta pe fruntea sa fărădelegile lui Israel. Astfel se explică de ce păcatul Marelui Preot aducea vină asupra adunării și era echivalent cu păcatul acesteia. Pentru a purta fărădelegile norodului, Marele Preot trebuia să fie sfânt, curat, fără pată înaintea Domnului. Dacă nu îndeplinea această condiție, atunci nu mai putea purta fărădelegile lui Israel și astfel, acesta cădea sub vina vechilor păcate. Este interesant faptul că, în perioadele de apostazie, când Marele Preot era corupt și necinstit, un evreu de rând credincios (exemplu: văduva săracă) se putea bucura de iertare și de o relație personală cu Domnul. Se pare deci că, la fel cum purtarea păcatelor era simbolică, la fel și căderea sub vină era simbolică, sau, cel puțin, ea putea fi soluționată și prin suspinele adunării față de necredințioșia Marelui Preot. Apare întrebarea: și dacă marele Preot nu aducea jertfă de ispășire, ce se întâmpla cu adunarea? Aceasta trebuia să ia atitudine față de păcatul Marelui Preot. Orice evreu, dacă persista în păcat, trebuia avertizat și apoi, omorât de adunare. Această lege trebuia aplicată și față de Marele Preot. Astfel, Israel ar fi trebuit să ia atitudine față de păcatele fiilor lui Eli și față de păcatul acestuia de a-și cinsti fiii mai mult decât pe Domnul. După aceea, trebuia ca altcineva să intre în slujba de Mare Preot. Dacă adunarea nu lua această atitudine, rămășița credincioasă își putea mântui sufletul prin suspinurile față de fărădelegile care se făceau în Israel și la Casa Domnului (vezi Ezechiel 9).

Să comentăm acum puțin specificul jertfei de ispășire adusă pentru păcatul Marelui Preot și al poporului. Dacă la celelalte jertfe de ispășire se ungeau cu sânge coarnele altarului arderilor de tot, în acest caz se ungeau cu sânge coarnele altarului tămâierii, care se afla în Locul Sfânt, înaintea chivotului, adică al scaunului de domnie al Domnului. La jertfele de ispășire obișnuite lucrurile se rezolvau la ușa Cortului Întâlnirii. Acum, însă, este necesar să se pășească mai aproape de Domnul: în Locul Sfânt. Trebuie să subliniem că acest tip de jertfă se aseamănă foarte mult cu marea jertfă din Ziua Curățirii (vezi Levitic 16). Diferența constă în aceea că, de Yom Kippur, Marele Preot intra chiar în Sfânta Sfintelor și stropea de 7 ori înaintea capacului ispășirii (Lv. 16:14). Această apropiere mai mare de Domnul sugerează o problemă mai gravă, a cărei soluționare se găsea doar la Domnul. Într-adevăr, problema era cu totul deosebită. Să luăm de exemplu păcatul Marelui Preot. Dacă păcătuia un evreu, atunci păcatul său era soluționat prin transferul simbolic pe fruntea Marelui Preot, garantul legământului și reprezentantul norodului înaintea Domnului. Dar dacă avea să păcătuiască însuși garantul, cine avea să-l mai reprezinte pe el, cine avea să mai gireze pentru el? Doar

Domnul Însuși, care-Și asuma răspunderea de a soluționa această problemă. Astfel se explică faptul că din acest tip de jertfă nu mânca nimeni. La celelalte jertfe de ispășire, o mare parte din ce nu era ars pe altar revenea preotului. Faptul că preotul mânca din jertfa de ispășire simboliza două lucruri. Primul simbol îl descoperim în Levitic 10:17: „*Pentru ce n-ați mâncat jertfa de ispășire într-un loc sfânt? Ea este un lucru preasfânt; și Domnul v-a dat-o, ca să purtați nelegiuirea adunării și să faceți ispășire pentru ea înaintea Domnului.*” Mâncând din jertfa de ispășire, preoții se făceau în chip simbolic părtași slujbei purtării păcatului. Pentru a exista iertare era nevoie de un substitut în moarte și pedeapsă. Acest substitut era animalul ce ardea pe altar. Dar, cum am mai spus, nu era echitabil ca un animal să substituie un om. De aceea, nu doar animalul, ci și preotul, reprezentantul UMAN, trebuia să poarte păcatul evreului care a adus jertfa.

Al doilea simbol îl descoperim din legea jertfelor. El se referă la faptul că Domnul împărtășea din bucuria Sa de a-l ierta pe evreu și preotului mijlocitor. Preotul mijlocitor era primul care se putea bucura de bucuria Domnului de a ierta.

În cazul păcatului Marelui Preot, era normal ca nimeni să nu mănânce din jertfă. Toată jertfa era arsă înaintea Domnului. Nu mai era un alt om care să-l substituie pe Marele Preot în pedeapsă. Și totuși era iertat. Cum? Deocamdată nu știm. Era o taină: Domnul Își asuma rezolvarea acestei probleme, rezolvare care nu putea fi înțeleasă deocamdată de evreu. Era deci vorba de o taină pe care Domnul nu o putea împărtăși cu nimeni. Așa că, nimeni nu mânca din jertfă pentru că nimeni nu putea gira pentru Marele Preot și nimeni nu putea înțelege taina iertării acestuia. Vom mai dezvolta aceste aspecte atunci când vom studia Levitic 16.

Este foarte interesant că în cazul păcatului norodului, regulile rămâneau identice: nimeni nu mânca din jertfă, nici măcar Marele Preot. De ce? La prima vedere, era normal ca Marele Preot să mănânce din jertfă. Însă, ideea este că Vechiul Legământ nu rezolva cu adevărat problema păcatului. Păcatul era iertat, dar încă nu era soluționat pe deplin înaintea dreptății lui Dumnezeu. Era necesar un substitut real în moarte și pedeapsă. Viața unui animal nu putea substitui viața unui om. Preotul, reprezentantul uman, nu era ars pe altar. Și apoi, acesta, la rândul său, era păcătos și avea nevoie de iertare. Vechiul Legământ era umbra unei realități viitoare. El explica ce anume trebuie pentru ca păcatul să fie iertat, dar și faptul că el nu poate soluționa pe deplin problema păcatului. El era un indicator spre Hristos, adevărata Jertfă și adevărata Mare Preot. Astfel, în conținutul său trebuia să conțină elemente prin care să-și recunoască limitele și să se autocaracterizeze doar ca umbră. Era necesar ca Vechiul Legământ să-și realizeze autoportretul, autoportret în care să-și recunoască incapacitatea de a soluționa păcatul. Cred că faptul că Marele Preot nu mânca din jertfă pentru păcatul norodului este un astfel de element. Mesajul era clar: este un domeniu la care Marele Preot nu poate ajuta și pe care acesta nici nu-l poate înțelege. Oare de ce? Atunci când era păcatul unui singur individ, preotul mânca din jertfă, dar când era vorba de păcatul întregii adunări, nimeni nu mai mânca din jertfă. Poate limita evidențiată era următoarea: un om obișnuit poate reuși să substituie un alt om, dar cum ar putea ar fi substituit unei mulțimi de oameni? Viață de om pentru viață de om. Viața Marelui Preot ar fi putut fi, în cel mai bun caz, echivalentul vieții unui singur evreu. Însă, cum ar fi putut să moară în locul celor mulți? Cu siguranță vom mai relua acest subiect când vom studia Levitic 16, care este (cred) capitolul cheie al întregii cărți.

Este foarte important să ne dăm seama că Vechiul Legământ era doar umbra unei realități. El era un purtător de simboluri. Elementele sale componente pot fi împărțite în două categorii. Prima categorie include simboluri care creionau profilul lucrării mântuitoare a lui Mesia. A doua categorie include simboluri care subliniau limitele legământului, faptul că este doar o umbră. Această distincție ne va fi foarte de folos în studierea cărții Levitic.

Să analizăm jertfa de ispășire a unei căpetenii și a unui evreu de rând. Deja mai multe aspecte le-am și comentat deja. Evreul își pune mâinile pe capul dobitocului. Acest lucru ar putea sugera un transfer de vinovăție. În chip simbolic, dobitocul era substitutul în moarte al evreului. Plata oricărui păcat era moartea. Indiferent de porunca încălcată, pedeapsa trebuia să fie aceeași: moartea, despărțirea eternă de Dumnezeu. Animalul murea în mâinile evreului. Realitatea morții era adusă cât mai aproape de inima evreului. Acesta conștientiza că el ar fi trebuit să moară. Focul de pe altar simboliza focul judecății lui Dumnezeu, care ar fi trebuit să mistuie trupul și sufletul lui. Prin aducerea jertfei, el recunoștea că este vrednic de moarte. Chiar dacă păcatul fusese comis în mod neintenționat, el era pe deplin vinovat. Evreul putea învăța din acest ritual să renunțe la autoapărare, la autojustificare, la apelul de circumstanțe atenuante. El trebuia să vină înaintea Domnului cu inima smerită și duhul zdrobit și să rostească: „Sunt vinovat. Sunt vrednic de moarte. Merit pedeapsa Ta. Nu am nici o justificare pentru păcatul meu.” Moartea animalului era menită să-l ilumineze cu privire la gravitatea oricărui păcat și la vina sa imensă înaintea Domnului.

Este o distincție în ce privește tipul de animal ce trebuia adus ca jertfă: căpetenia trebuia să aducă un țap, iar evreul de rând o iadă sau un miel. Dumnezeu respectă posibilitățile fiecăruia. În același timp, este posibil să sublinieze că implicațiile păcatului pot fi diferite, în funcție de statutul persoanelor care-l comit. Jertfa „mai mare” ar putea sugera o gravitate mai mare a păcatului. Deja am subliniat faptul că păcatul Marelui Preot avea implicații deosebite din pricina funcției acestuia. Cred că din această perspectivă există o diferență între păcatul unei căpetenii și păcatul unui om de rând. Păcatul căpeteniei are consecințe negative mai mari asupra comunității, și de aceea, păcatul său ar putea fi socotit mai grav. Căpetenia se bucura de o anumită poziție și de un anumit respect. El era un reper pentru comunitate. El trebuia să fie un model. Înfrângerea lui ar fi descurajat mult mai mult comunitatea decât înfrângerea din viața unui om de rând. Cu cât avem o funcție mai înaltă, cu atât impactul unei căderi din viața noastră este mai mare asupra comunității. În ce privește ascultarea, lucrurile par să fie exact invers. Cu cât funcția e mai mică și mai neînsemnată, cu atât strălucește mai mult credințioșia noastră în ochii oamenilor. Oamenii au așteptări, oamenii au nevoie de modele, oamenii se ghidează după cei aflați în poziții de conducere.

Cu cât ești mai sus, cu atât trebuie să fii mai atent la fiecare detaliu al comportamentului tău. În același timp, pentru a echilibra balanța, amintim că, și în cazul evreului de rând, jertfa era de aceeași natură: moartea unui animal. Păcatul era păcat și consecința identică: moartea. Acest pasaj ne ajută să ne raportăm la păcat în felul următor: nu există păcate mari și păcate mici, și totuși există păcate mari și păcate mici. Primul lucru pe care trebuie să-l avem în minte este acela că orice păcat, indiferent de natura sa, de cine îl comite, de contextul în care îl comite, este extrem, extrem de grav înaintea lui Dumnezeu și aduce cu sine moartea. Al doilea lucru pe care trebuie să-l știm este acela că păcatele diferă între ele din perspectiva amplitudinii consecințelor. Orice păcat are consecințe: consecințe în noi și consecințe în ceilalți. În noi, păcatul distruge lucrurile sfinte zidite cu trudă de Domnul: deprinderile sfinte, cunoștințele despre Dumnezeu, profunzimea acestora, etc. În ce-i privește pe ceilalți, păcatul nostru poate deveni în primul rând o pricină de păcătuire. Iar, în al doilea rând, poate aduce întristare și descurajare.

Jertfa de ispășire nu-l învață pe evreu doar despre gravitatea și tragedia păcatului, dar îi oferă și certitudinea iertării. De patru ori apare în capitolul 4 expresia: „și i (li) se va ierta”. Dumnezeu nu-l lăsa pe evreu în incertitudine și confuzie. El îi oferea atunci și acolo darul nemeritat al iertării. Jertfa adusă și pocăința sinceră a evreului erau temeiul acestei iertări. Ce însemna să fii iertat? Ca Domnul să uite că ai păcătuit, sau să te iubească mai mult? Domnul nu va uita păcatul, și totuși îl va uita, însă în sensul că nu-l va mai ține în socoteală pentru a ne trage la răspundere pentru el. David exclamă în Psalmul 32:1-2: „*Ferice de cel cu fărădelegea iertată și de cel cu păcatul acoperit! Ferice de omul căruia nu-i ține în seamă*

Domnul nelegiuirea...” Iar, în Psalmul 51, același David Îl imploră pe Domnul: „*După îndurarea Ta cea mare, șterge fărădelegile mele! Spală-mă cu desăvârșire de nelegiuirea mea și curățește-mă de păcatul meu. Curățește-mă cu isop și voi fi curat: spală-mă și voi fi mai alb decât zăpada... Întoarce-Ți privirea de la păcatele mele și șterge toate nelegiuirile mele!*” (Ps. 51:1,2,7,9) Atunci când păcătuim, păcatul se așează în mintea noastră ca un virus, cheamă pedeapsa lui Dumnezeu și își continuă lucrarea-i devastatoare în noi. Atunci când suntem iertați, păcatul este îndepărtat de la noi. Astfel, lucrarea sa devastatoare încetează și nu mai suntem trași la răspundere pentru el. Suntem absolviți de vină și suntem făcuți albi ca neaua înaintea Sa. A fi iertat înseamnă să fii văzut de Domnul alb ca neaua, desăvârșit. Iată ce ne spune Balaam despre raportarea Domnului la un Israel cu toate păcatele mărturisite: „*El nu vede nici o fărădelege în Iacov. Nu vede nici o răutate în Israel.*” (Numeri 23:21).

Dumnezeu oferea evreului siguranță. Acesta nu trebuia să plece de la Cort fără a ști dacă a fost iertat sau nu. El nu spera că va fi iertat, ci avea certitudinea că a fost iertat. El nu era chemat să-și câștige sau să-și merite iertarea. Nu este loc pentru teologia faptelor bune. El nu era îndreptățit prin fapte, ci prin har. Iertarea era un dar nemeritat și el trebuia să-l accepte în această manieră. Evreul trebuia să-L creadă pe Dumnezeu pe cuvânt. Chiar dacă nu înțelegea pe deplin baza iertării sale (cum putea o viață de animal să substituie o viață de om?) și chiar dacă el simțea altceva, trebuia să creadă că Domnul l-a iertat. Iertarea era deplină. El avea din nou pace cu Domnul. Înaintea Domnului el era fără pată și trebuia să se bucure pentru aceasta.

Mă impresionează expresia din 4:31: „*și ea va fi de un miros plăcut Domnului.*” Am întâlnit această expresie la arderea de tot și am zăbovit o vreme asupra ei. Însă, faptul că o regăsim și în contextul jertfelor de ispășire este foarte important. În primul rând, ne învață ceva despre Dumnezeu, despre modul în care El îl primește pe păcătos. Evreul evlavios, atunci când păcătuia, se umplea de rușine și venea împovărat și tulburat la altar. Pe drum se putea întreba: „Oare cum mă va primi Domnul? Mă va scruta cu privirea și mă va muștra cu asprime? Îmi va spune: «Te iert, dar să știi că M-ai dezamăgit și M-ai întristat foarte tare!» Oare cum mă va primi Domnul?”. Levitic capitolul 4 ne descoperă că Domnul îl va primi cu brațele deschise, cu multă dragoste și bucurie. După cum închinarea evreului aducea o nespusă bucurie în inima Tatălui ceresc, la fel și acum pocăința acestuia îi provoacă o mare bucurie. Este bucuria Tatălui care-l găsește pe fiul cel pierdut. Este bucuria Tatălui pentru fiul care-și reface relația cu El. Această bucurie te umple de pace, îndepărtează obsesia regretelor și-ți dă curajul să privești înainte.

Și, în al doilea rând, evreul putea învăța despre o condiție a pocăinței autentice. Nu jertfa în sine aducea iertare, ci o inimă smerită și zdrobită (vezi Psalmul 51). Dumnezeu Se uita în primul rând la inima evreului. În primele trei capitole, am descoperit că Domnul tresaltă de bucurie atunci când întreaga inimă a evreului I se dedică Lui. Deci, jertfa de ispășire poate fi de bun miros doar dacă oglindește dedicare totală față de Domnul. Evreul nu-L putea impresiona pe Domnul printr-un ritual și nici chiar printr-un sincer: „Iartă-mă!”, dacă acesta nu era însoțit de o dedicare totală față de Domnul și de angajamentul de a nu mai repeta greșeala. De vreme ce Domnul promitea iertarea pentru orice păcat la Cortul Întâlnirii, pericolul transformării harului în desfrânare era iminent. Gândul: „Păcătuiesc, evit suferința și apoi aduc jertfa de ispășire.” era aproape imposibil să nu apară. Însă, vom descoperi că Domnul era conștient de acest pericol și că unul din principalele scopuri ale cărții Levitic este acela de a preveni acest pericol.

b) 5:1 – 6:7 Jertfa pentru vină

Este foarte interesant să descoperim că sunt două tipuri de jertfe pentru păcat: jertfa de ispășire și jertfa pentru vină. Diferența principală este aceea că, în timp ce la jertfa de ispășire se ungeau cu sânge coarnele altarului (vezi 4:25), în cazul jertfei pentru vină sângele se stropea pe altar de jur împrejur (vezi 7:2). A doua diferență ar fi aceea că jertfa pentru vină se aducea doar în cazul anumitor păcate, păcate menționate în 5:1-4, 5:15 și 6:2-5. Înainte de a comenta aceste diferențe, ne vom focaliza atenția pe două idei noi, pe care le descoperim în pasajele 5:1-13 și 5:14 – 6:7. Prima idee se referă la permisiunea de a aduce o jertfă mai mică. Am mai întâlnit acest lucru la arderile de tot. Acum suntem însă în contextul ispășirii păcatelor și Dumnezeu este gata să primească chiar și un pumn de făină ca dar de ispășire. Este ceva cu totul fantastic: dacă evreul nu avea posibilitatea de a aduce o oaie sau o capră, putea aduce două turturele sau doi pui de porumbel, și dacă nu avea posibilități nici pentru acestea, putea aduce doar un pumn de făină. Descoperim aici dorința arzândă a lui Dumnezeu de a oferi iertarea. Domnul nu vrea să existe nici o piedică pentru evreu de a veni la Cort pentru a primi iertarea. Yahwe este un Dumnezeu milos, bun, îndurător, care iubește iertarea și o oferă cu cea mai mare bucurie. El nu este un Dumnezeu care împarte iertarea cu zgârcenie. Nu, ci o împarte din belșug, cu toată inima. Iată cum ni-l descrie Isaia pe acest Dumnezeu: „Să se lase cel rău de calea lui și omul nelegiuit să se lase de gândurile lui, să se întoarcă la Domnul care va avea milă de el, la Dumnezeul nostru care nu obosește iertând.” (Isaia 55:7). Iar în altă parte ni se spune că lui Dumnezeu Îi place îndurarea.

Domnul deci de-abia așteaptă să ierte. De-abia așteaptă să-l vadă pe păcătos venind la altar. El împarte iertarea cu veselie, nu cu răceală și asprime. Altarul era un loc al harului. Evreul trebuia să se apropie cu deplină încredere de locul unde putea căpăta iertarea. Domnul îl aștepta cu drag, gata să-l îmbrățișeze și să-l înviorizeze cu darul nemeritat al iertării și cu dragostea Sa veșnică.

Pe de altă parte, această permisiune de a aduce o jertfă mai mică avea rolul de a-l învăța pe evreu lecția harului. Harul se referă la un dar minunat și nemeritat pe care-l primește cel păcătos și pentru care Domnul plătește un preț imens. Dacă evreul ar fi trebuit să aducă multe jertfe, sau dacă jertfa adusă ar fi depășit posibilitățile lui financiare, atunci el ar fi simțit că iertarea îl costă, că în cele din urmă și-a cumpărat această iertare. El nu îl mai percepea ca pe un dar nemeritat, ci ca pe ceva obținut prin sacrificiul personal. Domnul este foarte preocupat ca evreul să înțeleagă la altar lecția harului. De aceea, este gata să accepte ca dar pentru ispășire chiar și un pumn de făină. Lecția harului este o lecție fundamentală pentru evreu și pentru relația sa cu Domnul. Relația sa cu Yahwe trebuia să se întemeieze pe iubire. Iar evreul Îl putea iubi pe Domnul doar în măsura în care descoperea dragostea Sa. Și cât de bine se oglindește dragostea Sa în iertarea Sa! Și aceasta tocmai pentru că iertarea este un dar nemeritat. Este foarte interesant faptul că Domnul accepta și un pumn de făină, deci un dar fără vărsare de sânge. Acest lucru ar contrazice în mod aparent interpretarea autorului Epistolei către Evrei asupra Leviticului: „Și, după Lege, aproape totul este curățit cu sânge: și fără vărsare de sânge nu este iertare.” (Evrei 9:22). Cred că interpretarea autorului Epistolei către Evrei este corectă. De ce? În primul rând, pe altar se aducea în fiecare zi jertfa necurmată (un miel dimineața și un miel seara) și, deci, era sânge pe altar atunci când se aducea acel pumn de făină. Și, în al doilea rând, avem Ziua Curățirii, când se jertfea un vițel (deci vărsare de sânge) pentru toate păcatele mărturisite la Cort în acel an (și deci și pentru păcatul mărturisit prin acel pumn de făină). Din pricina Sărbătorii de Yom Kippur era clar că fără vărsare de sânge nu este iertare.

A doua idee pe care o descoperim în al doilea pasaj (5:14 – 6:7) se referă la gravitatea păcatului față de semenul nostru. Pasajul ne pune înaintea două situații: când se păcătuiește împotriva lucrurilor închinat Domnului și când se păcătuiește împotriva bunurilor

materiale ale aproapelui. Observăm că cerințele pentru soluționarea celor două situații sunt identice: înapoierea aceluși bun, adăugarea unei cincimi din valoarea acestuia și aducerea ca jertfă pentru vină a unui berbec fără cusur luat din turmă după prețuirea poporului. Textul pare să pună astfel semn de echivalență între păcatul îndreptat direct împotriva Domnului și cel îndreptat împotriva semenului. El subliniază și în mod explicit acest lucru. Prezentarea primei situații se încheie cu afirmația: „*Omul acesta se făcuse vinovat față de Domnul.*” (5:19); iar descrierea celei de-a doua situații începe cu următoarele cuvinte: „*Când va păcătuia cineva și va săvârși o nelegiuire față de Domnul, tăgăduind aproapelui său un lucru încredințat lui...*” (6:2). Păcatul îndreptat împotriva semenului se îndreaptă în primul rând împotriva lui Dumnezeu. Cum se explică această echivalență? Să descoperim răspunsul meditănd asupra unor pasaje din Vechiul Testament. David, după ce a păcătuia față de Urie (adulter și crimă) și față de întreg Israelul (un model negativ) și față de Neamurile vecine (mărturie proastă) menționează în rugăciunea sa de pocăință: „*Împotriva Ta, numai împotriva Ta am păcătuia și am făcut ce este rău înaintea Ta.*” (Ps. 51:4a). Neprihănitul Iov, prezentându-și neprihănirea înaintea Domnului, rostește următoarele cuvinte: „*De aș fi nesocotit dreptul slugii sau slujnicei mele, când se certau cu mine, ce aș putea să fac, când Se ridică Dumnezeu? Ce aș putea răspunde când pedepsește El? Cel ce m-a făcut pe mine în pântecul mamei mele, nu l-a făcut și pe el? Oare nu ne-a întocmit același Dumnezeu în pântecul mamei?”* (Iov 31:13-15). Iar înțeleptul Solomon așterne pe hârtie următorul proverb: „*Cine asuprește pe sărac, batjocorește pe Ziditorul Său, dar cine are milă de cel lipsit, cinstește pe Ziditorul său.*” (Proverbe 14:31).

Domnul este Cel care ne-a dat toate poruncile. Orice păcat este îndreptat astfel mai întâi împotriva Lui. Și apoi, în ce-l privește pe semenul nostru, el este creat de Dumnezeu, Domnul este Făcătorul său. Dacă ne atingem de semenul nostru, ne atingem de făptura mâinilor Sale. Dumnezeu este descris ca Tatăl tuturor duhurilor. Analizând cu atenție instinctul matern și legătura așa de strânsă între o mamă și copilul ei, putem întrezări ceva din legătura atât de strânsă dintre Creator și fiecare suflet creat de El.

Înapoierea lucrului furat și adăugarea încă a unei cincimi din valoarea sa ne ajută să înțelegem cum privește Domnul iertarea. Iertarea nu este o chestiune infinită. Iertarea este un dar nemeritat, însă, în măsura în care este posibil, trebuie remediat prejudiciul adus. Ea include de altfel și un aspect disciplinar care să-l motiveze pe evreu să nu mai repete greșeala.

E timpul să răspundem la o întrebare fundamentală ridicată de capitolul 5, și anume: de ce există două tipuri de jertfă pentru păcat? În cazul jertfei de ispășire, preotul ungea cu sânge coarnele altarului și restul sângelui îl vărsa la picioarele lui, iar, în cazul jertfei pentru vină, sângele trebuia stropit pe altar de jur împrejur ca la arderea de tot și jertfa de părtășie. Îmi este greu să interpretez această diferență: să fie vorba de două simboluri specifice? Este interesant și faptul că, după unele traduceri, jertfa pentru vină ar fi introdusă din 5:1 (Cornilescu, RSV), iar după altele (NIV), prezentarea acesteia ar începe mai degrabă din 5:14. Oricum ar fi, este evident faptul că Domnul acordă o atenție deosebită următoarelor situații:

- ⇒jurământul strâmb
- ⇒atingerea de un animal necurat
- ⇒atingerea de o necurăție omenească
- ⇒jurământul iresponsabil
- ⇒înșelăciunea cu privire la lucrurile închinat Domnului
- ⇒înșelăciunea cu privire la bunurile materiale ale aproapelui
- ⇒păcatele făcute din neștiință

Ce este deosebit în legătură cu aceste păcate? Deocamdată, nu am nici o ipoteză plauzibilă, vrednică să fie așternută pe hârtie. Voi reveni însă la lucrurile pe care trebuia să le învețe evreul din aducerea jertfelor pentru păcat, și anume că:

- ⇒Orice păcat (înfăptuit conștient sau inconștient) este extrem de grav înaintea Domnului și aduce moartea.
- ⇒Jertfa animală, fără o pocăință sinceră, nu remedia în nici un fel situația tragică a evreului.
- ⇒Gravitatea unui păcat depinde și de funcția celui care-l comite și de impactul negativ asupra comunității.
- ⇒Dumnezeu iartă din toată inima, cu bucurie!
- ⇒Iertarea este un dar nemeritat.
- ⇒Un păcat împotriva unui semen se îndreaptă mai întâi asupra Făcătorului său.

Rămâne însă această întrebare: ce învață evreul nou din jertfa pentru vină? Să analizăm mai întâi cele două denumiri distincte. Pentru cea dintâi jertfă, Cornilescu folosește expresia: „*jertfă de ispășire*”, pe când traducerea NIV o denumește „*jertfă pentru păcat*”. În cazul celei de-a doua, traducerea cad de comun acord asupra formulării: „*jertfă pentru vină*”. Din perspectiva numelor, prima jertfă accentuează ispășirea păcatului, iar a doua subliniază vinovăția celui care aduce jertfa. Astfel, înțelegem că orice călcare de lege înseamnă un păcat care aduce moarte și are nevoie de ispășire, dar și faptul că oricare ar fi păcatul și contextul în care a fost împlinit, autorul are o vinovăție reală. Este interesant să observăm că trebuia adusă jertfa pentru vină în ce privește păcatele făcute din neștiință (vezi 6:17). Pentru aceste păcate omul își poate găsi imediat scuza: „Nu am știut!”. Pentru a sublinia vinovăția omului, Dumnezeu cere ca în astfel de situații evreul să aducă o jertfă pentru vină, și nu o jertfă de ispășire.

Să ne întoarcem la situațiile prezentate la începutul capitolului 5:

- ⇒jurământul strâmb
- ⇒atingerea din neglijență de un animal necurat
- ⇒atingerea din neglijență de o necurăție omenească
- ⇒jurământul iresponsabil

Trebuia adusă pentru aceste situații jertfa de ispășire (cum traduce NIV și RSV) sau jertfa pentru vină (cum traduce Cornilescu)? Sunt argumente pentru ambele tabere. Pentru traducerea lui Cornilescu, argumentele le găsim în primele cinci versete din capitolul 5, unde găsim în fiecare verset cuvântul „vină” sau „vinovat”. Pentru varianta NIV, argumentele le găsim în următoarele versete din capitolul 5, unde ni se vorbește despre posibilitatea de a aduce jertfe mai mici. Aceste jertfe mai mici sunt prezentate ca jertfe de ispășire, și nu ca jertfe pentru vină (o turturea ca jertfă de ispășire și un pumn de făină ca jertfă de ispășire). Traducerile din limba engleză folosesc și ele în aceste două cazuri terminologia specifică primului tip de jertfă pentru păcat. Oare o jertfă pentru vină putea fi înlocuită cu o jertfă de ispășire? Dacă citim însă mai atent, descoperim atât în versetul 6, cât și în versetul 7, și expresia: „*jertfă pentru vină*” și expresia: „*jertfă de ispășire*” sau „*jertfă pentru păcat*”. Pentru ca lucrurile să fie și mai confuze, precizăm faptul că traducerea NASB merge pe aceeași linie cu traducerea Cornilescu. Întrebarea care îmi vine în minte este de ce a scris Dumnezeu capitolul 5 într-un mod în care este greu să-ți dai seama dacă este vorba de jertfa de ispășire sau jertfa pentru vină.

Cred că un posibil răspuns ar fi acela că Dumnezeu vrea să arate că cele două jertfe pentru păcat sunt foarte apropiate și împlinesc aceeași funcție, și anume: jertfa pentru păcat era adusă pentru vinovăția evreului, iar jertfa pentru vină făcea ispășire pentru păcatul evreului. Deci, deși există două tipuri de jertfă pentru păcat, ele împlinesc aceeași funcție. Dumnezeu a lăsat două denumiri și două tipuri de jertfe dintr-o motivație de ordin pedagogic, și anume: din dorința de a evidenția la fel de mult atât problema ispășirii păcatului, cât și cea a vinovăției omului.

Să revenim la cele 4 situații din Levitic 5:1-4. De ce sunt prezentate tocmai aceste situații, și nu altele atunci când autorul a dorit să sublinieze ideea de vinovăție și posibilitatea de a aduce jertfe de dimensiuni mai mici? Observăm că sunt două încălcări ale legii morale și două încălcări ale legii ceremoniale și, de asemenea, că în unele situații este prezentă intenția, iar în altele păcatul este comis din neștiință. Însă, în pofida varietății situațiilor, evreul este considerat vinovat. Mesajul pare a fi următorul: indiferent de natura poruncii, indiferent de context, indiferent de prezența sau absența intenției, cel care a încălcat legea este considerat vinovat. Cu alte cuvinte, nu există circumstanțe atenuante, care să-l absolve pe călcătorul de lege de vina sa. Nu există scuze de genul: „Nu am știut!” sau „Nu am vrut!”. Călcarea unei legi presupune vinovăția celui în cauză. Care este temeiul pentru care călcătorul de lege este considerat vinovat? Atunci când este vorba de sfințenia lui Dumnezeu, ignoranța sau imprudența nu pot fi luate ca scuze. „Puteai să te informezi și puteai să fii mai atent și acestea mai ales când știai că miza este așa de mare și că Domnul este așa de sfânt!” ar putea răspunde Dreptul Judecător. Faptul că autorul pune „în aceeași oală a vinovăției” călcarea legilor morale cu călcarea legilor ceremoniale, păcatele comise intenționat cu cele comise din neștiință, ne face să tratăm cu maximă seriozitate toate poruncile și ne responsabilizează să căutăm să cunoaștem toate poruncile, să fim atenți și precauți mereu și să nu ne permitem „luxul” imprudenței.

Jertfa pentru vină o mai găsim de cel puțin 3 ori în cartea Levitic, și anume:

- în 7:1-10, unde ne este prezentată legea jertfei pentru vină;
- în 14:12-13, unde descoperim faptul că la ritualul curățirii de lepră se aducea și jertfă pentru vină și jertfă de ispășire sau pentru păcat;
- în 19:20-22, unde aflăm că, în cazul unei relații sexuale cu o roabă logodită nerăscumpărată, trebuia să se aducă o jertfă pentru vină, pentru a se căpăta iertarea;

Dumnezeu a instituit două jertfe ispășitoare la Cortul Întâlnirii: jertfa pentru păcat și jertfa pentru vină. Jertfa pentru vină evidențiază cu mai multă putere vinovăția celui care a păcătuit. Ea se aducea pentru anumite păcate specifice și scopul era ca mesajul ei specific să fie păstrat viu în mintea evreului. Mesajul jertfei pentru vină este complementar mesajului jertfei de ispășire. Ea ne provoacă să medităm profund asupra vinovăției umane. În cele din urmă, Domnul putea institui la Cort doar jertfa de ispășire. Dar El nu a făcut acest lucru. Decizia Sa de a mai institui o a doua jertfă pentru păcat trebuie tratată cu toată seriozitatea. Ea ne ajută să înțelegem legătura dintre vinovăția noastră și modul în care pedepsește Dumnezeu păcatul, precum și necesitatea recunoașterii vinovăției noastre înaintea Domnului, pentru a putea căpăta iertarea. Evreul nu putea aduce mecanic o jertfă pentru păcat și să se bucure de iertarea lui Dumnezeu. El trebuia să-și mărturisească păcatul, să-și recunoască vina și să-i pară rău.

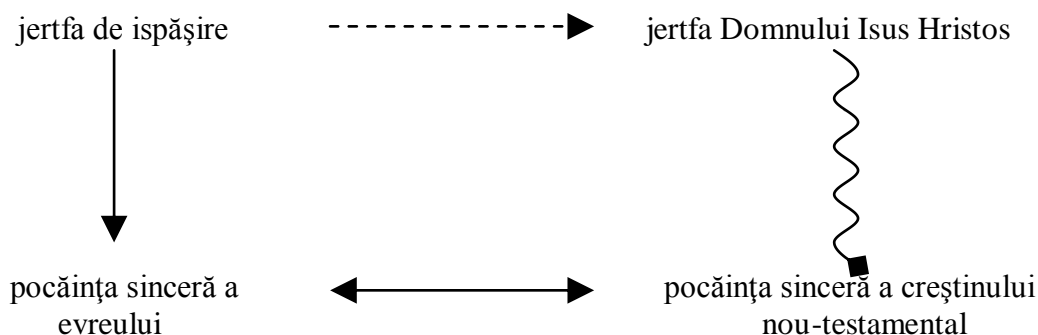
Este important să subliniem faptul că putem încălca legea cuiva și chiar să facem eforturi pentru a remedia situația, fără să ne simțim vinovați. Putem, de exemplu, să circulăm cu 60 km/h prin oraș. Am încălcat legea statului. Suntem prinși și ni se cere să plătim o amendă. Noi ne recunoaștem încălcarea de lege și mergem să plătim amenda. Însă, nu ne

simțim deloc vinovați pentru că suntem convingși că nu am condus iresponsabil și nu am pus nimănui viața în pericol conducând cu 60 km/h într-o zonă deloc aglomerată a orașului.

Putem să ne raportăm așa și la încălcarea poruncilor Domnului. Știm că Domnul ne pedepsește dacă-I încălcăm poruncile. Pentru a scăpa de pedeapsă, facem ce a spus El: ne recunoaștem călcarea de Lege, care-L supără foarte mult și ne cerem iertare. Putem face acest lucru fără să ne conștientizăm prea mult vina noastră și fără să ne simțim foarte vinovați. Jertfa pentru vină avea un mesaj clar: „*Omul acela se făcuse vinovat față de Domnul.*” (Levitic 5:19). Astfel, jertfa pentru vină ne îndeamnă să medităm mai mult asupra vinovăției noastre înaintea Domnului. Vom dezvolta acest subiect în partea de aplicație.

APLICAȚII

Am putea începe partea de aplicații cu următoarea schemă:

Toate jertfele de ispășire de la Cort anunțau venirea unei Jertfe mai bune. Un animal nu putea substitui în moarte un om. Pentru viața unui om trebuia plătită o viață de om. Iată de ce a fost necesar ca Fiul lui Dumnezeu să Se întrupeze, ca Isus Hristos să fie 100% om și 100% Dumnezeu. Fără întrupare nu putea exista o jertfă ispășitoare: „*El a purtat păcatele noastre în trupul Său pe lemn, pentru ca noi, fiind morți față de păcate, să trăim pentru neprihănire; prin rănile Lui ați fost vindecați.*” (1 Petru 2:24). La fel cum moartea și durerea animalului jertfit erau cât se poate de reale, la fel moartea și suferința Mielului Isus au fost realități incontestabile. La fel cum animalul ardea pe altar, la fel Isus Hristos a fost mistuit de judecata dreptății divine. „*El este jertfa de ispășire pentru păcatele noastre.*” (1 Ioan 2:2).

Cortul Întâlnirii era asemenea unui abator: moarte și sânge, zi de zi. Să ne gândim cât sânge trebuia să se verse pentru iertarea păcatelor unui singur evreu pentru tot timpul vieții sale. Era vorba de o cantitate imensă de sânge. Dar gândiți-vă la sângele vărsat pentru o generație întreagă. Toate acestea vorbeau despre mărimea prețului pe care trebuia să-l plătească Mesia în locul nostru. Isaia 53 aduce o nouă lumină asupra jertfelor de ispășire de la Cort: „*Domnul a găsit cu cale să-L zdrobească prin suferință... Dar, după ce Își va da viața ca jertfă pentru păcat, va vedea o sămânță de urmași, va trăi multe zile, și lucrarea Domnului va propăși în mâinile Lui.*” (Isaia 53:10). Mesia va fi adevărata Jertfă care va fi mistuită pe

altarul judecării lui Dumnezeu. Fără jertfă nu este iertare. Iertarea este un dar nemeritat pentru om. Pe om nu-l costă nimic, dar pe Dumnezeu L-a costat jertfirea Fiului Său.

Meditând la mărimea prețului plătit, începem să înțelegem cât de gravă este problema păcatului, cât de mult urăște Dumnezeu păcatul. Păcatul nu poate fi pur și simplu uitat sau acoperit, el trebuie ispășit.

Stau și mă întreb: de ce nu putea Dumnezeu să ierte păcatul, fără să fie necesar să se plătească un preț în schimb? Răspunsul îl întrezărim în natura caracterului Său. Prin păcat, omul Îi întoarce spatele Creatorului său. Iar faptul de a respinge o relație cu Creatorul reprezintă o ofensă imensă adusă Persoanei Sale. El este Cel care ne-a creat, doar relația cu El ne poate împlini, El ne iubește atât de mult și dorește nespus să ne ferească cu dragostea Sa. Și totuși omul, prin păcat, Îi întoarce spatele, dorind să-și fie el singur dumnezeu, căutând fericirea în neascultarea de Dumnezeu și percepându-L ca un Tiran capricios care ne sufocă libertatea și împlinirea prin restricțiile Sale absurde. Dumnezeu Se simte atât de jignit prin această raportare a omului față de Sine, încât, în demnitatea Sa de Dumnezeu, nu poate să nu-i dea omului ce el singur a ales: despărțire eternă a omului față de Fața Domnului. Dumnezeu ne pedepsește respectându-ne alegerea noastră și dăruindu-ne ce noi singuri am ales: iadul, adică despărțirea de Dumnezeu. Aceasta este adevărata moarte. Și deja ne-am apropiat de problema vinovăției noastre. Pedepsa eternă este proporțională cu vinovăția noastră. Prețul plătit de Hristos oglindește mărimea pedepsei ce-ar fi trebuit s-o purtăm, iar mărimea pedepsei reflectă dimensiunea vinovăției noastre. Esența ei constă în aceea că L-am respins pe Creator ca Dumnezeu al vieții noastre și am ales să ne fim noi înșine dumnezei. Problema vinovăției umanității o găsim discutată pe larg de apostolul Pavel, în Romani cap.1-3. Dacă Dumnezeu nu ni S-ar fi descoperit și dacă nu am fi avut posibilitatea să-L alegem, atunci vinovăția noastră ar fi discutabilă. Dar Dumnezeu S-a preocupat în mod special ca să Se reveleze fiecărui om și să-l cheme în relație cu Sine. Cu toții am respins această chemare. Cu toții suntem vinovați și vrednici de moarte. Cunoscându-ne vinovăția noastră, vom înțelege de ce a fost așa de mare prețul răscumpărării noastre, și așa vom aprecia iertarea primită în dar și dragostea infinită a lui Dumnezeu față de noi.

Baza obiectivă a iertării noastre este jertfa lui Isus Hristos. Baza subiectivă este pocăința noastră. Dacă ritualul jertfei de ispășire nu era însoțit de o atitudine corespunzătoare în inima evreului, acesta nu putea căpăta iertarea. Un exemplu de pocăință sinceră îl găsim în Psalmul 51. Atunci când ne pocăim cu adevărat, nu ne mai găsim scuze sau circumstanțe atenuante. Suntem copleșiți de vinovăția noastră și recunoaștem că merităm moartea eternă. Ne pare rău că L-am întristat pe Creatorul nostru și dorim să nu mai repetăm greșeala. Dorim să ne refacem relația cu Dumnezeu și să ne rededicăm viața doar Lui. Pentru aceasta avem nevoie de iertare. Iertarea nu este un scop în sine, ci un mijloc pentru a reintra în relație. Avem deplină încredere că Dumnezeu ne va ierta cu bucurie și că ne va da puterea să începem o viață nouă.

Legile jertfelor (6:8 – 7:38)

În această subsecțiune sunt reluate jertfele prezentate în primele 5 capitole ale cărții. Nu este o simplă repetiție. Sunt multe elemente noi care nu se regăsesc în prima prezentare a jertfelor. De această dată autorul insistă pe ce anume se mânca din jertfe și cine anume avea acest drept. Deci, legile jertfelor au în vedere partea din jertfe ce se consuma ca și hrană.

1. Legea arderii de tot 6:8 - 13

Din arderea de tot nimeni nu avea dreptul să mănânce. Ea era în întregime a Domnului. Însă, autorul nu insistă pe acest aspect, ci ne prezintă dorința lui Dumnezeu ca focul să nu se stingă deloc pe altar. Este vorba de fapt de jertfa necurmată descrisă în Exod capitolul 29. Jertfa necurmată era compusă din două arderi de tot: una adusă dimineața și alta adusă seara. Astfel, pe de o parte, toate jertfele erau aduse între cele două arderi de tot, iar, pe de altă parte, focul ardea necurmat pe altar. Ce mesaj dorea Yahwe să transmită poporului prin această lege? Înainte să răspundem la această întrebare, să amintim faptul că aducerea jertfei necurmate a fost o condiție importantă pentru ca Domnul să poată coborî în mijlocul norodului. Dacă citim cu atenție Exod capitolul 40, vom descoperi condițiile ce trebuie împlinite pentru ca slava Domnului să coboare în Cort. Acestea sunt:

- Cortul să fie construit și asamblat după toate poruncile date de Domnul lui Moise;
- candelarele sfeșnicului să fie așezate;
- tămâia să ardă pe altarul de aur;
- arderea de tot să fie adusă pe altarul de aramă;
- Aaron și fiii lui să-și spele mâinile și picioarele în ligheanul dintre Cort și altar;

Dumnezeu a coborât într-un Cort funcțional. Faptul că jertfa necurmată face parte din lista condițiilor ce trebuia împlinite pentru ca Domnul să poată locui în Cort face ca importanța sa să crească în ochii noștri. Domnul putea locui în mijlocul poporului Său doar dacă focul ardea necurmat pe altar. Ce putea însemna acest lucru? Ne aducem aminte din capitolul 1 faptul că arderea de tot are două semnificații: ispășirea și dedicarea totală față de Domnul. Astfel, înțelegem în primul rând că un Dumnezeu sfânt putea locui în mijlocul unui popor care a păcătuit și care era vulnerabil față de păcat, doar dacă se găsea mereu pe altar un substitut în moarte. Mânia divină stârnită de păcatele lui Israel mistuia și jertfa de pe altar, și astfel poporul putea sta în prezența lui Yahwe fără să moară. Iar, în al doilea rând, înțelegem că Domnul va locui doar în mijlocul unui popor a cărui dedicare totală este constantă, este permanentă.

Nu la întâmplare atât jertfa de dimineață, cât și cea de seară erau arderi de tot. Nu la întâmplare toate jertfele din timpul zilei și toată grăsimea jertfelor de mulțumire erau aduse între două arderi de tot. Arderea de tot simboliza dedicarea totală a evreului, devotamentul său necondiționat față de Domnul. Deci, slava lui Dumnezeu putea locui doar în mijlocul unui popor a cărui inimă era toată a Domnului, indiferent de prețul plătit, indiferent cât de mult trebuia să ardă pe altarul jertfirii de sine. Necurmat! Necurmat! Necurmat! Nici o secundă nu putea fi închinată altcuiva decât Domnului. Și ziua, și noaptea, evreul trebuia să se afle într-o neîntreruptă dedicare față de Domnul. Mereu trebuia să fie la dispoziția Lui și să-I spună:

„Iată-mă! Vorbește, căci robul Tău ascultă!”. Doar trăită în acest fel, viața poporului Israel putea fi o jertfă de bun miros înaintea Domnului.

Din arderea de tot nimeni nu avea voie să mănânce. Ea ardea în întregime pe altarul Domnului. Doar Domnul avea voie să se „înfrupte” din încântătoarea viață de ascultare a lui Israel. Dreptul de a Se bucura de închinarea lui Israel Îi revenea Domnului. El îl crease pe Israel, El îl răscumpăraseră, El îl curățiseră, El îi oferise puterea de a împlini poruncile. Totul era doar lucrarea mâinilor Lui. Era rodul trudei Sale. Nimeni nu putea pretinde că i se cuvenea și lui să se bucure de viața de dedicare a lui Israel.

2. Legea darului de mâncare 6:14 – 23

Iată că la darul de mâncare trebuia ca și preoții să mănânce o parte: „*Aceasta este partea pe care le-am dat-o Eu din darurile Mele de mâncare mistuite de foc.*” Darul de mâncare, la fel ca arderea de tot, aparținea în întregime lui Dumnezeu. Doar Dumnezeu avea dreptul să se bucure de închinarea și dedicarea evreului. Însă acum, Dumnezeu dăruia o parte și preotului. Preotul nu merita acea parte, ci o primea ca un dar nemeritat din partea Domnului. De ce făcea Dumnezeu acest gest?

În primul rând, Dumnezeu purta de grijă nevoilor biologice ale slujitorilor Săi de la Cortul Întâlnirii. Dumnezeu i-a pus deoparte ca să-I slujească necurmat. Tot El este Cel care Se îngrijește de împlinirea nevoilor lor. Iată că, încă din Vechiul Testament, este instaurat principiul ca în poporul lui Dumnezeu o parte să fie implicați full-time în lucrare, iar ceilalți, care se bucură de slujirea lor, să-i întrețină. Preotul, însă, trebuia să vadă partea din darul de mâncare ca venind din mâna lui Dumnezeu, și nu din mâna evreului. Astfel, preotul nu trebuia să devină dependent de ajutorul pământesc al oamenilor, ci să învețe dependența totală de Dumnezeu.

În al doilea rând, acțiunea de a mânca din jertfă avea anumite semnificații. Cum am comentat deja în primele capitole ale cărții, semnificația principală era aceea de a lua parte la ospățul bucuriei lui Dumnezeu față de închinarea evreului. Dumnezeu Se bucura nespuse de mult atunci când evreul I se închina dintr-o inimă curată. Iată că Dumnezeu vrea să împărtășească această bucurie cu slujitorii Săi de la Cortul Întâlnirii. Dumnezeu nu poate ține această bucurie doar pentru Sine. El o împărtășește celor care slujesc la Cort și care-l ajută pe evreu să se închine Domnului. Atunci când preotul primea partea sa din darul de mâncare, el trebuia să vadă invitația lui Dumnezeu de a se bucura împreună cu El pentru închinarea sinceră a evreului. Adevărații slujitori ai Domnului trăiesc pentru bucuria lui Dumnezeu și se bucură de bucuria lui Dumnezeu pentru cei neprihăniți.

Darul de mâncare al unui preot avea ceva deosebit: trebuia ars în întregime pe altar. Autorul ne vorbește despre darul „*pe care îl vor face Domnului, Aaron și fiii lui în ziua în care vor primi ungera...*”. Însă, expresia din același verset (6:20): „*dar de mâncare veșnic*” ne sugerează că preoții trebuie să continue să-și aducă darul de mâncare din ziua ungerii în fiecare zi. Acest dar de mâncare ne aduce aminte de jertfa necurmată, deoarece jumătate era adusă seara, și jumătate dimineața, și era ars în întregime. Mesajul este clar: Domnul dorește o dedicare specială și totală, pe tot restul zilei, de la slujitorii Săi de la Cortul Întâlnirii. Dumnezeu cerea tuturor din popor să fie sfinți. Cu toate acestea, preoții aveau o funcție și o responsabilitate specială. Ei erau frunțașii poporului, ei erau cel mai aproape de Domnul, ei erau cei responsabili cu medierea relației dintre Yahwe și Israel; era necesar ca ei să fie niște modele și cei care să-L reprezinte cât mai bine pe Stăpânul lor de la Cortul Întâlnirii. Darul de mâncare veșnic le aducea aminte preoților de această responsabilitate specială pe care o aveau înaintea Domnului și înaintea poporului.

De ce nimeni nu avea dreptul să mănânce din darul de mâncare al unui preot? De regulă, Dumnezeu Își împărtășea bucuria cu cei care mijloceau închinarea evreului. Pentru preot nu exista un alt mijlocitor. Era poate Marele Preot, mai marele preoților, dar în alt sens. Poate că răspunsul cel mai bun l-am putea găsi în a doua semnificație a acțiunii de a mânca din jertfă, semnificație pe care o vom dezvolta când vom comenta următoarele două legi.

3. Legea jertfei de ispășire și legea jertfei pentru vină 6:24 – 7:10

Preotul trebuia să mănânce din jertfa de ispășire. Era o invitație la masa bucuriei lui Dumnezeu care-l primea acasă pe fiul cel pierdut. Dumnezeu oferea cu bucurie iertarea, fără răceală și asprime. Inima Sa era plină de bunătate și îndurare și oferea din belșug și cu bucurie iertarea. Nu mai era loc de învinovățire și muștrare: fiul cel pierdut s-a întors acasă. Era momentul pentru un ospăț al bucuriei. Și la acest ospăț era invitat și mijlocitorul.

În același timp, mai era și o altă semnificație a invitației la masă, pe care ne-o descoperă Levitic 10:17: „*Pentru ce n-ați mâncat jertfa de ispășire într-un loc sfânt? Ea este un lucru preasfânt: și Domnul v-a dat-o ca să purtați nelegiuirea adunării și să faceți ispășire pentru ea înaintea Domnului.*” Jertfa purta simbolic vinovăția evreului care o aducea. Prin faptul că mâncau din jertfă, preoții se făceau în chip simbolic părtași la slujba de a purta fărădelegea adunării și de a face ispășire pentru ea. Jertfa vorbea despre necesitatea unui substitut în moarte și în pedeapsă, iar preotul despre necesitatea unui substitut uman.

Însă, dacă sângele jertfei de ispășire se aducea în Cort, nimeni nu mai avea voie să mănânce din ea. Acest lucru se întâmpla fie cu ocazia unui păcat al Marelui Preot, fie cu ocazia păcatului întregii adunări, fie cu ocazia Zilei Ispășirii. Erau situații în care preoții nu se mai făceau părtași la slujba de a purta fărădelegea adunării. Aceste situații arătau limitele Cortului Întâlnirii în ce privește soluționarea problemei păcatului. Dumnezeu Își asuma responsabilitatea că va rezolva această problemă fără ajutorul vreunui om.

Pentru păcatul Marelui Preot se aducea o jertfă din care nu mai avea voie să mănânce nimeni. Pentru mijlocitor nu mai exista mijlocitor. Poate tocmai de aceea, din darul de mâncare al unui preot nu avea voie să mănânce nimeni, căci, de regulă, mijlocitorul era cel care era invitat la masa Domnului.

La prezentarea legii jertfei pentru vină, autorul subliniază: „*vita jertfită va fi a preotului care face ispășirea.*” (7:7b). Dumnezeu invita la ospățul bucuriei de regulă pe cel care-l slujea pe evreu la Cortul Întâlnirii. Cu siguranță că oricine se putea bucura de bucuria lui Dumnezeu de a-l ierta pe evreu, însă preotul care mijlocea această iertare avea onoarea unei părtașii privilegiate cu bucuria Domnului. Principiul este adevărat: cel care slujește un om se bucură mai mult de creșterea spirituală a acelui om decât un alt credincios care nu a prea intrat în contact cu omul în cauză. Slujirea semenilor ne apropie de inima lui Dumnezeu pentru semenii noștri. Dumnezeu este Cel care îi slujește și care lucrează permanent pentru vindecarea și creșterea lor spirituală. Slujind alături de Domnul sau lăsându-L pe Domnul să slujească prin noi, înțelegem mai bine truda și frământarea inimii lui Dumnezeu pentru sufletele eterne și ne putem bucura mai mult de roadele osteneții Domnului.

Aș mai comenta puțin afirmația din versetul 27: „*Oricine se va atinge de carnea ei va fi sfințit.*”. A fi sfințit înseamnă a fi pus deoparte. Cine se atinge de carnea jertfei de ispășire era pus deoparte, în chip simbolic, să poarte păcatele celui ce a adus jertfa. Or, lucrul acesta îl putea face doar preotul, cel care a primit de la Domnul slujba aceasta. De aceea, se luau măsuri de precauție ca nimeni altcineva să nu se atingă de jertfa de ispășire. Ea trebuia

mâncată într-un loc sfânt (în spațiul delimitat de gardul Cortului Întâlnirii, unde aveau acces doar preoții) și tot ce era stropit cu sânge trebuia spălat tot în curtea Cortului.

4. Legea jertfei de mulțumire 7: 11- 38

Sunt două întrebări care îmi vin în minte în legătură cu jertfa de mulțumire:

- Care este diferența între jertfa de mulțumire și jertfa pentru vină (din punctul de vedere al ritualului)?
- Era chemat și evreul care aducea jertfa să mănânce din jertfa de mulțumire?

Să comparăm ritualul jertfei de mulțumire cu cel al jertfei pentru vină:

Jertfa de mulțumire	Jertfa pentru vină
• sângele stropit de preot pe altar de jur împrejur	• sângele stropit de preot pe altar de jur împrejur
• grăsimea care acoperă măruntaiele și toată grăsimea care ține de măruntaie; cei doi rărunchi și grăsimea de pe ei și de pe coapse și prapurul de pe ficat, să fie arse pe altar	• toată grăsimea, grăsimea care acoperă măruntaiele, cei doi rărunchi și grăsimea de pe ei, de pe coapse și prapurul ficatului să fie arse pe altar
• pieptul ca dar legănat și spata dreaptă ca dar luat prin ridicare să fie ale preotului	• vita jertfită va fi a preotului care va face ispășirea
• cine va aduce Domnului jertfa lui de mulțumire, să aducă Domnului darul lui, luat din jertfa lui de mulțumire; să aducă cu mâinile lui ceea ce trebuie să fie mistuit de foc înaintea Domnului	• —

Diferențele par neesențiale. Poate că diferența esențială este tocmai aceea că, în cazul jertfei de mulțumire, și evreul mânca din jertfă. Deși capitolul 7 din Levitic ar sugera o astfel de interpretare, și deși sunt unii teologi care susțin faptul că evreul era invitat să ia parte

și el la ospățul jertfei de mulțumire (sau părășie), cu toate acestea pasajul despre legea jertfei de mulțumire mi se pare neclar. Ni se spune că jertfa trebuia mâncată în aceeași zi și că orice om curat poate să mănânce. Sunt indicii care ne sugerează că ar putea fi vorba despre cel care aduce jertfa, însă nu se specifică negru pe alb: „cel care aduce jertfa să mănânce și el din jertfa”. Iarăși, un alt argument în favoarea interpretării de care eu încă mă mai îndoiesc, este faptul că, după ce ni se prezintă legea jertfei de mulțumire (7:11-21), la sfârșitul capitolului autorul specifică ce anume trebuia să mănânce preotul din jertfa de mulțumire (7:28–35). Astfel, ni se sugerează din nou că cel care este invitat la masa Domnului în 7:11-21 este chiar evreul, și nu preotul mijlocitor.

Ce implicații ar avea faptul că și evreul trebuia să mănânce din jertfă? Era un ospăț al bucuriei. Domnul Se bucura nespun de mult de închinarea evreului care aducea jertfa. El îl chema mai întâi pe mijlocitor să se bucure cu El (darul de mâncare, jertfa pentru păcat). Acum, la jertfa de mulțumire, Domnul îl invita chiar pe cel care aducea jertfa la ospățul bucuriei Sale. Cu alte cuvinte, Dumnezeu dorea ca cel care se închina la Cort să cunoască bucuria lui Dumnezeu pentru el, și el să învețe să se bucure de bucuria lui Dumnezeu pentru el. Cunoașterea bucuriei și aprecierii lui Dumnezeu pentru el avea să-i umple sufletul de veselie și împlinire, avea să-l motiveze să continue o viață de sfințire și de bucurie. Bucuria lui Dumnezeu față de el oferea sens și semnificație vieții sale. Putea răspunde cu adevărat cu dragoste dragostei lui Dumnezeu. Închinarea sa umplea sufletul Creatorului de satisfacție și odihnă. Iată care ar fi implicațiile faptului că însuși evreul mânca din jertfă.

Pasajul 7:11-21 insistă pe condițiile pe care trebuia să le respecte cel care mânca din jertfa de mulțumire, indiferent dacă este vorba de evreu, de preot sau de amândoi. Jertfa trebuia mâncată în aceeași zi sau și a doua zi în unele cazuri, și cel care urma să mănânce trebuia să fie curat. Consecințele nerespectării acestor condiții erau extrem de grave: invalidarea jertfei și nimicirea celui necurat. De ce aceste reguli și de ce aceste consecințe?

Cred că Dumnezeu dorește să sublinieze prin aceste reguli cât de important este pentru El darul de mulțumire al evreului și că nu poate admite ca acesta să fie nesocotit. Dumnezeu dorea ca acțiunea de a mânca din jertfa de mulțumire să fie însoțită de o anumită atitudine. Evreul trebuia să ia parte efectiv la ospățul bucuriei lui Dumnezeu. Bucuria lui Dumnezeu pentru evreu era ceva extrem de important. Ea nu trebuia nici sfidată, nici nesocotită.

Dacă mâncai și a treia și a patra zi, deja mâncarea provenită de la jertfă se asemena cu o mâncare obișnuită. Dumnezeu nu dorea însă împlinirea seacă a unui ritual: să mănânci din jertfă. Dumnezeu dorea ca evreul să priceapă invitația Sa la ospățul bucuriei Sale și să intre efectiv în părășie cu simțămintele Sale pentru el. De aceea, jertfa trebuia mâncată în prima zi, și cel târziu în a doua zi. Dacă nu, jertfa era invalidată. Aducerea jertfei, lipsită de o atitudine corespunzătoare a inimii evreului, nu însemna absolut nimic înaintea Domnului.

Starea de necurăție era de asemenea incompatibilă cu respectul ce trebuia adus mesei Domnului. Iată că Dumnezeu cel Infinit, Creatorul cerului și al pământului, te invita la masă, dorea să cineze cu tine. Oare puteai veni la Casa Lui în stare de necurăție? Oare puteai să ai părășie cu El, sfidând regulile Sale cu privire la curăție? Pedepsa era extrem de gravă: moartea. Cel care nesocotea invitația Domnului la masa Sa se încărca cu o vinovăție imensă înaintea Domnului și trebuia nimicit din poporul său.

Observ faptul că, dintre toate legile jertfelor, Autorul dezvoltă cel mai mult legea jertfei de mulțumire. O explicație posibilă ar fi aceea că jertfa de mulțumire era jertfa cu cei mai mulți invitați la masă: și Domnul, și preotul, și evreul care aducea jertfa. Celelalte legi îi priveau în mod special pe preoți. Aceasta, însă (dacă într-adevăr și evreul mânca din jertfă), se adresa și poporului. Preoții erau tot timpul la Cort și obișnuiți cu regulile Casei. Evreii din popor erau mai expuși pericolului de a nesocoti lucrurile sfinte ale Domnului.

Prezentarea legii jertfei de mulțumire este întreruptă de pasajul care ne dezvăluie interdicția de a mânca sânge și grăsime. În ce privește sângele, interdicția era totală: nici un fel de sânge, fie că provenea de la un animal jertfit la Cort, fie că provenea de la un animal ucis acasă pentru a sluji ca aliment. Această interdicție este explicată în capitolul 17: „*Căci viața trupului este în sânge. Vi l-am dat ca să-l puneți pe altar ca să slujească de ispășire pentru sufletele voastre, căci prin viața din el se face ispășire. De aceea am zis copiilor lui Israel: «Nimeni dintre voi să nu mănânce sânge...»*” (17:11-12). Noul Testament ne explică faptul că nici un aliment nu este necurat în sine. Dar în Vechiul Legământ Dumnezeu dorește să transmită anumite mesaje extrem de importante pentru a pregăti venirea lui Mesia. Transmiterea acestor mesaje a fost posibilă prin instaurarea unor interdicții cu privire la alimente și aspectele exterioare. În cazul de față, era vital ca evreul să priceapă ideea de substituit în moarte, faptul că o altă viață se stinge pentru ca a sa să poată fi salvată. Or, sângele era cel care oglindea această viață, care substituia în pedeapsă viața evreului. Dacă evreii și-ar fi permis să mănânce sânge, acest mesaj ar fi fost umbrit. Sângele era pus deoparte ca să facă ispășirea. El nu putea fi folosit la altceva, de exemplu la mâncarea banală din fiecare zi. Trebuia cultivat respectul pentru viața oglindită de sânge. Dacă sufletul animalului era în sânge, era o urâciune să te înfrunți din viața cuiva.

Mai greu este de înțeles interdicția cu privire la grăsime. Mai întâi, trebuie să lămurim dacă această interdicție se referă doar la carnea jertfită la Cort, sau și la carnea din casele evreilor. Pasaje ca 3:16-17 sau 7:24-25 ne sugerează că avem de a face din nou cu o interdicție totală. Cred că explicația trebuie căutată în expresia: „*Toată grăsimea este a Domnului.*” Probabil, tot pentru a cultiva respectul pentru ce este pus deoparte pentru Domnul, Dumnezeu extindea interdicția și față de grăsimea animalelor, care nu erau aduse ca jertfe la Cort. Respectarea acestei porunci îi aducea aminte evreului de grăsimea jertfelor care era doar a Domnului. Dar jertfa trebuia să oglindească viața evreului. Evreul își amintea că el este o jertfă vie și că este doar al Domnului. Dumnezeu, în înțelepciunea Sa, extinde unele din interdicțiile valabile la Cort și în afara sferei Cortului, tocmai pentru a-i aminti cât mai des evreului de anumite semnificații din Cortul Întâlnirii. Cu adevărat Yahwe este Pedagogul Desăvârșit.

Această paranteză cu sângele și grăsimea are, poate, rolul de a ne atrage atenția asupra semnificației acțiunii de a mânca sau a nu mânca ceva. Dumnezeu nu era interesat de respectarea unor reguli de genul: a mânca sau a nu mânca, ci de mesajul pe care trebuia să-l priceapă evreul, și de schimbarea inimii acestuia. Și această paranteză apare la mijlocul prezentării legii jertfei de mulțumire, tocmai pentru că Domnul pare a fi foarte interesat de această jertfă, singura la care participa și cel care aducea jertfa.

După această paranteză, Autorul revine la jertfa de mulțumire și specifică partea pe care trebuia s-o ia preotul: pieptul și spata dreaptă. Această specificație nu apare în cazul celorlalte jertfe din care mai mânca preotul (jertfa de ispășire și jertfa pentru vină). Acest lucru poate fi explicat prin faptul că și evreul mânca din jertfa de mulțumire. Partea Domnului fusese precizată cu exactitate în capitolul 3. Restul trebuia acum împărțit între evreu și preot. De aceea, capitolul 7 vine să clasifice care este partea preotului, înțelegându-se că ce mai rămânea era a evreului care aducea jertfa. Trebuie să recunosc faptul că interpretarea ce susține că și evreul trebuia să mănânce din jertfă se armonizează foarte bine cu foarte multe detalii legate de jertfa de mulțumire, și acest lucru pare să mă convingă de veridicitatea acestei întrebări. Cu toate acestea, mai persistă această întrebare în mintea mea: de ce a lăsat Dumnezeu ca acest lucru foarte important să fie dedus și nu l-a precizat în mod direct? Poate răspunsul se regăsește în slava lui Dumnezeu, care stă în ascunderea lucrurilor și în slava împăraților, care stă în cercetarea lor.

Jertfa de mulțumire ar evidenția cel mai bine faptul că viața de închinare a evreului era rodul lucrării harului lui Dumnezeu în El. Jertfa de mulțumire aparținea Domnului. El o

împărtea în trei: o parte pentru Sine, o parte pentru preot și o parte pentru evreu. Dacă evreul mânca partea sa în stare de necurăție trebuia nimicuit, căci jertfa de mulțumire era a Domnului (vezi 7:21). Deci, deși evreul aducea jertfa, ea era a Domnului. Și era absolut normal. El a creat toate animalele. Din El, prin El și pentru El sunt toate lucrurile. După ce poporul Israel și-a adus darurile pentru Casa Domnului, David s-a rugat: „Acum, Dumnezeul nostru, Te lăudăm și preamărim Numele Tău cel slăvit. Căci ce sunt eu și ce este poporul meu ca să putem să-Ți aducem daruri de bunăvoie? Totul vine de la Tine și din mâna Ta primim ce-Ți aducem. Înaintea Ta noi suntem niște străini și locuitori ca toți părinții noștri. Zilele noastre pe pământ sunt ca umbra și fără nici o nădejde. Doamne, Dumnezeul nostru, din mâna Ta vin toate aceste bogății, pe care le-am pregătit ca să-Ți zidim o casă Ție, Numelui Tău Celui Sfânt, și ale Tale sunt toate.” (1 Cronici 29:13-16).

La fel, viața de ascultare și închinare a evreului venea tot din Dumnezeu. Dumnezeu l-a creat, Dumnezeu l-a resturat, Dumnezeu a lucrat în El o atitudine sfântă față de Creator. Evreul înțelegea prin jertfa de mulțumire (sau părtășie) că toate performanțele și biruințele lui erau un har din partea Domnului și astfel, putea să învingă ispita mândriei descrisă în Deuteronom: „Când vei mânca și te vei sătura, când vei zidi și vei locui case frumoase, când vei vedea înmulțindu-ți-se cirezile de boi și turmele de oi, mărindu-ți-se argintul și aurul și crescându-ți tot ce ai, ia seama să nu ți se umfle inima de mândrie și să uiți pe Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din țara robiei... vezi să nu zici în inima ta: «Tăria mea și puterea mâinii mele mi-au câștigat aceste bogății.»” (Deuteronom 8:12-14,17).

x
x x

Vom analiza acum puțin ordinea în care ne sunt prezentate legile jertfelor. Este evident faptul că autorul nu mai păstrează nici ordinea din capitolele 1-6a și nici nu mai păstrează grupate jertfele de mulțumire și jertfele pentru păcat. El alege o altă ordine. Care să fie logica ce stă în spate? Observ o progresie. Legile jertfelor ne vorbesc despre ospățul bucuriei Domnului și invitații Săi la masă.

Legea arderii de tot ne aduce aminte că doar Domnul are drept să Se bucure de închinarea evreului, căci aceasta este rodul lucrării Sale. Legea darului de mâncare ne revelează faptul că Dumnezeu vrea să-Și împărtășească bucuria pe care I-o aduce închinarea evreului cu mijlocitorul acestuia, cu cel care-L slujește la altarul arderilor de tot. Legile jertfei de ispășire și a jertfei pentru vină pun în lumină faptul că Dumnezeu dorește să împărtășească cu preotul mijlocitor și bucuria pe care o are cu ocazia pocăinței evreului. Iar la legea jertfei de mulțumire, descoperim cum Domnul îl invită chiar pe evreu la ospățul bucuriei Sale. Domnul vrea ca evreul să cunoască bucuria Sa pentru el și dorește ca acesta să se bucure de bucuria lui Dumnezeu față de el.

Legile jertfelor aduc o nouă lumină asupra Cortului Întâlnirii. O primă imagine pe care am descoperit-o în capitolele 1-6a despre Cort era aceea a unui abator. Sfințenia lui Dumnezeu cerea mereu jertfe ispășitoare pentru cel păcătos. Cortul era astfel un loc al morții, un loc al sângelui, un loc sinistru, macabru. Însă, acum autorul insistă pe o altă imagine, și anume pe cea a banchetului. La Cort era un ospăț permanent al bucuriei lui Dumnezeu, ospăț la care era invitat atât preotul mijlocitor, cât și aducătorul jertfei. Cortul era un loc al bucuriei și al sărbătorii. Domnul era un Dumnezeu al bucuriei și al sărbătorii.

CAPITOLELE 1-7 – Concluzii și aplicații

Primele 7 capitole cuprind principalele jertfe care trebuia aduse la Cort, precum și legile acestora. Aceste capitole consolidează marea descoperire pe care am făcut-o în Exod, și anume aceea că prima funcție a Cortului era revelarea caracterului lui Dumnezeu și că oferirea iertării era a doua funcție, funcție subordonată celei dintâi. Cortul a fost dat în primul rând ca un loc al resurselor spirituale, prin care evreul să poată trăi o viață în ascultare de Domnul. Cortul oferea și iertarea în caz de neascultare, însă nu o oferea niciodată fără resursele necesare pentru a nu mai repeta greșeala.

Nu este la întâmplare faptul că Leviticul începe cu prezentarea jertfelor de mulțumire. Aceasta era prima așteptare a unui Dumnezeu Preasfânt, iar aducerea jertfelor pentru păcat trebuia să reprezinte excepția, și nicidecum regula. Jertfele de mulțumire erau o fereastră prin care evreul putea să-L cunoască mai bine pe Domnul și să înțeleagă așteptările Sale de la el. El învăța că este plăcut Domnului doar dacă este gata să I se dedice Lui în întregime, indiferent de cost și de sacrificiu. Disponibilitatea și dedicarea trebuia să fie totale. Nu se acceptau jumătăți de măsură sau aspecte ale vieții care nu erau închinare Domnului. Prin darul de mâncare evreul făcea un pas mai departe și învăța ce vrea Domnul să facă cu viața, pe care el I-a închinat-o în întregime. Domnul vrea o relație. Această relație cuprinde două fațete. Prima se referă la raportarea permanentă la Yahwe ca la un Dumnezeu viu, la cunoașterea Lui necurmată, la comunicarea permanentă cu El. Prima fațetă face posibilă împlinirea celei de-a doua fațete: credințioșia față de legământ, păzirea tuturor poruncilor Domnului cu scopul de a-L reprezenta printre popoare. Iar jertfa de mulțumire îl ajuta pe evreul care trăia o viață de biruință să rămână smerit și recunoscător lui Dumnezeu. Acesta își aducea aminte că de la El vin toate prin harul Său, și că a Lui trebuie să fie toată slava în veci! Din jertfa de mulțumire el trebuia să mai învețe să persevereze în a căuta și mai mult pacea și părtășia cu Domnul!

În același timp, prin aceste trei jertfe, evreului i se deschideau ochii cu privire la sfințenia lui Dumnezeu și la bucuria Sa pentru el. Nici măcar un „Mulțumesc!” nu putea rosti evreul la Cort fără vărsare de sânge. Domnul era un foc mistuitor și păcatul cerea jertfă de ispășire necurmată. Cel păcătos se putea apropia de Cel Sfânt doar pe baza jertfei care-l înlocuia în moarte. Apoi, evreul începea să înțeleagă bucuria lui Dumnezeu pentru ascultarea sa. Închinarea sa aducea o satisfacție imensă în inima lui Dumnezeu. Și Dumnezeu dorea să împărtășească această bucurie a Sa cu preotul-mijlocitor și cu evreul însuși. Bucuria lui Dumnezeu pentru el trebuia să-i umple sufletul de veselie și semnificație și trebuia să devină motivația principală pentru a persevera în sfințirea personală.

Prin jertfele de ispășire, evreul învăța alte lucruri despre Dumnezeu. Observăm faptul că jertfele pentru păcat nu erau doar vase aducătoare de iertare, ci și vase aducătoare de cunoștință. Evreul primea iertarea împreună cu o lecție despre caracterul lui Dumnezeu, lecție care să-i dea puterea necesară să nu mai repete păcatul comis. El învăța în primul rând că Dumnezeu este sfânt și că plata păcatului este moartea. El descoperea că vinovăția sa este imensă înaintea Domnului și că el merită iadul etern. Iertarea nu putea avea loc oricum. Cineva trebuia să moară în locul lui. Însă, evreul mai înțelegea și inima plină de har și de îndurare a Domnului. Domnul îl primea și îl ierta cu bucurie. Dragostea Sa necondiționată trebuia să-i topească inima și să-i dea aripi să zboare pe înălțimile sfințeniei. Iertarea era un dar nemeritat și o certitudine. Dar, această iertare venea doar dacă jertfa fizică oglindea ce era în inima evreului, doar dacă acesta avea un duh zdrobit și smerit și își aducea jertfa pentru păcat, din dorința sinceră de a reveni în relație cu Domnul. Pocăința autentică includea recunoașterea vinovăției și angajamentul de a nu mai repeta greșeala. Dumnezeu oferea iertarea doar cu scopul refacerii relației, relație ce trebuia să se întemeieze pe credințioșia față de legământ și pe păzirea tuturor poruncilor Domnului.

Da, Cortul este un loc în care Dumnezeu S-a revelat și în care evreul putea să-L cunoască mai bine pe Domnul. Iar cunoașterea lui Dumnezeu reprezenta resursa spirituală necesară și suficientă pentru a putea trăi o viață de ascultare de Domnul. Psalmiștii au scris despre aceste lucruri în rugăciunile lor:

- „Un lucru cer de la Domnul și-l doresc fierbinte: aș vrea să locuiesc toată viața mea în casa Domnului ca să privesc frumusețea Lui și să mă minunez de Templul Lui.” (Psalmul 27:4)
- „Așa Te privesc eu în locașul cel sfânt ca să-Ți văd puterea și slava.” (Psalmul 63:2)
- „Ferice de cel pe care-l alegi Tu și pe care-l primești înaintea Ta ca să locuiască în curțile Tale! Ne vom sătura de binecuvântarea Casei Tale și de sfințenia Templului Tău.” (Psalmul 65:4)
- „Cât de plăcute sunt locașurile Tale, Doamne al oștirilor! Sufletul meu suspină și tânjește de dor după curțile Domnului, inima și carnea mea strigă către Dumnezeul cel viu!” (Psalmul 84:1-2)

Psalmiștii nu vedeau în Casa Domnului doar un loc unde puteau să-și verse povara păcatului. Ci, în primul rând, ei vedeau în el un loc unde puteau să-L cunoască pe Dumnezeu și puteau să se apropie mai mult de El.

Deci, Cortul, prin menirea sa, nu încuraja complacerea în păcat, ci, dimpotrivă, era soluția lui Dumnezeu pentru a birui păcatul. Cunoașterea lui Dumnezeu, umplerea cu frumusețea lui Dumnezeu, reprezentau resursa necesară și suficientă pentru a învinge ispitele firii pământești. Ce se aprindea în mintea evreului când privea spre Cort: „Pot să trăiesc o viață de biruință prin cunoașterea lui Yahwe!” sau „Pot avea iertare pentru orice păcat!”? Deși și a doua afirmație este adevărată, este extrem de important locul pe care-l ocupă în teologia noastră.

Ce ne vine în minte când ne gândim la Isus Hristos, Cel care a „cortuit” printre noi și a împlinit în chip desăvârșit toate funcțiile Cortului: „Pot să trăiesc o viață de biruință prin cunoașterea lui Isus Hristos!” sau „Sângele lui Isus mă curățește de orice păcat!”? Viața, moartea și învierea lui Isus au făcut posibilă iertarea noastră. Însă, acestea au revelat și mai mult din caracterul și frumusețea Tatălui. Procesul iertării noastre devine un bapstisier al cunoașterii, în care trebuie să ne cufundăm pentru a primi puterea să învingem atacurile celui rău.

Biruința este prin Isus Hristos. Noi putem aduce jertfe duhovnicești prin Isus Hristos. Ce înseamnă: prin Isus Hristos?

- Prin Isus Hristos căpătăm iertarea păcatelor și suntem astfel eliberați de sub robia lor.
- Prin cunoașterea vieții lui Isus, descoperim standardele lui Dumnezeu și așteptările Sale de la noi (să trăim ca Isus).
- Prin cunoașterea lui Isus, ne umplem de Dumnezeu și de puterea duhovnicească suficientă și necesară pentru a birui îndemnurile firii pământești și a trăi o viață în ascultare de Domnul.

Pentru evreu jertfa de ispășire nu era doar aducătoare de iertare, ci și de puterea de a păzi poruncile Domnului (prin cunoașterea Celui Preaînalt)! Ce este pentru noi jertfa Domnului Isus? Doar mijlocul iertării noastre sau și locul unde Dumnezeu S-a revelat pe Sine în mod maximal, și deci spațiul sacru unde putem explora adâncimile caracterului Său?

Dumnezeu, după ce a dat poruncile Sale la muntele Sinai, S-a revelat pe Sine în Cortul Întâlnirii și a coborât în mijlocul poporului Său. Cunoașterea Celui ce locuia în Cort era resursa necesară și suficientă pentru a păzi poruncile. Putem spune că, prin tablele Legii, Dumnezeu Și-a descoperit în mod special voia Sa, iar prin Cort a vorbit mai mult despre Sine ca Persoană.

În Noul Legământ, Dumnezeu ni Se revelează într-o modalitate superioară în Isus Hristos. Resursa pentru a duce o viață de biruință este cunoașterea lui Dumnezeu prin Isus Hristos. Să citim câteva pasaje care susțin acest adevăr:

- *„și-L rog ca, potrivit cu bogăția slavei Sale, să vă facă să vă întăriți în putere, prin Duhul Lui, în omul dinlăuntru, așa încât Hristos să locuiască în inimile voastre prin credință; pentru ca, având rădăcina și temelia pusă în dragoste, să puteți pricepe împreună cu toți sfinții, care este lărgimea, lungimea, adâncimea și înălțimea; și să cunoașteți dragostea lui Hristos, care întrece orice cunoștință, ca să ajungeți plini de toată plinătatea lui Dumnezeu.” (Efeseni 3:16-19)*
- *„Harul și pacea să vă fie înmulțite prin cunoașterea lui Dumnezeu și a Domnului nostru Isus Hristos! Dumnezeuiasca Lui putere ne-a dăruit tot în ce privește viața și evlavia, prin cunoașterea Celui ce ne-a chemat prin slava și puterea Lui...” (2 Petru 1:1-3)*
- *„Și prin aceasta știm că îl cunoaștem, dacă păzim Cuvântul Său.” (1 Ioan 2:3)*

Tragedia multor creștini este că ei nu mai perseverează în procesul cunoașterii lui Isus. Prin Isus Hristos, Dumnezeu Și-a făcut cunoscută taina ascunsă de veacuri. Noi o banalizăm și avem impresia că o cunoaștem. Nu ne smerim și nu ne trudim pentru a o explora mai mult. Scriptura este cristocentrică. Fiecare carte revelează ceva aparte din taina, care este Hristos și Biserica Sa. Și toate cele 66 de cărți adunate într-un tot unitar pun înaintea noastră într-un mod nebănuit de frumos splendoarea tainei ascunse de veacuri în Dumnezeu. Pentru ca viața noastră să fie plină de putere, trebuie să explorăm cu răbdare taina ascunsă în cele 66 de cărți ale Bibliei. Trebuie să fim plini de Cuvântul Său, pentru a ne umple de frumusețea Sa.

Strategia celui rău pentru a ne face să trăim o viață de cerșetor este extrem de simplă: va lovi în resursă, va lovi în timpul nostru de părtășie cu Domnul, va ataca timpul de studiu și de rugăciune, motivația noastră pentru acest timp, cantitatea și calitatea acestui timp. La fel era și cu poporul Israel. Tragedia începea cu neglijarea Sabatului și a sărbătorilor, adică a timpului fizic petrecut în intimitate cu Domnul, pentru a-L cunoaște mai bine pe El. După aceea, poporul devenea o pradă ușoară șarpelui nemilos.

În final, aș vrea să insist puțin și pe cea de-a doua funcție a Cortului, aceea de a da iertarea. Nu vreau să fiu înțeles greșit și nu vreau să diminuez importanța acestei funcții. Vreau doar s-o așez la locul ei, acolo unde a așezat-o Domnul, și anume: ca funcție secundară ce se subordonează funcției cunoașterii. Căpătarea iertării nu te îmbracă și cu puterea de a birui păcatul. Căpătarea iertării este primul pas, absolut indispensabil. El însă deschide poarta spre a te îmbrăca cu puterea necesară răbdării ispitei, și anume: spre cunoașterea lui Dumnezeu. Nu putem să ne apropiem de Domnul, să-L cunoaștem mai mult dacă avem păcatul pe noi. Mai întâi trebuie să fim iertați. Dar nu trebuie să ne oprim aici. Trebuie să ne înarmăm și cu armele luminii.

Iertarea este un lucru extrem de important pentru cel credincios. Când ne întoarcem la Domnul, suntem niște prunci și nu știm cum să luptăm cu ispita. Începutul alergării noastre este presărat adesea cu multe înfrângeri. Avem nevoie de iertarea lui Dumnezeu pentru a putea continua procesul sfințirii noastre. Și chiar după începutul alergării noastre, ne permitem adesea multe nevegheri, care ne duc la înfrângeri spirituale rușinoase. Avem nevoie de iertarea lui Dumnezeu pentru a continua relația cu El. Și este foarte important să știm că, dacă ne întoarcem spre El cu o inimă sinceră și fără viclenie, El ne va da cu bucurie iertarea Sa. Ne aducem aminte că nu doar arderea de tot sau darul de mâncare, ci și jertfa de ispășire era de bun miros înaintea Domnului. Domnul Se bucură să ne ierte și nu obosește iertând. El nu ne primește cu răceală sau dispreț, ci cu dragostea Sa de Tată. Este important ca, atunci când păcătuim, să ne apropiem de El cu deplină încredere în îndurarea Sa. Să credem în dragostea Sa și în bucuria Sa de a ne ierta. Să nu păstrăm în mintea noastră imaginea unui Tată ceresc plin de răceală și cu ochii muștrători atunci când ne dă iertarea. Nu, nu Acesta este Dumnezeul pe care-L revelează cartea Levitic.

Trebuie să credem în dragostea și căldura inimii Sale. El nu ne va spune cu asprime: „Iar ai greșit, păcătosule?”. Nu, ci ne va spune: „Te iert cu bucurie, du-te în pace și nu mai păcătu!”. Și trebuie să credem în certitudinea iertării. Uneori sentimentul de vinovăție mai persistă și după ce ne-am cerut iertare. Ne mai putem simți vinovați față de noi sau față de semenii. Dar mai întâi de toate, am păcătuit împotriva Sa. Dacă El ne iartă, trebuie să ne iertăm și noi pe noi înșine și să ne simțim liberi față de semenii noștri. Prin firea pământească este posibil să ne simțim vinovați chiar față de Dumnezeu după ce ne-am cerut iertare. Este un simțământ înșelător. Trebuie să credem în iertarea lui Dumnezeu. Ea este o certitudine, ea este acum și aici! Înaintea Lui suntem albi ca neaua, suntem ca și cum niciodată nu am fi comis vreo fărădelege. Acceptarea Sa e totală!

În final, aș reveni puțin asupra semnificației jertfei de mulțumire sau de părtășie. Cred că are două semnificații majore. Alături de recunoașterea faptului că toate vin de la Domnul și prin harul Său, evreul mai trebuia să învețe că era necesar să persevereze în apropierea de Dumnezeu. El trebuia să caute pacea și părtășia cu Domnul mereu și mereu și trebuia să-și dorească permanent o apropiere mai mare de Domnul. Arderea de tot și jertfa de mâncare reflectau ascultarea de Domnul și un anumit statut spiritual. Dar evreul nu trebuia să se mulțumească cu un anumit statut spiritual. Trebuia să caute mai mult și mai mult. De ce am spus acest lucru? Jertfa de mulțumire era singura jertfă din care mânca și evreul. Acest lucru semnifica o părtășie mai profundă cu Domnul. Astfel, jertfa de părtășie îl provoca pe evreu la o apropiere mereu mai mare de inima lui Dumnezeu.

Consacrarea preoților în slujba Domnului (8:1 – 10:20)

1. 8:1 – 9:24 Consacrarea lui Aaron și a fiilor lui

Consacrarea lui Aaron și a fiilor lui are loc prin intermediul unor ritualuri înfăptuite la Cortul Întâlnirii în fața întregii adunări. Știm că ritualurile nu oferă nimic în sine. Ele erau însă purtătoare de simboluri și semnificații sfinte. Astfel, prin aceste ritualuri, Dumnezeu vroia să transmită un mesaj atât preoților, cât și adunării. Acest mesaj era legat de importanța și responsabilitatea slujbei de preot și de implicațiile unei mai mari apropieri de Domnul. Preoții erau cei aleși de Domnul pentru a-I sluji în Cortul Întâlnirii. Erau singurii care aveau dreptul să treacă dincolo de altarul arderilor de tot. O apropiere fizică mai mare față de chivot simboliza o apropiere spirituală mai mare față de Cel ce ședea deasupra chivotului. De ce puteau ei să se apropie mai mult de Domnul? Sau cum putea un om păcătos să trăiască în imediata apropiere a unui Dumnezeu sfânt și să nu moară?

Primul element din ritualul de consacrare în slujba preoților era spălarea cu apă a lui Aaron și a fiilor lui. De la început Dumnezeu insista pe condiția curățirii. Curățirea exterioară a trupului vorbea și despre necesitatea curățirii interioare a inimii. Pentru a intra în slujba Domnului, trebuia ca Aaron și fii lui să aibă inimile curate înaintea Domnului, fără viclenie și fără răutate.

Apoi urma îmbrăcarea lor în haine preoțești. Aaron era îmbrăcat primul și avea haine deosebite. Acest lucru vorbea despre funcția sa specială. El era Marele Preot, singurul care avea dreptul să intre în Sfânta Sfintelor. Hainele erau și ele purtătoare de simboluri. Ele erau diferite față de cele ale norodului. Acest lucru arăta statutul lor special în poporul lui Dumnezeu. Ei au fost puși deoparte de Domnul pentru o slujbă specială. Hainele erau frumoase și împodobite. Slujba preoților le oferea un loc de cinste. Era o onoare cu totul deosebită să fii preot. Și pușcăriașii au haine distincte; ele vorbesc însă despre o poziție de ocară în societate. La preoți lucrurile stăteau exact invers. În ceea ce privește hainele Marelui Preot, în cartea Exodului avem explicate semnificațiile elementelor componente. Ele vorbeau despre funcția sa de garant al legământului, de reprezentant al întregului popor înaintea Domnului. El era cel care purta în chip simbolic toate păcatele mărturisite ale lui Israel înaintea Domnului.

Urmează apoi ungerea cu untdelemn care simboliza ungerea divină care te sfințea, adică te pune deoparte pentru o slujbă specială. Preoții înțelegeau astfel atât onoarea care li se oferea, cât și responsabilitatea pe care și-o asumau. Urma apoi jertfa pentru ispășire. Ca cel păcătos să poată intra într-o asemenea slujbă în imediata prezență a lui Dumnezeu, trebuia să fie iertat și curățit de toate păcatele înfăptuite. Atât preoții, cât și adunarea înțelegeau că nu prin meritele lor intrau în prezența unui Dumnezeu sfânt, ci prin harul și îndurarea fără margini ale lui Dumnezeu. Este interesant faptul că se făcea ispășire pentru altar și că era uns cu untdelemn tot Cortul Întâlnirii și obiectele din el. Cu siguranță că un obiect nu poartă păcate. Însă aceste obiecte proveneau din materialele unei creații decăzute și erau făcute de mâinile unor oameni păcătoși. Pentru a fi compatibile cu prezența cerului, trebuia ca și ele să fie sfințite. Acest lucru îi aducea aminte omului că, prin păcatul lui, el contaminează și pervertește tot ceea ce este în jurul lui; astfel, și aceste lucruri din jurul lui trebuie sfințite. Tot ceea ce facem cu mâinile noastre este de regulă pervertit de noi pentru că îl facem să slujească

slavei noastre. Cortul a fost făcut de popor. Poporul se putea mândri: ”Uitați ce cort frumos am făcut noi prin puterea și înțelepciunea noastră!” obiectele de la cort aveau nevoie în acest sens de sfințire. Poporul înțelegea că și ele sunt puse deoparte pentru a sluji Domnului și de laudă slavei Sale.

Prezența jertfei de ispășire sublinia și un cusur al Vechiului Lagământ: cum putea un păcătos să poarte fărădelegea altor oameni păcătoși? Preoții aveau ei înșiși nevoie de iertare. Oare puteau ei cu adevărat să poarte nelegiuirea adunării? Cu siguranță că nu, dar o făceau în chip simbolic, dezvăluindu-ne slujba pe care avea să o împlinească Mesia. Nimeni nu mânca din jertfa lor de ispășire. Nimeni nu mai putea să poarte fărădelegile preoților. Dar Domnul Își asuma soluționarea acestei probleme.-

După jertfa de ispășire urma arderea de tot. Cel care era curățit de păcat trebuia să se dedice în întregime Domnului. Însă un element deosebit de important din ritual era berbecele pentru închinarea în slujba Domnului. Într-adevăr, era o slujbă aparte ce se aducea doar cu această ocazie. Iată în ce consta această jertfă:

- Aaron și fiii lui își puneau mâinile pe berbece;
- Moise înjunghia berbecele;
- Moise pune sânger pe urechea, degetul cel mare de la mâna dreaptă și degetul cel mare de la piciorul drept ale lui Aaron și ale fiilor săi;
- Apoi, toate acestea erau arse pe altar;
- Moise legăna pieptul pe care apoi îl mânca;
- Moise stropea cu untdelemn și cu sânger pe Aaron, fiii lui și veșmintele lor;
- Carnea și pâinea din coș erau mâncate de Aaron și de fiii lui.

Era într-adevăr o jertfă deosebită de cele prezentate de autor în primele șase capitole ale cărții. Cel mai mult se aseamănă cu jertfa de mulțumire sau părtășie. Însă sunt și diferențe evidente. Un lucru foarte interesant este acela că Moise înjunghia berbecele. Dacă ne uităm cu atenție, vom observa că atât în cadrul jertfei de părtășie din capitolul 8, cât și în cadrul arderii de tot îl găsim tot pe Moise înjunghiind animalul. Este ceva nefiresc, deoarece în cazul acestor jertfe, cel pentru care se aducea jertfa trebuia să înjunghie animalul. Ce vroia să comunice Yahwe poporului Său prin această “abatere de la regulă”? Nu știu exact cum să răspund la această întrebare. Ideile care îmi vin în minte sunt legate de sublinierea poziției speciale pe care o ocupa Moise. El era mai presus de Marele Preot: junghia jertfele pentru intrarea în slujbă a lui Aaron și a fiilor lui. Moise nu a fost consacrat printr-un ritual asemănător. Moise se bucura de o relație cu totul specială cu Domnul. Prin el, Domnul revelase atât Legea, cât și Cortul. Domnul îi vorbea gură către gură. El ocupa o poziție specială la Cortul Întâlnirii. Aaron și fiii lui au fost consacrați prin intermediul unui ritual complex care a durat șapte zile. Ba mai mult, jertfele din acest ritual au fost junghiate de Moise. Probabil că este pus un accent cu totul special pe necesitatea curățirii preoților. Înainte de a fi curățiți prin jertfă și consacrați, Aaron și fiii lui nu puteau măcar să își junghie jertfele la Cort. Acest lucru putea fi făcut doar de Moise, cel care se bucura de o curăție specială și de o apropiere deosebită față de Domnul.

Era într-adevăr un moment de început în care s-a făcut ispășire și pentru altar și în care a fost sfințit tot Cortul Întâlnirii. În acest început, singurul care era pregătit și curățit era Moise, cel care fusese deja consacrat în slujba Domnului.

Să revenim la jertfa pentru închinarea înaintea Domnului. Elementul cu totul nou adus de această jertfă este ungerea și stropirea cu sângele animalului jertfit a celor pentru care se aducea jertfa. Ce semnificație avea această ungere și stropire cu sânge? Stropirea cu sânge o mai găsim și în Exod 24, la încheierea legământului: “Moise a luat sângele și a stropit poporul zicând: <<Iată sângele legământului pe care l-a făcut Domnul cu voi pe temelii tuturor acestor cuvinte>> (Exod 24:8). Stropirea cu sânge, asemenea stropirii cu untdelemn simbolizează punerea deoparte pentru Domnul. Ei deveneau proprietatea lui Dumnezeu, iar Acesta era Stăpânul lor absolut. Ei nu mai erau ai lor, ci erau ai Domnului. Sângele aducea iertare și răscumpărare, însă alături de acestea, preoții deveneau proprietatea lui Dumnezeu. Cel care te cumpăra sau răscumpăra avea drept de proprietate asupra ta.

Din această jertfă mânca și Moise, dar mâncau și Aaron și fiii lui. Dumnezeu Se bucura nespun de mult să îi primească în slujba Sa. El dorea să împărtășească această bucurie a Sa cu Moise. Ba mai mult, dorea ca cei care intrau în slujba Sa să conștientizeze bucuria Lui pentru ei. Ritualul complex al închinării în slujba Domnului pune înaintea noastră un paradox: ești îndemnat să te cutremuri și să te bucuri în același timp. Într-adevăr, frumusețea hainelor, bucuria lui Dumnezeu, importanța slujirii te îndemnau să te bucuri de onoarea de a-L sluji pe Dumnezeu, stând atât de aproape de El. În același timp, tot ritualul accentua cu tărie necesitatea sfințirii permanente din pricina sfințeniei lui Dumnezeu. Să ne gândim la faptul că acest ritual se repeta șapte zile la rând. Necesitatea curățirii și a sfințirii trebuia să umple mințile lui Aaron și a fiilor lui. În fiecare zi lecția era aceeași: ne apropiem de un Dumnezeu sfânt, deci trebuie să fim sfinți! Tot poporul primea această lecție despre sfințenia lui Dumnezeu și despre condițiile apropierii de El.

“Timp de șapte zile să nu ieșiți deloc din ușa Cortului Întâlnirii, până se vor împlini zilele pentru închinarea voastră în slujba Domnului; căci șapte zile se vor întrebuința pentru închinarea voastră în slujba Domnului. Ce s-a făcut azi, Domnul a poruncit să se facă și de acum încolo ca ispășire pentru voi. Să rămâneți dar șapte zile la ușa Cortului Întâlnirii zi și noapte și să paziți poruncile Domnului ca să nu muriți; căci așa mi s-a poruncit.” (9:33-35).

Onoare și responsabilitate, bucurie și cutremur, iată care erau sentimentele de care ar fi trebuit să se umple Aaron și fiii lui în urma ritualului de consacrare. Acest lucru îmi aduce aminte de versetul 11 din Psalmul 2: „*Slujiți Domnului cu frică și bucurați-vă tremurând!*” Față de slujba Domnului nu poți fi nepăsător sau să o tratezi cu superficialitate. Însă te poți simți și copleșit de responsabilitate, paralizat de frică și lipsit de bucurie. Capitolul 8 din Levitic îi cheamă pe preoți la echilibru. Lor trebuie să li se întipărească lecția despre sfințenia lui Dumnezeu pentru a fi responsabilizați așa cum li se cuvine. În același timp, li se descoperă și imensa onoare care li se face și bucuria lui Dumnezeu de a-i primi în prezența Sa pentru a-L sluji. Prin ritualul complex din capitolul 8, Domnul nu le spune altceva decât: “bucurați-va tremurând!”

În capitolul 9, Aaron și fiii lui trebuie să aducă mai multe jertfe, după care focul Domnului mistuie jertfa de pe altar. Ce semnificații au aceste lucruri? În primul rând, cred că a fost vorba de un test pentru Aaron și fiii lui. Ei au fost lăsați de Moise să își facă treaba singuri; au adus jertfe de toate tipurile: jertfă de ispășire, ardere de tot, dar de mâncare, jertfă de mulțumire (doar jertfa pentru vină nu au adus). Domnul a vrut să vadă dacă ei și-au înțeles slujba, dacă au învățat ritualurile de la Cort și dacă au tratat cu maximă seriozitate și responsabilitate poruncile Domnului de la Cortul Întâlnirii. Nu la întâmplare trebuia să se aducă mai multe tipuri de jertfă. Trebuia ca Aaron și fiii lui să cunoască toate tipurile de sacrificii, toate poruncile Domnului, toate detaliile ritualurilor. Ei nu puteau să își permită să

neglijeze nici un amănunt. Aaron și fiii lui au luat testul cu brio; atât în capitolul 8, cât și în următorul capitol descoperim laimotivul: „*cum a poruncit lui Moise Domnul*” Repetarea acestei expresii ne amintește de finalul Exodului. În capitolele 35-40 ale acestei cărți este prezentată construcția Cortului Întâlnirii. Autorul subliniază mereu faptul că acest Cort a fost realizat după poruncile date de Domnul lui Moise. Și, cu cât ne apropiem de sfârșitul capitolului 40 (adică de evenimentul coborârii slavei lui Dumnezeu în Cort), cu atât mai des este repetată expresia aceasta. În această situație, Moise a stat undeva deoparte și a lăsat poporul singur să construiască Locașul Domnului. Repetiția expresiei ne-a învățat că, dacă poporul nu ar fi respectat toate poruncile Domnului cu privire la construcție, slava Lui nu ar fi coborât în Cort. Domnul nu putea coborî în mijlocul unui popor care nu Îl cinstea ca Dumnezeu și care Și-ar fi permis să negocieze poruncile Acestuia. Poporul a luat testul respectând toate poruncile, iar slava Sa a coborât în Cort.

Și în situația consacrării Marelui Preot înțelegem faptul că, dacă s-ar fi neglijat respectarea unor porunci, Domnul nu l-ar fi primit pe Aaron în slujba Sa. Însă Aaron a luat testul și a făcut totul după cum poruncise lui Moise Domnul. El a înțeles lecția sfințeniei Domnului și L-a cinstit ca Dumnezeu, respectând cu strictețe toate poruncile Acestuia.

În al doilea rând, în capitolul 9 descoperim confirmarea Domnului înaintea întregului popor cu privire la primirea lui Aaron în slujba preoției: „*Moise și Aaron au intrat în Cortul Întâlnirii. Când au ieșit din el, au binecuvântat poporul și slava Domnului s-a arătat întregului popor. Un foc a ieșit dinaintea Domnului și a mistuit pe altar arderea de tot și grăsimile. Tot poporul a văzut lucrul acesta; au scos strigăte de bucurie și s-au aruncat cu fața la pământ.*” Focul care a mistuit jertfa de pe altar trebuie văzut ca o confirmare vizibilă din partea lui Dumnezeu. El a primit jertfa și acest lucru înseamnă că i-a primit, i-a acceptat și pe cei care au adus-o. O confirmare asemănătoare o descoperim la sfârșitul zidirii Casei Domnului de către Solomon: “*Când și-a isprăvit Solomon rugăciunea, s-a pogorât foc din cer și a mistuit arderea de tot și jertfele și slava Domnului a umplut Casa*” (2Cronici 7:1).

O altă modalitate de confirmare este și aceea că Aaron a intrat în Locul Sfânt și a ieșit viu. Moise îl aduce pe Aaron în Casa Domnului, iar Acesta îl primește. Dumnezeu ține să confirme în fața întregului popor că Aaron nu s-a făcut Mare Preot prin voia sa; și nici nu a fost Moise cel care l-a chemat în slujbă. În Exod 28-29 Domnul este Cel care Își exprimă dorința ca Aaron și fiii lui să Îi fie preoți. Iar acum, în Levitic capitolul 9, El descoperă întregului popor în mod vizibil decizia Sa. Marele Preot era dintre oameni, ales de Dumnezeu și chemat să mijlocească pentru oameni.

Norodul trebuia să aibă încredere în Aaron, să îl respecte și să îi accepte slujba, nu să fie robit de o invidie oarbă. De abia după ce citim cu atenție Levitic capitolul 9 înțelegem dimensiunea imensă a lui Core, Datan și Abiram: “*Ei s-au adunat împotriva lui Moise și Aaron și le-au zis: «Destul! Căci toată adunarea, toți sunt sfinți și Domnul este în mijlocul lor. Pentru ce vă ridicați voi mai presus de adunarea Domnului?»*” (Numeri 16:3) Cei care s-au răzvrătit în Numeri capitolul 16 au asistat la evenimentele din Levitic 9, au văzut cum Însuși Domnul l-a confirmat pe Aaron în slujba preoției. Cu toate acestea, s-au răzvrătit împotriva Unsului Domnului.

Psalmistul comentează în felul următor răzvrătirea lor: “*În tabără au fost geloși pe Moise și pe Aaron, sfântul Domnului*” (Psalm 106:16). Ei au fost purtați de o gelozie oarbă și doreau întâietatea. Însă Aaron a fost sfințit ca Mare Preot pentru a sluji poporul și a înălța slava lui Dumnezeu. Cei răzvrățiți doreau ca poporul să îi slujească pe ei și astfel să își înalțe

propria slavă. Gelozia a fost atât de mare, încât au negat și sfidat toate evenimentele care au avut loc în Levitic capitolul 9.

În al treilea rând, capitolul 9 ne descoperă rolul mijlocitor al preoților și jertfelor. Este astfel o lecție despre apropierea de Dumnezeu. Prin jertfe și preoți puteau să se apropie de Domnul, să cunoască mai mult din slava Sa. Moise le-a spus: „Să faceți ce a poruncit Domnul și vi se va arăta slava Domnului.” (Lev. 9:6) și „Căci azi vi se va arăta Domnul.”

(9:4b) Când preotul ales de Dumnezeu aducea jertfele cerute de Acesta, respectând toate rânduielile de la Cort, atunci Domnul își descoperea slava. Dacă în primele capitole ale cărții ni s-a vorbit despre jertfe, iar în capitolul 8 despre consacrarea preoților, în capitolul 9 găsim preoții și jertfele laolaltă, lucrând pentru apropierea poporului de Domnul. După ce preotul ales de Domnul a adus jertfele poruncite de Acesta, „slava Domnului s-a arătat întregului popor. Un foc a ieșit dinaintea Domnului și a mistuit pe altar arderea de tot și grăsimile” (9:23b-24a).

Astfel, Dumnezeu confirmă primirea în slujbă a lui Aaron ca Mare Preot, insistând pe funcția principală a acestuia. El era mijlocitorul dintre Israel și Yahwe, el era cel care purta în chip simbolic păcatele poporului și făcea ispășire pentru el. Însă iertarea era oferită pentru ca poporul să poată relaționa cu Domnul, să se poată apropia de El, să Îl poată cunoaște mai mult. În capitolul 9, după jertfa de ispășire aduce arderea de tot, darul de mâncare și jertfa de mulțumire. Iar rezultatul final este descoperirea slavei Domnului. Deși Marele Preot era și cel prin care Domnul oferea iertarea, funcția sa principală era să mijlocească apropierea lui Israel de Domnul. Când venea la Cort, evreul se apropia fizic de chivot, scaunul de domnie al lui Dumnezeu. Preoții care intrau în Locul Sfânt erau la o distanță fizică mai mică de el. Această apropiere fizică trebuia să își găsească un corespondent în apropierea spirituală de Domnul. Or, din punct de vedere spiritual, a fi mai aproape de El înseamnă în primul rând a-L cunoaște mai mult. Cortul Întâlnirii era locul resurselor spirituale ale cunoașterii lui Dumnezeu prin care evreul putea să împlinească poruncile Domnului. Doar oferirea iertării nu îl împuternicea pe evreu să ducă o viață de biruință asupra păcatului. Cunoașterea lui Dumnezeu era resursa de care avea nevoie. Este adevărat că iertarea era o condiție absolut necesară pentru ca ei să Îl poată cunoaște pe Domnul. Însă cunoașterea Lui reprezenta cheia biruinței. De aceea, era normal ca funcția Marelui Preot să fie legată în special de mijlocirea cunoașterii lui Dumnezeu. După cum funcția primordială a Cortului era revelarea lui Dumnezeu, la fel funcția principală a Marelui Preot era de a media cunoașterea Domnului la Cort.

Evreul se apropia de Domnul, însă se oprea în fața altarului arderilor de tot. Preotul putea pași mai departe, putea să se apropie mai mult de Domnul, putea intra în Locul Sfânt și avea un acces mai mare la cunoașterea lui Dumnezeu. Preoții aveau acest privilegiu nu pentru a disprețui poporul, ci pentru a-l putea sluji. Și slujirea lor esențială era să învețe pe popor la Cortul Întâlnirii (și nu numai) despre bogățiile nebănuite ale frumuseții caracterului lui Dumnezeu. Ne aducem aminte că preoții – împreună cu ceilalți leviți – erau și depozitarii Legii și ai celorlalte cărți sfinte. Ei aveau un acces mai mare la cunoașterea lui Dumnezeu și trebuia ca ei să îi învețe pe ceilalți să Îl cunoască pe Domnul. Iată ce ne spune cartea Maleahi despre rolul preoților: „Legea adevărului era în gura lui și nu s-a găsit nimic nelegiuit pe buzele lui; a umblat cu Mine în pace și neprihănire și pe mulți i-a abătut de la rău. Căci buzele preotului trebuie să păzească știința și din gura lui se așteaptă învățătură, pentru că el este un sol al Domnului oștirilor. Dar voi v-ați abătut din cale, ați făcut din Lege un prilej de cădere pentru mulți și ați călcat legământul lui Levi, zice Domnul oștirilor. De aceea, și Eu

vă voi face să fiți disprețuiți și înjosiți înaintea întregului popor, pentru că nu ați păzit căile Mele și căutați la fața oamenilor când tălmăciți Legea”. (Maleahi 2:6-9)

Capitolul 9 se încheie cu bucuria poporului: *“Tot poporul a văzut lucrul acesta; au scos strigăte de bucurie și s-au aruncat cu fața la pământ.”* De ce se bucura poporul atât de tare? Cu siguranță că se burau pentru că au văzut slava Domnului. Cunoașterea măreției și sfințeniei lui Dumnezeu era un motiv de bucurie. Cum să nu te bucuri când poți cunoaște mai mult persoana pe care o iubești? Descoperirea slavei Domnului a fost și un motiv de închinare: *“și s-au aruncat cu fața la pământ”*. În fața măreției și îndurării Creatorului, răspunsul absolut normal este acela de a-I da slava care I se cuvine. Ei L-au glorificat pe Domnul, nu pe Moise sau pe Aaron, au dat slavă Domnului și nu unor oameni.

Alături de privilegiul de a vedea slava Domnului manifestându-se în mijlocul lor, cred că mai era un motiv care le aducea bucurie în inimi. Relația lor cu Yahwe depindea de existența unui mijlocitor uman. Acesta era Marele Preot. Pentru ca relația să poată continua, aveau nevoie de acest mijlocitor. De aceea, bucuria lor s-ar putea traduce și în felul următor: *“Avem un Mare Preot! Îl slăvim pe Dumnezeu pentru că ne-a dat un Mare Preot care să ne mijlocească relația cu El!”* Într-adevăr, probabil că ei stăteau cu sufletul la gură pentru a vedea dacă Domnul îl acceptă pe Aaron în slujba de Mare Preot. Legământul avea nevoie de acest garant. Dar de ce se bucurau ei pentru că Domnul le-a dat un Mare Preot? Oare ce era în mintea lor? Revenim la discuția despre funcția principală a Cortului Întâlnirii: oferirea iertării sau cunoașterea lui Dumnezeu? Oare ei spuneau în inima lor: „Avem un Mare Preot, deci putem fi iertați!” sau mai degrabă: „Avem un Mare Preot, deci ne putem apropia mai mult de Domnul!”? Marele Preot avea o funcție cheie atât în oferirea iertării, cât și în apropierea poporului de Domnul. Fără iertare nu poate exista apropierea, iar apropierea înseamnă o cunoaștere mai profundă a inimii lui Dumnezeu. Întrebarea este: *“Care este funcția principală a Marelui Preot?”* În mod cert, funcția sa principală trebuia să fie în armonie cu funcția principală a Cortului. Iar ritualul din capitolul 9, deși cuprinde și jertfa de ispășire pentru popor, se focalizează pe ideea de a-L cunoaște mai bine pe Domnul: *„Să faceți ce a poruncit Domnul și vi se va arăta slava Domnului.”*

Deci, atunci când Dumnezeu îl confirmă pe Aaron ca Mare Preot înaintea norodului, accentuează și funcția sa principală: aceea de a media apropierea lui Israel de Domnul. Nu știu ce a fost în inima poporului, dar în spatele bucuriei lor ar fi trebuit să stea următorul adevăr: *“Slavă lui Dumnezeu că avem un Mare Preot! Acum Îl puteam cunoaște mai bine pe Domnul!”* În mod cert în acest adevăr este închisă și oferta iertării, dar iertarea era un mijloc către un scop precis: relația cu Yahwe, părtășia cu El, cunoașterea mereu crescândă a Lui, transformarea permanentă întru chipul și asemănarea Sa.

2. 10:1-20 – Doi fii ai lui Aaron mistuiți de mânia lui Dumnezeu

Avem înaintea noastră un tablou tuburător: doi fii ai lui Aaron sunt arși într-o clipă de mânia Domnului. Mai întâi voi încerca să identific greșeala lor. Recunosc că îmi vine foarte greu să înțeleg călcarea lor de lege: „Fiii lui Aaron, Nadab și Abihu și-au luat fiecare cădelnița, au pus foc în ea și au pus tămâie pe foc, și au adus astfel înaintea Domnului foc străin, lucru pe care El nu li-l poruncise.” Ce lege au încălcat ei?

Mi se pare ciudată inițiativa lor de a pune tămâie pe foc. Iată ce poruncise Domnul în Exod cu privire la altarul tămâierii: „*Aaron va arde pe el [altarul tămâierii] tămâie mirositoare; va arde tămâie în fiecare dimineață când va pregăti candelile va arde și seara când va așeza candelile. Astfel se va arde necurmat din partea voastră tămâie înaintea Domnului din neam în neam. Să nu aduceți pe altar altfel de tămâie, nici ardere de tot, nici jertfă de mâncare și să nu turnați pe el nici jertfă de băutură.*” (Ex. 30:7-9).

Tămâia va arde pe altarul tămâierii dimineața și seara. În rest preoții nu mai aveau de a face cu tămâia. Tămâia mai apare la darul de mâncare, dar atunci este arsă în întregime pe altarul arderilor de tot. Deci gestul lor este pe deplin nejustificat. Ce i-a determinat pe Nadab și Abihu să-și aprindă cădelnițele și să le umple cu tămâie? În mod clar era un lucru pe care Domnul nu-l poruncise. A fost o inițiativă pur omenească ce a sfidat orânduirile așezate de Domnul în Casa Sa. De unde le-a venit în minte să facă acest gest? Se pare că cei doi au vrut să atragă privirile mulțimii și asupra lor. Cel spre care avea mulțimea privirile ațintite era Aaron.

El era cel care intrase și ieșise din Cort fără să moară. În fața ovațiunilor norodului, se pare că ei au simțit nevoia să iasă și ei în evidență. Și atunci iau inițiativa, își aprind cădelnițele cu intenția probabilă să tămâieze în jurul lor sau în dreptul poporului. Cred că afirmarea de sine este cea care explică inițiativa lor total nejustificată. Este posibil ca ei să fi văzut gesturi asemănătoare făcute de preoții din Egipt. Ei nu au fost de acord ca tatăl lor să fie în centrul atenției lui Israel. În cele din urmă ei nu au fost de acord ca doar Domnul să fie slăvit. Ei și-au dorit și partea lor de slavă. Pentru a obține acest lucru ei au îndrăzneala de a sfida poruncile de la Cort și de a adăuga un nou element la ritualul de sfințire al preoților.

Încep să înțeleg mai bine gravitatea faptei lor. Ea demonstrează că nu a fost doar o neveghere de moment, ci o roadă a unei atitudini păcătoase ce a persistat în inima lor. Ei au fost aleși în slujba de preoți spre slava lui Dumnezeu și nu spre slava lor. Dacă în cele șapte zile de sfințire ei și-ar fi modelat gândirea după mesajul jertfei aduse în fiecare zi cu siguranță că nu ar fi reacționat așa în fața înălțării lui Aaron și în fața lui Israel.

Cred că în cele șapte zile ei au cultivat un spirit de mândrie și de afirmare de sine. Cred că ei au început să privească de sus pe ceilalți din popor și să și-o ia în cap. Această interpretare este în armonie cu modalitatea în care Dumnezeu pedepsește, pe care o găsim descrisă în toată Scriptura. Este elocvent cazul Izabelei din Apocalipsa: „*Iată că i-am dat vreme ca să se pocăiască, dar nu vrea să se pocăiască de curvia ei! Iată că am s-o arunc bolnavă în pat și celor ce preacurvesc cu ea am să le trimit un necaz mare, dacă nu se vor pocăi de faptele lor.*” (Apoc. 2:21-22). Dumnezeu nu dorește moartea păcătosului, ci ca acesta să se întoarcă de la calea lui cea rea și să trăiască. De aceea, Domnul dă vreme celui păcătos să se pocăiască. Și nu cred că Domnul face excepție în cazul lui Nadab și Abihu. Textul nu își propune să ne prezinte tot procesul căderii lor.

Putem însă fi siguri că nu este vorba de o simplă neveghere sau de un accident. Ne aducem aminte de Moise care vorbește în chip ușuratic înaintea poporului. Domnul nu-l arde

de viu, ci-i dă vreme să se pocăiască și-l păstrează în funcția de mijlocitor. (vezi Numeri 20: 1-13, Ps.106:33). Dumnezeu nu este părtinitor. Dacă ar fi vorba de un simplu accident, cu siguranță că nu i-ar fi nimic așa, fără veste, pe cei doi fii. Cred că a fost vorba de o persistare în neascultare și o respingere încăpățânată a glasului Lui care-i chema la pocăință. Probabil că din clipa în care au auzit vestea alegerii lor pentru a intra în slujba de preoți, mândria a început să prindă lăstari în inima lor. Domnul le-a vorbit mereu că slava e doar a Lui. Cele 7 zile de sfințire au fost un prilej minunat pentru Domnul pentru a le vorbi mesajul jertfelor că atitudinea inimii lor este una greșită. Însă ei au respins în mod repetat chemarea harului și în a opta zi au reacționat din prisosul inimii lor. Fărădelegea lor a umplut măsura și a fost cu atât mai gravă cu cât a avut loc înaintea întregului norod care învățase din procesul facerii Cortului că poruncile de la Cort nu se negociază. Pedepsirea lor publică a fost justificată și de intenția transmiterii unui mesaj către popor.

Ritualurile de la Cort nu reprezentau nimic în sine. Ele erau doar purtătoare de simboluri. De ce reacționează deci Dumnezeu așa de drastic față de o schimbare în ritualurile de la Cort? Am subliniat deja că greșeala lor nu a însemnat doar o simplă inițiativă în domeniul ritualurilor ci s-a definit printr-o persistentă mândrie prin cultivarea încăpățânată a afirmării de sine, prin mândrie și sfidarea lui Dumnezeu și a poruncilor Sale. Iată ce se ascundea în spatele inițiativei lor. Însă mai este și o altă nuanță. Schimbarea ritualurilor implică și schimbarea mesajului acestora. Dar Dumnezeu are o preocupare specială a mesajului. Mesajul ritualurilor revela caracterul lui Dumnezeu și profilul lui Mesia. Era vorba de elemente vitale pentru mântuirea lor. De aceea mesajul era imuabil. Și de aceea și ritualurile erau imuabile. Dumnezeu pedepsește atât de drastic schimbarea ritualurilor tocmai pentru a preveni pervertirea mesajului și pentru a conserva adevăratele pe care El le-a revelat în Cortul Întâlnirii. Prin mistuirea celor doi fii ai lui Aaron, Israel primește încă o lecție despre sfințenia lui Dumnezeu. Textul pune alături două manifestări distincte ale focului Domnului.

„Un foc a ieșit dinaintea Domnului și a mistuit pe altar arderea de tot și grăsimile” (9:24)

„Atunci a ieșit un foc dinaintea Domnului i-a mistuit și au murit înaintea Domnului” (10:2)

Deși jertfa de pe altar era un substituit în moarte, ea nu le-a folosit la nimic celor doi fii ai lui Aaron. Atunci când rânduielele au fost respectate focul Domnului a lovit în jertfa ispășitoare. Însă când nu au mai fost respectate aceste rânduieli, jertfa ispășitoare nu le-a mai folosit la nimic și mânia lui Dumnezeu i-a trăsnet pe cei ce au păcătuit.

În același timp, observăm cum același Dumnezeu care se bucură de închinarea lui Israel și de credincioșia lui Aaron, lovește fără milă pe cei care sfidează rânduielele de la Cort. Dumnezeu rămâne consecvent principiilor Sale. Indiferent de context, indiferent de cine a păcătuit, mânia Sa se descoperă din cer împotriva oricărei fărădelegi. Dumnezeu nu devine mai îngăduitor cu neascultarea din pricina faptului că evenimentele au avut loc în mijlocul unei sărbători. Sfințenia Sa rămîne la fel de reală în fiecare clipă.

Israel învață faptul că același Dumnezeu care saltă de bucurie atunci când cineva se apropie cu inimă curată de El, același Dumnezeu nimicește pe cel care se apropie de El cu viclenie. Atunci când dorim să-L cunoaștem pe Dumnezeu dragostea și bucuria Sa nu trebuie să estompeze dreptatea și mânia Sa și nici invers.

Moise înțelege durerea lui Aaron și încearcă să-i explice ce s-a întâmplat: „*Aceasta este ce a spus Domnul când a zis: «Voi fi sfințit de cei ce se apropie de Mine și voi fi proslăvit în fața întregului popor»*” (10:3). Dumnezeu va fi mereu proslăvit prin cei ce se apropie de El. Dumnezeu îmi va arăta Slava prin cei ce se apropie de El, indiferent dacă aceștia sunt cu inima curată sau nu. Dacă aceștia sunt cu inima curată, Domnul îi va binecuvânta și înălța și El va fi proslăvit (vezi 9: 23-24). Dacă aceștia însă au duhul plin de viclenie, Domnul îi va pedepsi și nimici în fața întregului popor și Numele Lui va fi proslăvit. Cei ce se apropie de Domnul au un statut special. Dumnezeu se va revela pe Sine prin viețile lor. În urma ascultării lor, El își va revela bunătatea și îndurerea, iar în urma neascultării lor, El își va revela dreptatea și sfințenia. În ambele situații frumusețea caracterului lui Dumnezeu va fi înălțată întregului popor și Numele Lui va fi proslăvit.

Israel începe să învețe care sunt implicațiile apropierii de Dumnezeu. Aproximarea de Dumnezeu înseamnă o binecuvântare și o onoare fără egal. În același timp presupune o responsabilitate fără precedent a celui ce se apropie de Domnul. Cu cât ne apropiem mai mult de Domnul, cu atât vom fi mai repede atinși de mânia Sa dacă păcătuiți. Faptul că Aaron și fiii lui au primit privilegiul de a-I sluji Domnului în Cortul Întâlnirii nu înseamnă că ei pot să-și permită mai multe lucruri în prezența lui Dumnezeu decât ceilalți din popor. Dimpotrivă: așteptările și cerințele lui Dumnezeu pentru ei sunt mai mari față de cei din popor.

Noi cu cât devenim mai apropiați față de o persoană, de regulă, cu atât ne permitem mai multe în prezența sa, cu atât avem tendința să-i neglijăm cerințele și așteptările. Atunci când un copil nu cunoaște un adult este temător și plin de sfială. Dar este de ajuns să se apropie puțin și își va da drumul, va sări în brațele adultului, îi va călca regulile și-i va sfida cerințele. Dumnezeu nu este „bunicul cu barbă albă”, iar noi nepoții care ne putem permite să ne jucăm în barba lui și să tratăm cu superficialitate cerințele Lui. Nu, ci cu cât ne apropiem mai mult de Domnul, cu atât trebuie să luăm mai în serios poruncile Lui. Aproximarea de Domnul impune mereu ridicarea standardelor și niciodată coborârea lor.

Fiii lui Aaron au crezut că odată ce au devenit așa de „apropiați” Domnului, ei își pot permite mai multe inițiative și pot schimba anumite reguli. Nu a fost așa. Mânia Domnului i-a nimicit într-o secundă. De ce sunt mai mari cerințele de la cei care se apropie mai mult de Domnul?

Vedem deci că pentru preoți cerințele sunt mai mari. Aceste cerințe mai mari sunt justificate de funcția lor de mijlocitori și de responsabilitate lor de a fi un îndrumar pentru popor.

- *„ca nu cumva să nu Se mânie Domnul împotriva întregii adunări”*
- *„căci untdelemnul ungerii este peste voi”*
- *„ca să puteți deosebi ce este sfânt de ce nu este sfânt, ce este curat de ce nu este curat și să puteți învăța pe copiii lui Israel toate legile pe care vi le-a dat Domnul prin Moise”*

Prima parte a capitolului 10 insistă pe acest principiu al apropierii de Dumnezeu: cu cât te apropii mai mult de Domnul cu atât standardele sunt mai ridicate și mânia Sa mai aprigă!

Să medităm acum puțin asupra durerii din inima lui Aaron. Aaron era un om al lui Dumnezeu și ca om al lui Dumnezeu cu siguranță că își iubea foarte mult copiii. Copiii săi

erau sănătoși, probabil în floarea vârstei și nu avea nici un motiv să se gândească la o posibilă moarte a lor. Ba mai mult, ei erau acum aleși de Domnul în slujba Sa și deci sub protecția Sa specială. Pierderea celor doi fii a fost total neașteptată. Nici măcar nu a avut timp să-și ia rămas bun. Într-o singură secundă au murit chiar înaintea lui. Mai mult decât atât, durerea era amplificată de conștiința faptului că ei au fost pedepsiți de Domnul și că sufletele lor au fost aruncate în chinurile cumplite ale despărțirii veșnice de Domnul. Îmi închipui ce bucuros era Aaron pentru fiii lui care au fost aleși în slujba Domnului și ce vise frumoase și speranțe avea pentru viitorul lor. Și iată că au fost mistuite într-o clipită de mânia Domnului! Aaron și-a dat seama că fiii pentru care și-a făcut atâtea vise și speranțe au fost pierduți pentru totdeauna. În fața acestor evenimente „*Aaron a tăcut*”. Tăcerea sa ascundea o durere imensă, o sfâșiere interioară cumplită. Aaron a fost pus în fața unui test foarte mare.

Stau și mă gândesc cât de mare trebuie să fi fost ispita de se răzvrăti împotriva Domnului. Îmi închipui cum sunau discursurile sugerate de firea pământească: „Doamne, ești prea aspru, ești prea aprig la mânie. O singură neveghere și i-ai nimicuit pentru totdeauna. De ce nu le-ai dat timp să se pocăiască? Unde este îndurarea Ta și îndelunga Ta răbdare cu care Te lauzi mereu? Dacă aceasta înseamnă să mă apropii de Tine... nu am nevoie nici de Tine, nici de slujba Ta. Ce mă va aștepta? Să-mi moară și ceilalți doi fii? Găsește-Ți alți fanatici care să-Ți slujească pentru împlinirea capriciilor Tale!”

Aaron trebuia să aleagă să creadă în dreptatea și bunătatea Dumnezeului celui nevăzut în ciuda evidențelor vizibile care păreau să contrazică adevărurile învățate despre caracterul lui Dumnezeu. Aaron a luat testul și nu a cârtit. Iată că apropierea sa de Domnul a fost acompaniată de un test extrem de greu. Cu adevărat cui i se dă mult, i se cere mult. Însă Domnul a fost proslăvit prin ascultarea, credincioșia și supunerea sa, a devenit un model pentru tot Israelul. Aici descoperim o altă modalitate prin care Domnul este proslăvit prin cei care se apropie de ei și anume prin strălucirea credinței lor din mijlocul furtunilor.

Faptul că Aaron a luat testul și nu a cârtit, nu și-a sfâșiat hainele și nici nu a părăsit Cortul Întâlnirii, nu a însemnat că durerea i-a fost mai mică. Dimpotrivă i-a fost mai mare. El era în slujba Domnului și trebuia să-și finalizeze sarcinile indiferent de cele întâmplare. De abia apoi avea dreptul să se retragă și să-și plângă fiii. Iată ce pretenții mari are Domnul de la cei care se apropie de El, și anume: să-L slujească chiar în mijlocul durerii, chiar atunci când inima este sfâșiată în întregime.

Aaron și ceilalți doi fii aveau de încheiat ritualurile de la Cort. Moise își dă seama că sunt foarte tulburați și le aduce aminte ce mai aveau de făcut: să mănânce partea lor din darul de mâncare și din jertfa de mulțumire. Până acum Moise i-a lăsat să-și îndeplinească singuri sarcinile. Acum simte că este un moment foarte greu și intervine pentru a-i ajuta. În cele din urmă cei care au murit erau nepoții săi. Chiar dacă durerea era mai mică, ea era reală și intensă și în inima sa. El a empatizat cu Aaron, Eleazar și Itamar, a încercat să le explice revărsarea mâniei lui Dumnezeu (10:3), i-a motivat să-și continue slujirea (10:6-7) și le-a adus aminte de lucrurile pe care mai trebuia să le facă (11:12-15).

Sfârșitul capitolului este neașteptat: Aaron și fiii săi refuză să mănânce jertfa de ispășire. Prima întrebare care îmi vine în minte este dacă ei au refuzat să mănânce doar jertfa de ispășire sau au ars și partea lor din darul de mâncare și jertfa de mulțumire?

Este foarte interesant faptul că Moise nu pomenește nimic de carnea jertfei de ispășire atunci când le aduce aminte de finalizarea ritualului (10:12-15). El le aduce aminte că trebuie să mănânce partea lor din darul de mâncare și jertfa de mulțumire. Oare de ce nu pomenește nimic de carnea jertfei de ispășire? Este posibi ca în versetul 16 Moise să fi menționat și de

carnea jertfei de ispășire pe care a început s-o caute prin curtea cortului și a aflat de la Eleazar și Itamar că ei o arseseră deja. Și apoi să fi urmat musturarea lui Moise din versetele 17-18.

Iată că acum ceilalți doi fii ai lui Aaron au încălcat o rânduială a Cortului Întâlnirii: au ars carnea care trebuia mâncată. Și iată totuși că ei nu au mai murit. Cum se explică acest lucru? Explicația trebuie s-o căutăm în justificarea lui Aaron: „*Iată, ei și-au adus jerfa de ispășire și arderea de tot înaintea Domnului, și, după cele ce mi s-au întâmplat azi, dacă aș fi mâncat azi jertfa de ispășire, ar fi fost bine oare înaintea Domnului?*” (v.19)

Aaron îi explică lui Moise că a făcut acest lucru nu din răzvrătire față de Domnul, ci dimpotrivă, pentru a fi plăcut înaintea Lui. El a considerat că nu ar fi fost bine înaintea Domnului dacă el ar fi mâncat din jertfa de ispășire în acea zi. De ce? A mânca din jertfa de ispășire simboliza faptul că preotul se făcea părtaș slujbei de a purta păcatele norodului și se bucura de bucuria Domnului de a oferi iertarea celor păcătoși.

Aaron înțelesese că nu era vorba de un simplu ritual și că atitudinea inimii sale trebuia să fie în armonie cu semnificația ritualului. Însă el avea sufletul răvășit, sfâșiat în bucățele, ispitit să se răzvrătească împotriva Domnului. El s-a simțit incapabil să-și acordeze inima după simbolistica ritualului. Și știa că doar împlinirea mecanică a unui ritual este ceva respingător înaintea Domnului. Și atunci, el a ales să nu mănânce din carnea jertfei de ispășire. Deși el nu și-a sfâșiat hainele de Mare Preot (lucru care ar fi interzis participarea sa la ritualurile de la Cort), el avea sufletul sfâșiat de durere.

Moise a fost mulțumit de aceste cuvinte. Moise înțelesese și el că un ritual nu reprezenta nimic în sine, și că ceea ce-L interesa pe Domnul era inima evreului. Mulțumirea lui Moise oglindea și mulțumirea lui Dumnezeu. Dumnezeu este nepărtinitor. Dacă nu i-a cruțat pe Nadab și Abihu, nu l-ar fi cruțat nici pe Aaron dacă ar fi fost vorba de aceeași neascultare. Însă Dumnezeu nu-l pedepsește pe Aaron, ba mai mult, în 11:1 începe să-i descopere și lui noile porunci pentru poporul Israel. Dumnezeu nu a fost insensibil față de durerea lui Aaron și nu i-a cerut ca unui robot să îplinească ritualurile de la Cort.

El a apreciat sinceritatea lui Aaron și i-a îngăduit să nu participe la ritualurile de la Cort. Finalul capitolului întărește interpretarea noastră legată de păcatul celor doi fii ai lui Aaron și anume aceea că nu a fost vorba doar de simpla încălcare a unui ritual, ci că în spate se ascunde o atitudine păcătoasă și respingătoare.

Dacă prima parte a capitolului 10 (10: 1-10) creionează principiul: cu cât te apropii mai mult de Domnul, cu atât cresc cerințele Lui de la tine; a doua parte a capitolului insistă pe faptul că cerințele Lui vizează în special curăția inimii evreului și nu împlinirea mecanică a unor ritualuri. Îmi aduc aminte din nou de cuvintele psalmistului: „*Dacă ai fi vrut jertfe, Ți-aș fi adus; dar Ție nu-Ți plac arderile de tot. Jertfele plăcute lui Dumnezeu sunt un duh zdrobit. Dumnezeule, Tu nu disprețuiești o imină zdrobită și mâhnită*” (Ps 51:16-17)

Acest tip de îngăduință a lui Dumnezeu față de nerespectarea cu strictețe maximă a unor ritualuri în niște contexte foarte speciale (vezi și cazul lui David care a mâncat din pâinile puse înaintea Domnului pentru a-și salva viața --1 Sam 21, Matei 12: 1-8) subliniază faptul că adevărata roadă așteptată de Domnul era dragostea de El și de aproape și că ritualurile de la Cort nu erau importante în sine, ci prin semnificația lor și erau un mijloc de a cunoaște mai bine pe Domnul. În cuvintele profetului acest mesaj ar fi: „*Milă voiesc și nu jerfe; cunoștință de Domnul mai mult decât arderi de tot*”. (vezi Osea 6:6, Matei 12:7).

Dacă ar fi să privim spre învățăturile aduse de cele trei capitole ce ne prezintă consacrară preoților în slujba Domnului, am descoperi următoarele:

- Cap. 8 → Cel care intră în slujba unui Dumnezeu sfânt ca preot, trebuie să se bucure tremurând!
- Cap. 9 → Dumnezeu îl confirmă pe cel pe care l-a ales ca preot în fața întregului popor și subliniază că funcția sa principală este aceea de a media apropierea poporului de Domnul.
- Cap. 10 → Pentru cel care se apropie mai mult de Domnul, cerințele Sale sunt mai mari, iar acestea vizează în special curăția inimii și nu împlinirea unor ritualuri.

Concluzii și aplicații

Prima aplicație se desprinde din adevărul descoperit în aceste capitole, care susține că funcția principală a Marelui Preot este în armonie cu funcția principală a Cortului Întâlnirii. Cortul împreună cu Marele Preot mediază apropierea evreului de Dumnezeu. Această apropiere are la bază iertarea, însă ea înseamnă o cunoaștere mereu crescândă a lui Dumnezeu. Astfel, deși Cortul este locul unde se oferă iertarea, el se definește ca fiind mai întâi spațiul sacru în care Dumnezeu s-a revelat și prin care evreul îl poate cunoaște mai bine pe Domnul. Subtilitatea problemei derivă din faptul că următoarele două afirmații sunt adevărate:

- Cortul este locul rezolvării călcărilor de Lege
- Cortul este locul cunoașterii lui Dumnezeu

Ideea este să surprindem funcția principală și legătura dintre cele două funcții. Aș putea să surprind aceste lucruri prin următoarea imagine:

Cortul

Am tot repetat aceste idei. Însă nu știu dacă am zăbovit suficient asupra argumentelor în formarea imaginii de mai sus. Voi face acest lucru în cele ce urmează.

Un prim argument îl găsim în Exod 25:1-31:18, unde ne sunt prezentate poruncile referitoare la construcția Cortului. Proporția cea mai mare de text insistă asupra caracterului revelator al Cortului și nu asupra celui ispășitor. Un al doilea argument este acela că însuși Dumnezeu își definește Cortul în Exod ca un loc al cunoașterii lui Dumnezeu: „*Acolo Mă voi întâlni cu voi și îți voi vorbi. Acolo Mă voi întâlni cu copiii lui Israel și locul acela va fi sfințit de Slava Mea. Voi sfinți Cortul Întâlnirii și altarul; voi sfinți pe Aaron și pe fii lui ca să fie în slujba Mea ca preoți. Eu voi locui în mijlocul copiilor lui Israel și voi fi Dumnezeul lor. Ei vor cunoaște că Eu sunt Domnul Dumnezeul lor, care i-am scos din țara Egiptului ca să locuiesc în mijlocul lor. Eu sunt Domnul, Dumnezeul lor.*” (Exod 29:42-46)

Un al treilea argument îl reprezintă denumirea Cortului. Cortul se numește Cortul Întâlnirii și nu Cortul Ispășirii. Este normal ca denumirea să surprindă funcția principală a cortului. După denumire această funcție ar fi medierea întâlnirii cu Dumnezeul cel viu, medierea apropierii de Acesta, a cunoașterii caracterului Acestuia. În acele părți (vezi Deut. 12), Dumnezeu vorbește despre Casa Lui ca de un loc unde va face să locuiască Numele Lui. Ori, știm bine faptul că Numele Lui se referă la caracterul Său (vezi Exod 34). Deci, Casa Lui

este un loc în care Dumnezeu Și-a relevat caracterul, este un loc care-L reprezintă pe Domnul printre muritori. Într-un mod asemănător, altarul de aramă este numit altarul arderilor de tot și nu altarul jertfelor de ispășire. Prin urmare Domnul vede altarul în primul rând ca un loc al rededicării evreului, rededicare ce vine ca un răspuns natural față de cunoașterea splendorii caracterului divin.

Al patrulea argument îl descoperim în Cartea Levitic. Levitic este un fel de manual al Cortului. În Levitic se insistă pe funcția revelatoare a Cortului și nu pe cea ispășitoare. Levitic nu este o carte a ispășirii, ci mai degrabă o carte a sfințeniei lui Dumnezeu. Cortul este locul unde cunoști sfințenia lui Dumnezeu și ești motivat să devii sfânt de dragul Lui.

Un al cincilea argument îl descoperim în Exod 32-34. În aceste capitole avem prezentată istoria cu vițelul de aur. Observăm că poporul este iertat înainte de construcția Cortului. Deci, primirea iertării nu era condiționată de ridicarea Cortului. Ba mai mult, ne aducem aminte că Israel a beneficiat de iertare de mai multe ori înainte de ridicarea Cortului: la ieșirea din Egipt și de-a lungul drumului prin pustie până la Muntele Sinai. Deci nu putem spune că noutatea Cortului constă în oferirea iertării. Atunci ce aduce nou Cortul? Cortul revelează noi lucruri despre Dumnezeu și planurile Sale. Dumnezeu la Cort revelează mai bine procesul iertării și condițiile iertării, dar nu iertarea în sine reprezintă noutatea. Astfel, înțelegem că jertfele de ispășire din Cort nu făceau în sine ispășirea, însă descopereau evreului minunate adevăruri despre Dumnezeu și despre iertarea oferită de Dumnezeu poporului.

Un alt șaselea argument îl găsim în cartea psalmilor Domnului, unde se vede în primul rând Cortul ca un loc unde Dumnezeu S-a revelat și unde îl pot cunoaște mai bine pe Domnul.

Iată câteva exemple:

- „Un lucru cer de la Domnul și-l doresc fierbinte: aș vrea să locuiesc toată viața mea în Casa Domnului ca să privesc frumusețea Domnului și să mă minunez de Templul Lui.” (Ps. 27:4)
- „Așa Te privesc eu în locașul cel sfânt ca să-ți văd puterea și slava” (Ps. 63:2)
- „Ferice de cel pe care-l alegi Tu și pe care-l primești înaintea Ta ca să locuiască în curțile Tale! Ne vom sătura de binecuvântarea Casei Tale, de Sfințenia Templului Tău.” (Ps. 63:4)
- „Cât de plăcute sunt locașurile Tale, Doamne al oștirilor! Sufletul meu suspină și tânjește de dor după curțile Domnului, inima și carnea mea strigă către Dumnezeul cel viu” (Ps. 84: 1-2)

Toate aceste argumente evidențiază cu claritate funcția principală a Cortului Întâlnirii. Iar funcția principală a Marelui Preot este în armonie perfectă cu cea a Cortului.

Atât Cortul cât și Marele Preot al Vechiului Legământ reprezintă umbra unei realități viitoare. Această realitate viitoare nu este altcineva decât Isus Hristos. Isus Hristos este Cel care a cortuit printre noi și ne-a descoperit Slava Tatălui (vezi Ioan 1:1-18). Isus Hristos este Marele Preot al Noului Legământ. Dar dacă vorbim de un Nou Legământ și de un nou Mare Preot, atunci înseamnă că primul legământ și primul Mare Preot își aveau cusurile lor.

Prin intermediul Vechiului Legământ, cum am văzut, evreul căuta iertarea de păcate, îl putea cunoaște pe Domnul și putea duce o viață de biruință a păcatului.

Dacă ne uităm în istoria lui Israel descoperim de exemplu generația lui Iosua care a dus o viață excepțională de ascultare. De asemenea, mai găsim performanțe spirituale de

invidiat atinse de mari oameni ai credinței cum ar fi: Avraam, Iosif, Moise, Iosua, David, Isaia, Ieremia, Ezechia, Daniel, Ezra, Neemia. În mod cert și ei aveau o fire pământescă (vezi frământările spirituale din viața lor sau psalmii lui David care descoperă lupta dintre bine și rău din inima lui) și nu prin ei înșiși au reușit asemenea biruințe spirituale. Ei au biruit prin credința, prin harul, prin puterea Lui, prin Duhul Lui, prin cunoașterea Celui ce locuia în Cort. Deci Vechiul Legământ oferea un cadru în care se putea trăi în ascultare de Domnul.

Dacă ne uităm în cărțile profeților observăm cu câtă asprime condamnă Domnul pe Israel cel infidel. Condamnarea sa are temei pentru că Dumnezeu, în Profeți, mărturisește deseori că a făcut tot ce I-a stat în putință pentru ca Israel să păzească poruncile divine. Un astfel de pasaj îl găsim în Isaia capitolul 5:

„Acum dar – zice Domnul – locuitori ai Ierusalimului și bărbați ai lui Iuda, judecați între Mine și via Mea! Ce aș mai fi putut face viei Mele și nu I-am făcut? Pentru ce a făcut ea struguri sălbatici când Eu mă așteptam să facă struguri buni”. (Isaia 5: 3-4)

Dacă Vechiul Legământ oferea posibilitatea trăirii unei vieți de biruință, atunci care era cusurul acestui Legământ? Cusurul era acela că nu putea rezolva pe deplin problema păcatului. În cuvintele cărții Evrei, nu putea face desăvârșit pe cel care se închina. Problema între Dumnezeu și Sine rămânea nesoluționată. Într-adevăr, deși evreul era iertat 100% la Cort, ispășirea se făcea în chip simbolic. Un animal nu ar putea substitui în moarte un om făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Iar Marele Preot nu putea purta păcatele a milioane de oameni. Ba mai mult, el nu era jertfit pe altar. Și încă: un om păcătos nu putea soluționa problemele altor păcătoși. Iată cusurul Vechiului Legământ și iată cusurul Marelui Preot al Vechiului Legământ.

În Noul Legământ Isus Hristos este atât jertfă cât și Mare Preot. Când am parcurs capitolele 4-6a am vorbit despre Hristos ca adevărata jertfă de ispășire. Acum vom zăbovi puțin asupra funcției de Mare Preot a lui Isus Hristos. Nu pot fi deci Mari Preoți. Dacă Isus Hristos este Marele Preot, atunci El este singurul Mare Preot și atunci înseamnă că preoția Vechiului Legământ a fost desființată.

Vechiul Testament vorbește el însuși despre această schimbare a preoției. Psalmul 110 ne descoperă faptul că Mesia va împlini această funcție de Mare Preot: *„Șezi la dreapta Mea până voi pune pe vrăjmașii tăi sub picioarele tale [...] Domnul a jurat și nu-I va părea rău: „Tu ești Preot în veac, în felul lui Melhisedec”.* (Ps. 110:1,4)

În mod clar Mesia va fi Mare Preot, dar va fi un Mare Preot diferit de Marii Preoți ai Vechiului Testament. Care sunt aceste diferențe?

- i. Mesia șade în slavă la dreapta Tatălui unde nici nu poate fi ispitit și unde nici nu va muri ca ceilalți preoți ai Vechiului Legământ.
- ii. Mesia este Preot în veac, pe când preoții Vechiului Legământ ocupau această funcție doar pentru o perioadă scurtă de timp.
- iii. Mesia intră în funcție pe baza jurământului Domnului, pe când urmașii lui Aaron intrau în funcție fără ca Domnul să rostească vreun astfel de jurământ solemn.

Aceste trei diferențe evidențiază superioritatea preoției lui Mesia. Deja aceste trei diferențe ne atrag atenția că preoția lui Mesia se află într-un alt cadru decât cel al Vechiului Legământ. Pentru a fi și mai clar faptul că preoția lui Mesia are la bază alt legământ, Scriptura ne mai oferă două informații:

- Mesia este din Iuda și nu din Levi;
- Mesia va fi Mare Preot după rânduielile lui Melhisedec și nu după cea a lui Aaron.

Pe Melhisedec îl găsim în Geneza capitolul 14. El este atât Împărat, cât și Preot al Dumnezeului Celui Preaînalt. El îl binecuvintează pe Avraam și mijlocește apropierea lui de Domnul. El este mai mare decât Avraam, tatăl tuturor credincioșilor. El apare cu mult înainte de darea legii, și înglobează profilul unei preoții diferite de cea a Vechiului Testament. În același timp, El poartă cu sine profilul unei preoții eterne. În cartea Geneza există o regulă precisă: fiecare personaj important este introdus de o genealogie foarte amănunțită. Însă Melhisedec apare brusc și dispare la fel de brusc. Acest lucru ne transmite imaginea unui personaj nelimitat de timp, fără început și fără sfârșit, a cărui preoție pare a fi veșnică. Este cu siguranță vorba de o imagine. Însă Geneza ne transmite cu grijă această imagine tocmai pentru a putea asocia preoția eternă a lui Mesia cu cea a lui Melhisedec.

În mod cert Mesia nu va fi Mare Preot al Vechiului Legământ. El va fi un altfel de Mare Preot, mai bun, și preoția Lui va desființa preoția pământească a fiilor lui Aaron. Preoția Vechiului Legământ nu putea soluționa problema păcatului. Pe de-o parte, preoții erau la rândul lor oameni, iar pe de altă parte, nu ei mureau în locul evreului care își mărturisea păcatul, ci jertfele aduse de ei, care erau de natură animală.

În contrast cu aceștia, Isus este fără păcat și Se aduce pe Sine ca jertfă de ispășire. De aceea, preoția Sa este superioară preoției Aaronice. Deși aceasta din urmă nu putea soluționa problema păcatului, ea cuprindea profilul pe care trebuia să îl aibă orice Mare Preot. Deci, chiar dacă Isus este Mare Preot după rânduiala lui Melhisedec și nu după cea a lui Aaron, El trebuia să împlinească funcția și profilul creionate de preoția aaronică.

Orice Mare Preot trebuia:

- Să fie dintre oameni;
- Să fie ales de Dumnezeu pentru această funcție ;
- Să fie pus în slujba oamenilor.

Marele Preot trebuia să fie dintre oameni din două motive:

- Doar un om putea purta păcatul altui om;
- Fiind om, putea înțelege slăbiciunile omului și putea fi cu adevărat plin de compasiune și gata să îl ajute.

Autorul Epistolei către Evrei descoperă din Levitic exact același profil al oricărui Mare Preot: „În adevăr, orice Mare Preot, luat din mijlocul oamenilor, este pus pentru oameni în lucrurile privitoare la Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate. El poate fi îngăduitor cu cei neștiutori și rătăciți, fiindcă și el este cuprins de slăbiciune. Și, din pricina acestei slăbiciuni, trebuia să aducă jertfe atât pentru păcatele lui, cât și pentru cele ale norodului. Nimeni nu-și ia cinstea aceasta singur, ci o ia dacă este chemat de Dumnezeu. (Evrei 5:1-6)

Mesia creionat de Vechiul Testament îndeplinește aceste condiții. Pe de-o parte el este prezentat ca om, din seminția lui David, iar pe de altă parte este numit Mare Preot prin jurământul lui Dumnezeu (vezi Ps.110).

Rămâne să vedem cum anume împlinește Isus acest profil. Autorul epistolei către Evrei continuă: „Tot așa și Hristos nu Și-a luat singur slava de a fi Mare Preot, ci o are de la Cel ce I-a zis: «Tu ești fiul Meu, astăzi Te-am născut». Și cum zice în alt loc: «Tu ești preot în veac, după rânduiala lui Melhisedec». El este Acela care, în zilele vieții Sale pământești, aducând rugăciuni și cereri cu strigăte mari și cu lacrimi către Cel ce putea să-L izbăvească de la moarte și fiind ascultat din pricina evlaviei Lui, măcar că era Fiu, a învățat să asculte prin lucrurile pe care le-a suferit. Și după ce a fost făcut desăvârșit, S-a făcut pentru toți cei

care Îl ascultă Urzitorul unei mântuiri veșnice, căci a fost numit de Dumnezeu: «Mare Preot, după rânduiala lui Melhisedec»”. (Evrei 5:5-10)

Autorul insistă pe viața pământească a lui Isus și apoi pe învierea Sa. Aceste două elemente Îl autentifică pentru funcția de Mare Preot. Viața Sa pământească dovedește că a fost cu adevărat dintre oameni. Cum putea Fiul lui Dumnezeu fi Mare Preot? Cum putea reprezenta El oamenii înaintea lui Dumnezeu? Cum puteau oamenii să aibă destulă încredere în Fiul lui Dumnezeu, că El îi înțelege, este plin de compasiune și nu disprețuiește slăbiciunile lor? Răspunsul îl găsim întruparea Fiului lui Dumnezeu. Întruparea nu a fost o poveste, ci un lucru cât se poate de real. Fără întrupare, Fiul nu putea fi Mare Preot. Întruparea a implicat două lucruri fundamentale: mai întâi acela că Fiul S-a îmbrăcat într-o fire asemănătoare cu a păcatului; aceasta înseamnă că Fiul a devenit vulnerabil, că putea fi ispitit de cel rău la fel ca orice alt om. Fiul resimțea în firea Sa pământească imboldul de a păcătuși, atracția păcatului, tendința spre a face răul. Al doilea lucru se referă la faptul că Fiul a renunțat la puterea Sa de Dumnezeu și a devenit total dependent de ajutorul Tatălui. La fel ca orice om, nu avea resurse proprii și se lupta cu ispitele. Resursele biruinței veneau de la Tatăl și veneau doar dacă respecta legile spirituale valabile pentru toți oamenii. Astfel, Isus a trebuit să postească și să se roage pentru a primi ajutorul ceresc. El a fost om cu adevărat!

Dacă El ar fi avut resurse proprii, ce rost ar fi avut să aducă rugăciuni și cereri cu strigăte mari și cu lacrimi către Cel care putea să Îl izbăvească de la moarte, adică de la atingerea de păcat? Fiul a experimentat starea de slăbiciune și neputință, a experimentat suferința. Alegerea de a nu face răul Îi provoca multă suferință din pricina firii Sale asemănătoare cu a păcatului. Prin suferință s-a întâmplat un lucru extraordinar: „*Fiul a învățat să asculte*”, Fiul lui Dumnezeu, coetern și egal cu Tatăl din veșnicie. El era obișnuit doar să poruncească, dar nu să primească porunci. Era obișnuit să Își împlinească mereu voia Sa adevărată. Însă Isus învață să spună: „Nu voia Mea, ci voia Ta”. Pentru om, acest lucru este o normalitate, dar pentru Fiul lui Dumnezeu este o noutate și un lucru foarte greu.

Dumnezeu S-a întrupat; Dumnezeu a devenit rob de dragul nostru, pentru a ne putea fi Mare Preot vrednic de încredere. Iată ce mai descoperim în Epistola către Evrei:

- „*Astfel, fiindcă avem un Mare Preot însemnat care a străbătut cerurile – pe Isus, Fiul lui Dumnezeu – să rămânem tari în mărturisirea noastră. Căci nu avem un Mare Preot care să nu aibă milă de slăbiciunile noastre, ci unul care în toate lucrurile a fost ispitit ca și noi, dar fără păcat. Să ne apropiem dar cu deplină încredere de scaunul harului, ca să căpătăm îndurare și să găsim har pentru ca să fim ajutați la vreme de nevoie*”. (Evrei 4:14-16)
- „*Astfel dar, fiindcă copiii sunt părtași sângelui și cărnii, tot așa și El Însuși a fost deopotrivă părtaș la ele, pentru ca, prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morții, adică pe diavolul, și să izbăvească pe toți aceia care prin frica morții erau supuși robiei toată viața lor. Căci negreșit nu în ajutorul îngerilor vine El, ci în ajutorul seminției lui Avraam. Prin urmare, a trebuit să se asemene semenilor Săi în toate lucrurile ca să poată fi, în ce privește legăturile cu Dumnezeu, un Mare Preot milos și vrednic de încredere ca să facă ispășire pentru păcatele norodului. Și prin faptul că El Însuși a fost ispitit în ceea ce a suferit, poate să vină în ajutorul celor ce sunt ispitiți*”. (Evrei 2:14-18)

El poate fi cu adevărat plin de compasiune și gata să ajute pe oamenii cuprinși de slăbiciune. Atunci când suntem ispitiți, El ne poate veni în ajutor. El ne poate da și voința și înfăptuirea prin cunoașterea Celui pe care L-a revelat prin moartea și viața Sa. El nu va pregeta să dea acest ajutor. Isus știe cum este să fii neputincios în fața ispitei și să aștepti cu disperare putere de sus. Trebuie să avem deplină încredere în credințioșia Sa și în resursele spirituale pe care ni le va pune El la dispoziție.

Al doilea element pe care insistă autorul este învierea lui Isus. Aceasta reprezintă dovada faptului că Domnul L-a chemat în funcția de Mare Preot. Psalmul 110 începe cu o chemare: „*Șezi la dreapta Mea*”. Aceasta înseamnă că până atunci Mesia nu a șezut la dreapta Tatălui. Dar unde a fost până atunci? Psalmul 2 ne arată unde a fost și ne arată că, după patimile Sale de pe pământ, Tatăl Își va învia Fiul și-I va rosti înaintea întregului cer: „*Tu ești Fiul Meu, astăzi Te-am născut*”. Învierea din morți a fost ca o naștere, ca un nou început. Fiul ședea acum în trup de om pe scaunul de domnie al Sfintei Treimi. De aceea, învierea din morți este semnul chemării de către Tatăl în funcția de Mare Preot.

În Evrei 5:9, autorul ne spune că Isus a fost făcut desăvârșit. Într-adevăr, Isus era perfect în ceea ce privește caracterul, însă trupul Său nu era desăvârșit și, pentru că încă nu purtase păcatele omenirii, nu putea împlini funcția de Mare Preot. Învierea Lui este dovada că jertfa Sa a fost acceptată de Tatăl și reprezintă momentul în care Isus a primit un trup nou, de slavă. Autorul epistolei subliniază și el: „*Mai mult, acolo au fost preoți în mare număr, pentru că moartea îi împiedica să rămână pururea. Dar El, fiindcă rămâne în veac, are o preoție care nu poate trece de la unul la altul. De aceea și poate să mântuiască în chip desăvârșit pe cei ce se apropie de Dumnezeu prin El, pentru că trăiește pururea ca să mijlocească pentru ei. Și tocmai un astfel de Mare Preot ne trebuia: sfânt, fără pată, despărțit de păcătoși și înălțat mai presus de ceruri, care nu are nevoie, ca ceilalți mari preoți, să aducă jertfe în fiecare zi, întâi pentru păcatele Sale, și apoi pentru păcatele norodului, căci lucrul acesta l-a făcut o dată pentru totdeauna când S-a adus ca jertfă pe Sine Însuși. În adevăr, Legea pune mari preoți pe niște oameni supuși slăbiciunii, dar cuvântul jurământului, făcut după ce a fost dată Legea, pune pe Fiul care este desăvârșit pentru veșnicie. Punctul cel mai însemnat al celor spuse este că avem un Mare Preot care S-a așezat la dreapta scaunului de domnie al Măririi în ceruri, ca slujitor al Locului Preasfânt și al adevăratului Cort, care a fost ridicat nu de un om, ci de Domnul*”. (Evrei 7:23-8:2)

Marele Preot trebuia să fie fără păcat, iar moartea trebuia să nu mai aibă putere asupra lui. Moartea fizică (neurmată de înviere) a marilor preoți după rânduiala lui Aaron era dovada faptului că ei aveau cusur (făptuiseră nelegiuiri) și că ei nu reușiseră să soluționeze problema morții nici măcar pentru ei înșiși. Cum ar putea ei să o soluționeze pentru ceilalți? Fiul însă a învins moartea, a înviat într-un trup de slavă și șade la dreapta scaunului de domnie al Tatălui. El nu mai poate fi ispitit și nu mai este vulnerabil, acum este în afara oricărui pericol. A fost făcut desăvârșit și nu mai este cuprins de slăbiciuni ca în viața pământească. Ceea ce a stat la baza învierii Sale a fost neprihănirea Lui, cel rău nu a avut nimic în El. Nimic din domeniul morții și al blestemului nu s-a contopit cu identitatea Sa. Astfel, moartea nu L-a putut ține în închisoarea ei. Prezența Lui la dreapta Tatălui și viața Lui veșnică în afara oricărui pericol este garanția mântuirii noastre. Dacă Isus ar fi înfăptuit un singur păcat, El nu S-ar mai fi putut aduce pe Sine ca jertfă, nu ar mai fi putut fi Mare Preot în Locașul ceresc și noi nu am mai fi fost mântuiți. Dacă acum, după înviere, prin reducere la absurd, Isus ar păcătui, atunci toată mântuirea noastră s-ar face praf. Dar acum El este despărțit de păcătoși și înălțat mai presus de ceruri. El este într-un trup nou de slavă. Isus nu mai poate fi ispitit, nu mai poate păcătui. Mântuirea noastră este o certitudine absolută. În ceea ce privește partea lui Dumnezeu, totul este perfect, procesul mântuirii noastre nu are nici o fisură. Putem avea pace și bucurie.

Locașul pământesc era o umbră a Locașului ceresc. Marele Preot după rânduiala lui Aaron și jertfele animale erau eficiente în locașul pământesc, dar nu operau în Locașul Ceresc. Problema între Dumnezeu și Sine rămânea nesoluționată. Prezența lui Isus ca Mare Preot în Locașul Ceresc demonstrează faptul că problema păcatului a fost pe deplin rezolvată prin lucrarea Sa. De aceea, cel mai însemnat punct al celor spuse este că avem un Mare Preot în Sfânta Sfintelor din ceruri. Toate pasajele din Noul Testament citate până acum ni-L prezintă pe Isus ca adevăratul Mare Preot. Isus ca Mare Preot trebuie să împlinească funcția

Marelui Preot din vechime. Marele Preot al Vechiului Testament media apropierea lui Israel de Domnul. El media atât primirea iertării, cât și procesul cunoașterii lui Dumnezeu. Isus ar trebui să împlinească aceeași funcție pentru Biserică. Pavel ne spune: „Cine-i va osândi? Hristos a murit! Ba mai mult, El a și înviat, stă la dreapta lui Dumnezeu și mijlocește pentru noi!” (Romani 8:34) În ce constă mijlocirea lui Isus pentru noi?

Ioan scrie în epistola sa: „Copilașilor, vă scriu aceste lucruri ca să nu păcătuiți. Dar dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un Mijlocitor, pe Isus Hristos, Cel neprihănit. El este jertfa de ispășire pentru păcatele noastre; și nu numai pentru ale noastre, ci pentru ale întregii lumi”. (1Ioan 2:1-2) Isus ca Mare Preot mediază primirea iertării. Prin jertfa Sa, prin credința în sângele Său, primim iertare pentru păcatele noastre. Însă iertarea nu este un scop în sine; scopul iertării este apropierea de Domnul, iar apropierea de Domnul înseamnă cunoașterea Lui. Ne aducem aminte că funcția principală a Marelui Preot era să medieze cunoașterea lui Dumnezeu, să facă posibilă o cunoaștere mai profundă a lui Yahwe. Dacă ne întoarcem în Epistola către Evrei, vom descoperi faptul că Isus ca Mare Preot împlinește și această funcție:

- „Și prin faptul că El Însuși a fost ispitit în ceea ce a suferit, poate să vină în ajutorul celor ce sunt ispitiți”. (Evrei 2:18)
- „Căci n-avem un Mare Preot care să nu aibă milă de slăbiciunile noastre, ci unul care în toate lucrurile a fost ispitit ca și noi, dar fără păcat. Să ne apropiem dar cu deplină încredere de scaunul harului ca să căpătăm îndurare și să găsim har, pentru ca să fim ajutați la vreme de nevoie”. (Evrei 4:15-16)
- „Vremea de nevoie” este vremea când suntem ispitiți, iar ajutorul vizează biruința ispitei. Harul și îndurarea se concretizează în cunoașterea lui Dumnezeu, în acele resurse spirituale prin intermediul cărora biruim ispita. Prin Isus Hristos avem acces la o cunoaștere mai profundă a lui Dumnezeu. El este Marele nostru Preot. În mijlocul ispitirii, toate resursele spirituale de care avem nevoie sunt la El, El ni le poate da. Dacă ni le dă, biruim, dacă nu, suntem învinși.

Faptul că El a fost ispitit ca și noi ne sporește încrederea în El. El este plin de compasiune față de noi și ne înțelege, pentru că a trecut pe unde trecem și noi acum. El știe ce înseamnă să te simți neputincios în fața ispitei și să aștepti ajutorul de sus. El este credincios și vrea mai mult decât vrem noi să ne dea acest ajutor. Într-un fel, acest ajutor este El Însuși. El este modelul desăvârșit și El a revelat pe Tatăl într-o dimensiune nouă, superioară celei Vechiului Legământ. Faptul că Isus a acceptat suferința de dragul nostru ne motivează atât de mult să acceptăm și noi suferința de dragul Lui. Faptul că Isus a învățat să asculte ne ajută pe noi atât de mult să acceptăm ascultarea de Dumnezeu. Și faptul că El a oglindit slava Tatălui în toată splendoarea Sa ne ajută să Îl cunoaștem mai mult pe Tatăl și prin această cunoaștere vom putea trăi o viață de biruință.

Isus ca Mare Preot mediază deopotrivă primirea iertării, cât și cunoașterea lui Dumnezeu. Scopul este o viață de biruință asupra păcatului, o viață asemenea celei a lui Isus. Iertarea este prima condiție. Însă esența resurselor spirituale înseamnă cunoașterea lui Dumnezeu. Dar ce se aprinde în mintea noastră atunci când ne gândim că Isus este Marele nostru Preot:

- Faptul că putem fi iertați de orice păcat sau
- Faptul că prin EL putem primi toate resursele spirituale de care avem nevoie pentru a trăi o viață asemenea Lui?

Care dintre cele două adevăruri ocupă un loc mai important în mintea noastră și în teologia noastră? Ce căutăm mai mult la Isus Hristos: iertarea sau primirea resurselor spirituale prin care să biruim atacurile celui rău?

Dacă înțelegem funcția lui Hristos ca Mare Preot suntem atât de încurajați să studiem Scriptura. Scriptura este mijlocul principal prin intermediul căruia Isus ne vorbește despre Sine și despre Tatăl. Înțelegem că trebuie să ne apropiem de Scriptură cu deplină încredere și că Isus vrea mai mult decât noi să ni se facă cunoscut. El vrea să trăim o viață asemenea Lui. El ne poate ajuta în acest sens. Dacă nu trăim după modelul Lui, problema este la noi: în ceea ce Îl privește pe Isus, El este un Mare Preot desăvârșit. Însă în ceea ce ne privește pe noi, doar cel care caută va găsi, doar cel care va avea curajul să bată va primi răspuns. Dumnezeu ne îndeamnă să stăruim în a-I cere ajutorul.

Mă gândesc profund la Evrei capitolul 5 și la modul în care Își începea Isus fiecare zi: „*El este Acela care în zilele vieții Sale pământești, aducând rugăciuni și cereri cu strigăte mari și cu lacrimi către Cel ce putea să Îl izbăvească de la moarte...*” (Evrei 5:7a) Cu câtă consecvență, cu câtă ardoare, cu câtă insistență striga Fiul după puterea Tatălui pentru a birui păcatul. Dacă Fiul lui Dumnezeu întrupat se simțea atât de vulnerabil în fața atacurilor celui rău, atunci oare cum ar trebui să ne simțim noi? Dacă El avea nevoie de ajutor de sus, atunci oare noi ne putem lipsi de acesta? Dacă El primea ajutor doar după căutări și rugăciuni arzătoare, oare cu noi va fi altfel?

De ce nu căutăm ajutorul de sus la fel cum o făcea Isus? sunt multe răspunsuri: comoditate, lipsa cunoștinței etc. Dar cred că Un răspuns foarte important este următorul: noi nu ne propunem să trăim ca Isus și nu ne îngrijorăm în fața căderilor viitoare deoarece știm că avem soluție pentru înfrângerile noastre. Nu are rost să ne batem capul atât de tare: oricum putem fi iertați instantaneu de orice păcat.

Isus însă nu avea soluție pentru propriile păcate. Un singur păcat și totul s-ar fi dus de râpă. Stau și mă gândesc ce « risc » Și-a asumat Fiul lui Dumnezeu. Să cobori de pe tronul slavei (acolo unde te afli în afara oricărui pericol) și să intri într-un spațiu minat pentru 33 ani, unde în fiecare secundă este vreo ispită sau vreo capcană, și să știi că cea mai mică înfrângere înseamnă pierderea eternă a relației cu Tatăl mi se pare ceva de neînțeles. Stau și mă minunez câtă încredere a avut Fiul în Tatăl. El știa că pe pământ va trebui să renunțe la puterea Sa și să fie dependent de ajutorul primit din partea Tatălui. Dacă Tatăl ar fi ezitat o secundă în a-I da ajutorul, Fiul ar fi fost înfrânt de cel rău. Și câtă încredere a avut Fiul în propriile alegeri! Uneori, noi oamenii ne temem de propriile alegeri și reacții. Fiul a fost pe deplin încredințat nu doar de credincioșia Tatălui, ci și de faptul că El va alege doar binele. Observăm faptul că Dumnezeu manifestă o încredere în Sine infinită.

În lumina celor spuse, putem întrezări cu câtă responsabilitate și seriozitate trăia Isus fiecare secundă a vieții Sale. Cu câtă grijă Își cântărea El și cea mai mică decizie. El nu Își permitea să pornească în zi neînarmat, nu Își permitea nici cea mai mică neveghe, nu Își permitea să riște, să încerce anumite variante care Îi păreau nesigure. Să știi că dacă faci o singură alegere ești pierdut pentru veșnicie, tot planul Tatălui se duce de râpă și diavolul va câștiga bătălia pentru totdeauna ... oare cum ți-ai trăi fiecare clipă?

Este adevărat că o asemenea responsabilitate ne-ar strivi. Este adevărat că faptul că știm că știm că există soluție pentru înfrângerile noastre ne conferă o pace și o siguranță de care avem nevoie pentru a putea acționa. Dacă am avea responsabilitatea avută de Fiul, cred că am „paraliza” și nu am mai avea curajul să facem nimic. Ne avântăm în acțiuni și intrăm în luptă tocmai pentru că știm că, în caz de înfrângere, există și soluție.

Cred că noi însă, din pricina soluției, începem să ne cam culcăm pe o ureche și uităm chemarea lui Dumnezeu de a ne lupta până la sânge împotriva păcatului. Uităm că putem trăi o viață de biruință și că porunca Lui pentru noi este să trăim asemenea lui Isus. Uităm că, în ciuda faptului că nu avem responsabilitatea Fiului, Tatăl dorește să Îi urmăm modelul de luptă.

El dorește să însetăm după neprihănire și să strigăm asemenea Fiului după ajutor de sus. El dorește să tratăm fiecare secundă și fiecare alegere a vieții noastre cu toată responsabilitatea și toată seriozitatea. Nu ne putem permite neveghere sau clipe fără El. Ura față de ceea ce urăște Dumnezeu (păcatul), dragostea de Dumnezeu, dorința de a-L bucura și de a nu-L întrista, dragostea față de cei pierduți, valoarea de nebănuț a slavei viitoare, efectul cumplit de împietrire al păcatului, toate acestea trebuie să ne motiveze să urmăm modelul de luptă al lui Isus.

De cele mai multe ori, căutăm dragostea lui Dumnezeu privind la Golgota. Însă cartea Evrei ne provoacă să căutăm aceeași dragoste privind la Betleem. Întruparea Fiului lui Dumnezeu este iarăși o dovadă incontestabilă a dragostei lui Dumnezeu pentru noi. Să cobori de bunăvoie și de dragul vrăjmașilor tăi din casa ta cerească, unde este numai fericire și nu există nici un pericol, într-un spațiu al durerii și al războiului permanent, unde cea mai mică înfrângere este catastrofală, aceasta este ceva de neînțeles. Doar Dumnezeu care este dragostea putea să facă așa ceva! Unii misionari care au părăsit siguranța și confortul și au mers în zone sărace și nesigure au întrezărit câte ceva din dimensiunea întrupării. Întruparea rămâne, la fel ca și crucea, o fereastră prin care putem explora la infinit dragostea divină.

Aș mai medita puțin asupra versetului din Evrei 2 care spune: „*Și prin faptul că El Însuși a fost ispitit în ceea ce a suferit, poate să vină în ajutor celor ispitiți*”. Cât de motivator este să știi că Isus a trecut înaintea ta exact prin ceea ce treci tu! Ba mai mult, să știi că ispitele cu care S-a confruntat nu doar că au fost similare cu ale tale, dar au fost mult mai puternice și mai intense. Dumnezeu nu ne cere să facem ceva înainte ca El să-l fi făcut. Să știi că Isus a trecut prin aceleași momente de slăbiciune și suferință ... Poți fi sigur că El este lângă tine, că te înțelege, că suferă împreună cu tine și că de-abia așteaptă să îți trimită ajutor de sus.

Știi că nu ești singur, ci că este mereu lângă tine cineva care te înțelege și nu îți disprețuiește durerea și suferința. Si în lumina suferințelor mai mari ale lui Isus, suferințele noastre devin mai mici. Ba mai mult, suferințele noastre ne ajută să intrăm în părtășie cu suferința Lui. Prin ele, întrezărim cât a suferit Isus pentru noi și că durerea Sa nu a fost o joacă, ci a fost cât se poate de reală. Începem să Îl înțelegem mai bine pe Fiul și intensitatea bătăliei spirituale duse de El de dragul nostru pe pământ.

Autorul Epistolei către Evrei continuă: „*De aceea, frați sfinți, care aveți parte de chemarea cerească, ațintiți-vă privirile la Apostolul și Marele Preot al mărturisirii noastre, adică Isus, care a fost credincios Celui ce L-a rânduit, cum și Moise a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu*”. (Evrei 3:1-2) Cheia biruinței este să ne ațintim privirile asupra lui Isus. În situații de smerire putem spune: „Dacă Fiul a acceptat smerirea, cu atât mai mult eu, robul netrebnic, trebuie să mă smeresc și să accept aceste contexte în viața mea”. În același timp, biruința lui Isus este garanția biruinței noastre. De ce? Pentru că acum El ne pune la dispoziție viața Lui. Noi nu învingem păcatul prin noi înșine, ci prin viața Lui care curge în noi prin Duhul Sfânt și prin credința în El. Pentru că Isus a trăit fără păcat, putem avea siguranța că dacă vom lăsa ca viața Lui să curgă prin noi, atunci vom birui orice ispită.

Apostolul Pavel ne spune: „*Deci, cu atât mai mult acum, când suntem socotiți neprihăniți prin sângele Lui, vom fi mântuiți prin El de mânia lui Dumnezeu. Căci dacă atunci când eram vrăjmași am fost împăcați prin moartea fiului Său, cu mult mai mult acum, când suntem împăcați cu El, vom fi mântuiți prin viața Lui*”. (Romani 5:10-12)

Suntem mântuiți prin viața Lui de mânia lui Dumnezeu în viața de zi cu zi mai întâi și apoi în ziua judecății. Orice înfrângere atrage asupra noastră mânia lui Dumnezeu (vezi Romani 1:18). Dar dacă lăsăm viața Lui să curgă prin noi, nu mai păcătuim și suntem, deci, izbăviți de păcat și de mânia lui Dumnezeu. Și după cum spune Pavel în altă parte: „*Am fost răstignit împreună cu Hristos și trăiesc ... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața pe care o trăiesc acum în trup o trăiesc prin credința în Fiul lui Dumnezeu care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine*”. (Galateni 2:20)

Ce Mare Preot minunat avem! Viața Sa pământească ne sporește încrederea în compasiunea Sa, ne motivează și reprezintă un model desăvârșit, ne dă o garanție în ceea ce privește biruința noastră asupra păcatului! Iar faptul că șade la dreapta Tatălui în Locașul ceresc ne conferă o certitudine absolută cu privire la întregul proces al mântuirii noastre. Oare de câte ori mulțumim lui Dumnezeu pentru minunatul nostru Mare Preot?

II. CURĂȚIRI (11:1 – 22:33)

1) 11:1 – 15:33 Curățirea alimentelor, a trupului și a obiectelor

a) 11:1-47 Curățirea alimentelor

Să analizăm puțin structura capitolului:

1. 11:1-8 Dobitoace curate și necurate
2. 11:9-12 Pești curați și necurați
3. 11:13-19 Păsări curate și necurate
4. 11:20-31 Despre târâtoare
5. 11:32-42 Despre principiul contaminării
6. 11:43-47 Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt

Știm de la Domnul Isus că nimic nu este necurat în sine. Nici o viețuitoare și nici un aliment nu sunt necurate în sine. Toate au fost create de Dumnezeu. Însă ele nu sunt ființe inteligente și responsabile asemenea omului, de aceea, ele nu pot păcătui și deci, nu pot purta fărădelegea. Cu toate acestea, Dumnezeu le cere evreilor în Levitic 11 ca să privească o parte din viețuitoare ca fiind necurate și urâcioase. Care este rațiunea acestei porunci? Sunt mai multe ipoteze explicative.

Prima insistă pe aspectele de igienă. Astfel, Domnul ar interzice consumarea acelor alimente care, din pricina condițiilor de climă din Israel, puneau în pericol sănătatea trupului lor. Această ipoteză nu este susținută de argumente științifice temeinice.

O a doua ipoteză susține că Dumnezeu interzice evreilor consumarea acelor alimente care, pentru neamurile păgâne din jur erau strâns legate de ceremonii și ritualuri idolatre. Astfel, Yahwe i-ar ajuta pe evrei să se delimiteze de idolatrie. Însă, o simplă privire în religia Egiptului ne ajută să conștientizăm că ipoteza aceasta nu este validă. Multe din animalele consumate de evrei reprezentau zeități egiptene și erau consumate și de aceștia în ritualurile lor.

A treia ipoteză pune accent pe pedagogia divină. Dumnezeu îi învață pe evrei să exerseze ascultarea de El în cele mai mici amănunte ale vieții lor. Ei învață că Yahwe este interesat de toate detaliile, chiar de ce mănâncă ei la masă. Yahwe este prezent cu putere în viața cotidiană a evreului. Prin intermediul acestor reguli ce privesc lumea materială și curățirea exterioară, Yahwe le reamintește de necesitatea curățirii interioare. La fel cum jertfa oglindea necesitatea unei atitudini sfinte în inima evreului, la fel curățirea trupului releva necesitatea curățirii sufletului. Pe Dumnezeu Îl interesa ca inima evreului să fie curată și ca acesta să-I împlinească Legea morală. Însă, Dumnezeu adaugă și porunci care privesc lucrurile materiale și curățiri exterioare. Prin acestea, evreul își amintea mereu de sfințenia lui Dumnezeu și de necesitatea curățirii interioare.

Prin legea privind alimentele, Dumnezeu atrăgea atenția evreului asupra faptului că

putea deveni necurat chiar și atunci când stătea la masă. Atingerea de un aliment interzis îl făcea necurat. Cu atât mai mult consumarea alimentelor cu o atitudine necorespunzătoare îl umplea de necurăție. A treia ipoteză mi se pare pertinentă și este în armonie cu multe alte pasaje din Levitic, care insistă pe pedagogia divină.

Nu cred că această explicație este exhaustivă. Cred și în valabilitatea celei de-a patra ipoteze. A patra ipoteză aduce în atenția noastră ideea separării evreilor de celelalte Neamuri. Într-adevăr, legea alimentelor pune bariere foarte mari între evrei și Neamuri. Dumnezeu instaura frontiere sociale solide. Evreul nu se putea apropia de casa unui străin plină cu animale necurate și în care se gătea săptămânal din animale necurate. Însă, străinul se putea apropia de evreu renunțând la alimentele necurate. Această separare este în armonie cu strategia preoției vechi-testamentale. Dumnezeu dorea mântuirea întregului pământ. Cu toate acestea, nu i-a trimis pe evrei misionari până la marginile pământului. Nu, ci i-a pus deoparte pe evrei, din mijlocul Neamurilor, i-a adunat și i-a așezat într-o țară. Evreii erau o națiune între celelalte națiuni. Dacă ei trăiau în ascultare, Dumnezeu îi binecuvânta nespun de mult (material și spiritual) și atunci toate națiunile pământului aveau să privească spre ei și să vină la Ierusalim pentru a cunoaște pe Dumnezeul celei mai binecuvântate națiuni de pe Terra. Deci, nu evreii mergeau către Neamuri, ci Neamurile se apropiau de evrei, în urma binecuvântărilor vizibile și incredibile de care ei ar fi beneficiat dacă trăiau în ascultare (vezi Deuteronom 28).

Pentru a consolida ideea acestei strategii, Dumnezeu dă legea alimentelor, prin care pune bariere clare între evrei și Neamuri și prin care se împiedică apropierea evreilor de Neamuri. Evreii sunt ajutați să se focalizeze în interior, pe dezvoltarea lor ca națiune. Aceasta este chemarea pe care le-a făcut-o Domnul. În felul acesta avea Domnul să își înalțe Numele înaintea întregului pământ. Să citim câteva pasaje care ilustrează strategia preoției din Vechiul Testament:

1. *„Domnul va face ca binecuvântarea să fie cu tine în grânarele tale și în toate lucrurile pe care vei pune mâna. Te va binecuvânta în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău... Toate popoarele vor vedea că tu porți Numele Domnului și se vor teme de tine.” (Deuteronom 28:8,10)*
2. *„Așa vorbește Domnul oștirilor: «Vor mai veni iarăși popoare și locuitori dintr-un număr mare de cetăți. Locuitorii unei cetăți vor merge la cealaltă și vor zice: «Haidem să ne rugăm Domnului și să căutăm pe Domnul oștirilor! Vrem să mergem și noi!» Și multe popoare și multe neamuri vor veni astfel să caute pe Domnul oștirilor la Ierusalim, și să se roage Domnului.» Așa vorbește Domnul oștirilor: «În zilele acelea, zece oameni din toate limbile neamurilor vor apuca pe un Iudeu de poala hainei și-i vor zice: «Vrem să mergem cu voi, căci am auzit că Dumnezeu este cu voi!»” (Zaharia 8:20-23)*

Legea alimentelor îi constrângea pe evrei să rămână în țara lor și să trăiască separați de Neamuri. Era o mare provocare să pleci în străinătate. Ne aducem aminte de Daniel capitoul 1. Daniel nu a plecat de capul lui. Însă, el s-a confruntat cu situații dificile din pricina legii alimentare. Conform strategiei preoției, evreul nu trebuia să plece în străinătate. El trebuia să rămână în mijlocul poporului Domnului, în țara sfântă și să susțină prin mărturia vieții lui preoția colectivă a lui Israel.

Legea alimentației îi îngreuna evreului plecarea în străinătate și-l încuraja să rămână în țara cea sfântă. Legea alimentației a fost concepută de Domnul astfel încât ei să se deosebească de toate celelalte Neamuri. Doar astfel barierele sociale erau reale și solide.

Deci, am identificat și un alt rol al acestor porunci: acela de a-i deosebi de toate

celalalte popoare. Era important ca evreii să trăiască sentimentul unicității, să-și descopere adevărata identitate și să se detașeze de Neamurile păgâne din jur. Ei nu trebuia să fie ca ceilalți. Erau un popor sfânt, pus deoparte pentru Domnul. Astfel de reguli îi ajutau să se distingă foarte repede printre popoare și să-și conserve identitatea națională. Ca popor, evreii trebuia să intre în atenția Neamurilor din jur. Neamurile trebuia să-l perceapă ca pe ceva deosebit, unic. Israel trebuia să fie unic prin împlinirea poruncilor morale. Acesta era elementul care trebuia să ajungă la cunoștința celorlalte Neamuri: faptul că ei nu se închină la idoli, ci slujesc unui Dumnezeu nevăzut (Creatorul), iubindu-și aproapele ca pe sine. Aceasta este calea spre mântuire. Dar, pentru a ajunge la aceste informații ei trebuia să se apropie de Israel, să-l cerceteze și să-l studieze. Or, pentru aceasta, Israel trebuia să atragă atenția și să șocheze pe scena istoriei. Dumnezeu dorea să-l facă să iasă în evidență prin abundența binecuvântărilor materiale. Dar au mai fost popoare prospere și mai erau pe scena istoriei popoare foarte puternice. Alături de binecuvântările materiale vizibile, Dumnezeu face ca Israel să iasă în evidență și prin alte tipuri de porunci.

Legile care-l ajutau pe Israel cel mai bine să iasă în evidență erau: Sabatul și legea alimentației. Evreii erau singurii care se odihneau a șaptea zi. Era un lucru care sărea în ochi. Însuși Domnul mărturisește: „*Să nu care cumva să nu ții Sabatele Mele, căci acesta va fi între Mine și voi și urmașii voștri un semn după care se va cunoaște că Eu sunt Domnul, care vă sfințesc.*” (Exod 31:13).

Și apoi, Israel sărea în ochi prin interdicțiile alimentare unice pe care le avea. Era un popor care nu se amesteca cu celalalte popoare, care evita migrarea în alte teritorii. Ei trăiau separat. Ei nu se puteau apropia de ceilalți, dar nici ceilalți nu se puteau apropia oricum de ei. De exemplu, cine nu știe prin lume că evreii nu consumă carne de porc?

Într-adevăr, cred că unele dintre cele mai cunoscute informații despre poporul evreu sunt: țin Sabatul și nu consumă carne de porc. Nu putem să nu lăudăm înțelepciunea lui Dumnezeu care a rânduit practici prin care să atragă tuturor popoarelor atenția asupra lui Israel, și prin care Israel însuși să se perceapă ca unic și să-și înțeleagă funcția și rostul în lume.

Deci, în concluzie, legea alimentației avea următoarele funcții:

- ⇒ îi aducea aminte evreului despre sfințenia lui Dumnezeu;
- ⇒ îi ajuta pe evrei să nu se amestece cu Neamurile și să respecte strategia preoției colective;
- ⇒ îi ajuta pe evrei să se perceapă un popor sfânt și unic, cu o menire precisă în lume;
- ⇒ îl făcea pe Israel să iasă în evidență în ochii Neamurilor;

b) 12:1-8 Curățirea femeilor după naștere

În fața acestui pasaj îmi vin în minte următoarele două întrebări: „Ce mesaj voia Dumnezeu să transmită prin acest ritual?” și „De ce în cazul nașterii unei fete perioada de curățire era mai mare?”.

Ne aducem aminte că, în Levitic, întâlnim elemente care nu reprezintă nimic în sine, însă care sunt purtătoare de mesaje sfinte. Nașterea nu pângărea sufletul femeii. Era în schimb vorba de un aspect de necurăție fizică ce ținea de trup. În Levitic întâlnim multe legi care

privesc curăția trupului. Acestea sunt importante pentru sănătatea fizică a evreului și a comunității sale. Sunt reguli de igienă, prin care sunt prevenite bolile și răspândirea acestora.

Însă, Dumnezeu încarcă cu semnificații mai profunde această curățire exterioară a trupului. De multe ori evreul trebuia să aducă jertfe pentru curățirea trupului său. Astfel, Domnul îi aducea aminte, prin intermediul curățirii exterioare, de necesitatea curățirii interioare. Evreul trebuia să înțeleagă că Domnul vrea mai întâi ca partea dinlăuntru să fie curată. Astfel, pentru a fi plăcut Domnului, curățirea exterioară trebuia să fie o oglindire a curățirii interioare.

Dumnezeu introduce deci tot felul de reguli privind curățirea trupului. Una din acestea privește curățirea femeilor după naștere. Era o nouă lecție despre sfințenia lui Dumnezeu.

În fața necurățiilor exterioare fizice, noi avem o reacție de repulsie. Este o reacție normală și automată. Evreul trebuia să înțeleagă faptul că într-un mod asemănător reacționează Domnul în fața fărădelegii. În mintea evreului se sădea adânc ideea incompatibilității dintre sfințenia lui Dumnezeu și păcat, între curat și necurat. Noi ne obișnuim cu păcatul și nu mai reacționăm automat în fața oricărei fărădelegi. De aceea, ne vine greu să înțelegem sfințenia lui Dumnezeu și cât de mare este repulsia Sa înaintea oricărui păcat. Paralela cu necurățiile fizice ne este de mare ajutor în acest sens.

Mă întreb dacă, în afară de această lecție generală despre sfințenia lui Dumnezeu, ritualul din capitolul 12 are și un mesaj specific. Curățirea exterioară trebuia să își găsească un corespondent în curățirea inimii. Astfel, în acea perioadă, femeia trebuia să-și cerceteze partea dinlăuntru și să îndepărteze orice atitudine păcătoasă și orice gând rău. Care sunt ispitele specifice perioadei imediat următoare nașterii? Sunt mai multe ispite. Una ar fi legată de slăbirea organismului și de oboseală. În slăbiciune fizică sunt mult mai vulnerabil, și mai ales în domeniul iuțimilor, mâniilor, nemulțumirilor și cârtirilor. Apoi, mama se poate alipi într-un chip idolatru de copilul ei. Mama se poate umfla de mândrie în fața femeilor care încă nu au copii (în acea perioadă era un lucru foarte rușinos să nu ai copii). După naștere, femeia este de regulă ceva mai grasă. Ea putea suferi din această pricină și putea să cârtească. Și mai sunt și alte ispite. Oricum, prin această lege, Domnul ne atrage atenția asupra faptului că, după naștere, urmează o perioadă mai dificilă pentru femeie și că aceasta trebuie să vegheze cu mare atenție asupra curățirii inimii ei.

În același timp, această lege oferă protecție femeii și previne abuzurile din partea soțului. În această perioadă, fiind necurată, ea nu avea voie să întrețină relații sexuale. În 12:2 ni se spune că femeia va fi necurată ca în timpul perioadei ei din fiecare lună. Or, în Levitic 18:19, Dumnezeu va porunci: *„Să nu te apropii de o femeie în timpul necurăției ei, când este la soroc, ca să-i descoperi goliciunea.”* Ba mai mult, în Levitic 20:18, Dumnezeu avertizează: *„Dacă un om se culcă cu o femeie care este la sorocul femeilor, și-i descoperă goliciunea și ea își descoperă scurgerea sângelui ei, amândoi să fie nimiciți din mijlocul poporului lor.”*

Astfel, prin această lege din Levitic 12, femeia era protejată împotriva abuzului. Ea avea timp să se odihnească, să se refacă. Este foarte posibil ca, după naștere, apetitul sexual al femeii să scadă. Dumnezeu are în vedere slăbiciunile și reacțiile trupului ei și o protejează de abuzuri. Bărbatul putea învăța și el din această lege că este bine să nu o constrângă pe soție să întrețină relații sexuale în perioade dificile pentru ea din punct de vedere psihic și fizic. În cele din urmă, el trebuie să-și iubească aproapele (soția) ca pe sine.

Mai rămâne să clarificăm de ce în cazul nașterii de fete perioada de necurăție și de curățire era dublă, și anume: 14 zile (7x2) și 66 de zile (2x33). În mod cert, fetița nu era „mai necurată” decât băiețelul, și nici băiețelul mai prețios decât fetița. Amândoi erau două suflete

de mare preț aduse în ființă de Creator. Întrebarea este: Ce mesaj transmitea Dumnezeu evreilor prin această diferențiere?

Mă gândesc la faptul că atunci era vremea când era mult mai valorizată social nașterea unui băiat ca nașterea unei fete. În acest context, după nașterea unei fete, mama se putea confrunta mai intens cu ispita nemulțumirii și cârtirii. Oare prin perioada mai lungă de curățire, Dumnezeu îi atrage atenția asupra unor pericole spirituale mai mari în cazul nașterii unei fete? Tot ce este posibil. Geneza capitolul 30 și 1 Samuel capitolul 1 ne ajută să înțelegem câte ceva din mentalitatea vremii respective cu privire la naștere. În mijlocul acelei mentalități, nașterea unei fete putea reprezenta un moment de ispitire destul de intens.

Nu-mi vin alte idei în minte. Observ faptul că pasajul amintește și de tăierea împrejur: „În ziua a opta copilul să fie tăiat împrejur.” (12:3). Să fie vreo legătură între tăierea împrejur a băieților și diferența de timp pentru curățire din cele două situații? Nu mă pot pronunța deocamdată.

c) 13:1-59 Diagnosticarea leprei pe om și pe case

Autorul insistă foarte mult pe tematica leprei. El alocă 116 versete leprei. Această proporție mare de text ne atrage atenția asupra unor lucruri foarte importante pe care vrea să ni le comunice Domnul.

Textul alocat identificării leprei de piele are următoarea structură:

- 1-8 Cercetarea pentru o umflătură, pecingine sau o pată albă
- 9-17 Cercetarea pentru o rană de lepră
- 18-23 Cercetarea pentru o bubă care a fost tămăduită
- 24-28 Cercetarea pentru o arsură pricinuită de foc
- 29-37 Cercetarea pentru o rană pe cap sau la barbă
- 38-39 Cercetarea pentru pete albe
- 40-44 Cercetarea pentru căderea părului
- 45-46 Izolarea celui declarat necurat

Menționăm mai întâi că era vorba de mai multe tipuri de lepră. Unele erau mortale, altele erau doar niște boli de piele mai grave. Regulile foarte detaliate din capitolul 13 sunt o lecție de medicină și sunt extrem de folositoare și astăzi. Scopul principal al acestor reguli îl reprezintă din punct de vedere medical prevenirea epidemiilor. Într-adevăr, cel necurat era izolat de comunitate.

Pasajul ne prezintă șapte situații distincte. Preotul trebuia să cerceteze cu grijă fiecare caz în parte și nu trebuia să se grăbească cu punerea diagnosticului. Dacă era nevoie, trebuia să aștepte și 14 zile până la punerea diagnosticului final. O altă observație este aceea că semnul principal al leprei era extinderea bolii de piele, iar retragerea acesteia presupunea, de regulă, un diagnostic pozitiv.

Însă, dincolo de importanța acestor reguli pentru sănătatea comunității, în mod cert există și semnificații spirituale în acest pasaj. Regulile pentru curățirea trupului trebuia să aducă aminte evreului de sfințenia lui Dumnezeu și de necesitatea imperioasă de curățire a sufletului. Însă, alături de această lecție generală despre sfințenia lui Dumnezeu, regulile referitoare la lepră transmiteau și un mesaj specific.

Putem afirma că lepra era un simbol al păcatului și al pedepsei lui Dumnezeu din pricina lui. Chiar manifestarea ei în trup ne duce cu mintea la degradarea și putrefacția cauzate de păcat. Un om leproș este o imagine cât se poate de relevantă a efectelor păcatului asupra creației lui Dumnezeu. Apoi, sunt pasaje care ne descoperă faptul că Domnul va lovi cu lepră sau boli de piele pe cei răzvrățiți. Dumnezeu a lovit cu bube la șezut pe Egipteni, iar în Deuteronom 28, printre blesteme găsim și următoarea amenințare: „*Domnul te va bate cu buba rea a Egiptului, cu bube rele la șezut, cu râie și pecingine, de care nu vei putea să te vindeci.*”. Ne aducem aminte și de lovirea lui Ghehazi cu lepră din pricina iubirii de bani (2 Împărați cap. 5), dar și de pedepsirea lui Ozia cu lepră pentru mândria sa și îndrăzneala sa de a intra în Locul Sfânt (2 Cronici 26).

Este adevărat că nu întotdeauna prezența leprei era semnul pedepsei lui Dumnezeu (vezi exemplul lui Iov), însă, de multe ori era o consecință directă a păcatului. Și lepra este într-adevăr o imagine sugestivă pentru păcat. Lepra degradează, distruge, lepra se extinde pe trup și se răspândește cu ușurință în comunitate. Atunci când păcatul intră în viața unui om, el nu provoacă doar o mică distrugere. Atâta vreme cât rămâne nerezolvat, el distruge continuu. Este asemenea unui focar de infecție ce se răspândește cu repeziciune în tot sufletul aceluși om. Ba mai mult, dacă a sa comunitate rămâne pasivă, păcatul său se va răspândi cu repeziciune și în comunitate. De aceea, izolarea celui bolnav de lepră ne trimite cu gândul la măsurile pe care trebuie să le ia comunitatea față de cel ce se complăce în păcat.

O întrebare foarte importantă a capitolului 13 este: De ce doar preotul, și nu altcineva (nici măcar Leviții sau judecătorii) trebuia să pună diagnosticul? În cele din urmă, oricine din norod putea învăța simptomatologia descrisă în capitolul 13. Faptul că cel suspectat de lepră trebuia să se înfățișeze înaintea preotului întărește interpretarea conform căreia lepra avea și profunde conotații spirituale.

Este foarte posibil ca lepra să fie consecința unui păcat și atunci preotul trebuia să-l îndemne să-și mărturisească păcatul și să aducă jertfă pentru păcatul lui. Preotul trebuia să-i ofere ajutor spiritual. Era posibil ca lepra să rămână ca și consecință a unui păcat, chiar dacă acel evreu s-a pocăit sincer de fărădelegea sa. Preotul trebuia să-i confirme iertarea și să-l încurajeze cu faptul că toate lucrurile (chiar și consecințele păcatelor noastre) lucrează împreună spre binele celor ce-L iubesc pe Dumnezeu.

Și, nu în ultimul rând, lepra putea fi o încercare divină asupra celui neprihănit. Preotul trebuia atunci să-i vorbească despre exemplul lui Iov și să-l motiveze să nu se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu.

Capitolul 13 înalță înaintea noastră un adevăr extrem de important. Am repetat de mai multe ori faptul că, în Levitic există mereu o corespondență între curățirea fizică și curățirea spirituală. Din această perspectivă, principiile din capitolul 13 ce privesc diagnosticarea unei boli fizice ar fi valabile și în domeniul diagnosticării unei boli spirituale.

Principiile diagnosticării leprei ar putea fi rezumate în felul următor:

1. diagnosticul poate fi pus doar de persoana autorizată de Dumnezeu;
2. cazurile neclare nu sunt neglijate și nici lăsate nesoluționate;
3. fiecare caz este luat în serios și analizat cu mare atenție până la punerea

diagnosticului final;

4. există simptome diferite și, de aceea, fiecare caz este analizat separat;

Această seriozitate în punerea diagnosticului era justificată de pericolul răspândirii unei epidemii. Uneori era nevoie de 2 săptămâni pentru punerea unui diagnostic. Diagnosticarea putea fi un proces pretențios și costisitor. Cu toate acestea, din pricina potențialului pericol, nimeni nu-și putea permite ignorarea reclamațiilor și nici neglijarea cazurilor confuze. Consecințele unei epidemii de lepră puteau fi devastatoare pentru o comunitate. Însă, cu mult mai grave erau consecințele unei epidemii de natură spirituală. Pierderea veșnică a sufletului e mult mai gravă decât pierderea trupului trecător. Deci, dacă aceste principii se aplicau în domeniul diagnosticării leprei, cu atât mai mult era necesară aplicarea lor în cazul bolilor spirituale.

Dacă ar fi să transpunem principiile de mai sus în plan spiritual, am descoperi următoarele:

1. Într-o comunitate, păcatul cu posibil risc de contaminare trebuie analizat de persoane mature din punct de vedere spiritual, chemate de Domnul pentru această slujbă.
2. Situațiile neclare nu trebuie „lăsate în aer”, ci ele trebuie avute sub supraveghere și analizate în timp.
3. Nu există rețete general valabile; fiecare caz trebuie analizat în parte.

Pot fi comportamente ciudate ale unor persoane din comunitate. Ele par a fi păcătoase, dar nu este certitudinea că sunt așa înaintea Domnului. Comunitatea nu poate închide ochii. Riscul este imens. Dacă este vorba de păcat, el se va răspândi cu repeziciune în viața acelor oameni și apoi în întreaga comunitate.

d) Levitic 14:1-57 Curățirea de lepră

Curățirea leprei de om avea două etape. A doua etapă avea loc înaintea Domnului, înaintea Cortului Întâlnirii. Prima etapă, cred că îl pregătea pe fostul lepros pentru apropierea de Cortul Întâlnirii. A doua etapă, cea de la Cort, era cea mai importantă. Însă un fost lepros nu se putea apropia așa, deodată, de Casa Domnului. El era curățit prin jertfă și apă și aștepta șapte zile. În cele șapte zile se putea observa cu ușurință orice revenire a leprei.

Primul ritual de curățire conținea câteva simboluri noi pe care nu le-am mai întâlnit în cartea Levitic. Apare lemnul de cedru, cârmâzul și isopul, care erau înmuiate în sânge pentru ca cel ce trebuia să fie curățit să fie stropit de șapte ori. Se face astfel o paralelă interesantă între curățirea trupului și cea a sufletului. În Psalmul 51, David se roagă cu disperare: „*Curățește-mă cu isop și voi fi curat; spală-mă, și voi fi mai alb decât zăpada*”. (Psalm 51:7) Se insistă astfel pe efectul de curățire al sângelui. Sângele jertfei îndepărta orice păcat și orice întinăciune. Cel necurat devenea curat. Sufletul celui păcătos devenea alb ca neaua, fără pată înaintea Domnului.

Apoi mai apar cele două păsări: cea care trebuia omorâtă și cea care, după ce a fost înmuiată în sânge, trebuia să fie lăsată slobodă pe câmp. Care să fie semnificația acestui ritual? O interpretare este aceea că evreul se aseamănă cu pasărea cea vie. Pasărea cea vie rămânea vie și era slobodă deoarece a fost înmuiată în sângele celeilalte păsări. O pasăre

rămânea în viață și era slobodă deoarece cealaltă a murit în locul ei. La fel, cel lepros se putea bucura din nou de viață și libertate pentru că altcineva a murit (sau avea să moară) în locul lui.

A doua interpretare accentuează asemănările dintre acest ritual și cel de la Yom Kippur. Sunt singurele situații (curățirea celui lepros și marea zi a curățirii) când pentru ispășire se folosesc două viețuitoare dintre care una este omorâtă, iar cealaltă lăsată vie. Astfel pasărea cea vie ar purta păcatele și le-ar duce departe de evreu și de tabără. Cât era izolat, evreul nu putea să-și aducă jertfele de ispășire la Cort. Știm că de Yom Kippur erau îndepărtate doar păcatele mărturisite la Cort. Cum evreul lepros nu avea acces la Cort, atunci însemna că păcatele sale nu au fost purtate de țapul pentru Azazel. Era posibil ca cel lepros să fi stat afară din tabără mai mult de un an. De aceea, se pare că Domnul organizează un mic Yom Kippur special pentru el. Astfel, conștiința sa era liniștită și nu se mai frământa că nu a putut aduce jertfe la Cort înainte de Marea Sărbătoare a Ispășirii.

Observăm astfel delicatețea lui Dumnezeu și grija Lui pentru conștiința și pacea celui care a fost lepros. Dumnezeu dorește ca cel lepros să se simtă 100% curat și să nu fie împovărat de nici o temere sau îndoială cu privire la deplina sa curățire și la rezolvarea tuturor păcatelor sale.

Însă acest prim ritual nu este suficient pentru curățirea celui lepros. A opta zi este adus la Cortul Întâlnirii, înaintea Domnului. El este adus chiar în fața Stăpânului taberei de care a fost izolat. Aici, el trebuie să experimenteze acceptarea deplină din partea Domnului. Ritualul conține o jertfă pentru vină, o jertfă de ispășire, o ardere de tot și un dar de mâncare. Prin jertfa de vină și de ispășire, evreul era atenționat cu privire la eventualele păcate care au cauzat lepra și era chemat să își exprime regretul față de ele și angajamentul că nu le va mai repeta. Iar prin arderea de tot și prin darul de mâncare, el se rededica cu toată inima sa Domnului. Însă Domnul a considerat că nu era suficient acest lucru și, de aceea, a mai poruncit câteva lucruri, și anume: evreul să fie uns pe urechea cea dreaptă, pe degetul cel mare al mâinii drepte și pe degetul cel mare al piciorului drept. Este imposibil să nu sesizăm asemănarea cu ritualul intrării în slujbă al Marelui Preot. În mod cert sunt și diferențe notabile față de ritualul din Levitic capitolul 8. Diferențele ne arată că fostul lepros nu devenea Mare Preot. Însă asemănările ne vorbesc despre reabilitarea sa înaintea comunității și înaintea propriei persoane. Până acum, leprosul a fost cel marginalizat și izolat, cel judecat și disprețuit de unii din popor, cel care nu a mai putut participa la preoția colectivă a lui Israel și nici la luptele și sărbătorile poporului Domnului. El a stat departe de frământările națiunii.

Acum era reprimat în comunitate, dar nu ca rob, ci ca membru cu drepturi depline. El reintra în funcția de preot și martor al lui Yahwe printre popoare. El participa din nou la funcția preoției colective a lui Israel. Prin acest ritual special și măreț, i se aducea aminte de onoarea și responsabilitatea de a participa la preoția colectivă a lui Israel. În același timp, unicitatea ritualului îi conferea un sentiment al reabilitării complete. El fusese primit din nou în comunitate de Domnul, și nu oricum, ci într-un mod asemănător în care Domnul îl primea pe Marele Preot în funcția sa. Acest ritual cu totul special era o lecție atât pentru evreu, cât și pentru comunitate. Comunitatea trebuie să înțeleagă că Domnul l-a primit înapoi ca membru cu drepturi depline. Orice stigmat sau marginalizare sau orice aluzie la trecutul păcătos și rușinos nu-și mai avea rostul. El fusese primit de Domnul și nu ca rob, ci ca preot și slujitor al Său! Și același lucru trebuia să îl înțeleagă și cel lepros. Nu mai era timpul pentru autoînvinovățire sau jenă și rușine față de ceilalți din comunitate. El trebuia să își recapete demnitatea și să privească cu curaj în ochi pe ceilalți din jur. Dacă Domnul l-a primit și acceptat, trebuia ca și el să se accepte pe sine și să nu îi pese dacă ceilalți îl acceptă sau nu. Și nu în ultimul rând, ritualul îi aducea aminte că întoarcerea în comunitate însemna o întoarcere în slujba preoției. El nu devenea preot la Cort, însă făcea parte din poporul de preoți ai lui Israel, care trebuia să fie o lumină printre popoare.

Și dacă era sărac, se acceptau și jertfe mai mici, însă nu se renunța la ungerea sa cu sânge și cu untdelemn, adică la asemănarea cu ritualul consacării Marelui Preot. La Cort erau două ritualuri extrem de importante și care vaeau loc foarte rar. Era ritualul de Yom Kippur, care avea loc o dată pe an, și ritualul de consacrare a preoților care de asemenea nu avea loc în fiecare lună. Ei bine, aceste două mărețe ritualuri sunt simulate sau reluate într-o dimensiune mai mică doar cu o simplă ocazie: primirea înapoi în tabără a celui ce a fost lepros.

Dumnezeu ne atenționează cu privire la două mari pericole: reacția nepotrivită a comunității față de cel primit din nou în comunitate și atitudinea celui odată izolat față de el însuși. Domnul dorește ca a Sa comunitate să îl primească pe cel altădată izolat așa cum îl primește El. Și Domnul vrea ca cel în cauză să se simtă acceptat și reabilitat pe deplin.

Ultima parte a capitolului 14 ne prezintă curățirea leprei de pe case. În capitolul 13 ne-am întâlnit și cu diagnosticarea leprei de pe haine. Aceste porunci erau foarte utile pentru sănătatea fizică a comunității de evrei. Într-adevăr, focarele de infecție de lepră se puteau situa și pe haine și pe case. Principiile igienice și medicale din Levitic sunt foarte bune și valabile și astăzi. Însă prezența preotului în ambele situații ne atrage atenția și asupra semnificațiilor și implicațiilor spirituale.

În capitolul 14 găsim un verset foarte important: „*După ce veți intra în țara Canaanului, pe care v-o dau în stăpânire, dacă voi trimite vreo rană de lepră pe vreo casă din țara pe care o veți stăpâni...*” (14 :34) Dumnezeu recunoaște aici că El este Cel care trimite lepra. De aceea, situația are și implicații spirituale. Într-adevăr, de ce a trimis Dumnezeu lepra peste vreo casă sau peste vreun obiect? Dumnezeu putea pedepsi, atenționa sau încerca un evreu lovindu-i casa cu lepra.

Este foarte important faptul că era un ritual al curățirii casei. Acest ritual era identic cu ritualul curățirii omului lepros: o pasăre era omorâtă, iar cealaltă era lăsată liberă pe câmp. Ideea de ispășire ne atrage din nou atenția asupra leprei ca și consecință a păcatului. Fie lepra din acea casă era o pedeapsă în urma unui păcat a acelei familii, fie era un semn al degradării și putrefacției, o mostră a creației decăzute din pricina răvrătirii omului din Eden. Oricum, era nevoie de ispășire. De ce era folosit același ritual cu păsările? În mod cert, ritualul nu este ale la întâmplare. Cred că și ordinea este importantă. Mai întâi, autorul ne prezintă acest ritual în contextul curățirii leprei de om și de-abia apoi ne vorbește despre folosirea acestui ritual și pentru curățirea leprei de pe case.

Evreului i se putea sugera astfel că ispășirea pentru casă avea în vedere și ispășirea pentru oamenii care locuiau în acea casă. Dacă lepra era o pedeapsă divină, atunci nu casa era vinovată, ci oamenii care locuiau în ea. Ei erau cei care aveau nevoie de ispășire.

e) 15:1-33 Curățirea de scurgeri de sămânță și de sânge

Să revenim din nou la cele două planuri. În primul rând, regulile din capitolul 15 sunt foarte bune în a proteja sănătatea fizică a individului și a comunității. Însă Dumnezeu dorește să le comunice și un mesaj de natura spirituală. În 15:31 Dumnezeu explică : „*Așa să depărtați pe copiii lui Israel de necurățiile lor, ca să nu moară din pricina necurățiilor lor, dacă pângăresc Cortul Meu care este în mijlocul lor.*”

Dumnezeul din mijlocul taberei era un Dumnezeu sfânt. Este o incompatibilitate totală între sfințenia lui Dumnezeu și necurăție. Necurăția trupească ne trimite cu gândul la necurăția sufletească. Necesitatea curățirii trupului ne învață despre necesitatea realizării unei curățiri mai importante: cea interioară.

Capitolul 15 are însă și un anume specific. Elementele puse în discuție țin de domeniul sexualității și al procreării și sunt elemente care se repetă regulat fără a putea fi controlate. Este vorba de niște procese fiziologice ale organismului ce se repetă fără ca omul să poată opri repetarea lor. La femei, scurgerea de sânge are loc o dată pe lună. La bărbați, scurgerea de sămânță nu are o ciclicitate fixă, însă de cele mai multe ori apare fără a putea fi controlată.

Perioada de necurăție dura șapte zile. Cumva Dumnezeu îi codamnă și pe bărbat și pe femeie la șapte zile de necurăție pe lună. Iată de ce era important ca evreul să facă încă de pe atunci distincție între lucrurile necurate în sine și cele necurate din pricina simbolisticii lor. Era și mai important faptul că procesul de curățire se finaliza cu aducerea unei jertfe de ispășire și a unei arderi de tot la ușa Cortului Întâlnirii în fiecare lună.

Dacă naștera era ceva mai rar și privea doar pe femei, dacă lepra era și mai rară, dacă atingerea de animale necurate putea fi în mare măsură prevenită, scurgerea de sămânță și de sânge nu pot fi împiedicate.

Starea de necurăție fizică era un prilej de meditație asupra sfințeniei lui Dumnezeu și asupra necesității curățirii inimii. Dumnezeu vroia să se asigure că vor exista multe prilejuri de meditație asupra acestui aspect.

De altfel, pasajul (ca și altele din Levitic) ridică o întrebare: de ce ar dura atât de mult starea de necurăție? Sau altfel spus: dacă după prima zi era curat, de ce trebuia să mai numere șapte zile pentru curățirea lui? Într-adevăr, în 15:13 autorul ne spune: „După ce va fi curățit de scurgerea lui, omul acela să numere șapte zile pentru curățirea lui, să-și spele hainele, să-și scalde trupul în apă și va fi curat.” Din câte înțeleg eu, în prima zi trebuia să se scalde în apă, apoi să aștepte șapte zile și apoi să aducă jertfă. Dacă el era curat după prima zi, de ce mai era nevoie să aștepte încă șapte zile pentru curățirea lui? O situație asemănătoare o găsim în cazul curățirii celui bolnav de lepră (vezi cap. 14). Același lucru îl întâlnim și în capitolul 12 când, după cele șapte zile de necurăție, femeia mai trebuie să aștepte treizeci și trei de zile pentru curățirea ei.

Care ar fi diferența între cele două perioade de necurăție? Se pare că prima avea în vedere posibilitatea contaminării, iar a doua insista pe interdicția de merge la sfântul Locaș. Astfel, după prima perioadă, cel întinat nu mai era contagios, iar după a doua putea să se înfățișeze și la Cortul Întâlnirii. Deci, cele două lucruri pe care le subliniază aceste ritualuri sunt:

- Atenție la contaminare!
- Sfințenia lui Dumnezeu este total incompatibilă cu necurăția!

Dumnezeu era un Dumnezeu sfânt. Nu te puteai apropia de El oricum. Ba mai mult, era atât de sfânt, încât trebuia să aștepti șapte zile sau chiar șaiszeci și șase până la curățirea ta deplină.

Prin regulile din capitolul 15, Dumnezeu atrage atenția asupra domeniului sexualității și asupra așteptărilor Sale înalte cu privire la curăția omului în acest domeniu. După cum respectarea legii alimentare era și un prilej de meditație cu privire la curăția inimii evreului atunci când stătea la masă, regulile din capitolul 15 puteau fi un prilej de cercetare cu privire la curăția din domeniul sexualității. Sexualitatea este un dar divin cu totul deosebit. De aceea, pervertirea acestui dar produce o pervertire profundă a personalității; de aceea, standardele lui Dumnezeu sunt foarte înalte și merg până acolo încât: „Nimeni să nu poftască pe soția aproapelui său.”

Să analizăm cu atenție provocarea pe care ne-o aruncă aceste capitole din Levitic (11-15). Ideea fundamentală este legată de pedagogia divină: curățirea fizică devine un instrument didactic prin care Yahwe vrea să îi învețe pe evrei necesitatea curățirii spirituale. Trebuia ca toate aceste reguli să îi ajute să se bucure tremurând. Prin ele, evreul trebuia să înțeleagă mai bine sfințenia lui Dumnezeu și incompatibilitatea absolută între prezența lui Dumnezeu și cea mai mică întinăciune. Prin aceste reguli, evreul își aducea aminte mereu de sfințenia lui Dumnezeu și de necesitatea indispensabilă a unei curățiri spirituale permanente. Și aici strălucește înțelepciunea lui Dumnezeu care intervine cu reguli practice în viața cotidiană a evreului pentru a-i aminti mereu și mereu despre sfințenia Lui. Acest aspect pedagogic este cel mai important. Însă el nu are doar un caracter general, ci și unul specific.

Evreul era chemat să își cerceteze atitudinile și faptele cu privire la domenii exacte, cum ar fi: statul la masă, nașterea unui copil, boală, pedeapsa lui Dumnezeu, izolarea de ceilalți, apropierea de ceilalți, sexualitatea. Cum mănânci? Cum treci prin perioada ce urmează nașterii? Cum reacționezi în fața leprei? Cum ai trece printr-o experiență de izolare și apoi de reprimire în tabără? Cum te raportezi tu la întoarcerea în tabără a unei persoane izolate altădată? Cum te raportezi tu la poruncile lui Dumnezeu referitoare la sexualitate? Evreul descoperea astfel că sfințenia lui Dumnezeu trebuia să se reflecte în toate domeniile vieții lui. Dumnezeu dorea ca totul să fie sfânt: alimentele, trupul, hainele, casele. Totul trebuia să fie sfânt și curat. Evreului trebuia să îi răsune mereu în minte imperativul deuteronomic: „*Tu să te ții în totul totului tot, numai de Domnul Dumnezeuul tău.*” (Deut. 18:13)

Apoi, aceste porunci erau importante și pentru împlinirea mandatului preoției. Prin aceste porunci, Israel era pus deoparte ca un neam sfânt și unic pe fața planetei. Și nu în ultimul rând, aceste porunci aveau și o rațiune medicală, evidențiindu-se astfel grija lui Dumnezeu pentru sănătatea fizică a comunității Sale, precum și responsabilitatea noastră față de trupul nostru.

O întrebare foarte importantă la care trebuie să răspundem este: de ce a dat Domnul aceste porunci de-abia acum și nu le-a stipulat încă din Exod 20-23? Într-adevăr, în Exod 20-23 Dumnezeu prezintă poporului condițiile legământului; apoi, în Exod 24 este încheiat legământul. Pare imoral să fie adăugate noi condiții după ce legământul a fost încheiat. Și totuși, Dumnezeu procedează astfel. De ce? Versetul 31 din capitolul 15 ne vine în ajutor: „*Așa să depărtați pe copiii lui Israel de necurățiile lor, ca să nu moară din pricina necurățiilor lor, dacă pângăresc Cortul Meu care este în mijlocul lor.*”

Răspunsul ar fi: Dumnezeu a premeditat să dea porunci noi după coborârea Sa în mijlocul taberei. Într-adevăr, noile porunci vizează curățirea lor și sunt motivate de prezența lui Dumnezeu în mijlocul lor. Noile porunci se referă adesea la curățirea fizică și îi învață despre sfințenia lui Dumnezeu și despre necesitatea sfințirii după modelul Celui ce a coborât printre ei.

Înțelegem astfel rolul capitolului 10 care pregătește noua secțiune a cărții. În primele nouă capitole, poporul învață cum să se apropie de Domnul. Ei învață că au nevoie de jertfe, de un mijlocitor ales de Dumnezeu și de o inimă sinceră și curată. În capitolul 10, ei sunt atenționați cu privire la sfințenia lui Dumnezeu și pricep următorul lucru: cu cât te apropii de Domnul, cu atât standardele se ridică (nu coboară) și cu atât mânia lui Dumnezeu se revarsă mai cu putere asupra celor neascultători. În capitolele 11-15 Dumnezeu nu face decât să dezvolte lecția din capitolul 10 și să prezinte poporului noile standarde. Deci, dacă Domnul a coborât în mijlocul lor, standardele s-au ridicat și nu au coborât. Apropierea de Domnul impune o și mai mare sfințire. Noi avem tendința ca, după ce neîmprietenim cu Domnul și ne apropiem de El, să ne permitem să negociem căile Lui și să tratăm unele lucruri cu neglijență, căci ne spunem noi: „Oare se va supăra atât de tare Prietenul nostru?” Este adevărat că Domnul vrea o astfel de apropiere în care El să fie Prietenul nostru. Însă El va rămâne și

Împăratul nostru și un foc mistuitor. Ba mai mult, cu cât ne vom apropia mai mult de El, cu atât cerințele și așteptările Sale vor fi mai mari. Deci, dacă Domnul care oferă iertarea pentru orice păcat a coborât în mijlocul lui Israel, aceasta nu înseamnă că Israel se putea culca pe o ureche. Dimpotrivă, el trebuia să vegheze cu și mai multă seriozitate asupra sfințirii Lui.

APLICAȚII - Levitic 11-15

În mod cert, această secțiune sugerează multe aplicații. Noi, în graba noastră, vom aminti doar câteva dintre ele.

a) capitolul 11 – Curățirea alimentelor

Înțelegerea strategiei preoției din Vechiul Legământ ne ajută să surprindem mai bine specificul strategiei Noului Testament. În Vechiul Legământ, poporul lui Dumnezeu era o națiune care locuia într-un spațiu geografic bine delimitat. În urma mărturiei lor, trebuia ca Neamurile să vină la ei pentru a Îl cunoaște pe Domnul. În Noul Legământ, lucrurile stau exact invers: noi suntem un popor risipit printre popoare și suntem chemați să mergem cu Evanghelia până la marginile pământului. Pentru a atrage atenția și a stârni curiozitatea, cei din vechime șocau celelalte neamuri prin practici culturale unice: Sabatul, legea alimentară etc. Fiind o altă națiune, o altă etnie, aceste diferențe culturale erau privite cu toleranță de neamurile din jur și prin ele, erau provocate să cerceteze mai mult această națiune ciudată a evreilor.

În Noul Legământ, noi suntem vizitatorii și suntem de etnii diferite în spații diferite. De aceea, strategia lui Dumnezeu stipulează ideea de adaptare culturală. Noi nu trebuie să șocăm deloc prin practicile culturale, ci doar prin faptele noastre bune. Creștinul are o anumită etnie și naționalitate și trăiește în spațiul geografic în care s-a născut. Aparținând aceluiași spațiu cultural, asumarea unor practici culturale diferite nu mai este ceva ușor tolerabil. O națiune este mai tolerantă față de practicile culturale ale unei alte națiuni (și în acest caz există limte puternice ale toleranței). Însă ea nu poate fi tolerantă față de practici culturale distincte ale propriilor membrii.

De aceea, strategia șocului cultural nu se potrivește nicidecum contextului nou-testamental. Descoperim în Dumnezeu un Mare Sociolog, Antropolog și Psiholog care știe ce strategie să aplice în funcție de context. În Noul Legământ, noi suntem chemați să ne adaptăm culturii în care dorim să vestim Evanghelia. De aceea, Dumnezeu a desființat în Noul Legământ atât Sabatul, cât și legea alimentară (vezi Romani 14, Fapte 10-11). Dumnezeu nu mai așează bariere sociale între noi și necreștini. Însă mulți creștini le așează ei înșiși în râvna lor lipsită de înțelepciune pentru sfințenie. Creștinul trebuie să facă distincție între o practică culturală și fărădelege. Practicile culturale nu sunt de regulă păcătoase în sine, însă ele sunt pervertite de lume și degenerază în păcat.

Biserica se sperie și anatemizează practicile culturale. Creștinul nu trebuie însă să șocheze prin practici culturale diferite, ci prin sfințirea practicilor culturale pervertite de societate. A te adapta culturii în care preoțești înseamnă jertfă, înseamnă să ieși din spațiul

comodității și al confortului și să evadezi din subcultura bisericească. Biserica are tendința să se închidă într-o subkultură și să piardă limbajul culturii din afară. Scriptura ne chemă să ieșim din subcultura bisericească și să ne depășim propriile prejudecăți și inhibiții și să devenim cu adevărat relevanți cultural. Este ceea ce Pavel spunea în 1 Corinteni 9:19-23: „Căci măcar că sunt slobod față de toți, m-am făcut robul tuturor, ca să câștig pe cei mai mulți. Cu iudeii, m-am făcut ca un Iudeu, ca să câștig pe Iudei; cu cei ce sunt sub Lege, m-am făcut ca și când aș fi fost sub Lege (măcar că nu sunt sub Lege), ca să câștig pe cei ce sunt sub Lege; cu cei ce sunt fără Lege, m-am făcut ca și cum aș fi fost fără Lege (măcar că nu sunt fără o lege a lui Dumnezeu, ci sunt sub legea lui Hristos), ca să câștig pe cei fără Lege. Am fost slab cu cei slabi ca să câștig pe cei slabi. M-am făcut tuturor totul ca, oricum, să măntuiesc pe unii din ei. Fac totul pentru Evanghelie, ca să am și eu parte de ea.”

De multe ori, însă, Biserica inventează interdicții care așază bariere sociale și culturale foarte puternice față de cei din lume. Iată care ar fi aceste principale interdicții:

- i. nu te ruja, nu te machia, nu te îmbrăca asemeni celorlalți ;
- ii. nu intra într-un bar sau nu te duce la o petrecere ;
- iii. nu consuma sub nici o formă băuturi alcoolice;
- iv. nu dansa;
- v. nu asculta muzică contemporană;
- vi. nu te uita la televizor.

Este adevărat că îmbrăcămintea poate fi extravagantă și indecentă și poate fi o manifestare a afirmării de sine. Este adevărat că, de multe ori, petrecerile și dansul degenerază în desfrâu. Este adevărat că, uneori, consumul băuturilor alcoolice duce la beție, că există muzică ce are versuri foarte vulgare și că televiziunea este un canal prin care ese promovează cu putere imoralitatea. Însă ce ar trebui să facă creștinul? Din pricina acestor pericole reale, ar trebui să se izoleze de societate? Nu este el chemat ca, prin înțelepciune și prin puterea Duhului Sfânt, să sfințească aceste practici culturale? Poți să fii la modă și de asemenea decent și îmbrăcat cu bun gust. Dansul poate fi decent și poate, de asemenea, fi o modalitate autentică de manifestare a bucuriei. Poți consuma vin cu măsură fără să te îmbeți, bucurându-te de lichidul creat de Dumnezeu pentru a înveseli inima omului (vezi Psalmul 104 :14-15); și poți face o selecție cu privire la emisiunile pe care le vizionezi și la melodiile pe care le asculți. Atunci, nu numai că vei fi normal și adaptat culturii secolului al XXI-lea, dar vei și șoca printr-o dimensiune a normalității străine societății care pervertește totul. Vei fi sare și lumină, aducând valorile divine în mijlocul practicilor culturale pervertite de societate.

Adaptarea culturală nu înseamnă doar sfințirea practicilor culturale de mai sus, ci înseamnă mai mult. Un lucru care mi se pare important este limbajul folosit. Biserica își formează propria subkultură și propriul limbaj. Și atunci când încearcă să vorbească lumii, vorbește cu adevărat în limbi străine. Astfel, putem specifica faptul că, din acest punct de vedere, sunt mult mai mulți creștini decât credem care vorbesc în limbi.

Ne aducem aminte din cartea Faptele Apostolilor cum Pavel își adaptează discursul contextului cultural și social și nivelului de înțelegere al auditoriului. Creștinul trebuie să își însușească limbajul culturii sale și să cunoască problemele și nevoile societății actuale. Și aici, ziarul, internetul, radio-ul, televizorul, cărțile, teatrul, filarmonica, cinematograful trebuie să constituie surse constante de informare. Alături de aceste lucruri, este vitală umblarea printre oameni, ascultarea lor, frământarea minții pentru a înțelege ce se petrece în sufletele lor.

Nu este acum timpul să argumentăm că practicile culturale puse în discuție nu sunt păcătoase în sine, ci pot fi fie sfințite, fie pervertite. Totuși, voi oferi spre meditație celor care sunt împotriva acestui concept câteva pasaje din Scriptură.

- Domnul către Ierusalim:

„Te-am scăldat în apă, te-am spălat de sângele de pe tine și te-am uns cu untdelemn. Ți-am dat haine cusute cu fir, și o încălțăminte de piele de vițel și te-am îmbrăcat cu mătase. Te-am împodobit cu scule scumpe, și-am pus brățări la mână și o salbă la gât ; și-am pus o verigă în nas, cercei în urechi și o cunună minunată pe cap. Astfel, ai fost împodobită cu aur și cu argint și ai fost îmbrăcată cu in subțire, cu mătase și cu cusături cu fir. Ai mâncat floarea făinii, miere și untdelemn. Erai de o frumusețedesăvârșită, ba ajunseseși chiar împărăteasă...” (Ezechiel 16:9-14)

Oare dacă aceste podoabe ar fi necurate în sine, le-ar mai folosi Yahwe ca metafore pentru a descrie cum a umplut de slavă și frumusețe Ierusalimul?

- *„Tu (Domnul) faci să crească iarba pentru vite și verdețuri pentru nevoile omului, ca pământul să aibă hrană: vin care înveselește inima omului, untdelemn care îi înfrumusețează fața și pâine care-i întărește inima.” (Psalmul 104:14-15)*

Pâine avem voie să mâncăm; dar de ce nu avem voie să bem vin și să ne înfumusețăm fața folosind diferite substanțe?

- *„Maria, proorocița, sora lui Aaron, a luat în mână o timpană și toate femeile au venit după ea cu timpane și jucând (dansând – NIV etc.)” (Exod 15:11)*
- *„David juca (dansa – NIV etc.) din răspuțeri înaintea Domnului și era încins cu efodul de in subțire... și [Mical] văzând pe împăratul David sărind și jucând (dansând) înaintea Domnului, l-a disprețuit în inima ei... și Mical, fata lui Saul, nu a avut copii până în ziua morții ei.” (2 Samuel 6:14, 16, 23)*
- *„Mical, fata lui Saul, se uita pe fereastră și când a văzut pe împăratul David sărind și jucând (dansând), l-a disprețuit în inima ei.” (1 Cronici 15:29)*
- *„Lăudați-L cu timpane și cu jocuri (dansuri – NIV etc.), lăudați-L cântând cu instrumente cu coarde și cu cavaliul.” (Psalmul 150:4)*
- *„Să laude Numele Lui cu jocuri (dansuri), să-L laude cu toba și cu arfa!” (Psalmul 149:3)*
- *„... eu [Înțelepciunea] eram meșorul Lui, la lucru lângă El și în toate zilele eram desfătarea Lui, jucând (dansând) neîncetat înaintea Lui, jucând (dansând) pe rotocolul pământului și găsindu-mi plăcerea în fiii oamenilor.” (Proverbe 8:30-31)*
- *„... puneți-i un inel în deget și încălțăminte în picioare. Aduceți vițelul cel îngrășat și tăiați-l. Să mâncăm și să ne veselim (...) și au început să se veselească. Fiul cel mare era la ogor. Când a venit și s-a apropiat de casă, a auzit muzică și jocuri (dansuri – NIV etc.)” (Luca 15:22-25)*

Ce este dansul? Este o mișcare a trupului în ritmul muzicii. Oare dacă dansul, definit ca o mișcare a trupului în ritmul muzicii, ar fi ceva necurat în sine, ar mai apărea el în toate pasajele de mai sus? Pentru cineva cu mintea deschisă, este cât se poate de clar că dansul și muzica sunt daruri divine prin intermediul cărora să ne putem exprima sentimentele, fie de bucurie, fie de jale. Dacă societatea pervertește muzica, înseamnă că trebuie să renunțăm la ea? Dacă societatea pervertește dansul, înseamnă că Biserica trebuie să renunțe la el? Chemarea Domnului este să fim normali înaintea Lui, sfințind practicile culturale nepăcătoase.

Să te adaptezi culturii în care trăiești și să rămâi sfânt în același timp, nu este un lucru ușor. Mulți creștini au interiorizat de mici norme inventate de oameni care au așezat puternice bariere sociale între ei și ceilalți. Să te schimbi înseamnă să îți înnoiești mintea pentru a putea

să învingi inhibițiile și problemele de conștiință cauzate de interiorizarea unor date omenești, înseamnă să îți învingi propria rezistență la schimbare, înseamnă să îți asumi riscuri și responsabilități și să pășești în locuri minate. Înseamnă să nu fugi de lume și mereu să îți frământezi mintea pentru a găsi granița dintre relevanța culturală și compromis, înseamnă să te faci robul tuturor pentru a mântui pe unii dintre ei.

b) Capitolul 13 Diagnosticarea leprei

Lepra este un simbol al păcatului, ea are câteva trăsături:

- Apare într-o dimensiune mică la început;
- Se extinde cu rapiditate în timp;
- Anulează simțurile;
- Degradează trupul și îl aduce într-un stadiu respingător;
- Aduce în final moartea;
- Se răspândește cu rapiditate în comunitate.

În plan spiritual, păcatul are aceleași caracteristici. De obicei, păcatul intră în viața noastră într-o formă mai mică și aparent neglijabilă. Însă, o dată ce a intrat, păcatul nu rămâne inactiv. El se dezvoltă, se multiplică și începe să pună stăpânire pe cât mai multe domenii ale vieții noastre. O caracteristică generală a păcatului este aceea că robește. Păcatul este, de asemenea, un virus care, o dată intrat în organism, se multiplică până când îl distruge în întregime.

Știm din Epistola către Evrei că, după ce amăgește, păcatul înfășoară lesne. De exemplu, un bărbat se uită într-o zi la imagini pornografice pe internet timp de 5 minute. Peste câteva zile se uită din nou, însă 10 minute. Apoi cumpără și reviste și filme porno. Începe apoi să se masturbeze. După câțiva ani, începe să frecventeze casele de toleranță. Încetul cu încetul, banii lui, energiile lui sunt subordonate obținerii plăcerii sexuale. Este gata să mintă, să fure, să renunțe la multe, chiar la prieteni dragi, pentru a păstra plăcerea sexuală în viața sa. Păcatul a intrat într-o dimensiune mică (5 minute...), dar apoi s-a multiplicat, a robit, a dat naștere și altor păcate și i-a afectat toate domeniile vieții.

Dar după ce amăgește și înfășoară lesne, păcatul împietrește. La fel ca lepra, anulează simțurile (și astfel, mulți pacienți refuză tratamentul deoarece nu simt durerea), în același mod, păcatul afectează reacția normală a conștiinței și a sufletului. La început, conștiința reacționează cu putere și sufletul se simte pângărit și chinuit. Dar încetul cu încetul, regretele încep să dispară, scuzele și justificările se înmulțesc și apoi sentimentul vinovăției dispăre cu desăvârșire. Binele este numit rău, iar răul este numit bine. Mustrarea și atenționarea nu au nici un efect. Sufletul devine imun la cercetarea Duhului.

Păcatul intrat și rămas în viața unui creștin aduce, în cele din urmă, moartea definitivă și căderea din har. Păcatul nu se va mulțumi doar să ne îndepărteze puțin de Dumnezeu, ci el va persevera până când ne va distruge credința, iar o inimă rea și necredincioasă ne va despărți de Dumnezeu cel viu. Și păcatul nu ne va afecta doar pe noi, ci și pe cei din jurul nostru. O altă caracteristică a păcatului este aceea că se răspândește cu rapiditate în comunitate. Să citim doar două pasaje care susțin această caracteristică:

- „Să nu îți necinstești fata, dând-o să fie curvă, pentru ca nu cumva țara să ajungă un loc de curvie și să ne umple de fărădelege.” (Levitic 19:29)
- „... am hotărât ca un astfel de om să fie dat pe mâna Satanei, pentru nimicirea cărnii, ca duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului Isus. Nu vă lăudați bine. Nu știți că puțin aluat strică toată plămădeala?” (1 Corinteni 5:5-6)

Păcatul este contagios. Și cu cât persoana care se complăce în păcat este într-o funcție mai înaltă, cu atât păcatul se răspândește mai repede. Și trebuie să recunoaștem acest adevăr: păcatul este mult mai molipsitor decât neprihănirea. Și este lesne de înțeles: trăirea în păcat presupune urmarea dorințelor firii pământești, iar trăirea în neprihănirea înseamnă uciderea acestora.

Levitic capitolul 13 este extrem de important pentru noi. Noi reacționăm în fața leprei foarte rapid: dezgust, izolarea celui bolnav, cercetarea cu atenție a celui suspectat de lepră. De ce? Noi protejăm viața fizică a noastră și a comunității noastre. Însă în plan spiritual nu mai reacționăm cu aceeași promptitudine.

Dacă mi se pare că vecinul meu (în fața casei căruia copiii mei se joacă) are simptomele leprei sau ale unei boli transmisibile și foarte periculoase, oare ce voi face? Voi vorbi cu el și voi alerta autoritățile în timp record. Dar dacă vecinul meu este un frate în credință despre care mi se pare că se complăce într-un păcat, ce voi face? Recunosc că am tendința să închid ochii și să trec cu vederea. Nici măcar nu sunt sigur că e vorba de păcat, și să îl confrunt? E cam greu. Și las ca timpul să rezolve situația. Dacă reacționez astfel, înseamnă că eu nu cunosc și nu cred în consecințele mortale ale păcatului. Nu cred că legițile din plan fizic caracteristice leprei se aplică exact la fel în plan spiritual când este vorba de păcat. Dacă aș crede că păcatul aduce cu repeziciune moartea în viața acelu om și a comunității noastre, nu aș putea trece cu vederea. Chiar dacă mi se pare și nu sunt sigur, voi sta de vorbă, voi aduce un frate mai matur pentru a clarifica situația.

Ne aducem aminte că, din pricina pericolului instaurării unei epidemii, când era vorba de lepră, nu se neglija nici o reclamație, nu rămânea nedignificată nici o situație și se analiza cu atenție fiecare caz în parte. Și era vorba doar de niște mici simptome.

Oare care este mesajul Domnului pentru noi? El ne cheamă să aplicăm aceste principii și în plan spiritual. Dacă mi se pare că fratele meu se complăce în necurăție, nu pot sta nepăsător. Este posibil să greșesc, dar duhul mă îndeamnă să stau de vorbă cu fratele meu. Și dacă lucrurile mi se par încă neclare, trebuie să apelez la o persoană mai matură care să aducă lumină asupra situației. Trebuie să fiu în alertă. Dacă este vorba de păcat, el va aduce moarte în fratele meu și apoi în comunitatea mea. Din dragoste pentru el, pentru mine și pentru comunitatea mea, trebuie să am curajul să îl provoc, ca starea lui să fie analizată cu atenție.

Și dacă se dovedește a fi vorba despre păcat și fratele meu nu vrea să renunțe la el, atunci el trebuie îndepărtat din comunitate, spre binele lui și al comunității (vezi Mate 18; 1Corinteni 5).

Levitic 11-15 Completări, rectificări

Vom reveni pe scurt asupra unor aspecte din aceste capitole pentru a aduce niște completări.

- **Capitolul 12**

Necurăția femeii după naștere are un mesaj aparte în contextul religiilor idolatre ale vremii. În aceste religii, femeia era adesea zeificată tocmai datorită capacității sale de a naște copii, de „a da viață”. Există un cult al fertilității în care femeia ocupa adesea un rol important.

Dumnezeu însă spune că femeia după naștere este necurată. Cu siguranță că o asemenea perspectivă descurajează zeificarea femeii din pricina darului ei de a purta o sarcină. Femeia era necurată din pricina scurgerii de sânge. Însă nu așa a gândit Creatorul nașterea. În Eden ar fi fost un proces absolut minunat și fără dureri. Însă femeia s-a

răzvrătit și a mâncat din pom. Și din această pricină, „femeii i s-a zis: «voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta, cu durere îți vei naște copiii și dorințele tale se vor ținea după bărbatul tău, iar el va stăpâni peste tine.»” (Geneza 3:16) Cu ocazia nașterii, femeia nu trebuia să fie purtată de gânduri deșarte de zeificare, ci trebuia să își aducă aminte de vulnerabilitatea ei în fața războiului spiritual și de consecințele alegerii Evei.

În ceea ce privește diferența perioadelor de curăție în funcție de sexul pruncului, mai este o interpretare. Dumnezeu nu ar face altceva decât să sublinieze funcția de autoritate a bărbatului. Deși femeia și bărbatul au aceeași valoare înaintea lui Dumnezeu, bărbatul are o responsabilitate mai mare și poziția de autoritate în planurile Domnului. Bărbatul, și nu femeia, trebuia să poarte un semn distinctiv (circumcizia). Acest semn le aducea aminte că din ei va veni Mesia, sămânța promisă de Domnul. (Geneza 3:15)

• Levitic 13-14

Nu cred că am comentat prea mult lepra de pe case și de pe haine. Am subliniat că, de regulă, lepra de pe haine apărea din pricina păcatului proprietarului. Vedem, însă, că este un alt mod prin care Domnul atenționează pe cel păcătos. Domnul lovește în unele situații mai întâi casa, apoi haina și abia apoi pe proprietar.

Dumnezeu nu mâhnește cu plăcere pe fiii oamenilor. El dorește ca aceștia să se pocăiască pentru ca El să își poată potoli mânia. Lovirea cu lepră a casei și a hainei era un avertisment: „ai grijă, mânia Domnului este aproape.” Astfel de atenționări pot veni chiar înaintea unei decizii și nu după înfăptuirea unui păcat. Uneori, înclinăm să luăm o decizie greșită. Domnul, însă, nu ne lovește cu mânia Sa aprinsă, dar ne trimite avertismente. Uneori se întâmplă chiar să dai cu capul de ceva. Dumnezeu ne poate atenționa în fel și chip. Lepra de pe haine și case era un astfel de avertisment. Și cred că pot spune că lui Dumnezeu Îi plac „focurile de avertisment”. Lui Dumnezeu Îi place să ne atenționeze înainte ca să ne trăsnească cu mânia Sa.

Întrebarea este dacă mai luăm aminte la focurile Sale de avertisment dinaintea revărsării pedepsei Sale. Cel înțelept ia seama la avertismentele Domnului, iar după ce casa îi este lovită de lepră, ia decizia așteptată de Domnul. Cel nebun interpretează avertismentul ca pe o încercare și ca pe un atac al celui rău. El nu vrea să admită că este pe un drum greșit. Accidentele din drum nu sunt pentru el atenționări, ci obstacolele celui rău. Este adevărat că de multe ori, Domnul ne încercă prin tot felul de situații, însă de multe ori, ne atenționează și pedepsește. Ferice de cel care deosebește încercarea Domnului de mustrarea sa, și care vede dragostea Lui atât în încercare, cât și în mustrare.

• Levitic 15

Prima dată am interpretat cele două pasaje din Levitic capitolul 15 ca un tot. La o privire diferită, lucrurile nu cred că stau așa, ci este vorba de două situații diferite, și anume:

a) Necurățiile bărbatului

- i. **15:1-15 Necurăția ca scurgere din trup:** Poporul pare să aibă în vedere nu scurgerea de sămânță ci alte scurgeri din trup: puroi, sânge, limfă etc. Pentru aceste scurgeri, evreul trebuia să fie necurat șapte zile și apoi să aducă jertfă.
- ii. **15:16-18 Necurăția ca scurgere de sămânță:** În cazul poluției, evreul era necurat doar o zi și nu mai era nevoie să aducă jertfă la Cort.

b) Necurățiile femeii

- i. **15:19-24 Necurăția la ciclul menstrual:** În acest caz, femeia era necurată șapte zile și nu trebuia să aducă la Cort jertfă.
- ii. **15:25-30 Necurăția în urma unor scurgeri de sânge prelungite:** În cazul dereglării ciclului menstrual, femeia era necurată în tot timpul scurgerii și încă șapte zile după încetarea scurgerii. Doar în această situație trebuia să aducă și jertfă la Cort.

Deci, Dumnezeu nu a programat ca fiecare evreu să meargă la Cort în fiecare lună, ci doar ca în fiecare lună să își aducă aminte de sfințenia lui Dumnezeu și de necesitatea curățirii sale permanente.

• Aspecte medicale

Nu este timpul să dezvoltăm acest subiect acum. Menționez însă că aceste capitole sunt uimitoare pentru medicii moderni. Înainte de marile descoperiri ale secolelor al XIX-lea și al XX-lea, evreii se bucurau de legi extraordinare care le protejau viața și sănătatea. Aduc aminte faptul că medicii și psihologii recomandă abținerea sexuală pentru perioada imediată nașterii (timpul de abținere fiind foarte apropiat celui indicat în Levitic 12) și în perioada menstruației. Simptomatologia din Levitic 13 este uimitor de exactă, iar principiul contagiunii și carantinei este abordat cu o seriozitate specială. Acest lucru ne atrage atenția asupra responsabilității noastre față de trupul nostru. El nu este al nostru, ci aparține Domnului. Și este al Domnului de două ori pentru că în primul rând, El ne-a creat, și apoi ne-a și răscumpărat. Trupul este templul Duhului Sfânt.

Cum ne îngrijim noi de trupul nostru? Lui Dumnezeu Îi place să fim curăți, sănătoși și plini de grijă față de propriul nostru trup. De aceea, igiena personală, un somn regulat, o alimentație regulată și responsabilă, practicarea sportului, cererea ajutorului specialiștilor sunt obligatorii în viața unui credincios. De ce mă spăl pe cap și mă pieptăn? Păi, mai întâi mă gândesc la părerea celor din jur și apoi la sănătatea părului meu. Dar pot să fiu liber față de părerea oamenilor. Trebuie să înțeleg că ar trebui să fiu frumos înaintea Domnului, iar Domnul iubește curățenia, frumusețea și ordinea. De cele mai multe ori, noi ne gândim că suntem reprezentanți ai Săi pe pământ și că trebuie să fim modele prin toate în fața oamenilor. Este foarte adevărat acest lucru. Însă, chiar dacă cineva ar fi singurul locuitor al pământului, el tot ar trebui să se îngrijească să fie curat și aranjat, ordonat și frumos! De ce? Pentru că lui Dumnezeu Îi place curățenia, frumosul și ordinea. Simțul estetic și iubirea frumosului derivă din El. El se bucură și Îi place când suntem curăți și aranjați înaintea Sa. Te-ai gândit vreodată că, după ce ți-ai pieptănat părul ciufulit și te uiți cu satisfacție în oglindă, Domnul zâmbește și se bucură, spunându-ți vesel: „Ce bine arăți!”?

În măsura în care vom învăța cât de mult este interesat Domnul de toate detaliile vieții noastre și că trebuie să facem toate lucrurile mai întâi înaintea Sa, vom fi cu adevărat liberi! Da, liberi! Eliberați de robia aprecierilor celorlalți, de fuga deșartă după slava lumii.

Credinciosul trebuie să aibă o grijă specială față de trup. De câte ori faci baie pe săptămână? De câte ori te speli pe dinți în fiecare zi? Cât timp ocupă practicarea sportului sau munca fizică în viața ta? Cât de atent ești la propria alimentație etc. Dumnezeu nu ne vrea idolatri sau fanatici ai igienei, însă ne vrea normali și responsabili. În cele din urmă, ceea ce vom semăna, aceea vom și culege. Eficiența

slujirii noastre depinde și de sănătatea noastră. Uneori, intervine Domnul în mod direct asupra stării noastre de sănătate. Însă, de multe ori culegem ce am semănat. Cel credincios este înțelept și are grijă de sănătatea trupului său.

III. Sărbători

16:1-17:16 Sărbătoarea Curățirii

a) 16:1-34 Ziua ispășirii

Ziua Ispășirii este singura zi din an în care Marele Preot putea intra în Sfânta Sfintelor. Intrarea în Sfânta Sfintelor era o problemă extrem de serioasă. De aceea, textul începe: “Domnul a vorbit lui Moise, după moartea celor doi fii ai lui Aaron...” Dumnezeu în sfințenia Sa este foarte strict cu rânduielile Casei Sale. Cel care le sfidează Îl sfidează de fapt pe El și va avea ca pedeapsă pieirea. Înțelegem foarte clar că încălcarea interdicției de a intra în Locul Preasfânt va avea drept consecință moartea.

Aaron este atenționat să nu repete istoria fiilor săi. Aceștia au murit pentru că s-au mândrit și au sfidat pe Domnul și rânduielile Lui. Aaron se afla în același pericol, și mai ales în legătură cu intrarea în Sfânta Sfintelor. Interdicția este extrem de serioasă și poartă cu sine un mesaj foarte important. Aaron putea fi ispitit să încalce porunca fie din curiozitate, fie din mândrie. Moartea este prezentată ca o consecință directă a contactului omului păcătos cu sfințenia lui Dumnezeu: “ca să nu moară; căci deasupra Capacului Ispășirii Mă voi arăta Eu...”(16:25) Sfânta Sfintelor era locul în care ședea slava Domnului. Chivotul era scaunul de domnie a Domnului care ședea între heruvimi. Omul păcătos nu putea intra în acest loc, nici măcar Marele Preot. Era un loc preasfânt. Sfințenia lui Dumnezeu ar fi nimicim imediat omul care ar fi intrat.

Totuși, exista o cale: “Iată cum să intre Aaron în Sfântul Locaș.” (16:30) Și restul capitoului 16 detaliază această cale. Sărbătoarea ispășirii este foarte importantă în a ne descoperi cusurul Vechiului Legământ. După cum spuneam altădată, Vechiul Legământ conține două tipuri de elemente. Primul tip ne descoperă legitățile care trebuie să guverneze procesul ispășirii. Al doilea tip evidențiază cusurul Vechiului Legământ: el nu poate realiza de fapt ispășirea. Puse cap la cap, înțelegem ce fel de ispășire trebuia să facă Mesia și de ce venirea Sa era absolut necesară. Am putea sintetiza cele spuse în următoarea schemă:

Vechiul Legământ	
Tip I (+) Legile care guvernează ispășirea (funcția pe care trebuia să o îplinească Mesia)	Tip II (-) Neajunsurile Vechiului Legământ (necesitatea venirii lui Mesia cu un legământ mai bun)

Yom Kippur conține atât elemente din primul tip, cât și din al doilea. Însă în contextul mai larg al Vechiului Legământ, este un eveniment care insistă cu prisosință asupra neajunsurilor Vechiului Legământ.

Neajunsul Vechiului Legământ era acela că nu rezolva pe deplin problema păcatului. Deși evreul era iertat, rămânea o problemă între Dumnezeu și El Însuși, și anume: Dumnezeu ierta niște păcătoși care meritau moartea fără ca dreptatea Sa să fie satisfăcută. Era ca și cum Dumnezeu accepta o nedreptate, accepta un lucru ce intra în contradicție cu Sine și cu Legea Sa. Vechiul Legământ descoperea care trebuie să fie baza iertării (moartea altcuiva în locul celui păcătos), dar nu putea oferi această bază. Motivul era simplu: cel care murea în locul celui păcătos era doar un animal, iar mijlocitorul uman (care nu era jertfit pe altar) era la rândul său plin de păcat.

Yom Kippur insistă pe acest neajuns al Vechiului Legământ. Sărbătoarea ridică două întrebări fundamentale:

- i. Dacă evreul era pe deplin iertat și curățit de păcatele sale, de ce nu putea intra în Sfânta Sfintelor ?
- ii. Dacă păcatul evreului a fost ispășit când și-a adus jertfa la altar, de ce mai făcea acum încă o dată ispășire pentru acel păcat ?

Dumnezeu promite celui ce se pocăiește în cadrul Vechiului Legământ o iertare deplină și o curățire completă:

- *“Ferice de cel cu fărădelegea iertată, de cel cu păcatul acoperit! Ferice de omul căruia nu-i ține în seamă Domnul nelegiuirea!” (Psalm 32:1-2a)*
- *“Curățește-mă cu isop și voi fi curat; spală-mă și voi fi mai alb ca zăpada.” (Psalm 51:7)*
- *“Veniți totuși să ne judecăm, zice Domnul. De vor fi păcatele voastre cum e cârmâzul, se vor face albe ca zăpada; de vor fi roșii ca purpura, se vor face ca lâna.” (Isaia 1:18)*

Și atunci evreul se putea întreba: dacă sunt iertat pe deplin, dacă sunt alb ca neaua, dacă problema păcatului meu este soluționată 100%, atunci de ce nu am acces în Locul Preasfânt? Este adevărat că Domnul este un Dumnezeu sfânt, dar dacă eu sunt curățit de orice păcat, sfîntenia Sa nu mai reprezintă nici un pericol pentru mine! Dar evreul nu avea voie să intre nici în Locul Sfânt, și nici măcar să pășească dincolo de altarul arderilor de tot. Doar preoții puteau intra în Cort și doar Marele Preot o dată pe an putea păși în Locul Preasfânt. Aceste bariere lăsate de Domnul în apropierea evreului de El arătau deslușit că problema păcatului nu era încă soluționată pe deplin, între Dumnezeu și Sine rămânea nerezolvată încă.

Răspunsul la nelămurirea evreului era adus de Yom Kippur. Era o zi a ispășirii: “Astfel să facă ispășire pentru Sfântul Locaș, pentru necurățiile copiilor lui Israel și pentru toate călcările de lege prin care au păcătuțit ei. Să facă la fel pentru Cortul Întâlnirii care este cu ei în mijlocul necurățiilor lor. ... Să facă ispășire pentru el și pentru casa lui și pentru toată adunarea lui Israel ... și să facă ispășire pentru altar.” (Levitic 16:16-18) Dar s-a mai făcut ispășire o dată pentru aceste păcate atunci când evreii și-au mărturisit păcatele preotului și și-au adus jertfele pentru păcat. Ce rost mai are să facă încă o dată ispășire pentru același păcat? Are sens acest proces doar dacă prima ispășire nu a fost reală, nu a fost desăvârșită. Dacă prima ispășire ar fi fost reală, nu ar fi fost nevoie să se facă din nou ispășire. Deci înțelegem că prima ispășire (când evreul își aducea jertfa) era doar simbolică și că, de fapt, păcatul nu era încă rezolvat, ci doar depozitat la Cort. Într-adevăr, descoperim că acest Cort al Întâlnirii era un fel de depozit, aici se depozitau păcatele mărturisite ale lui Israel.

De Yom Kippur se întâmplau două lucruri: se făcea o nouă ispășire pentru aceste păcate și apoi păcatele erau adunate și îndepărtate din Casa Domnului. Textul insistă pe faptul că ispășirea și curățirea nu erau doar pentru preoți și popor, ci și pentru altar și pentru Cort. Într-adevăr, acum se aducea o jertfă specială. În primul rând, sângele se aducea în Sfânta

Sfintelor, în fața chivotului. Marele Preot se înfățișa cu sângele jertfei înaintea lui Dumnezeu, arătându-I că a fost plătit un preț de sânge, că altcineva a murit în locul celui păcătos care fusese iertat. Apoi, jertfa de ispășire era compusă din doi țapi: unul murea, iar celălalt rămânea viu și “transporta” păcatele în afara taberei, în domeniul răului, în ținuturile lui Azazel. Sunt mai multe discuții în legătură cu Azazel. El pare a fi simbolul răului, al lumilor demonice. Avem de-a face cu o nouă jertfă, mai deosebită, în urma căreia era curățit Cortul Domnului.

Evreul înțelegea că prima jertfă nu producea de fapt ispășirea decât în chip simbolic. Păcatul nu era de fapt ispășit (rezolvat), ci depozitat înaintea Domnului. Într-adevăr, el rămânea iertat, despovărat de păcat, dar Domnul Se împovăra cu problema nerezolvată a păcatului. În ceea ce îl privește pe om, el era bine, însă Dumnezeu rămânea cu o problemă de rezolvat. Domnul Își asuma responsabilitatea soluționării păcatului celui ce a fost iertat. Apoi urma o vreme de așteptare. Aceasta dura până la Yom Kippur, când se aducea o nouă jertfă, deosebită, iar păcatul era în sfârșit îndepărtat din Cortul Întâlnirii.

Însă se ridică următoarea întrebare: acum păcatul era cu adevărat ispășit și rezolvat? Sunt mai multe argumente care susțin că nici acum nu avea loc ispășirea reală a păcatului. Mai întâi observăm că nici calitatea mijlocitorului și nici calitatea jertfei nu s-au îmbunătățit. Mijlocitorul este tot un păcătos care are el însuși nevoie de iertare, iar jertfa este tot de natură animală. Apoi, nici de Yom Kippur evreul nu avea voie să intre în Cort și nici Marele Preot în Sfânta Sfintelor. În al treilea rând, este important să sesizăm că nu ni se specifică faptul că ispășirea are loc doar pentru păcatele mărturisite de Israel în acel an. Astfel, ni se lasă posibilitatea de interpretare că ispășirea este pentru toate păcatele lui Israel de la instaurarea Cortului. În fiecare an se făcea ispășire pentru aceleași păcate. Este evident faptul că ispășirea nu este nici reală, nici desăvârșită. Și nu în ultimul rând, exact după alungarea celui de-al doilea țap în pustie, ritualul continuă astfel: “Apoi să iasă afară, să-și aducă arderea lui de tot și arderea de tot a poporului și să facă ispășire pentru el și pentru popor.” (16:24b) De-abia s-a terminat procesul ispășirii și se face din nou ispășire. Este clar că nici jertfa specială de Yom Kippur nu producea ispășirea desăvârșită.

Atunci, care este mesajul acestei sărbători? Este foarte simplu: jertfele aduse de evrei nu produc de fapt ispășirea; de aceea, este nevoie de o jertfă mai bună care să rezolve pe deplin problema păcatului. Atât jertfele aduse de evrei, cât și jertfa de Yom Kippur nu sunt decât niște indicatori către acea jertfă mai bună care va veni.

Această jertfă mai bună este anunțată în Isaia capitolul 53: “Domnul a găsit cu cale să-L zdrobească prin suferință ... Dar după ce Își va da viața ca jertfă pentru păcat, va vedea o sămânță de urmași, va trăi multe zile și lucrarea Domnului va propăși în mâinile Lui.” (Isaia 53:10) Iar implicațiile aducerii acestei jertfe mai bune ne sunt detaliate în Ieremia capitolul 31: “Iată, vin zile”, zice Domnul, “când voi face cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda un legământ nou, nu ca legământul pe care l-am încheiat cu părinții lor, în ziua când i-am apucat de mână să-i scot din Țara Egiptului: legământ pe care l-au călcat, măcar că aveam drepturi de soț asupra lor”, zice Domnul. “Ci iată legământul pe care îl voi face cu casa lui Israel după zilele acelea”, zice Domnul: “voi pune legea Mea înlăuntrul lor, o voi scrie în inima lor; și Eu voi fi Dumnezeul lor, iar ei vor fi poporul Meu. Niciunul nu va mai învăța pe aproapele sau pe fratele său, zicând: “Cunoaște pe Domnul!””, ci toți Mă vor cunoaște, de la cel mai mic până la cel mai mare, zice Domnul, căci le voi ierta nelegiuirea și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor.” (Ieremia 31:31-34)

Deși în Vechiul Legământ ei erau iertați, Dumnezeu Își mai aducea aminte de păcatul lor, deoarece aducerea aminte a păcatelor lor era înnoită în fiecare an de Yom Kippur. Și pentru a întări faptul că problema păcatului nu este pe deplin soluționată, Dumnezeu a așezat bariere de netrecut în apropierea evreului de Domnul: Leviți – preoți - perdelele Cortului.

Mijlocitorii umani (leviții și preoții) erau cei care intermediuau relația cu Domnul și cei care, de pe o poziție privilegiată, spuneau celorlalți: “Cunoașteți pe Domnul!”

Însă în Ieremia 31 Dumnezeu anunță un nou legământ în care aceste bariere vor fi îndepărtate (“Niciunul nu va mai învăța pe aproapele sau pe fratele său ...”) tocmai pentru că problema păcatului va fi pe deplin soluționată: “căci le voi ierta nelegiuirea și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor.”

Autorul epistolei către Evrei comentează în același spirit toate aceste pasaje în capitolul 10:

- “Într-adevăr, Legea care are umbra bunurilor viitoare, nu înfățișarea adevărată a lucrurilor, nu poate niciodată prin aceleași jertfe, care se aduc neîncetat în fiecare an, să facă desăvârșiți pe cei ce se apropie. Altfel, nu ar fi încetat ele oare să fie aduse, dacă cei ce la aduceau, fiind curățiți o dată, n-ar mai fi trebuit să mai aibă cunoștință de păcate? Dar aducerea aminte a păcatelor este înnoită din an în an, tocmai prin aceste jertfe; căci este cu neputință ca sângele taurilor și al țapilor să șteargă păcatele. De aceea, când intră în lume, El zice: “Tu n-ai voit nici jertfă, nici prinos, ci Mi-ai pregătit un trup.” (Evrei 10:1-5)
- “Căci printr-o singură jertfă El a făcut desăvârșiți pentru totdeauna pe cei ce sunt sfințiți. Lucrul acesta ni-l adeverește Duhul Sfânt. Căci, după ce a zis: “Iată legământul pe care îl voi face cu ei după acele zile”, zice Domnul: “voi pune legile Mele în inimile lor și le voi scrie în mintea lor”, adaugă: “Și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele lor, nici de fărădelegile lor.” (Evrei 10:14-17)

Jertfa specială de Yom Kippur anunță jertfa mai bună a Domnului Isus Hristos, iar intrarea Marelui Preot cu sânge în Sfânta Sfintelor spre curățirea Cortului Întâlnirii profetește intrarea lui Isus în Locul Preasfânt din ceruri cu Însuși sângele Său:

- “Dar în partea a doua intră doar Marele Preot, o dată pe an, și nu fără sânge, pe care îl aduce pentru sine însuși și pentru păcatele din neștiință ale norodului. Prin aceasta, Duhul arăta că drumul în Locul Preasfânt nu era încă deschis câtă vreme sta în picioare cortul dintâi. Aceasta era o asemănare pentru vremurile de acum, când se aduc daruri și jertfe, care nu pot duce pe cel ce se închină în felul acesta la desăvârșirea cerută de cugetul lui. Ele sunt doar niște porunci pământești date, ca toate cele privitoare la mâncări, băuturi și felurite spălături, până la o vreme de îndreptare. Dar Hristos a venit ca Mare Preot al bunurilor viitoare, a trecut prin cortul acela mai mare și mai desăvârșit, care nu e făcut de mâini, adică nu este din zidirea aceasta; și a intrat o dată pentru totdeauna în Locul Preasfânt, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu Însuși sângele Său, după ce a căpătat o răscumpărare veșnică.” (Evrei 9:7-12)

Autorul epistolei către Evrei subliniază faptul că există asemănări și diferențe între ritualul de Yom Kippur și lucrarea lui Isus Hristos care a intrat o dată pentru totdeauna în Sfânta Sfintelor. Este foarte interesant să urmărim în Evrei capitolul 9 atât asemănările, cât și deosebirile între ritualul de Yom Kippur și lucrarea lui Hristos. Autorul continuă:

- “Dar, deoarece chipurile lucrurilor care sunt în ceruri au trebuit curățite în felul acesta, trebuia ca înseși lucrurile cerești să fie curățite cu jertfe mai bune decât acestea. Căci Hristos nu a intrat într-un locaș de închinare făcut de mână omenească, după chipul adevăratului locaș de închinare, ci a intrat chiar în cer ca să Se înfățișeze acum, pentru noi, înaintea lui Dumnezeu. Și nu ca să se aducă de mai multe ori jertfă pe Sine Însuși, ca marele preot care intră în fiecare an în Locul Preasfânt cu un sânge care nu este al lui; fiindcă atunci ar fi trebuit să pătimească de mai multe ori de la întemeierea lumii;

pe când acum, la sfârșitul veacurilor, S-a arătat o singură dată, ca să șteargă păcatul prin jertfa Sa. Și, după cum oamenilor le este rânduit să moară o singură dată, și după aceea vine judecata, tot așa Hristos, după ce S-a adus jertfă o singură dată ca să poarte păcatele multora, Se va arăta doua oară, nu în vederea păcatului, ca să aducă mântuirea celor ce-L așteaptă.” (Evrei 9:23-28)

Autorul epistolei către Evrei ne spune un lucru șocant: după cum cortul pământesc era curățit cu sânge, la fel și Cortul ceresc a trebuit curățit cu sângele lui Hristos. Și aici apare marea întrebare: de ce avea nevoie Cortul ceresc de curățire?

Dumnezeu ierta în vechime păcatele sfinților, dar acestea nu erau încă rezolvate. Ele erau cumva “depozitate” într-o cameră din casa lui Dumnezeu. Ideea era că Dumnezeu își asuma responsabilitatea rezolvării lor în viitor. În mod cert, păcatul nu era un element fizic depozitat în casa lui Dumnezeu în ceruri. Însă aceasta este imaginea utilizată de Duhul în Levitic capitolul 16 pentru a înțelege faptul că Dumnezeu păstra această problemă nerezolvată în casa Lui, asumându-și astfel responsabilitatea soluționării într-un viitor apropiat. Dumnezeu a iertat pe Moise, pe Aaron și pe David, însă păcatele lor nu au fost rezolvate înainte de învierea lui Isus. De aceea, Cortul ceresc avea o problemă : nesoluținarea păcatelor sfinților din Vechiul Legământ.

Isus Hristos a murit și pentru aceste păcate: « Și tocmai de aceea este El mijlocitorul unui legământ nou, pentru ca, prin moartea Lui pentru răscumpărarea din abaterile făptuite sub legământul dintâi, cei ce au fost chemați să capete veșnica moștenire care le-a fost făgăduită.” (Evrei 10:15) Atunci când, după înviere, Isus S-a înfățișat cu sângele Său înaintea Tatălui ceresc, s-a adus dovada jertfei ispășitoare a păcatelor sfinților din vechime. În sfârșit, păcatele acestora au fost rezolvate, în sfârșit Cortul ceresc a fost curățit.

Isus Hristos S-a adus ca jertfă o dată pentru totdeauna. El nu a purtat un singur păcat sau doar păcatul unui singur om, ci El a purtat păcatul multora. Adică El a avut capacitatea de a purta păcatul întregii omeniri. El a luat asupra Sa păcatele trecute, prezente și viitoare. Jertfa Sa nu operează doar asupra păcatelor trecute și capacitatea Sa de a purta păcatele multora nu este limitată. De aceea, “El S-a arătat o singură dată ca să șteargă păcatul prin jertfa Sa.” Este evident motivul pentru care doar Fiul lui Dumnezeu putea împlini o asemenea slujbă. Trebuia să fie cineva infinit, care să fie mai presus de timp, pentru a putea purta o asemenea povară.

Dar să revenim la soluționarea păcatelor din vechime prin jertfa lui Isus Hristos. Această curățire a Cortului ceresc a avut niște implicații cu totul deosebite în lumea spirituală. Să citim cu atenție două pasaje din Scriptură:

- “Acum are loc judecata lumii acesteia, acum stăpânitorul lumii acesteia va fi aruncat afară; și după ce voi fi înălțat de pe pământ, voi atrage la Mine pe toți oamenii.” (Ioan 12:31-32)
- “Ea a născut un fiu, un copil de parte bărbătească. El are să cârmuiască toate neamurile cu un toiag de fier. Copilul a fost răpit la Dumnezeu și la scaunul Lui de domnie. Si femeia a fugit în pustie, într-un loc pregătit de Dumnezeu, ca să fie hrănită acolo o mie două sute șase zeci de zile. Și în cer s-a făcut un război. Mihail și îngerii lui s-au luptat cu balaurul. Și balaurul cu îngerii lui s-au luptat și ei, dar nu au putut birui; și locul lor nu li s-a mai găsit în cer. Și balaurul cel mare, șarpele cel vechi, numit Diavolul și Satana, acela care înșeală întreaga lume, a fost aruncat pe pământ; și împreună cu el au fost aruncați și îngerii lui. Și am auzit în cer un glas tare care zicea : « Acum a venit mântuirea, puterea și Împărăția Dumnezeului nostru și stăpânirea Hristosului Lui; pentru că pârâșul fraților noștri, care zi și noapte îi pâra înaintea Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos. Ei l-au biruit prin sângele Mielului și prin

cuvântul mărturisirii lor, și nu și-au iubit viața chiar până la moarte. De aceea, bucurați-vă, ceruri și voi, care locuiți în ceruri! Vai de voi, pământ și mare! Căci Diavolul s-a pogorât la voi, cuprins de o mânie mare, fiindcă știe că are puțină vreme. » (Apocalipsă 12 :5-12)

Nerezolvarea păcatelor sfinților Vechiului Testament și « depozitarea » lor în Cortul ceresc oferea Diavolului acces în ceruri. În Iov capitolul 1, Satan vine fără jenă în mijlocul fiilor lui Dumnezeu care s-au înfățișat înaintea Domnului. Și pâra pe care o aducea el zi și noapte se pare că era tocmai aceasta: “Ei [Avraam, Moise, David] au păcătuit și nu au ce căuta aici. Ei îmi aparțin mie. De vreme ce ei stau în ceruri, și eu pot veni aici oricând doresc ! » Astfel, Dumnezeu a îngăduit unui oaspete foarte incomod să Îi intre în casă. Și face lucrul acesta de dragul mântuirii sfinților din vechime. A venit însă și vremea învierii Fiului Său. Prin jertfa Sa, El a șters păcatul celor din vechime; Satana nu mai avea ce pâra; nu mai avea nici un argument împotriva cerului. De aceea, locul lui nu s-a mai zărit în cer și a fost aruncat jos pe pământ. Oaspetele incomod a fost izgonit din casă. Cerul a răsuflat ușurat și apoi a izbucnit în cântări de bucurie.

Ce implicații are aruncarea celui rău din ceruri? Prima implicație este aceea că putem fi absolut siguri de biruința binelui asupra răului. Bătălia a fost deja câștigată. Dacă până la cruce nu fusese dat verdictul final, după aceea, războiul a fost în mod clar câștigat de Împărăția Luminii: “A dezbinat domniile și stăpânirile și le-a făcut de ocară înaintea lumii după ce a ieșit biruitor asupra lor prin cruce.” (Coloseni2:15) Nu mai există dubii: Hristos a învins. Restaurarea creației și aruncarea în iazul de foc a șarpelui sunt certitudini. Nimic nu mai poate împiedica venirea acestui deznodământ glorios. Prin alegerile noastre din mijlocul războiului spiritual, noi putem intra sau refuza intrarea în acest deznodământ glorios. Însă cu sau fără noi, el va avea loc cu certitudine!

Mă întreb însă dacă există și o a doua implicație care s-ar defini prin intensificarea războiului spiritual. Capitolul 12 din Apocalipsa ne sugerează acest lucru, prezentându-l pe Diavol plin de o mânie mare și pornind un nou război împotriva sfinților. Știm pe de altă parte: cui i se dă mult, i se cere mai mult. Sfinții din Noul Legământ au la dispoziție mai multe resurse spirituale decât cei din vechime. Ei cunosc taina lui Hristos. De aceea, este normal ca războiul spiritual de deasupra lor să fie mai intens.

Diavolul este cuprins de o mânie mare pentru că știe că are puțină vreme. El știe că a fost învins, că a pierdut războiul și că îl așteaptă pieirea. Și știe că mai este puțin până la judecată. De aceea, în timpul care i-a mai rămas, încearcă să facă cât mai mult rău și să amăgească cât mai mulți oameni pentru a pieri împreună cu el. El încearcă să lovească cât mai mult în Biserica lui Hristos, Cel care l-a învins prin cruce. Și el știe două lucruri: că Dumnezeu a promis că Israel se va întoarce la Domnul înainte de a doua venire a lui Mesia și că Evanghelia lui Dumnezeu trebuie vestită până la marginile pământului. El știe că acestea sunt două promisiuni pe care Dumnezeu vrea să le împlinească. Însă, dacă Israel, ca națiune, dispăre, atunci Dumnezeu este dovedit mincinos și poate fi pus la îndoială. De aceea, un obiectiv strategic al său este eliminarea națiunii evreiești de pe scena istoriei. Astfel, înțelegem de ce au fost atâtea încercări de ucidere a evreilor pe parcursul istoriei. Acestea și-au atins punctul culminant în Holocaust, când aproximativ 5 milioane de evrei din Europa au fost uciși. Și înțelegem de ce sunt atâtea bariere care împiedică pe misionari să ajungă cu Evanghelia pe tot pământul. Cel rău vrea să își lungească agonia și vrea să Îl dovedească pe Dumnezeu mincinos măcar într-un domeniu.

Războiul spiritual este pe viață și pe moarte. În Efeseni capitolul 6, Pavel vorbește cu multă seriozitate despre acest subiect. El scrie și despre duhurile răutății care sunt în locurile cerești. Dar ne întrebăm ce caută ele în locurile cerești dacă Diavolul și îngerii lui au fost aruncați din cer? Este bine să ne întrebăm și ce reprezintă aceste locuri cerești. În Efeseni 2:6, Pavel ne spune: “El ne-a înviat împreună și ne-a pus să ședem împreună în locurile cerești, în

Hristos Isus...” Noi facem parte din locurile cerești, noi suntem o extensie a cerului pe pământ. Ne aflăm într-un spațiu în care cerul se îngemănează cu pământul. De vreme ce noi suntem ținta războiului spiritual, este normal ca duhurile răutății să viziteze locurile cerești în care suntem noi.

Sunt câteva pasaje care ne sugerează că în vremurile din urmă răul va crește și presiunea demonică de pe pământ se va intensifica. Iar prin expresia “vremurile din urmă” putem înțelege în primul rând perioada Bisericii și apoi sfârșitul acestei perioade care va coincide cu sfârșitul istoriei. Să citim astfel de pasaje:

- “Dar Duhul spune lămurit că în vremurile din urmă unii se vor lepăda de credință ca să se alipească de duhuri înșelătoare și de învățătura dracilor...” (1Tim. 4:1)
- “Să știi că în vremurile din urmă vor fi vremuri grele. Căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de bani, laudăroși, trufași, hulitori...” (2Tim. 3:1-2)
- Căci va veni vremea când oamenii nu vor putea să sufere învățătura sănătoasă; ci îi vor gădila urechile să audă lucruri plăcute și își vor da învățători după poftele lor...” (2Tim. 4:3)
- “Și acum știți bine ce îl oprește ca să nu se descopere decât la vremea lui. Căci taina fărădelegii a și început să lucreze; trebuie numai ca Cel ce o oprește să fie luat din drumul ei. Și atunci se va arăta cel nelegiuit ... Arătarea lui se va face prin puterea Satanei, cu tot felul de minuni, de semne și puteri mincinoase și cu toate amăgirile nelegiurii pentru cei ce sunt pe calea pierzării...” (2Tes. 6-10)
- Dezlănțuirile demonice prezentate în Apocalipsa (capitolele 9, 16)

Poate că dezlănțuirile demonice din Apocalipsa ne sugerează cel mai bine ideea intensificării luptei spirituale după învierea lui Hristos. Oricum, mânia celui rău din Apocalipsa capitolul 12 ne este prezentată tocmai pentru a lua în serios războiul spiritual, tocmai pentru a nu cocheta cu nici o ispită.

Să ne întoarcem la Yom Kippur și la semnificația acestei zile. Să medităm puțin asupra interdicției de a intra în Sfânta Sfintelor. Perdelele reprezentau niște bariere fizice. Însă ele subliniau faptul că există niște bariere de natură spirituală în apropierea de Dumnezeu. Aceste bariere vizau procesul cunoașterii. Pe de altă parte, în procesul cunoașterii aveai absolută nevoie de mijlocitori (Leviți, preoți), iar pe de altă parte. Existau limite clare de înțelegere a planului lui Dumnezeu.

În Sfânta Sfintelor era Dumnezeu Însuși. Intrarea în Sfânta Sfintelor însemna intrarea în intimitatea lui Dumnezeu, o părtășie foarte apropiată cu Acesta, cunoașterea tainelor Sale și a modului în care se realiza ispășirea care aducea iertarea. În Vechiul Legământ, Dumnezeu a trasat niște limite clare în ceea ce privește înțelegerea tainelor Sale și a modului în care El poate rămâne drept și în același timp poate considera drept pe cel păcătos.

Dar, o dată cu învierea lui Isus, lucrurile s-au schimbat: credincioșii au acces în Sfânta Sfintelor, iar Vechiul Legământ a fost desființat. Vechiul Legământ era umbra care prevestea realitatea lui Hristos. Cortul, jertfele, preoții, curățirile, sărbătorile, toate arătau spre Hristos. Câtă vreme ele funcționau, mesajul transmis era acesta: problema păcatului nu este soluționată; de aceea trebuie să vină Mesia, care este adevăratul Cort, adevărata jertfă, adevăratul Mare Preot și adevărata sărbătoare. O dată ce Hristos a venit, Vechiul Legământ a fost desființat. Noi trebuie să îl studiem și să îl analizăm pentru a-l înțelege mai bine pe Hristos, însă nu ne mai apropiem de Dumnezeu în baza sa. În Hristos, barierele Vechiului Legământ au fost îndepărtate. Cartea Evrei ne prezintă mai multe pasaje care vorbesc cu claritate despre desființarea Vechiului Legământ:

- “Fiindcă iată ce se mărturisește despre El: “Tu ești Preot în veac, după rânduiala lui Melhisedec.” Astfel, pe de o parte, se desființează aici o poruncă mai dinainte, din pricina neputințelor și zădărnicii ei – căci Legea nu a făcut nimic desăvârșit – și pe de alta, se pune în loc o nădejde mai bună, prin care să ne apropiem de Dumnezeu.” (Evrei 7:17-19)
- “Într-adevăr, dacă legământul dintâi ar fi fost fără cusur, nu ar mai fi fost vorba să fie înlocuit cu un al doilea ... Prin faptul că zice “un nou legământ” a mărturisit că cel dintâi este vechi; iar ce este vechi, ce a îmbătrânit, este aproape de pieire.” (Evrei 8:7,13)
- “Apoi zice: “Iată-Mă, vin să fac voia Ta, Dumnezeule!” El desființează astfel pe cele dintâi, ca să pună în loc pe a doua.” (Evrei 10:9)

Cortul, jertfele, preoții, curățirile, sărbătorile au fost desființate. Acum ne apropiem de Dumnezeu doar prin Hristos. El este singurul Mijlocitor între Dumnezeu și oameni. (vezi 1Tim. 2:5)

Bisericile care s-au întors la ritualurile Vechiului Legământ fac o imensă eroare. Prezența mijlocitorului uman este acum o negare a lucrării lui Isus Hristos și a esenței Noului Legământ pe care El l-a inaugurat prin învierea Sa. Și aici nu contează denumirea, fie ea de preot, episcop sau pastor. Ci ceea ce contează este funcția. Dumnezeu a rânduit ca Biserica să fie cărmuită de un grup de prezbiteri sau episcopi. Însă aceștia nu au funcția de mijlocitori, așa cum o aveau preoții din Vechiul Legământ. Aceștia aveau un har special, o apropiere de Dumnezeu privilegiată și prezența lor era obligatorie în actul închinării, pocăinței și cunoașterii. În Noul Legământ, toți Îl vor cunoaște pe Domnul. Învățăm toți unii de la alții. Episcopii păstoresc Biserica, dar nu intermediază relația oamenilor cu Dumnezeu și nici nu se bucură de privilegii unice.

În Noul Legământ avem intrare liberă prin Isus Hristos în Sfânta Sfințelor. Hristos este Singurul Intermediar. Nu mai avem nevoie de jertfe, templu, preoți, curățiri, sărbători. Hristos le împlinește în chip desăvârșit pe toate acestea. Dar ce înseamnă că avem intrare slobodă în Sfânta Sfințelor? Într-adevăr, autorul Epistolei către Evrei ne asigură de acest lucru:

„Astfel dar, fraților, fiindcă prin sângele lui Isus avem o intrare slobodă în Locul Preasfânt, pe calea cea nouă și vie, pe care ne-a deschis-o El, prin perdeaua dinlăuntru, adică trupul Său; și fiindcă avem un Mare Preot pus peste Casa lui Dumnezeu,

- *să ne apropiem* → *cu o inimă curată,*
- *cu credință deplină,*
- *cu inimile stropite și curățite de un cuget rău și*
- *cu trupul spălat cu o apă curată.”*

În mod cert, nu este vorba doar de o intrare slobodă în Sfânta Sfințelor din Templul de la Ierusalim, ci mai degrabă este vorba de un acces în Locul Preasfânt din ceruri, acolo unde Hristos mijlocește pentru noi. Autorul ne îndeamnă să ne apropiem de acest Loc. Dar cum? Dar ce înseamnă această apropiere? Ne aducem aminte că bariera fizică reprezentată de perdelele din Cort arăta pe de o parte că problema păcatului era nerezolvată, iar pe de altă parte că exista o limită în cunoașterea lui Dumnezeu. Evreii nu știau cum le va rezolva Dumnezeu păcatul și nici nu puteau admira slava Creatorului, ce strălucește în chip unic și minunat în procesul soluționării păcatelor noastre. Acum perdeaua este înlăturată! Deci,

aceasta înseamnă că păcatele noastre au fost cu adevărat ispășite și că acum putem cunoaște taina lui Dumnezeu, modul în care El ne-a mântuit din păcatele noastre. Deci, accesul în Sfânta Sfințelor din ceruri înseamnă o apropiere mai mare de Dumnezeu, posibilitatea unei cunoașteri mai profunde a caracterului lui Dumnezeu, un acces special la tainele Acestuia. Taina o reprezintă lucrarea lui Hristos pentru noi și în noi, și în aceasta Se oglindește slava lui Dumnezeu într-un mod unic. Cei din vechime priveau ca prin ceață spre această taină. Acum, ea ne este descoperită în Hristos Isus. Cei din vechime erau iertați de păcatele lor și puteau, prin Duhul Sfânt, să trăiască o viață de biruință asemenea lui Moise, Iosif, Daniel, etc. Însă, păcatele lor nu le erau încă ispășite și ei nu puteau încă înțelege în profunzime lucrarea lui Hristos. În Noul Legământ, problema păcatului este pe deplin soluționată și avem acces la tainele lui Hristos. Pavel ne spune:

1. *„Iar Aceluia care poate să vă întărească, după Evanghelia mea și propovăduirea lui Isus Hristos – potrivit cu descoperirea tainei, care a fost ținută ascunsă timp de veacuri, dar a fost arătată acum prin scrierile prorocilor și prin porunca Dumnezeului celui veșnic, a fost adusă la cunoștința tuturor Neamurilor ca să asculte de credință – a lui Dumnezeu, care singur este înțelept să fie slava, prin Isus Hristos, în vecii vecilor! Amin.” (Romani 16:25-27)*
2. *„Vreau să zic: taina ținută ascunsă din veșniciei și în toate veacurile, dar descoperită acum sfinților Lui, cărora Dumnezeu a voit să le facă cunoscut care este bogăția slavei tainei acesteia între Neamuri, și anume: Hristos în voi, nădejdea slavei.” (Coloseni 1:26-27)*

Îndemnul din Evrei 10 de a ne apropia se referă la explorarea tainei ascunse de veacuri în Dumnezeu și revelată nouă, în Hristos. Și aceasta nu înseamnă doar o înțelegere informațională a ei, ci o cufundare mereu crescând în profunzimile ei, o cunoaștere autentică ce ne transformă după chipul și asemănarea lui Hristos. Într-adevăr, este o taină de necrezut. Să ne imaginăm scena: în cer este mare frământare: pe de o parte, cel rău are acces acolo și-i părăște zi și noapte pe sfinți, pe de altă parte, sfinții așteaptă de la Dumnezeu împlinirea promisiunii Lui că le va rezolva pe deplin problema vinovăției lor și, nu în ultimul rând, îngerii lui Dumnezeu se întrebă cum un Dumnezeu drept poate socoti drept pe cel păcătos. Și să ne imaginăm (să speculăm puțin) cum această frământare ajunge la un apogeu: cel rău devine de nesuportat, sfinții ajung la disperare, îngerii nu întrevăd nici o soluție pertinentă. Dumnezeu pare că a intrat singur într-o ecuație fără soluție. El a promis ceva (că va primi în cer pe cel ce crede în El) și nu-și poate retrage promisiunea. Însă, această promisiune intră aparent în contradicție cu dreptatea Sa. Cum va ieși Dumnezeu din această ecuație? Și când nimeni nu mai vedea nici o soluție, Fiul lui Dumnezeu coboară de pe tron, renunță la slavă și Se întrupează. Trăiește fără păcat și ajunge la Golgota și acolo alege să Se identifice cu toate păcatele și toată vinovăția omenirii. Moare, dar a treia zi, înviază. Și acum, Dumnezeu poate rămâne drept și poate în același timp să socotească drept pe cel ce crede în Isus. Toți rămân cu gura căscată. Îngerii cunoșteau dragostea lui Dumnezeu. Dar nimeni nu și-a închipuit că dragostea Sa este așa de mare și poate merge atât de departe: până la sacrificarea propriului Fiu de dragul vrăjmașilor Săi de moarte.

Noi ne-am obișnuit cu aceste informații. Însă, privite de sus, de îngerii care au văzut dragostea Tatălui pentru Fiul și cât de mare a fost smerirea Fiului, sunt absolut incredibile. Autorul Epistolei către Evrei ne îndeamnă să nu ne obișnuim cu ele, să nu le banalizăm, ci să descoperim mereu și mereu noi aspecte și noi profunzimi. Și aceasta înseamnă să ne înfruptăm cu bucate tari, adică să ne frământăm mintea cu toate pasajele din Exod, Levitic, Numeri, din tot Vechiul Testament și să descoperim împlinirea lor în Hristos.

Însă, taina nu este doar Hristos, ci Hristos și Biserica Sa. Planul lui Dumnezeu nu se încheie la învierea lui Isus. Tatăl vrea să pregătească Fiului o mireasă ca răsplată pentru

sacrificiul Său. Dumnezeu dorește să desprietrească inima vrăjmașilor Lui și apoi să-i transforme întru chipul și asemănarea lui Hristos. Taina este fără margini: chipul nebănuit de frumos al lui Dumnezeu revelat în Hristos este zidit în cei care altădată Îl urau de moarte și erau plini de egoism. Acum ei încep să calce pe urmele Mielului, să trăiască ca El și să se jertfească cu bucurie pentru mântuirea vrăjmașilor lor. Este o taină a dragostei revelată în Hristos și în mireasa Sa. Dumnezeu este dragoste. Dragostea este atributul Său fundamental, esența caracterului Său. Și Dumnezeu Își descoperă adâncimile nebănuite ale iubirii Sale în Hristos și în Biserica Sa.

Viața noastră nu este banală și nici fără însemnătate. Noi trăim la o intersecție a veșniciei și facem parte dintr-un plan cosmic. Cerul a trecut prin momente grele, prin momente prin care nu a visat vreodată să treacă. Din veșnicie Dumnezeu ședea pe scaunul Său de domnie și Se revela făpturilor Sale, care-I slujeau necurmat. Și au trecut astfel veșnicii și veșniciei. Dar deodată, cerul a asistat la răzvrătirea lui Lucifer și la aruncarea lui din cer. Apoi, la căderea omului și la toată istoria păcatului. Apoi, la modul în care Dumnezeu Cel sfânt primea în cer pe păcătoși ca Enoh, Ilie sau Moise. Apoi, cerul s-a pomenit cu un oaspete impertinent și nepoftit, diavolul însuși, pârând pe sfinții lui Dumnezeu. Ba mai mult, au ajuns într-un punct în care nu se întrevedea nici o soluție și în care Creatorul parcă era învins și intrase într-o ecuație fără ieșire. Și apoi, au văzut pe Dumnezeu coborând de pe tron și luând un trup de om, făcându-Se de bunăvoie vulnerabil în fața atacurilor celui rău. Ba mai mult, cerul L-a văzut pe Cel Preasfânt identificându-Se cu păcatele omenirii, murind pe o cruce și strigând: „Doamne, nu am crezut că dragostea Ta poate fi așa de mare și chipul Tău așa de frumos!”. Și, pe urmă, după înviere, cerul a rămas din nou fără răsufare: chipul așa de frumos al lui Dumnezeu este zidit în inima vrăjmașilor Săi. Și oare ce va urma? Va urma aruncarea diavolului în iazul cu foc, restaurarea creației și prezentarea miresei Fiului și întregului cer. Mireasa Sa este formată din toți credincioșii din Vechiul și din Nou Testament. Și atunci când chipul nebănuit de frumos al lui Dumnezeu va străluci în fiecare credincios și în toți laolaltă, cerul va face probabil infarct și se va minuna cum slava creației după restaurare este mai mare decât slava creației dintâi. Nu doar că înfrângerea (prin căderea omului) a fost rezolvată și până la urmă Dumnezeu a restaurat creația, dar a adus-o la un nivel de slavă nebănuit mai mare. Și cerul se va minuna cum Dumnezeu, în harul Său, face ca singurii din toată veșnicia care vor purta în ei înșiși minunatul chip al lui Hristos, să fie tocmai cei care I-au fost vrăjmași și I-au adus atâta rușine și atâta întristare.

Noi trăim în mijlocul acestui plan. Cu câtă bucurie și responsabilitate ar trebui să ne trăim fiecare zi. Noi suntem universitatea îngerilor, după cum ne spune și Pavel:

1. „pentru ca domniile și stăpânirile din locurile cerești să cunoască azi, prin Biserică, înțelepciunea nespus de felurită a lui Dumnezeu.” (Efeseni 3:10)

2. „fîndcă am ajuns o priveliște pentru îngeri, lume și oameni.” (1Corinteni 4:9)

A ne apropia de Sfânta Sfintelor înseamnă să ne umplem de tainele lui Hristos și de gloria acestui plan. Și de-abia atunci vom putea trăi ca împărați în mijlocul rutinei și al necazurilor, în mijlocul secetei și al furtunilor.

În Levitic 16 descoperim doi țapi pentru jertfa de ispășire. Unul moare, iar celălalt rămâne viu pentru a „transporta” păcatele în pustie. Cei doi țapi arată cu siguranță spre jertfa lui Hristos. Sunt unii teologi care asociază țapul pentru Azazel cu coborârea lui Isus în închisoarea din Adânc. (vezi 1 Petru 3:18-20) Isus ar duce păcatele în Locuința Morților, în ținuturile Răului. Astfel, păcatul ar reprezenta o realitate spirituală care nu dispăre, sau nu poate fi distrusă, ci doar dusă în altă parte. Acum, eu nu știu exact cum arată păcatul în plan spiritual și dacă poate fi doar curățit și nu distrus. Însă, știu că Isus a purtat păcatele noastre în trupul Său pe lemn (1 Petru 2:24) și că El nu S-a dus în închisoare pentru a duce păcatele în iad, ci pentru a propovădui ceva duhurilor din închisoare. Cartea Levitic operează cu imagini.

Acestea nu se suprapun perfect peste lucrarea lui Hristos. De exemplu, Hristos intră în Sfânta Sfintelor o singură dată, iar țapul pentru Azazel era alungat în pustie după intrarea Marelui Preot în Locul Preasfânt. De aceea, trebuie să avem grijă cum construim paralela între imaginile Leviticului și Hristos.

Sângele jertfelor din Levitic erau aduse în Locul Preasfânt. De aceea, nimeni nu mânca din jertfă, ci resturile erau arse afară din tabără. Acest lucru transmitea următorul mesaj: nimeni nu putea participa la facerea ispășirii și nimeni nu putea înțelege în profunzime această lucrare. Autorul Epistolei către Evrei comentează aceste aspecte în felul următor: „Noi avem un altar din care n-au drept să mănânce cei ce fac slujbă în Cort. Într-adevăr, trupurile dobitoacelor, al căror sânge este adus de Marele Preot în Locul Preasfânt pentru păcat, <<sunt arse de tot afară din tabără>>. De aceea și Isus, ca să sfințească norodul cu sângele Său, a pățimit dincolo de poartă. Să ieșim dar afară din tabără la El, și să suferim ocară Lui.” (Evrei 13:10-13) Nu este deloc un pasaj ușor. Noi suntem chemați la altarul lui Hristos pentru a avea părtășie cu Hristos. Aceasta înseamnă să cunoaștem marea lucrare a ispășirii. Or, lucrul acesta era interzis în Vechiul Legământ. Deci, părtășia cu Hristos înseamnă și o ieșire din sistemul Vechiului Legământ. Isus nu a fost adus ca jertfă nici la Templu și nici măcar în Ierusalim. El a pățimit dincolo de poartă. Aceasta ar sugera că jertfa Sa este adusă în afara Vechiului Legământ, în cadrul unui alt legământ. Cei care doresc să aibă părtășie cu El trebuie să iasă și ei afară din tabăra vechiului sistem iudaic și să sufere ocară lui Hristos.

b) 17:1-16 Locul pentru jertfe și interdicția de a mânca sânge

Capitolul 17 este un capitol mai dificil nu atât prin natura conținutului, cât mai degrabă prin poziția sa în cartea Levitic. Într-adevăr, ne aflăm în secțiunea curățirilor, care, fără capitolul 17, ar avea următoarea înlănțuire de idei:

- 1) 11:1-15:33 Curățirea alimentelor, a trupului, hainelor și caselor ;
- 2) 16:1-34 Curățirea Cortului ;
- 3) 18:1-20:27 Curățirea relațiilor sexuale și sociale;
- 4) 21:1-22:33 Curățirea preoților și a jertfelor.

Dar oare ce rost are amplasarea capitolului 17 exact după descrierea Marii Zile a Curățirii? Înainte să încercăm să răspundem la această întrebare, să ne familiarizăm cu conținutul său.

Prima parte a capitolului insistă pe locul unde trebuia aduse jertfele. Jertfele trebuia aduse doar la Cortul Întâlnirii: „Dacă un om din casa lui Israel sau dintre străinii care locuiesc în mijlocul lor, aduce o ardere de tot sau vreo altă jertfă, și n-o aduce la ușa Cortului Întâlnirii, ca s-o aducă jertfă Domnului, acela să fie nimicit din poporul lui.” (17:8-9)

De ce nu îngăduia Dumnezeu ca evreii să-I aducă jertfe și în alte locuri? Versetul 7 ne descoperă faptul că, prin această lege, Dumnezeu lovea în idolatrie: „Să nu-și mai aducă jertfele lor la idoli cu care curvesc.” Aducerea jertfelor în altă parte era asociată cu închinarea la alți dumnezei. Dumnezeu cel adevărat locuia la Cort. Acolo S-a revelat și deci acolo trebuia căutat. Dar nu se putea cineva închina lui Yahwe aducând o jertfă în alt loc decât la ușa Cortului Întâlnirii? Care ar fi fost consecințele unei astfel de închinări? Dacă Dumnezeu permitea acest lucru, atunci funcția mijlocitoare a Cortului și a preoților ar fi

scăzut ca importanță în ochii poporului. Dumnezeu a dorit să transmită un mesaj clar: „Există o singură cale de apropiere de Mine și aceasta am revelat-o în Cortul Întâlnirii”. Aducerea jertfelor doar la Cort le aducea aminte că există un singur Dumnezeu și o singură cale a apropierii de El. Pe baza unei asemenea temelii, Isus Hristos, adevăratul Cort, a rostit: „*Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine.*”

Evreul nu se putea închina de capul lui. La Cort, Domnul îl învăța adevărata închinare. Există o singură cale. Dacă evreul încerca să se închine lui Yahwe în altă parte era foarte posibil ca el să se închine după mintea sa și nu după așteptările lui Yahwe. Închinarea nu ar fi fost primită. Ba mai mult, el și-ar fi putut dezvolta în mintea sa un Dumnezeu numit Yahwe, dar foarte diferit de Yahwe care S-a revelat în Cort. Ar fi degenerat într-o închinare idolatră față de un dumnezeu fals.

Apoi, Ziua cea Mare a Curățirii îndepărta – în chip simbolic – doar păcatele care erau mărturisite la Cort. Deci era necesar ca jertfa să fie adusă la Cort. Acolo locuia Dumnezeu. Acolo era singurul loc unde puteau fi depozitate păcatele lui Israel.

Prima parte a capitolului 17 pare că interzice chiar înjunghierea unui animal pentru a fi mâncat în altă parte decât la ușa Cortului Întâlnirii. Într-adevăr, găsim expresia: „a fi înjunghiat” și nu „a fi jertfit”, și apoi versetul 5 specifică faptul ca acele animale să fie aduse Domnului ca jertfe de mulțumire, acestea fiind singurele jertfe din care aveau voie să mănânce și evreii. Cu alte cuvinte, mesajul era următorul: „Dacă vreți să mâncați carne, o puteți avea doar din jertfele de mulțumire.”

Această măsură (dacă am înțeles-o corect) a fost valabilă doar pentru perioada drumului prin pustie. Odată cu intrarea în țară, când evreii aveau să se împrăști prin țară și nu mai erau așa de aproape de Cort, Dumnezeu avea să instaureze o altă lege: „*Vezi să n-duci arderile tale de tot în toate locurile pe care le vei vedea, ci să-ți aduci arderile tale de tot în locul pe care-l va alege Domnul în una din semințiile tale, și acolo să faci tot ce-ți poruncesc Eu. Totuși, când vei dori, vei putea să junghii vite și să mănânci carne în toate cetățile tale, cât îți va fi dat prin binecuvântarea Domnului, Dumnezeului tău; cel ce va fi necurat și cel ce va fi curat vor putea să mănânce din ea, cum se mănâncă din căprioară și din cerb.*” (Deuteronom 12:13-15)

De ce a luat Dumnezeu această măsură specială pe perioada drumului prin pustie? Ar fi mai multe posibile rațiuni. Prima ar viza prevenirea idolatriei: „*Să nu-și mai aducă jertfele lor la idoli cu care curvesc.*” (17:7) Datele istorice vorbesc despre idoli pustiei. Vărsarea sângelui pe nisip se putea asocia în mintea evreului, îmbibată de religia idolatră a Egiptului, cu închinarea înaintea acestor idoli. De aceea, Dumnezeu interzice acest lucru și aceasta cu atât mai mult cu cât Israel de-abia fusese smuls din idolatria Egiptului și făcea primii pași ai credinței.

A doua rațiune ar fi aceea de a-i determina pe evrei să viziteze cât mai des Cortul. Era o perioadă unică în viața lor, când Cortul era aproape de fiecare seminție. Odată cu intrarea în țară, această perioadă specială avea să ia sfârșit. Domnul îi învăța să profite la maximum de faptul că El le era vecin.

A treia rațiune are în vedere o chemare la înfrânare și economie. Ei erau foarte mulți, iar preoții puțini și spațiul de la Cort, limitat. Trebuia să meargă pe rând la Cort. Astfel, mâncau mai puțină carne decât și-ar fi dorit. Erau deci chemați la înfrânare și economie. Pe drum ei aveau mana. Turmele trebuia păstrate pentru intrarea în țară, și un exercițiu de auto-control era binevenit.

A patra rațiune vizează transformarea manei în alimentul principal din timpul călătoriilor lor în pustie. Prin mană, Domnul voia să-i învețe dependența de El și faptul că omul trăiește nu doar cu pâine, ci cu orice cuvânt care iese din gura lui Dumnezeu. Această lecție ar fi avut un impact mai mic dacă mana nu ar fi fost alimentul principal.

În ce privește interdicția de a mânca sânge, am mai analizat-o în primele capitole ale

cărții. Existau culturi idolatre în care în anumite ritualuri preoții consumau sângele. Chiar în acel context sângele însemna putere, viață. Textul din Levitic 17 insistă pe această simbolistică a sângelui: „*Căci viața trupului este în sânge. Vi l-am dat ca să-l puneți pe altar, ca să slujească de ispășire pentru sufletele voastre, căci prin viața din el face sângele ispășirea.*” Evreii trebuia să priceapă ideea de substitut în moarte, legea viață pentru viață. Ei bine, sângele era ispășitor tocmai pentru că reprezenta o altă viață. Din punct de vedere medical este adevărat că viața fizică și sănătatea și prezența sângelui sunt indispensabil legate. Oricine știe că pierderea unei mari cantități de sânge duce la moarte sigură. Sângele asigură circuitul vieții în organism. Sângele este viața. Și tocmai de aceea poate el face ispășirea: altcineva a murit pentru ca cel păcătos să poată trăi.

Dumnezeu dorea să transmită cu toată claritatea acest mesaj. Consumarea uzuală a sângelui, cu siguranță ar fi alterat mesajul. Dacă sângele însemna cu adevărat viața, era o urâciune să mănânci o altă viață sau un alt suflet.

Deocamdată ne oprim cu aceste gânduri asupra capitolului 17, rămânând să-i descoperim rostul după ce vom studia și următoarele capitole din Levitic.

18:1-20:27 Curățirea relațiilor

a) 18:1-30 Curățirea relațiilor sexuale

A treia subsecțiune a curățirilor cuprinde în special porunci de natură morală. Cea mai mare parte din secțiunea curățirilor (11:1-22:33) include curățiri exterioare, de ordin ceremonial. Însă în subsecțiunea de față (18:1-20:27) curățirile sunu în primul rând de ordin moral. Si cele mai multe dintre acestea se referă la curățirea relațiilor.

Capitolul 18 se focalizează asupra curățirii relațiilor sexuale și interzice cu desăvârșire:

- Incestul;
- Actul sexual cu o femeie în timpul necurăției ei;
- Adulterul;
- Homosexualitatea;
- Zoofilia.

Capitolul insistă pe prima interdicție și înșiruie toate rudele apropiate cu care evreul nu avea voie să întrețină relații sexuale, deci implicit, nici să se căsătorească. Dumnezeu a conceput sexualitatea ca pe un dar minunat: “De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de nevasta sa, și se vor face un singur trup.” (Gen. 2:24) În 1Corinteni 6:16, Pavel identifică expresia “se va lipi” cu însuși actul sexual. Deci actul sexual nu este un dar dat de Domnul omului din pricina copiilor. Dacă analizăm cu atenție Geneza 2:24 (care din punct de vedere cronologic apare înaintea cuvintelor din Geneza 1:28: “Creșteți, înmulțiți-vă și umpleți pământul...”), prima funcție a sexualității nu este conceperea copiilor, ci medierea unirii emoționale dintre cei doi. Cei doi vor deveni una. Actul sexual contribuie în mod substanțial la această unire. El devine o formă de manifestare a dragostei, formă care pecetluiește unirea

emoțională a celor doi. Dumnezeu nu este împotriva plăcerii sexuale. El a inventat-o și în Cântarea Cântărilor ne îndeamnă să ne bucurăm deplin de ea, însă în cadrul legitimat de El: căsătoria.

Cel rău dorește să pângărească acest dar, să îl pervertească, spre nefericirea omului. Pentru a preveni pervertirea acestui dar, Dumnezeu așează în noi anumite reacții naturale, cum ar fi:

- O repulsie față de un act sexual cu o persoană de același sex;
- Repulsia față de un act sexual cu un animal ;
- Repulsia față de un act sexual cu o rudă apropiată.

Însă cel rău lucrează la distrugerea acestor reacții naturale ale omului, cu scopul de a perverti și batjocori minunatul dar al sexualității. Zoofilia și homosexualitatea contravin în mod flagrant scopului cu care a inventat Dumnezeu sexualitatea. Însă domeniul incestului trebuie abordat puțin diferit, mai ales cu cât există niște precedente în istoria binecuvântării. Este vorba despre faptul că, la începutul istoriei omenirii, înmulțirea oamenilor nu a putut avea loc decât prin căsătoria dintre rude apropiate (frate-soră, unchi-nepoată etc.) și situații asemănătoare celei ale lui Avraam și Sarei. (vezi Geneza 20 :12)

Dumnezeu are însă dreptul să așeze anumite rânduieli mai târziu, sau doar pentru o anumită perioadă a istoriei (ex. acceptarea poligamiei în Vechiul Testament). Dumnezeu a îngăduit incestul pentru prima perioadă a istoriei omenirii și apoi a început să îl restricționeze încetul cu încetul până la restricția finală din Levitic 18. Știm, de exemplu, ca incestul este socotit una dintre interdicțiile cele mai vechi în toate culturile.

În funcție de contextul omenirii, poate și de anumite lucruri pe care noi nu le înțelegem, Dumnezeu schimbă anumite rânduieli cu privire la sexualitate. Însă rânduielile care privesc esența sexualității nu sunt schimbate niciodată (de exemplu, Dumnezeu nu a îngăduit nici încă o secundă adulterul, homosexualitatea sau zoofilia).

În Levitic 18 a sosit momentul ca Dumnezeu să instaureze toate interdicțiile cu privire la incest. În mod cert, aceste porunci sunt date spre binele omului. El ne cunoaște sensibilitățile de conștiință și implicațiile dureroase ale unor căsătorii între rude apropiate. El știe mai bine ca noi cum vom reacționa noi în anumite situații. El apasă anumite legi în noi, și ignorarea lor înseamnă autodistrugere. De exemplu, în Levitic 18 găsim următorul argument: “Să nu iei pe sora nevastei tale, ca să îți faci necaz, descoperindu-i goliciunea alături de nevasta ta, cât timp ea este în viață.”

Dumnezeu știe cum suntem noi predispuși să reacționăm din punct de vedere afectiv față de anumite situații. Dumnezeu știe că dacă un bărbat se căsătorește cu două surori, va atinge niște resorturi foarte adânci ale conștiinței. Pur și simplu așa funcționăm noi. Să spunem că sunt doi frați sau doi prieteni foarte buni. Primul se îndrăgostește de o fată și începe o relație de prietenie cu ea. După o vreme, ei se despart. Să spunem că, imediat după aceea, al doilea frate începe o relație romantică cu această fată. Cum va reacționa primul frate din punct de vedere afectiv? Dacă ar fi fost vorba de alt băiat, ar fi fost mult mai ușor. Dar dacă este vorba de fratele lui, el va avea foarte probabil anumite reacții afective negative pe care nu și le va putea nici controla, nici explica. Dar ele vor fi acolo și vor afecta profund și poate pentru totdeauna relația cu fratele său. Explicați-mi de ce vor apărea aceste reacții... Din punct de vedere rațional, ele nu sunt justificate, deoarece cei doi s-au despărțit și fiecare a dat celuilalt libertatea să înceapă o altă relație. Este mai greu să explicăm aceste reacții. Însă mai important este să știm că ele există și că declanșarea lor afectează foarte mult relațiile interumane, relații pe care Dumnezeu vrea să le protejeze.

În Levitic 18 se repetă două argumente principale ce justifică interdicția incestului:

- Căci este goliciunea ta;

- Căci este goliciunea unei rude foarte apropiate;
- Este rudă de aproape cu cineva din familia ta de origine.

Versiunea NIV traduce altfel:

- Aceasta te va dezonora pe tine;
- Aceasta va dezonora o rudă foarte apropiată.

Aceste justificări par să facă aluzie la acele egități ale conștiinței despre care deja am vorbit. Încerc să identific sensul cuvintelor: “căci este goliciunea ta”. Atunci când este o rudă foarte apropiată, se formează în mod natural o reacție afectivă. Acest tip de relație este însă incompatibil cu o relație romantică, sexuală. Cei doi din Geneza 2:24 trebuie să se despartă de familia de origine pentru a întemeia o nouă familie. Problema este că nu poate întemeia o altă familie în familia de origine. Cred că trebuie să ne mai întoarcem puțin în Geneza și să mai medităm asupra versetului 24 din capitolul 2.

« De aceea

- Va lăsa omul pe tatăl și pe mama sa și
- Se va lipi de nevasta sa

și

- Cei doi vor deveni un singur trup. »

Dumnezeu nu a dorit doar ca oamenii să se înmulțească, ci și ca familiile pământului să se înmulțească. El a dorit ca pământul să fie populat de familii care să Îi poarte Numele. Conform versetului din Geneza 2 :24, formarea unei noi familii presupune « părăsirea » familiei de origine. Relația cu soția este mai strânsă, mai profundă decât orice altă legătură de rudenie. Relația de căsătorie cu o rudă apropiată ar duce la formarea unei familii în cadrul unei familii.

Intre rudele apropiate se formează o anumită apropiere, o anumită relație de prietenie, anumite legături afective, și acest lucru se întâmplă tocmai pentru că toți fac parte din aceeași familie. După cum am mai spus, acest tip de relație din cadrul familiei nu se poate transforma într-o relație de căsătorie care ar duce la întemeierea unei noi familii.

Capitolul 18 este și o fereastră prin intermediul căreia putem privi spre degradarea societății canaanite : « Să nu vă spurcați cu nici unul dintre aceste lucruri, căci prin toate aceste lucruri s-au spurcat neamurile pe care le voi izgoni dinaintea voastră. » (18 :24) În mod cert, aceste necurății sexuale erau foarte răspândite în societatea canaanită. Pedepsa lui Dumnezeu era legitimă. Canaanul devenise un focar de infecție incurabil. Soluția cea mai bună pentru sănătatea spirituală a pământului era nimicirea acestui popor.

Gradul de răspândire a necurățiilor sexuale pare a fi un fel de barometru al degradării morale ale unei națiuni. Dumnezeu a pus în noi legi foarte puternice de respingere a incestului, homosexualității, zoofilei, adulterului, omorării pruncilor etc. Atunci când o societate percepe aceste păcate ca și normalitate și le practică pe scară largă, este un semnal de alarmă. Degradarea morală a atins cote foarte ridicate și aceasta înseamnă că judecata acelei societăți este aproape.

Este foarte important să înțelegem că aceste interdicții cu referire la sexualitate nu sunt niște capricii ale Creatorului, ci sunt date spre binele omului. Dumnezeu ne-a creat într-un anume fel și cu un anume scop. El a pus legi în noi și în universul din noi. Respectarea acestora duce la bucurie și împlinire, iar nerespectarea lor duce la durere și goliciune. Dumnezeu ne-a creat ființe sexuale. El ne-a dăruit darul sexualității. Acest dar a fost

conceput de Dumnezeu cu scopul de a uni un bărbat și o femeie care s-au hotărât să întemeieze o nouă familie. Astfel, cadrul legitim și cadrul de practicare a acestui dar este căsătoria. Nerespectarea acestui cadru și a scopului inițial al sexualității se va întoarce ca un bumerang împotriva noastră. Legitățile așezate de Dumnezeu în noi vor reacționa spre durerea și nefericirea noastră.

Toate aceste practici sexuale interzise robesc și înjosesc ființa umană. Omul ajunge rob plăcerii sexuale și ajunge să facă lucruri cumplite pentru a obține din nou plăcerea. Plăcerea sexuală scade în intensitate, iar dorința sexuală crește în intensitate. Satisfacția sexuală din cadrul unei relații stabile, din cadrul unui cuplu sănătos este ceva cu totul străin. Sexualitatea devine doar un mijloc de procurare al plăcerii. Omul devine ca un animal dominat de instincte primare, iar sexualitatea pune stăpânire pe viața lui. Gândurile lui, planurile, energiile sale, timpul și acțiunile sale vor începe să graviteze în jurul unei idei fixe: obținerea plăcerii sexuale cu orice preț.

Astfel, omul ajunge să fie înjosit, să fie ca un animal, să fie plin de dorințe, dar fără posibilitatea împlinirii lor, să fie un scalv, să își piardă banii, timpul și relațiile de dragul unor noi clipe de plăcere.

Da, poruncile lui Dumnezeu sunt spre binele nostru, iar nerespectarea lor înseamnă MOARTE. Capitulu 18 nu este exhaustiv în ceea ce privește relațiile sexuale interzise. De exemplu, nu ni se vorbește nimic împotriva lesbianismului. Ideea este să înțelegem că orice nerespectare a scopului inițial al sexualității și al cadrului legitim al acestuia înseamnă necurăție sexuală. Din Geneza descoperim că există un cadru legitim și de protecție, și acesta este: o relație între un bărbat și o femeie care s-au hotărât să își unească destinele pentru a întemeia o nouă familie. Orice nerespectare a acestui cadru înseamnă necurăție sexuală. Astfel, relația sexuală premaritală, lesbianismul, fetișismul (stimularea plăcerii sexuale prin contactul cu anumite obiecte), poftirea unei femei, masturbarea, violul, pornografia și orice altă practică sexuală care nu respectă cadrul legitimat de Dumnezeu este o necurăție care va aduce durere și blestem în viața celui care o practică.

Dacă ne întoarcem puțin la incest, este important să amintim faptul că și legislația modernă este de acord cu Levitic 18. Descoperirile științifice au demonstrat că în urma căsătoriilor dintre rude de sânge apar mulți copii cu malformații. Dumnezeu ne-a lăsat consecințe vizibile incontestabile care să ne ajute să Îl cinșim și să Îi păzim poruncile date spre binele nostru. Este interesant faptul că legislația modernă interzice căsătoria între verișori de gradul I (din aceleași considerente), pe când Levitic 18 nu. Si într-adevăr, găsim în Vechiul Testament căsătoria între verișori de gradul I validate de Dumnezeu.

În mod cert, această observație ne călăuzește spre următoarea întrebare: care dintre poruncile din Levitic 18 mai sunt valabile în Noul Legământ? Cu siguranță că sunt valabile în primul rând valabile acele porunci care sunt explicit reînnoite în Noul Testament. Acestea sunt :

- Interdicția adulterului – 1Cor. 6 :12-20 ; Matei 5 :27-32 etc.
- Interdicția homosexualității : Romani 1 :26-27 ;
- Interzicerea căsătoriei cu nevasta tatălui : 1Cor. 5 :1 ;
- Interzicerea căsătoriei cu nevasta fratelui : Matei 14 :4 – deși acuzația adusă de Ioan este adusă în vremea Vechiului Legământ.

Lipsesc interdicțiile cu privire la zoofilie și actului sexual în timpul menstruației, precum și cele referitoare la toate fațetele incestului. Dacă aceste interdicții nu sunt reînnoite în Noul Legământ în mod explicit, aceasta înseamnă că ele nu mai sunt valabile ?

Este important să observăm că nu descoperim în mod explicit în Noul Testament nici anularea lor. Însă în ceea ce privește componentele ritualice ale Vechiului Legământ, Noul Testament stipulează în mod direct desființarea lor :

- « *Nimeni dar să nu vă judece cu privire la mâncare sau băutură, sau cu privire la o zi de sărbătoare, cu privire la o lună nouă sau cu privire la o zi de Sabat, care sunt umbra lucrurilor viitoare, dar trupul este al lui Hristos.* » (Coloseni 1 :16-17)
- « *Pentru că, o dată schimbată preoția, trebuia numaidecât să aibă loc o schimbare a Legii.* » (Evrei 7 :12)
- « *...apoi zice : « Iată-Mă, vin să fac voia Ta, Dumnezeule. » El desființează astfel pe cele dintâi, ca să pună în loc pe a doua.* » (Evrei 10 :9)

Epistola către Evrei și alte texte din Noul Legământ ne arată cât se poate de clar că preoția, jertfele, interdicțiile alimentare, Sabatul, sărbătorile, curățirile ritualice ale trupului au fost desființate. Capitolul 18 din Leviticare în vedere însă domeniul general al sexualității și nu componente direct legate de Cortul Întâlnirii. Prezența unor modificări în acest domeniu ar fi trebuit specificată în mod explicit. Absența unor astfel de specificații ne face să credem că interdicțiile rămân valabile.

Nu cred că nimeni ar fi avut vreun dubiu în ceea ce privește perenitatea interdicției zoofiliei. Zoofilia contravine în mod flagrant scopului sexualității fixat de Dumnezeu în Grădina Edenului. În ceea ce privește incestul, ne amintim că Pavel tratează relația dintre acel membru al Bisericii din Corint și soția tatălui său ca o relație de curvie inadmisibilă, fără să argumenteze prea mult părerea sa. Se pare că pentru Pavel interdicțiile privind incestul din Levitic 18 rămân la fel de valabile și în Noul Legământ.

Principiul despărțirii de familia de origine rămâne valabil și pentru Vechiul Legământ. Este logic să credem că restricțiile din Levitic 18 rămân valabile și din pricina faptului că în Noul Legământ se acceptă, din câte înțeleg eu, doar monogamia. Într-adevăr, în Noul Legământ avem doar exemple de căsătorii monogamice și avem pasaje care își au rostul doar într-un context monogam. Aceste pasaje sunt :

- « *Episcopul să fie fără prihană, bărbatul unei singure neveste...* » (1Tim.3 :2)
- « *Dacă este cineva fără prihană, bărbat al unei singure neveste...* » (1Tim.1 :6)
- « *Eu însă vă spun că oricine își lasă nevasta, afară de pricină de curvie, și ia pe alta de nevastă, preacurvește și cine ia de nevastă pe cea lăsată de bărbat, preacurvește.* » (Matei 19 :9; vezi și Matei 5 :31 ; Marcu 10 :11 ; Luca 16 :18)

Expresia « *bărbat al unei singure neveste* », indiferent de sensul ei, include cu siguranță și interdicția poligamiei. Iar în ceea ce privește Matei 19 :9, dacă bărbatul se desparte de soția sa (înafară de pricină de curvie), el rămâne legat înaintea Domnului de soția sa. De aceea, dacă se căsătorește din nou cu altă femeie, preacurvește față de prima. Într-un context poligam, această afirmație ar fi total lipsită de sens, căci ar însemna că o a doua căsătorie înseamnă trădarea primei soții.

Vorbeam mai de mult de acele restricții pe care Dumnezeu le așează progresiv în istorie cu privire la sexualitate, pentru a se apropia cât mai mult de perspectiva edenică asupra sexului. În Levitic 18, Dumnezeu așează primele interdicții, iar în Noul Legământ fixează o nouă interdicție: aceea a poligamiei. Este logic să credem că interdicțiile anterioare au rămas.

Este interesant să readucem în acest context marea dilemă din Faptele capitolul 15. Părerea lui Iacov sună în felul următor : «De aceea, eu sunt de părere să nu se pună greutăți aceluia dintre Neamuri care se întorc la Dumnezeu, ci să li se scrie doar să se ferească de :

- Pângăririle idolilor ;

- Curvie ;
- Dobitoace sugrumate ;
- Sânge. » (Fapte 15 :19-20)

Lucrurile jertfite idolilor, sângele și animalele sugrumate țin de interdicții ceremoniale ale Vechiului Testament care s-au întipărit foarte adânc în conștiința evreilor. Neamurile nu erau chemate să respecte legi ceremoniale, însă, pentru a avea părtășie cu creștinii evrei, trebuia să le respecte conștiințele și să se ferească de lucrurile care li se păreau chiar inadmisibile. Însă atunci când am studiat cartea Faptele Apostolilor, ni s-a părut foarte ciudată plasarea curviei alături de cele trei deoarece aceasta ține de domeniul moral și nu de cel ceremonial. Atunci am mers pe ideea că alăturarea acestui element moral avea o funcție pedagogică, și anume : Neamurile trebuie să priceapă că mâncarea lucrurilor jertfite idolilor, animalele sugrumate și sângele erau la fel de grave pentru evrei, precum curvia, păcat acuzat de multe culturi.

Însă după ce am studiat Levitic 18, este posibil ca termenul de « curvie » din Fapte 15 să includă toate interdicțiile din Levitic. Astfel, neamurilor li se aduce aminte că Legea lui Moise conține și o parte morală ce rămâne valabilă. Și Neamurile erau împotriva furtului, crimei, adulterului, nedreptății, însă apăreau foarte mari diferențe în domeniul sexualității față de Legea Mozaică. Iacov le atrage atenția că Legea Mozaică este cea care definește ce este și ce nu este curvia. Astfel, Fapte 15 ar fi pasajul care ar reînnoi în mod explicit în Noul Legământ toate interdicțiile privind incestul. Este o interpretare care mi se pare destul de logică, însă nu sunt 100% convinși de ea.

Dar ceea ce îmi este clar este faptul că interdicțiile privind incestul din Levitic 18 sunt valabile și în Noul Legământ. Există o singură interdicție din Levitic 18 care îmi mai dă de gândit : « Să nu te apropii de o femeie în timpul necurăției ei, când este la soroc, ca să-i descoperi goliciunea. » (Levitic 18 :19) Această interdicție apare în formă incipientă în Levitic 15, iar acest capitol face parte din poruncile de curățire din secțiunea 11-15. Or aceste porunci sunt direct legile de la Cortul Întâlnirii și sunt de natură ceremonială. Această observație mă face să mă întreb dacă nu cumva această poruncă a fost valabilă doar în Vechiul Legământ.

Medicina secolului al XXI-lea ne ajută să înțelegem că actul sexual în perioada menstruației poate avea consecințe nefaste asupra sănătății femeii. De aceea, este logic ca bărbatul care este chemat să își iubească nevasta ca pe sine să se abțină de la actul sexual în această perioadă. Însă, în lipsa acestor informații, cum ar fi trebuit să se raporteze creștinii la această interdicție din Levitic 18 pe parcursul istoriei? Nu mă grăbesc să dau un răspuns, însă mă bucur că trăiesc în secolul al XXI-lea.

b) 19 :1-37 Curățirea relațiilor sociale și spirituale

Capitolele asemănătoare capitolului 19 sunt mai dificile de studiat. Capitolul 19 este o înșiruire de legi. Cele mai multe dintre ele sunt foarte clare și nu îți rămâne decât să le împlinești. Parcă este mai greu să comentezi pe marginea lor. Apoi, este destul de dificil să surprinzi logica înșiruirii lor. La un moment dat, ai impresia că autorul nu a ținut cont de o logicăecisă atunci când le-a înșiruit.

Vom încerca să grupăm seturile de porunci și să le comentăm pe rând.

I. 19 :1-4 Originea binelui vs originea răului

Autorul menționează mai întâi trei porunci din decalog :

- Cinstirea părinților ;
- Păzirea Sabatului ;
- Refuzul idolatriei.

Păzirea acestor porunci pare a fi cheia unei vieți de ascultare, iar încălcarea lor, originea răului din viața unui om. Un om este curtat de când este mic de bine și de rău, de Împărăția Luminii și de cea a întunericului. Prima alegere pe care trebuie să o facă copilul are în vedere respectul față de părinți. Cei care cinstesc autoritatea părintească vor recunoaște cu ușurință autoritatea lui Dumnezeu, iar cei care se răzvrătesc față de părinți se vor răzvrăți cu nerușinare și față de Dumnezeu. Ascultarea sau neascultarea de părinți reprezintă unul dintre primele semne care evidențiază evoluția spirituală a individului. În cazul unor părinți credincioși, cinstirea acestora înseamnă implicit primirea învățăturilor sfinte. Să ne aducem aminte ce ne spune cartea Proverbe : « Fiule, păzește sfaturile tatălui tău și nulepăda învățătura mamei tale : leagă-le necurmat la inimă, atârnă-le la gât. Ele te vor însoți în mersul tău, te vor păzi în pat și îți vor vorbi la deșteptare ! Căci sfatul este o candelă, învățătura o lumină, iar îndemnul și mustrarea sunt calea vieții. » (Proverbe 6 :20-23)

Deci primul pas pe care trebuie să îl facă un copil în alipirea de Dumnezeu este cinstirea părinților și ascultarea de aceștia. Al doilea pas îl reprezintă păzirea Sabatului. Copilul trebuie să învețe să îl caute pe Domnul, trebuie să își pună timp deoparte pentru a-L cunoaște pe El, pentru a medita la faptele și poruncile Domnului.

Tot cartea Proverbe subliniază importanța căutării lui Dumnezeu : « Fiule, **dacă** :

- Vei primi cuvintele mele,
- Vei păstra cu tine învățăturile mele,
- Vei lua aminte la înțelepciune,
- Îți vei pleca inima la pricepere,
- Vei cere înțelepciune,
- Te vei ruga pentru pricepere,
- O vei căuta ca argintul și
- Vei umbla după ea ca după o comoară,

ATUNCI (și numai atunci – c. n)

Vei înțelege frica de Domnul

Vei găsi cunoștința lui Dumnezeu.

Cunoașterea lui Dumnezeu este temelia ascultării de El. Însă cunoașterea Lui nu are loc spontan. Ea are la bază un intens proces de căutare și frământare din partea omului. De nouă ori insistă Solomon pe condițiile care trebuie împlinite pentru a găsi înțelepciunea : « ...dacă o vei căuta din toată inima ta... ».

Al treilea pas în procesul alipirii de bine este refuzul idolatriei. Copilul își cinsteste părinții și pășește astfel în spațiul vieții, în spațiul binecuvântării. În acest spațiu, el își face timp pentru a-L căuta pe Dumnezeu și Acesta i se revelează. Însă în același timp și Satan îl curtează cu oferta Lui. Idolul este fie o imagine distorsionată a lui Dumnezeu, fie un substitut

fals al Acestuia. Satan vine cu oferta sa și ea este simplă : păcatul. Însă, pentru a putea păcătui liniștiți, avem nevoie de un Dumnezeu care să ne accepte cu păcatul în brațe, adică avem nevoie de un idol. Cu ce se deosebeau idoli de Yahwe ? Erau ființe impersonale care nu cereau o viață de moralitate. Yahwe era un Dumnezeu personal care cerea împlinirea în amănunt a legii morale și o subordonare permanentă față de El. Deci, idolatria stă la baza unei vieți păcătoase. Cunoașterea lui Dumnezeu ne duce la scultare, pe când o imagine greșită despre El ne împinge la neascultare și ne ajută să ne complacem în păcat. Iată ce spune cartea Ezechiel : « *Fiul omului, oamenii aceștia își poartă idoli în inimă și își pronesc privirile spre ceea ce i-a făcut să cadă în nelegiuire. Să Mă las să fiu întrebat de ei ?* » (Ezec. 14 :2) Dumnezeu îi explică cu claritate lui Ezechiel faptul că idolatria i-a făcut pe israeliți să cadă în nelegiuire. Deci al treilea pas în alipirea de Domnul este refuzul idolatriei.

Care este originea binelui din viața unui om ? păi, și-a cinstit părinții, L-a căutat pe Dumnezeu și a refuzat idolatria. Care este originea răului din viața unui om păcătos ? Păi, s-a răzvrătit față de părinți, L-a sfidat pe Dumnezeu și s-a alipit de idoli.

II. 19 :5-18 Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși

Roadă alipirii de Domnul este ascultarea de El, iar « *ținta poruncii este dragostea.* » Roadă alipirii de idoli este neascultarea de Domnul, iar aceasta înseamnă vrăjmășie față de semenii. În mod cert, versetul 18b este o sinteză a tuturor poruncilor enumerate începând cu versetul 5. Într-adevăr, ceea ce au în comun toate aceste porunci este faptul că se referă în mod direct la relația cu aproapele.

Este interesant faptul că aceste porunci sunt introduse de o reluare a unor reguli privitoare la jertfa de mulțumire. Ce caută din nou aici aceste jertfe de mulțumire? Există cel puțin două variante de interpretare. Prima susține faptul că pasajul cu jertfa de mulțumire ar trebui așezată în prima grupă de porunci pe care noi am intitulat-o « Originea binelui vs originea răului ». Într-adevăr, jertfa de mulțumire vorbește despre apropierea de Domnul, despre cunoașterea Lui și părtășia cu El. Regula pe care o evidențiază autorul în capitolul 19 insistă asupra atitudinii sfinte care trebuia să existe în inima evreului. El nu trebuia să împlinească un simplu ritual, astfel putând să își permită să banalizeze ceea ce era închinat Domnului. Nu, el trebuia să se raporteze la jertfă ca la ceva sfânt și trebuia să aibă în inima sa o atitudine sinceră de reverență față de Yahwe. Astfel, acest pasaj ne-ar vorbi tot despre originea binelui care constă în cunoașterea lui Dumnezeu. Iar Yahwe era cunoscut de evreu la Cort, prin limbajul jertfelor și când inima era sinceră și curată înaintea Domnului.

A doua interpretare susține faptul că acest pasaj introduce dragostea față de aproapele printr-un accent deosebit pus pe dragostea de frați. Prin jertfa de mulțumire, evreul învăța că cel care necinstește ceea ce este închinat Domnului va fi nimic din popor. Deci Domnul ține foarte mult la cinstirea unui licru care Îi este închinat. Însă evreul își aducea aminte că întregul Israel fusese închinat Domnului. Astfel, nerespectarea fratelui din popor nu însemna altceva decât necinstirea a ceea ce a fost închinat Domnului. Iată ce ne spune Ieremia : « *Așa vorbește Domnul : « Du-te și strigă la urechile cetății Ierusalimului : « Așa vorbește Domnul : « Mi-aduc aminte încă de dragostea pe care o aveai când erai tânără, de iubirea ta când erai logodită, când Mă urmași în pustie, într-un pământ nesemănat. Atunci Israel era închinat Domnului, era cele dintâi roade ale Lui, toți ei ce mâncau din ele se făceau vinovați și venea nenorocirea peste ei », zice Domnul » (Ieremia 2 :2-3)*

Roadă așteptată de Domnul este dragostea, iar primul pas al dragostei este iubirea fratelui, motivată de faptul că acesta este închinat Domnului. Dragostea față de aproapele înseamnă a-i face bine indiferent de poziția lui socială și să nu îi faci rău indiferent de poziția sa socială. Am putea grupa poruncile în felul următor :

a1) v. 10-12 Raportarea la bunurile materiale în relația cu semenii

a2) v. 13-15 Să nu abuzezi de aproapele tău când te afli într-o poziție puternică

a3) v. 16-18 Să nu îți faci rău nici cu gura, nici măcar în inima ta

Să le analizăm pe rând :

a1) v. 10-12 Raportarea la bunurile materiale în relația cu semenul

Îl iubesc pe aproapele meu dacă îi respect bunurile materiale și dacă îi dăruiesc din ale mele pentru a îi împlini nevoile. Dragostea nu fură, ci dimpotrivă, dăruiește celui lipsit și nevoiaș. Observăm că nu doar a u furan u înseamnă dragostea. Este adevărat că dragostea începe prin a respecta bunurile materiale ale aproapelui, însă aceasta este o dragoste adevărată doar atunci când ea își folosește propriile resurse pentru împlinirea nevoilor altora. Dragostea nu doar că nu face rău, dar face și bine atunci când este nevoie. De aceea, cine poate face un bine și nu îl face, nu iubește și înfăptuiește un păcat. Este interesant faptul că autorul începe cu latura pozitivă a dragostei: să nu strângi boabele care vor cădea din ei. Să le lași săracului și străinului.” Dragostea vede nevoia aproapelui și nu exită în a o împlini cu propriile resurse. Adevărata vindecare de hoție este trăirea în dragoste, după cum ne spune și Pavel: “Cine fura, să nu mai fure, ci mai degrabă să lucreze cu mâinile lui la ceva bun, ca să aibă ce să dea celui lipsit.” (Efeseni 4:28)

Ceea ce mai observ din Levitic este faptul că prima manifestare a dragostei are în vedere nevoile de bază ale aproapelui, și anume nevoile trupului. Dragostea înseamnă o dăruire pentru împlinirea nevoilor aproapelui. Or, primele nevoi care trebuie avute în vedere sunt nevoile trupului său. A încerca să împlinim nevoile sufletului, neglijând pe cele ale trupului reprezintă un nonsense. Aproapele nu va recepta dragostea noastră. Există o tendință în creștinism pe care eu o denumesc spiritualism. Ea se referă la supralicitarea importanței nevoilor și aspectelor sufletești în detrimentul celor legate de trupul nostrum. Astfel, creștinul devine atât de preocupat de mântuirea sufletului cuiva, încât uită să îi dea o pâine când îi este foame și un pahar cu apă când îi este sete.

Dragostea are ochii deschiși asupra tuturor nevoilor aproapelui și știe că nevoile trupului nu pot fi neglijate.

a2) v.13-15 Să îl respecti pe aproapele tău chiar atunci când te afli într-o situație de putere

Într-adevăr, aceste porunci au în comun idea unei poziții de putere pe care ne-am putea afla față de aproapele nostru, care poate fi:

- Un angajat al nostru;
- O persoană cu deficiențe;
- Un inculpat/reclamant într-un proces.

Puterea este o vrajă a morții. Cu cât avem mai multă putere, cu atât ea ne stăpânește mai bine. Omul arată cine este el cu adevărat atunci când se află într-o situație de putere. Atunci când nu se află într-o astfel de poziție, el se poate feri de rău de frica pedepsei și nu din considerente morale intrinseci. Dar când nu mai există nimeni care să îl pedepsească, atunci putem ști cum este el cu adevărat.

Levitic 19 ne cheamă să îi tratăm pe oameni la felși să nu facem nici un fel de discriminare. Trebuie să credem în valoarea intrinsecă a ființei umane. Fiecare suflet este

creat de Dumnezeu și prețios înaintea Lui, iar Creatorul nostru este un Dumnezeu nepărtinitor care nu caută la fața omului. El nu se lasă intimidat de diplome, bani etc, ci îi tratează pe toți la fel. Cei credincioși sunt chemați la un exercițiu asemănător. Noi, de regulă, ne lăsăm intimidați de diplome, de bani, de poziția socială, de frumusețea fizică, de inteligență și educație și facem diferențe între oameni. Pe unii îi considerăm mai valoroși și suntem mai atenți și mai respectuoși cu ei, iar pe alții îi considerăm mai puțin valoroși și ne comportăm mai rece și neglijent cu ei. Dumnezeu însă ne cheamă să fim nepărtinitori și să privim oamenii prin ochii cerului și nu prin filtrul valoric al firii pământești.

Dragostea adevărată a unui om nu se răcește atunci când el ocupă poziții de putere, dar nici nu se lasă intimidată de cineva aflat într-o astfel de poziție. Dragostea care izvorăște din Dumnezeu învinge atât vraja puterii, cât și teama pe care o provoacă aceasta.

Dragostea adevărată este tare ca piatra. Un om care își iubește aproapele rămâne vertical în fața presiunilor puterii și nu se lasă intimidat de amenințările acesteia. El nu poate face nedreptate semenului său și este gata să riște și să piardă pentru a rămâne corect față de cei din jurul său.

Cel care este plin de dragoste este și plin de putere, de o putere mai mare decât cea a celor aflați în vârful piramidei.

a3) 19: 16-18 Să nu îi faci rău nici cu gura, nici măcar în inima ta

Dragostea nu face rău aproapelui. Dragostea este împlinirea Legii. Dragostea din Levitic 19 nu face rău aproapelui și nu îl lasă:

- Să moară de foame;
- Nu îi fură din bunurile materiale;
- Nu îl asuprește;
- Nu îl exploatează;
- Nu îl discriminează;
- Nu îl nedreptățește.

Chiar dacă nu faci nici unul dintre aceste lucruri și chiar dacă nu îi faci un rău direct și palpabil aproapelui tău, totuși nu este de ajuns. De ce? Pentru că mai poți face ceva: fie să îl bârfești, fie pur și simplu să îl urăști în inima ta. Dumnezeu dorește ca totul să fie curat și umplut de dragoste. De aceea, El este interesat nu doar de ceea ce facem noi, ci și de ceea ce este în inima noastră.

Dumnezeu dorește în primul rând să eliminăm bârfa din viața noastră. Vorbirea de rău aduce atingere demnității aproapelui nostru și îl devalorizează înaintea interlocutorilor noștri (și indirect ne înalță pe noi în ochii acestora). Este interesant faptul că imediat după interdicția bârfei apare următoarea poruncă: “Să nu te ridici împotriva vieții aproapelui tău.” Oare să fie “banala” bârfă primul pas de ridicare împotriva semenului nostru? Oare să fie primul pas care va duce la moartea semenului nostru? Tot ce este posibil. Să ne imaginăm următoarea situație: un evreu trăiește într-un păcat; un vecin, în loc să îl confrunte, începe să îl vorbească de rău în tot satul. Vorbirea de rău îl devalorizează în ochii comunității care îl privește cu dispreț și judecată. Cel păcătos simte răceala comunității alimentată de vorbirea de rău. El vede de asemenea că nimeni nu îi vorbește deschis. Acest lucru îl

determină să se răzvrătească și mai tare. Răzvrătirea îl împietrește și nu mai vrea să se pocăiască. În urmă, este omorât cu pietre. Într-adevăr, atunci când bârfești pe cineva te ridici cu adevărat împotriva vieții semenului tău.

Dar dacă nu ai voie să îl bârfești, atunci ce trebuie să faci atunci când îl vezi că păcătuiește? Versetul 17 ne descoperă că trebuie să îl mustărăm, însă nu oricum. Dacă o facem din ură, ne încărcăm cu un păcat și îl îndepărtăm de la pocăință; dacă însă o facem din dragoste și cu duhul blândeții, putem să îl câștigăm pe fratele nostru. Dumnezeu este foarte interesat de ceea ce este în inima noastră: “Să nu ții necaz pe copiii poporului tău; să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.” (Levitic 19:18) De fapt, de acolo pornește totul. Dacă partea dinlăuntru este curată, atunci totul va fi curat, iar dacă partea dinlăuntru este murdară, atunci totul va fi necurat. Și aceasta este adevărata curăție și sfințenie pe care o vrea Dumnezeu. Noi trebuie să fim sfinți, precum Dumnezeu este sfânt. De fapt, noi trebuie să fim dragoste, după cum Dumnezeu este dragoste. Dragostea este ținta poruncii, dragostea este roada așteptată de Dumnezeu.

Toate curățirile levitice îi învățau pe evrei despre sfințenia lui Dumnezeu și despre necesitatea unei curățiri interioare. Acum în Levitic 19, evreii pricep mai bine ce înseamnă această curățire interioară, și anume: că întreaga inimă trebuie să fie umplută cu dragoste.

III. 19:19-31 Curățirea relațiilor spirituale

Acest pasaj este poate cel mai greu din capitolul 19. până acum, am întrezărit ceva din logica autorului. Finalul capitolului (v. 32-37) ne vorbește tot despre raportarea directă față de apropiat, și anume avem:

- Iubirea bătrânilor;
- Iubirea străinului;
- Iubirea partenerului de afacere.

Însă între versetele 16 și 32 autorul intercalează un pasaj cu alte tipuri de legi. Iată, pe scurt, conținutul acestui pasaj:

- Interdicția amestecului de rase și soiuri de semințe;
- Jertfa pentru adulterul săvârșit de o logodnică slobozită;
- Interdicția de a mâca roadele pomilor în primii 4 ani de stăpânire a țării;
- Interdicția cu privire la practicile oculte și idolatre.

Să comentăm pe rând aceste porunci și apoi să încercăm să descoperim eventuale legături între ele. Prima poruncă sună destul de ciudat: “Să nu împreuni vite de două soiuri diferite; să nu semeni în ogorul tău două feluri de semințe; și să nu porți o haină țesută din două feluri de fire.” O poruncă similară o găsim în Deuteronom 22:9-11: “Să nu semeni în via ta două feluri de semințe, ca nu cumva să întinezi și rodul seminței pe care ai semănat-o și rodul viei. Să nu ari cu un bou și cu un măgar înjugați împreună. Să nu porți o haină Tesută din felurite fire, din lână și in unite împreună.”

Această poruncă ar putea avea două rațiuni. Ar putea fi mai întâi o rațiune științifică, care să susțină protecția speciilor și prevenirea malformațiilor genetice. Iar apoi ar mai putea fi o rațiune de prevenire a idolatriei. Este posibil ca aceste practici să fi avut un rol important

în diferite ceremonii ale culturilor păgâne. Astfel, poporul Israel este îndemnat să se ferească de orice practică idolatră a neamurilor dimprejur.

Plasarea pasajului cu logodnica tocmai aici mi se pare unul dintre lucrurile cele mai bizare din capitolul 19. În primul rând, să încercăm să înțelegem rațiunea acestei porunci. În Deuteronom 22:23-24 Dumnezeu poruncește pedeapsa capitală pentru infidelitatea în logodnă: “Dacă o fată fecioară este logodită și o întâlnește un om în cetate și se culcă cu ea, să îi aduceți pe amândoi la poarta cetății, să îi ucideți cu pietre și să moară amândoi: fata, pentru că nu a țipat în cetate și omul pentru că a necinstit pe nevasta aproapelui tău. Să cureți astfel răul din mijlocul tău.” Dumnezeu tratează extrem de serios perioada de logodnă. Însă, dacă femeia este roabă și nu este slobozită încă, cei doi nu mai sunt pedepsiți cu moartea. Oare de ce? Oare legământul logodnei nu este la fel de important înaintea lui Dumnezeu, în ciuda pozițiilor sociale diferite? În Levitic 19:20 apare următoarea expresie: “roabă logodită cu un alt bărbat și ea nu a fost răscumpărată de tot sau slobozită.” Deci se pare că este vorba despre o relație dintre un bărbat slobod și o roabă. Bărbatul vrea să o răscumpere pentru a fi soția sa. Dar încă nu a făcut-o. De ce? Poate nu are încă banii suficienți sau poate nu este încă destul de hotărât. Se pare că nerăscumpărarea în întregime a femeii este un semn că relația nu este încă atât de avansată. Într-adevăr, roaba nu poate deveni soția bărbatului slobod, decât dacă ea este mai întâi răscumpărată. Bărbatul și-a exprimat intenția sa și a fost de acord. Însă relația lor nu se îndrepta cu certitudine spre căsătorie, deoarece ea nu este încă slobozită. Din această pricină, și anume pentru că evoluția relației lor este încă incertă, infidelitatea în perioada de logodnă este pedepsită mai puțin aspru. Gravitatea păcatului este mai mică și nu este poruncită pedeapsa cu moartea. Bărbatul trebuie să aducă o jertfă pentru vină și i se va ierta păcatul săvârșit.

Este interesant să construim o paralelă între această situație și relația dintre Yahwe și Israel. Israel era rob în Egipt. Pentru a putea deveni soția lui Yahwe, Acesta trebuia să o elibereze mai întâi, să o elibereze din robia păcatului și din robia egiptenilor. Răscumpărarea finală are loc după a zecea urgie și poate și mai clar, după trecerea Mării Roșii, când poporul cântă din toată inima: “Toți locuitorii Canaanului leșină de la inimă. Îi va apuca teama și spaima; iar văzând măreția brațului Tău, vor sta mulți ca o piatră, până va trece poporul Tău, Doamne! Până va trece poporul pe care Ți l-ai răscumpărat!” (Exod 15:15b-16)

Dumnezeu își exprimase mai demult intenția de a se căsători cu Israel. Israel era însă rob și trebuia răscumpărat. Înainte ca răscumpărarea să fie completă, neascultarea lui Israel era tot un păcat, însă mai puțin grav. Cu cât Israel s-a apropiat mai mult de Dumnezeu, și cu cât relația cu Dumnezeu a devenit mai serioasă, cu atât neascultarea este mai gravă înaintea cerului.

De ce plasează autorul această lege tocmai în acest loc din capitolul 19? Este posibil ca acest pasaj despre jertfa pentru vină și logodnica nerăscumpărată să introducă al doilea set de porunci din capitolul 19, la fel cum jertfa pentru mulțumire introduce primul set de porunci. Într-adevăr, vom observa că a doua parte a capitolului 19 se focalizează asupra curăției în relațiile spirituale. Or, știm că în spatele practicilor oculte este Satan, iar ascultarea de acesta înseamnă infidelitate față de Dumnezeu. Deci, a doua parte a capitolului 19 insistă mai explicit decât prima pe ideea de fidelitate față de Yahwe. Și apoi, nu cred că este la întâmplare faptul că găsim la sfârșitul capitolului 2 aluzii la robia egipteană:

- “Căci și voi ați fost străini în țara Egiptului...” (v. 34b)
- “Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru care v-am scos din Țara Egiptului.” (v. 36b)

Aceste referiri la răscumpărarea din Egipt mă fac să cred că într-adevăr pasajul despre logodnica neslobozită este un pasaj introductiv prin intermediul căruia Israel este atenționat cu privire la noul statut și imensa responsabilitate față de relația cu Yahwe. Înainte de a

dezvolta interdicțiile cu privire la practicile oculte, Dumnezeu le amintește faptul că , o dată răscumpărați, infidelitatea se pedepsește cu moartea.

Pasajul 19:23-31 se centrează pe interdicția practicilor idolatre. Avem mai întâi o poruncă ciudată: “timp de trei anu roadele pomilor să fie netăiate împrejur pentru voi, să nu le mâncați.” Nu cred că roadele pomilor erau spurcate în sine din pricina fărădelegilor canaanitilor. Ci cred că este mai degrabă vorba de un exercițiu pedagogic, și anume: Yahwe dorește să îl învețe pe Israel cât de mult a urât El practicile și cultura canaanită. În Levitic 18:25 Dumnezeu le spusese: “Țara a fost spurcată prin ele (păcatele canaanitilor)” Acest mesaj se adâncea în mințile evreilor printr-o înfrânare de patru ani de zile. Și imediat după acest pasaj urmează interzicerea practicilor oculte și idolatre atât de caracteristice culturii canaanite. Înfrânarea de patru ani de zile trebuia să îi învețe pe evrei cât de mult urăște Dumnezeu aceste practici și cât de adânc poate fi afectată o țară prin ele.

Interdicțiile din 19:26-31 trebuie înțelese în contextul practicilor idolatre ale popoarelor din jur. Nu cred că Dumnezeu are ceva cu moda (“Să nu vă tăiați rotund colțurile părului și să nu îți razi colțurile bărbii”), ci cred că aceste lucruri aveau semnificații oculte. Iată ce ne spune Isaia cu privire la practicile moabite: “Poporul se suia la templu și la Dibon pe înălțimi, ca să plângă; Moabul se bocește, pe Neba și Medeba toate capetele sunt rase și toate bărbile sunt tăiate.” (Is. 15:2)

Iată ce ne spune și Ieremia:

• *“Iată, vin zile, zice Domnul, când voi pedepsi pe toți cei tăiați împrejur care nu sunt tăiați împrejur cu inima, pe Egipteni, pe Iudei, pe Edomiți, pe Moabiți, pe toți cei ce își rad colțurile bărbii, pe cei ce locuiesc în pustie; căci toate neamurile sunt netăiate împrejur și toată casa lui Israel are inima netăiată împrejur.” (Ier. 9:25-26)*

• *“De aceea îmi jelește inima ca un fluier pentru Moab, însă jelește inima ca un fluier pentru oamenii din Chir-Hereș pentru că toate avuțiile pe care le-au strâns sunt pierdute. Căci toate capetele sunt rase, toate bărbile tăiate, pe toate mâinile sunt tăieturi de jale și pe coapse saci.” (Ier. 48:36-37)*

Putem afirma și faptul că dincolo de semnificațiile oculte ale acestor practici, Dumnezeu vrea să ne cinstim trupul și este împotriva automutilării (“să nu vă faceți tăieturi în carne...”)

Este interesant faptul că în mijlocul interdicțiilor practicilor idolatre și oculte găsim și următoarele două porunci: “să nu-ți necinstești fata, dând-o să fie curvă, pentru ca nu cumva țara să ajungă un loc de curvie și să se umple de fărădelegi. Să păziți Sabatele Mele și să cinstiți Locașul Meu cel Sfânt. Eu sunt Domnul.” (Levitic 19:29-30)

Ne aducem aminte încă din Exod 22:16-20 că Dumnezeu adesea asociază curvia fizică cu practicile oculte, tocmai pentru a ne deschide mintea cu privire la curvia spirituală. Lumea demonică esre reală. Exersarea acestor practici înseamnă curvie cu Satan și infidelitate față de Yahwe. Același lucru îl face Dumnezeu și în în Levitic 19. Apoi, referirea la Sabat și la cinstirea Cortului Întâlnirii aduce aminte lui Israel de modul în care S-a revelat Dumnezeu și de modul în care ei Îl pot întreba. Oamenii apelează la ghicitorie, vrăjitorie, întrebarea morților de cele mai multe ori pentru că sunt nesiguri cu privire la viața și viitorul lor și doresc anumite răspunsuri. Israel însă trebuia să se încreadă în Iahwe și să Îl întrebe cu smerenie pe Acesta în locul în care El a ales să locuiască în mijlocul poporului Său. Dumnezeu nu le va oferi răspunsuri la toate întrebările, însă îi va încredința că El le va purta de grijă ca un Tată viitor. Deși viitorul este impredictibil, ei nu trebuie să se sperie. Ei sunt în mâna lui Dumnezeu care face fiecare lucru frumos la vremea lui.

Dacă ar fi să tragem câteva concluzii în ceea ce privește a doua parte a capitolului 19, am putea afirma că tema centrală este curățirea relațiilor spirituale. Porunca cu privire la logodnica neslobozită ne atrage atenția gravității infidelității lui Israel după eliberarea din

Egipt, iar porunca cu privire la roade ne descoperă ura lui Yahwe față de practicile oculte ale canaaniților. În lumina acestor două mari adevăruri, Israel este îndemnat să nu curvească cu Satan prin aceste practici, ci să Îl asculte pe Domnul în Locașul Său cel Sfânt.

În schimb, este foarte interesant finalul capitolului 19, care revine la tema iubirii aproapelui. Yahwe ne îndeamnă să ne iubim aproapele ca pe noi înșine, indiferent de poziția socială a celuilalt și indiferent de tipul de relație. În finalul capitolului, Yahwe insistă asupra dragostei în relația cu:

- Bătrânii;
- Străinii;
- Clienții sau partenerii de afacere.

Marea întrebare este de ce revine autorul asupra temei iubirii aproapelui la sfârșitul capitolului. Să privim cu atenție structura capitolului 19:

1.19:1-4 Primii pași în alipirea de Domnul: cinstirea părinților, Sabatul, refuzul idolatriei

2.19:5-18 Rodul așteptat: iubirea aproapelui

3.19:19-31 Curăție în relațiile spirituale

4.19:32-37 Din nou despre iubirea aproapelui

Revenirea asupra temei iubirii ne poate atenționa asupra faptului că aceasta este tema centrală. Și cred că aceasta este tema centrală a capitolului, iar versetul 18 este versetul-cheie. În același timp, putem observa alternanța dintre tema curăției în relația cu aproapele și tema curăției în relațiile spirituale.

19:5-18 Curățirea în relația cu aproapele: dragostea!

↙
19:19-31 Curățirea în relațiile spirituale: fidelitate față de Yahwe

↘
19:32-37 Curățire în relația cu aproapele: dragostea!

Oare ce dorește să comunice Dumnezeu prin această alternanță? Cred că este vorba despre un mesaj care să evidențieze importanța dragostei. Cred că noi reacționăm cu mai multă repulsie față de vrăjitorie și ocultism decât față de lipsa dragostei. Cred că noi considerăm mai degrabă infidelitate alipirea de alți dumnezei decât lipsa iubirii. Însă pentru Yahwe lucrurile par să stea altfel. El este dragostea, iar roada mult așteptată de El este dragostea. Sfințirea nu este un scop în sine, ci este o condiție necesară pentru rodirea dragostei. Ținta poruncii este dragostea. A fi fidel față de Yahwe înseamnă a trăi în dragoste. Iubirea de Dumnezeu înseamnă iubirea aproapelui. Lipsa dragostei este tot un act de infidelitate. Lepădarea iubirii înseamnă tot curvie spirituală. Ura, nedreptatea, egoismul țin de lumea lui Satan. Trăirea în aceste lucruri înseamnă părtășie cu Satan.

Capitolul 19 are o importanță cu totul deosebită în cartea Levitic. Cartea Levitic este o carte a sfințeniei. Ea insistă pe faptul că Dumnezeu este Preasfânt și nu poate locui împreună cu fărădelegea. Ea ne învață cum să ne apropiem de acest Dumnezeu Preasfânt și cum să trăim în prezența Sa. Toate curățirile din Levitic ne învață să lepădăm orice păcat și să ne păstrăm sufletul curat înaintea Lui. Levitic 19 ne învață că după dezbrăcarea de rău în mod obligatoriu urmează îmbrăcarea cu dragostea. Yahwe este dragoste și El urăște lipsa dragostei, ca toate celelalte necurății. A fi sfânt, precum El este sfânt, înseamnă de fapt a trăi în dragoste, după cum El este dragoste. Capitolul 19 din Levitic ne deschide mintea să pricepem că

Dumnezeu cel Sfânt nu ne cere să fim niște asceți fanatici, ci niște oameni plini de dragoste. Mulțimea ritualurilor de curățire ar putea zugrăvi înaintea noastră pe omul sfânt, ca și călugărul cenușiu, posomorât, plin de răceală și izolat de ceilalți. Dar nu este așa. Omul sfânt după voia lui Dumnezeu este cel care trăiește printre oameni, plin de veselie și dragoste.

20:1-27 Pedepse capitale

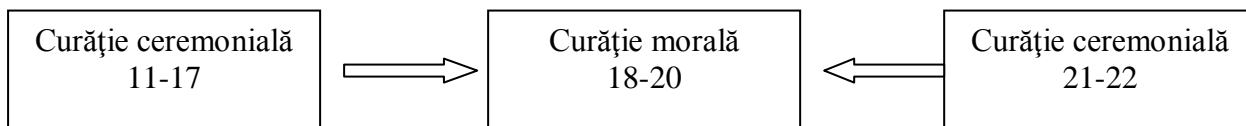
La o citire superficială, avem impresia că în capitolul 20 avem pedepsele pentru încălcarea poruncilor din capitolul 18, însă nu este chiar așa. În capitolul 20 găsim și pedepse pentru încălcările unor porunci din capitolul 19, și anume:

- Necinstirea părinților (20:9);
- Ghicitoria și chemarea morților (20:6);
- Slujba de medium (20:27).

Este adevărat faptul că majoritatea pedepselor din capitolul 20 vizează încălcări ale poruncilor din Levitic 18, dar nu putem spune că le are în vedere doar pe acestea. Levitic 20 este un pasaj unic în Scriptură. Nicăieri în Biblie nu găsim repetată atât de mult ideea de pedeapsă capitală. De fapt, Levitic 20 este o listă de pedepse capitale. Într-un fel, capitolul ar fi scurtat. În 18:29, Dumnezeu poruncise deja pedeapsa capitală pentru călcarea tuturor interdicțiilor din capitolul 18: *“căci toți cei ce vor face vreuna din aceste spurcăciuni, vor fi nimiciți din mijlocul poporului lor.”* De ce deci mai reia Dumnezeu o bună parte din poruncile din capitolul 18 și așează în dreptul fiecăreia pedeapsa cu moartea în caz de neascultare? Dumnezeu este un bun pedagog și știe cum funcționează mintea noastră. Știe că trecem cu ușurință peste lucrurile mărunte și că ne oprim atenția doar asupra celor mari. El știe că avem nevoie de repetiție pentru a înțelege importanța unui lucru.

În capitolul 20, Dumnezeu insistă în mod intenționat asupra pedepsei capitale, tocmai pentru ca noi să înțelegem cât de mult urăște El aceste păcate și ce efecte devastatoare au ele asupra vieții și comunității umane.

În capitolele 18-19 Dumnezeu poruncește curăția relațiilor. Este porțiunea din Levitic care insistă asupra curățirii morale și nu asupra curățirii ceremoniale. Și poate nu este întâmplător faptul că această subsecțiune este așezată în inima curățirilor ceremoniale. De fapt, curățirile exterioare trebuie să îi motiveze pe evrei să își curețe inimile și relațiile înaintea Domnului.

În capitolele 18-20 găsim adevărata roadă așteptată de Dumnezeu: relații sfinte. Trebuia ca celelalte curățiri exterioare să îi învețe despre sfințenia lui Dumnezeu și să îi ajute să dezvolte relații curate între ei. Curăția relațională cuprinde trei dimensiuni:

1. curăție în relațiile sexuale;
2. curăție în relațiile familiale și sociale;
3. curăție în relațiile spirituale.

În capitolul 20, autorul ne explică pentru care porunci este valabilă pedeapsa capitală. Descoperim faptul că pedeapsa capitală vizează mai mult anumite dimensiuni decât altele. Dacă ar fi să calculăm (cu aproximație) pentru cât la sută din poruncile dintr-un anumit domeniu este valabilă pedeapsa cu moartea, am obține următoarele procente:

1. relațiile sexuale 99%;
2. relațiile spirituale 70%;
3. relațiile familiale și sociale 5%.

Oare ce vrea Dumnezeu să ne învețe prin această disproporție? Pentru a putea răspunde la această întrebare, trebuie să clarificăm următorul lucru: de ce pentru unele păcate era poruncită pedeapsa capitală, iar pentru altele nu? Capitolul 20 nu este o listă exhaustivă a pedepselor capitale. Mai găsim pedeapsa cu moartea și pentru alte păcate: idolatria (vezi Deut.13), crima, blestemarea lui Dumnezeu, necinstirea orânduinelor de la Cortul Întâlnirii etc. Dacă ar fi să le grupăm cumva, am găsi două elemente esențiale: viața umană și închinarea.

<u>Viața</u> - originea vieții (relațiile sexuale, necinstirea părinților)	Pedeapsa capitală
-sanctitatea vieții (crima)	
<u>Închinarea</u> – Dumnezeu (necinstirea Cortului)	Pedeapsa capitală
-Satan (idolatrie, ocultism)	

De ce pedeapsa capitală se referea în mod special la aceste domenii, și de ce nu pentru altele precum furtul, înșelăciunea, minciuna, atingerea de ceva necurat, bârfa etc.? Ne aducem aminte că în Levitic 4-5 am învățat o lecție paradoxală despre păcat: deși toate păcatele sunt extrem de grave înaintea lui Dumnezeu și merită pedepsite cu moartea, totuși unele sunt mai grave decât altele, având consecințe mai grele asupra individului și asupra comunității. Pornind de la această afirmație, este ușor să ne dăm seama că pedeapsa capitală ne atrage atenția asupra păcatelor celor mai grave pentru viața unui individ și a unei comunități.

La o primă vedere, pentru aceste păcate nu era iertare, pe când pentru celelalte da. Dar nu este chiar așa. Exemplul lui David este cel mai grăitor. Dumnezeu îl iartă de crimă și de adulter. Să ne mai aducem aminte de perioada lui Ieremia când poporul săvârșea adultere și crime, iar Dumnezeu le făgăduiește totuși iertarea dacă poporul are să se pocăiască. În Ezechiel 18 descoperim care este inima lui Dumnezeu față de păcătos, indiferent cât de mult s-a adâncit acesta în păcat: “Doresc Eu moartea păcătosului? zice Domnul Dumnezeu. Nu doresc Eu mai degrabă ca el să se întoarcă de pe căile lui și să trăiască?” (Ezechiel 18:23)

În Iosua descoperim faptul că Dumnezeu o iartă pe curva Rahav, apoi pe Gabaoniți și mai descoperim că El este gata și vrea să ierte întreg Canaanul dacă acesta ar fi dispus să se pocăiască. Atunci oare ar mai adevărat să formulăm pedepsele capitale în felul următor: dacă cineva face unul dintre aceste păcate și nu vrea să se pocăiască, să fie pedepsit cu moartea? Totuși, Scriptura nu le formulează astfel; și apoi, ce diferență ar mai între aceste păcate și altele? De exemplu, ce s-ar fi întâmplat în Israel cu o persoană care ar fi furat și apoi nu ar fi vrut să se pocăiască? În Israel nu existau pușcării. Și atunci, oare era acel om lăsat liber sau era pedepsit cu moartea pentru că necinstea Cortul Întâlnirii și călca în picioare soluția lui Dumnezeu pentru păcatul lui? Nu îmi aduc aminte de o astfel de situație relatată în Vechiul Testament, dar cartea Numeri mă face să cred că s-ar fi aplicat tot pedeapsa capitală pentru nepocăința de orice păcat. În Numeri 15:28-31 găsim următorul pasaj: “Preotul să facă ispășire pentru cel ce a păcătuit fără voie înaintea Domnului; când va face ispășirea pentru el,

i se va ierta. Atât pentru băştinaşul dintre copiii lui Israel, cât și pentru străinul care locuiește în mijlocul lor, să fie aceeași lege când va păcătuți fără voie. Dar dacă cineva, fie băştinaş, fie străin, păcătuiește cu voie, hulește pe Domnul: acela va fi nimicit din poporul său, căci a nesocotit Cuvântul Domnului și a încălcat porunca Lui; va fi nimicit și își va lua astfel pedeapsa pentru nelegiuirea lui.”

Se pare că păcatul cu voia nu vizează un păcat anume, ci mai degrabă refuzul pocăinței, încăpățânarea de a nu se mai întoarce la Dumnezeu, persistarea cu bunăștiință într-o fărădelege. Din această perspectivă, pedeapsa capitală trebuia aplicată asupra oricărei călcări de lege, dacă respectivul nu vroia să se pocăiască.

Atunci, ce sens mai are lista cu pedepsele capitale din Levitic 20? Cred că ea ne atrage atenția asupra faptului că, în cazul săvârșirii acestor păcate, împietrirea inimii este atât de mare, încât pocăința este excepția care întărește regula nepocăinței. Dumnezeu știe că anumite cazuri, precum cele ale lui David, Rahav, Gabaoniților sunt excepții, iar regula este că cel care comite aceste fărădelegi se împietrește extrem de tare și nu mai vrea să mai audă de pocăință până la sfârșitul vieții sale. El devine însă un teribil focar de infecție pentru comunitatea în care se află. Cartea Iosua ne dezvăluie cu claritate această lege a excepției. Canaanul era plin de practicile interzise în Levitic 20. Dumnezeu oferă cu răbdare și îndurarea chemarea la pocăință întregului Canaan. Dumnezeu intervine cu minuni și semne pentru a-Și dovedi supremația asupra zeilor Canaanului și pentru a-i convinge pe Canaanii să capituleze. Cu toate acestea, marea lor majoritate se încăpățânează și, împotriva oricărei rațiuni, refuză să se pocăiască. Doar Rahav și Gabaoniții s-au pocăit dintr-o națiune întreagă.

Dumnezeu, știind această lege a excepției, poruncește din start pedeapsa cu moartea în cazul acestor păcate. Excepția este lăsată în responsabilitatea Sa. Dacă vor fi cazuri asemănătoare celui lui David, Dumnezeu se va implica în mod direct pentru a se evita pedeapsa cu moartea și pentru a se oferi timp celui disponibil la pocăință.

Deci aceste păcate adunate în schema de mai sus sunt extrem de grave. Sunt mult mai grave decât altele, sunt cele mai grave păcate. Fiecare păcat ne deschide de Dumnezeu și deschide în noi o poartă lumii spirituale demonice. Lumea spirituală intră în noi și ne împietrește, devastează tot ceea ce este bun și ne umple de răutate. Apoi lucrează prin noi pentru a face rău celorlalți. Poarta poate fi mai mare sau mai mică mică, în funcție de natura păcatului. Lista cu pedepsele capitale ne deschide mintea să pricepem care sunt porțile cele mai largi prin care răul și lumea demonică invadează viața unui om și apoi viața unei comunități. Lista din Levitic insistă asupra a trei porți:

1. sexualitatea;
2. necinstirea părinților;
3. ocultism.

De ce aceste trei domenii reprezintă canalele cele mai largi prin intermediul cărora răul poate invada viața unui om și a unei comunități?

Ocultismul mi se pare mai ușor de analizat. Orice astfel de păcat ne deschide poarta spre lumea demonilor. Însă majoritatea oamenilor nu știu acest lucru. Ei nu fac păcatul pentru a se deschide lumilor spirituale. Deci deschiderea este inconștientă și, de aceea, mai mică. Însă în canalul ocultismului deschiderea spre lumile spirituale este voită și conștientă. Este absolut normal că acest păcat să reprezinte o poartă mult mai largă decât celelalte.

Necinstirea părinților vizează intrarea răului de timpuriu în viața cuiva. Răul ne curtează de când suntem mici. Cu cât intră mai repede în viața unui om, cu atât distrugerile sunt mai mari și consecințele mai grave. Cinstirea părinților reprezintă un cadru de siguranță și de apărare în fața invaziei celui rău. Copilul este dependent de părinți și a primit viață de la aceștia. De fapt, el este dependent de Creator și a primit viață de la Acesta. Părintele joacă în

miniatură rolul Creatorului. Respectul față de părinte și acceptarea autorității acestuia este un pas important spre acceptarea domniei Creatorului în viața cuiva. Răzvrătirea față de părinți este un pas important spre răzvrătirea față de Creator. Necinstirea părinților îl face pe copil să iasă din cadrul de siguranță și protecție. El este încă mic și vulnerabil; invazia răului în viața unui tânăr poate fi catastrofală; el se află în procesul de dezvoltare, este perioada în care se formează sistemul de valori. Dacă acest sistem este cât de cât format, tot mai este speranță, în ciuda invaziei viitoare a răului. Dar dacă invazia este precoce, atunci sistemul de valori nu se va mai forma în direcția corectă. Tânărul va intra în viață fără un sistem de valori sănătoase. Consecințele vor fi dezastruoase și șansele de recuperare foarte mici.

Ne-a mai rămas de analizat ultimul domeniu: sexualitatea. De fapt, lista din Levitic insistă cel mai mult pe acest domeniu. Nivelul perversiunilor sexuale reprezintă un bun indicator al gradului de degradare al unei societăți. În același timp, practicile sexuale interzise reprezintă porți largi pentru invazia răului în viața unei comunități. Oare de ce? De ce sexualitatea, și nu furtul sau minciuna? Să încercăm să răspundem prin mai multe idei la această întrebare.

În primul rând, sexualitatea este un dar special, minunat, pe care Dumnezeu l-a dat oamenilor. Sexualitatea face posibilă taina familiei (*"cei doi vor deveni una"*) și taina procreării (*"creșteți și înmulțiți-vă"*). Este normal ca pervertirea unui dar atât de special să determine apariția unor consecințe negative extrem de mari.

Sexualitatea are implicații relaționale inimaginabil de mari (*"cei doi vor deveni un singur trup"*). În cadrul familiei, aceste implicații sunt pozitive. În alt cadru însă, ele sunt catastrofale. Apoi, este important de amintit faptul că Dumnezeu a pus în noi anumite instincte și legi foarte puternice: atracția față de o persoană de sex opus și repulsie față de alte așa-zise obiecte sexuale. Călcarea în picioare a acestor legi ale firii este pe de o parte un semn al dăcăderii totale, iar pe de altă parte, o fisurare aproape iremediabilă a sistemului de valori, o relativizare incredibilă a binelui și a răului. Șansele de recuperare sunt minime.

Și nu în ultimul rând, sexualitatea este direct legată de fidelitate. Fidelitatea este un element cheie în orice sistem de valori. Distrugerea acestei valori înseamnă distrugerea întregului sistem valoric al unei persoane. Dacă cineva calcă în picioare fidelitatea față de partener, sacrul legământ al căsătoriei, atunci ce garanție voi avea că nu va călca o prietenie, o înțelegere, contract etc în picioare? Fidelitatea față de partener trebuia să reflecte fidelitatea omului față de Creator. Cel care este gata să se dedice cuiva și să respecte legământul încheiat se va dedica mult mai ușor lui Dumnezeu și va fi gata să facă sacrificii mult mai mari pentru a rămâne credincios Dumnezeului de care s-a alipit.

Cred că am adus suficiente argumente pentru a demonstra motivul pentru care perversiunile sexuale, și nu furtul sau minciuna, reprezintă un canal principal de infectare a unei comunități.

În Vechiul Legământ, Yahwe poruncește pedepsirea cu moartea în cazul unor călcări de lege. Pedepsa capitală este justificată în Noul Legământ din două motive principale: primul are în vedere strategia preoției specifică Vechiului Testament. Yahwe dorea să cicerească marginile pământului prin mărturia unui popor (Israel) care trăia într-o regiune geografică precisă (Țara Canaanului). Pentru a avea impact asupra întregului pământ, mărturia lui Israel trebuia să fie fără pată, de excepție. De aceea, Yahwe veghea ca poporul Său să fie curat. Apoi, Yahwe era atotștiutor și nu avea nevoie de închisori (care s-au dovedit pe parcursul istoriei că fac mai mult rău omului), El cerea schimbarea pe loc a celui care a greșit. Dacă acesta se schimba în bine, era reprimat în comunitate; dacă nu, era omorât. Yahwe porunea pedeapsa cu moartea doar în cazul situațiilor incurabile. El, Cel Atotștiutor, cunoștea faptul că acea persoană nu va reveni niciodată pe calea cea dreaptă, ci va continua să facă rău semenilor și va deveni un focar de infecție pentru comunitatea sa. Soluția cea mai bună era

eliminarea sa. Yahwe, Creatorul și Judecătorul Universului, avea tot dreptul să facă acest lucru.

Alegerea pedepsei capitale în locul existenței închisorilor motivează mult mai puternic o națiune la curăție. Răul este în om și are o putere incredibilă. Frica de pedeapsă are un rol extrem de important în stăvilirea manifestării răului în om. Este absolut incredibil să vedem cum se manifestă aceiași oameni în contexte diferite. Oameni cuminți devin fiare în timpul războaielor sau în mijlocul mulțimii. Noi avem impresia că sistemul intern de valori stăvilește revărsarea răului într-o societate. Însă suntem naivi și ne mai amăgim încă cu ideea naturii preponderent pozitive a ființei umane. Istoria și studiile psihologice demonstrează însă că, de fapt, contextul coercitiv și frica pedepsei reprezintă adevărate stavile. Yahwe trebuia să păstreze curată o națiune de milioane de oameni. Frica de moarte este un instrument mai eficient decât privarea de libertate. Astfel de texte nu apar la întâmplare în Lege: *“Să-l ucizi cu pietre și să moară pentru că a căutat să te abată de la Domnul Dumnezeuul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei. Să se facă așa, pentru ca tot Israelul să audă și să se teamă și să nu mai săvârșească o faptă așa de nelegiuită în mijlocul tău.”* (Deut. 13:10-11)

Pedeapsa cu moartea este pe deplin justificată în cadrul unei societăți de un Dumnezeu Atotștiutor care vrea să mântuiască întregul pământ prin mărturia acelei națiuni. Și mai este un lucru important de adăugat vizavi de gradul de împietrire provocat de săvârșirea unor asemenea păcate. Prin natura lor, aceste păcate aduc o împietrire foarte mare. În cazul lui Israel, era un popor unic care a avut parte de o revelație specială. Israel a fost eliberat din Egipt prin minuni vizibile incredibile, a fost ajutat miraculos în pustie, a auzit vocea lui Dumnezeu la Sinai, a primit revelația Legii și a Cortului, a văzut nimicirea miraculoasă a popoarelor canaanite care se complăceau în aceste păcate. Comiterea unui astfel de păcat în urma unei astfel de revelații aducea cu siguranță o împietrire mult mai mare decât comiterea aceluiași păcat în contextul unei civilizații păgâne. Și mai există un lucru care amplifică gradul de împietrire în ceea ce privește comiterea unui astfel de păcat de către un israelit. Este vorba despre mărturia comunității. Dacă privim la istoria poporului Israel, pedeapsa cu moartea a fost aplicată prompt și corect doar în contextele în care majoritatea era fidelă lui Yahwe. Aceasta înseamnă că cel care ajungea să fie pedepsit cu moartea de regulă nu sfida doar revelația specială primită de Israel, ci și mărturia specială a unei națiuni binecuvântate. În cele din urmă, acel om sfida chiar pedeapsa cu moartea, cu privire la care era foarte bine informat. Împietrirea era cu adevărat extrem de mare, iar eliminarea focarului de infecție era cea mai bună soluție.

Al doilea motiv are în vedere revelarea corectă a lui Dumnezeu în Vechiul Testament. Dumnezeu este deopotrivă dragoste absolută și dreptate absolută. Există un echilibru între cele două laturi ale caracterului Său, iar noi, oamenii, avem mereu tendința de a supralicita una dintre laturi în detrimentul celeilalte. Fie propovăduim doar un Dumnezeu al dragostei și ne permitem să ne complacem în păcat, fie propovăduim un Dumnezeu rece și nemilos, neputând să ne apropiem cu bucurie de El. Dumnezeu a dorit să Se reveleze corect în Vechiul Legământ. În Noul Testament nu ne mai întâlnim cu pedeapsa cu moartea în sânul Bisericii și descoperim poruncă *“Iubiți-vă vrăjmașii”* ca fiind valabilă în orice context. Aceste lucruri evidențiază dragostea Sa nemărginită. Dar dreptatea Sa nemărginită unde este oglindită? O descoperim la cruce, unde Hristos a murit pentru păcatele noastre. Astfel, există un echilibru între cele două. Da, Dumnezeu iartă orice, însă nu oricum; Hristos a trebuit să moară pentru cei nelegiuiți. În Vechiul Legământ însă nu era descoperită jertfa Lui. Însă Dumnezeu trebuia să își reveleze deopotrivă dreptatea și dragostea. Societatea israelită trebuia să comunice în mod echilibrat cele două dimensiuni popoarelor din jur. Iertarea de la Cort vorbea despre harul și îndurarea lui Dumnezeu, iar pedepsele capitale și celelalte pedepse exprimau dreptatea și funcția de Judecător pe care o avea Creatorul. Vedem deci că pedeapsa cu moartea are un rol important și în revelarea corectă a lui Dumnezeu în Vechiul Testament.

Să revenim acum la analiza conținutului capitolelor 19-20. În aceste capitole găsim porunci pentru curățirea relațiilor sexuale, sociale și spirituale. În capitolul 20 vedem lista pedepselor capitale care vizează în special relațiile sexuale și spirituale, dar nu și pe cele sociale. Cum să interpretăm acest lucru?

Relații sexuale - pedeapsa capitală

Relații sociale

Relații spirituale - pedeapsa capitală

Roada așteptată de Dumnezeu este iubirea aproapelui și acest lucru vizează în primul rând domeniul relațiilor sociale. Însă omul nu poate dăruia adevărata dragoste din el însuși. El trebuie să se alipească de Sursa dragostei, Dumnezeu, pentru a putea dăruia această iubire aproapelui. Dar nealipirea de Dumnezeu înseamnă alipirea de cel rău. Aceasta va duce ură, răutate, egoism și invidie în inima omului și aceste lucruri vor fi dăruite aproapelui. Canalele principale prin care lumea demonică și răutatea ei intră în viața cuiva sunt sexualitatea și ocultismul.

Prima condiție a alipirii de Dumnezeu este tocmai sfințirea, adică dezlipirea de orice astfel de Canaan. Mesajul lui Dumnezeu în capitolele 18-20 pare să fie următorul: curățirile ceremoniale sunt un instrument pedagogic care au scopul de a vă motiva la o curățire morală integrală. Ea înseamnă curățirea relațiilor sexuale, sociale și spirituale. Roada așteptată de Dumnezeu este iubirea aproapelui, iubire ce trebuie să guverneze toate relațiile sociale din Israel. Însă, pentru ca această roadă să poată apărea, este nevoie de o dezlipire totală de puterea întunericului, lucru care înseamnă mai întâi renunțarea la practici sexuale interzise și la ocultism.

Începe să mi se deschidă mintea cu privire la legitățile spirituale care funcționează în cadrul oricărei societăți. Dumnezeu dorește să zidească relații armonioase, întemeiate pe iubire și fidelitate. Diavolul dorește să vadă relații distruse, alienare și ură. Dragostea vine de la Dumnezeu și ura de la cel rău. Principalele surse ale care alimentează societatea cu răutate sunt perversiunile sexuale și ocultismul. În fiecare societate Diavolul își are slujitorii săi care promovează libertinajul sexual și ocultismul. Cu cât are mai mult succes în promovarea celor două "produse", cu atât răul se răspândește mai mult într-o societate.

Rolul sfinților într-o societate este și acela de a așeza principii morale sănătoase care să împiedice revărsarea răului în acea comunitate. De exemplu, scrierea capitolelor 18-19 a avut de-a lungul timpului un impact deosebit în viața multor popoare. Predicarea acestor principii de către evrei și creștini au așezat în multe epoci stăvilare puternice în fața revărsării răului. Chiar dacă națiunile care se numesc creștine au de fapt foarte puțini creștini autentici în ele, totuși au păstrat un anumit timp un respect față de principiile creștine. Acest lucru le-a ferit de multe rele și le-a adus binecuvântare și prosperitate. Însă acum multe dintre ele relativizează creștinismul și principiile lui și în mod special pe cele referitoare la sexualitate și ocultism. Care sunt consecințele? Le vedem cu ochii noștri: răul începe să se răpândească în societățile occidentale cu o tărie mult mai mare decât în trecut. Numărul divorțurilor, criminalilor în serie, perversilor sexuali, celor dependenți de droguri este în creștere. Și acesta este doar începutul.

Există un studiu care analizează nașterea, evoluția și sfârșitul diferitelor culturi sau societăți. Este interesant faptul că mereu se întrevide același tipar, iar acesta este simplu. Progresul a avut loc într-o societate în care erau așezate principii morale solide. După aceea, a urmat prosperitatea. Odată cu prosperitatea, principiile morale au început să fie relativizate. Oamenii devin imorali, libertinajul sexual amplificându-se mereu. Este interesant și faptul că perioada maximă de imoralitate coincide cu o perioadă de prosperitate. Însă prosperitatea este rodul generațiilor trecute care au avut un respect deosebit față de principii și valori. Odată cu

creșterea imoralității, încep să apară tot felul de probleme sociale și economice. Este de fapt începutul sfârșitului. Societatea decade și se întoarce la sărăcie și este eventual cucerită de alte puteri străine.

Odată cu reforma lui Luther, Biblia a început să ajungă în mâinile oamenilor din centrul și vestul Europei. Au avut loc multe treziri spirituale și au fost mulți predicatori evlavioși. Societățile occidentale au fost hrănite cu principii morale biblice și apoi au avut loc perioade de progres și dezvoltare economică, unele țări atingând un nivel de trai foarte ridicat. Însă apoi a început perioada relativizării valorilor. Occidentul este acum în această perioadă. Problemele sociale au început deja să apară. Libertinajul sexual și ocultismul sunt în creștere. Conform tiparului, asistăm la începutul sfârșitului.

America a urmat același tipar. Prima colonie a fost formată din creștinii prizonieri în Europa. Primii politicieni americani au avut frică de Dumnezeu și un respect deosebit față de Biblie, față de principiile creștine.

America a cunoscut apoi o ascensiune fără precedent în istorie. Procesul relativizării valorilor este acum de mult început în societatea americană. Este vorba tot de începutul sfârșitului. Oare să fie acum vorba de ultimul sfârșit, de sfârșitul istoriei? Nu știm, dar ne putem aștepta.

Dacă mă gândesc la o comunitate mai mică sau la o Biserică locală, și ea poate urma acest tragic tipar. Într-adevăr, o Biserică se supune acelorași legități spirituale. Ea trebuie să știe că roada așteptată de Dumnezeu este dragostea. Dar dragostea vine doar de la Dumnezeu și ea se poate revărsa prin noi doar dacă suntem curați, adică dacă ne-am desprins din brațele celui rău. Sursele foarte puternice ale revărsării răului în relații rămân aceleași: libertinajul sexual și ocultismul. Dragostea nu poate apărea până când nu are loc o curățire fundamentală în aceste domenii. De aceea, orice Biserică trebuie să vegheze asupra acestor două domenii: sexualitatea și practicile idolatre. Ea trebuie să dea mereu învățătură cu privire la aceste două lucruri. Este adevărat faptul că practicile oculte sunt mai puțin răspândite în Biserici. Însă idolatria poate lua diverse forme: *cariera, banii, o mașină, familia, chiar lucrarea poate deveni un idol. Un astfel de idol împiedică revărsarea dragostei în relațiile din comunitate.*

Curățirea preoților și a jertfelor (21:1 – 22:33)

Este interesant faptul că Autorul revine acum la preoți și la jertfe. În primele zece capitole Autorul a insistat în fiecare pasaj pe necesitatea indispensabilă a mijlocitorului și a jertfei în apropierea evreului de Dumnezeu. Din capitolul 11, Autorul a început să dezvolte o altă temă, o altă condiție a apropierii de Dumnezeu: sfințirea vieții evreului. Această nouă temă este „întreruptă” de Marea Zi a Curățirii și apoi este dezvoltată în plan moral (cap. 18-20). Acum Autorul se întoarce la primele două condiții, insistând asupra curățirii mijlocitorului, și apoi asupra curățirii jertfei.

a) 21:1-24 Curățirea preoților

i) 21:1-9 Profilul preoților

În profilul preoților găsim trei elemente de bază:

- să nu se atingă de morți (cu excepția rudelor apropiate)
- să nu practice obiceiuri păgâne
- să nu se căsătorească cu femei spurcate

Observăm că primul element vizează sfințirea personală, al doilea curăția închinării, și al treilea curățirea relațiilor. Ultimele două elemente sunt în genere poruncite pentru întreaga comunitate de evrei. Doar primul element conține porunci speciale în ce-l privește pe preot.

Învățăm faptul că poruncile date comunității sunt valabile și pentru preoți, sau mai bine zis, cu atât mai mult și pentru preoți, ei fiind cel mai aproape de Domnul, fruntașii poporului. În același timp, sunt și porunci speciale pentru ei: spre deosebire de restul comunității, aceștia nu aveau voie să se atingă de cei decedați (excepție făceau rudele foarte apropiate). Acest lucru arată faptul că așteptările și pretențiile de la Dumnezeu față de ei erau cumva mai mari. Am învățat acest fapt: cu cât te apropii de Dumnezeu mai mult, cu atât trebuie să te sfințești mai mult. Ei erau cel mai aproape de Domnul. Ei trebuia să fie un model de sfințire pentru întreg norodul. Ei Îl reprezentau pe Dumnezeu înaintea poporului; deci cu atât mai mult viața lor trebuia să oglindească sfințenia lui Dumnezeu.

În mod cert, atingerea de un mort nu reprezenta ceva necurat în sine. Este vorba tot de un instrument pedagogic. Moartea este consecința păcatului și deci, este direct legată de nelegiuire. Porunca de a se feri de atingerea de un mort trebuia să le atragă atenția cu privire la sfințenia lui Dumnezeu și să le cultive repulsia față de orice păcat.

Preotul era fruntașul poporului, mijlocitorul legământului, reprezentantul lui Dumnezeu înaintea poporului. De aceea, nu numai că toate standardele hotărâte de Dumnezeu pentru popor sunt valabile și pentru ei, ci acestea sunt chiar mai mari în ce-i privește. Preotul trebuia să fie un model pentru întreaga comunitate, să croiască cărări drepte căutătorilor de Dumnezeu. Responsabilitatea sa era mult mai mare decât a unui evreu de rând.

Standardele sfințeniei lui Dumnezeu, descoperite evreilor în Levitic 11-20, vizau aceste trei aspecte:

- ⇒ curăția vieții personale
- ⇒ curăția relațiilor spirituale sau curăția închinării
- ⇒ curăția relațiilor sexuale și sociale

În descrierea profilului general al preotului (21:1-9) avem trei seturi de porunci care sintetizează aceste trei domenii. Mesajul este clar. Preotul trebuie să fie un model de sfințenie:

- ⇒ lupta sa cu compromisul trebuie să fie un model
- ⇒ închinarea sa trebuie să fie un model
- ⇒ căsnicia sa trebuie să fie un model

El trebuia să poarte acest adevăr înaintea poporului: cu cât te apropii mai mult de Dumnezeu, cu atât viața ta trebuie să oglindească mai mult sfințenia Sa.

ii) 21:10-15 Profilul Marelui Preot

În cazul Marelui Preot, standardele sunt ridicate și mai sus. Nu doar că toate cerințele adresate comunității și cele adresate preoților sunt valabile și pentru el, dar sunt și unele cerințe valabile doar pentru el:

- ⇒ nu are voie să se atingă de nici un mort, nici măcar de rudele sale apropiate
- ⇒ soția sa poate fi doar fecioară

Marele Preot era mai marele preoților, cel mai aproape de Domnul, cel care purta fărâdelegile lui Israel înaintea Domnului. Statutul său unic impune standarde speciale asupra vieții sale. Dacă ceilalți preoți trebuia să fie modele, el trebuia să fie un model fără pată, fără cusur. Faptul că el nu avea voie să se atingă nici de rudele sale decedate arată cât de mari erau cerințele divine cu privire la sfințirea vieții personale.

El avea o slujbă specială. Erau ritualuri (vezi Levitic 4 și Levitic 16) foarte importante pe care le putea împlini doar el. El trebuia să fie tot timpul curat, gata oricând să participe la ceremonialurile de la Cort.

De ce soția sa putea fi doar fecioară? În cazul unei femei despărțite, lucrurile sunt mai lesne de înțeles. Deuteronom 24 ne descoperă că erau situații în care bărbații își alungau soțiile pentru diferite motive. Deși plecau de la soții lor, înaintea lui Dumnezeu ele rămâneau legate de aceștia. Legământul putea fi rupt doar prin moarte sau prin adulter. (vezi Ieremia 3:1-5) Însă, în cazul altor motive, femeia despărțită fizic de bărbatul ei rămânea înaintea lui Dumnezeu legată de acesta. Căsătoria cu un alt bărbat însemna în ochii Domnului infidelitate față de primul. De aceea, în această situație când despărțirea era cauzată de orice alt motiv decât de moarte sau adulter, căsătoria cu cea lăsată de bărbat era interzisă pentru toți evreii.

Însă, căsătoria cu o văduvă era absolut legală. Moartea fizică desființa primul legământ de căsătorie. Văduva avea dreptul să se mărite cu cine voia, însă doar în Domnul. De ce, însă, Marele Preot nu avea dreptul să se căsătorească cu o văduvă? De ce trebuia să fie doar fecioară? Și trebuia să fie și doar din poporul său. Argumentul pare să se găsească în vers. 15: „*Să nu-și necinstească sămânța în poporul lui.*” Într-adevăr, funcția de Mare Preot se căpăta pe linie ereditară, din tată în fiu. Și totuși, de ce doar fecioară, dacă nu era nimic necurat în căsătoria cu o văduvă?

Ar putea fi două variante de răspuns: varianta pedagogică și varianta practică. Varianta pedagogică ne aduce aminte de normalitatea din Eden. În Eden nu exista moarte și, deci, nici posibilitatea căsătoriei cu o văduvă. Căsătoria putea avea loc doar cu fete fecioare. Văduvia era o consecință a morții, iar moartea o consecință a păcatului. Chiar dacă nu era nimic păcătos în căsătoria cu o văduvă, Dumnezeu o interzice în cazul Marelui Preot tocmai pentru a transmite un mesaj. Marele Preot intra în Sfânta Sfintelor, în Cerul lui Dumnezeu, în lumea Edenului de altădată. Viața sa trebuia să fie ca cea a cerului. Nu avea voie să se atingă nici de un mort, și nici de o văduvă. Pentru el, Dumnezeu avea standarde speciale prin care se ferea de orice ar fi fost legat de moarte sau păcat. Apropiindu-se atât de mult de cer, trebuia să aibă o viață cât mai asemenea cerului, departe de moarte și păcat.

Oricum, nu este la întâmplare faptul că una din cele câteva porunci care se aplică Marelui Preot are în vedere tocmai alegerea partenerului de viață. Acest lucru subliniază încă o dată înaintea noastră importanța acestei alegeri și faptul că liderii comunității trebuie să fie un model și în acest domeniu. Alegerile se fac de regulă pe bază de atracție fizică sau sexuală, sau pe interese materiale sau familiale. Însă, Dumnezeu a lăsat femeia ca ajutor potrivit bărbatului în lucrarea lui. Această alegere trebuie să aibă drept scop o slujire mai eficientă a lui Dumnezeu. De aceea, deși atracția sexuală și sentimentală își au rostul lor, ceea ce trebuie să primeze în alegere trebuie să fie curăția morală, adică exact elementul care potențează slujirea lui Dumnezeu.

Varianta practică pune în calcul că văduva putea să aibă fii din prima căsătorie. Aceștia ar fi putut să fie ispitiți să atenteze la funcția de Mare Preot după moartea tatălui lor.

Prin această poruncă, Dumnezeu previne apariția acestor lupte pentru „tron” și protejează sămânța preoțească. Este posibil ca ambele variante de interpretare să fie valabile.

Acum este important să răspundem la întrebarea: de ce voia Dumnezeu să păstreze curată sămânța preoțească? Știm că Mesia avea să vină din Iuda, și nu din Levi. Dumnezeu a poruncit ca funcția de preot să se transmită din Aaron pe linie ereditară pentru:

- ⇒ a păstra intact profilul Marelui Preot, și anume: Aaron a fost cu siguranță ales de Dumnezeu, deci din profilul oricărui Mare Preot face parte și acest element: trebuia să fie ales de Dumnezeu;
- ⇒ a evita luptele pentru supremația religioasă;
- ⇒ a fi clar pentru toți că Mesia, care trebuia să fie Mare Preot (vezi Ps. 110) și care trebuia să vină și din Iuda (vezi legământul davidic) nu avea să fie un Mare Preot după rânduiala lui Aaron într-un locaș pământesc de închinare;

iii) 21:16-24 Fără cusururi trupești

Acest pasaj este provocator într-un timp în care se accentuează așa de mult lupta împotriva discriminării și importanța respectării drepturilor persoanelor cu diferite deficiențe mentale sau fizice. Oare Yahwe este adeptul discriminării și neglijează pe cei cu neajunsuri? În mod cert, nu. Yahwe este Cel care a dat legea: „*Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși!*” și care oferă drepturi speciale văduvelor, orfanilor, săracilor și străinilor. Mai mult, El dă legi directe în favoarea persoanelor cu diferite deficiențe:

- „*Să nu vorbești de rău pe un surd și să nu pui înaintea unui orb nimic ca să cadă; ci să te temi de Dumnezeul tău.*” (Levitic 19:14)
- „*Blestemat să fie cel care va face pe un orb să se rătăcească pe drum.*” (Deuteronom 27:18)

Atunci cum să înțelegem ultimul pasaj din Levitic 21? Este evident că există și un anumit pragmatism în această lege. Multe persoane cu deficiențe nu ar fi putut împlini satisfăcător slujba de la Cort și ar fi provocat tot felul de accidente neplăcute. Dar cred că rațiunea legii depășește dimensiunea pragmatică. Este vorba de aceeași pedagogie divină care vrea să-l învețe pe Israel cât de sfânt este Domnul. Meteahna trupească putea fi de multe ori (ca și în cazul leprei) pedeapsa directă pentru un păcat specific. Și chiar dacă nu era așa, la fel ca și moartea, deficiența este o consecință a păcatului și, deci, se asociază cu ideea de necurăție și fărădelege. În prezența unui Dumnezeu Preasfânt nu putea avea acces nimic necurat și nici măcar ceva care aducea aminte de ideea de păcat și necurăție.

Ba mai mult, Dumnezeu este un Dumnezeu al ordinii, al frumuseții și armoniei. Cortul era frumos ornamentat și aranjat cu gust. Esteticul, arta, frumosul vin de la Dumnezeu. Cortul trebuia să-L reprezinte pe Dumnezeu și din această perspectivă. Și cei care slujeau la Cort făceau parte integrantă din locul care-L reprezenta pe Dumnezeu. Pasajul subliniază foarte clar: cei cu metehne trupești aveau voie să mănânce din lucrurile sfinte, însă nu aveau voie să-L reprezinte pe Dumnezeu la Cort. Murdăria, urâtul, dizarmonia nu-L pot reprezenta pe Creatorul cel desăvârșit. Această lege ne deschide mintea cu privire la câteva adevăruri importante:

- ⇒ frumosul și urâtul nu sunt lucruri relative, care se schimbă în funcție de opinia majorității;
- ⇒ arta nu poate fi guvernată de legi arbitrare, ci ea descinde din Dumnezeu;

Aceste adevăruri se opun curentului relativist care subminează orice criteriu valoric din orice domeniu, și mai ales în artă și muzică. Estetica și armonia derivă însă dintr-un Dumnezeu imuabil. Este adevărat că Dumnezeu încurajează diversitatea formelor. Aceasta nu înseamnă însă că nu există anumite principii ale frumosului care sunt imuabile. De exemplu, deși cred că există mai multe stiluri de muzică prin care te poți închina lui Dumnezeu, nu cred că orice stil de muzică Îl poate reprezenta pe Dumnezeu și îl poate conduce pe om la închinare. Când aud formații care urlă la microfon și scot zgomote infernale și dizarmonice, îmi aduc aminte de o replică citită undeva: „Veți cânta astfel de muzică dincolo, însă cu siguranță că nu în cer.”

Atenție: murdăria, urâtul, dezordinea, dizarmoniile nu-L pot reprezenta pe Creatorul nostru. Viața noastră trebuie să-L reprezinte și în aceste domenii. Da, are importanță cum mă îmbrac, ce tip de muzică ascult sau cânt, cât de ordonată îmi este camera. Dumnezeu Se uită și la aceste lucruri și vrea să-L reflectăm în cele mai mici detalii ale vieții noastre.

Capitolul 21 insistă pe curăția preoților. Dumnezeu are pentru preoți cerințe speciale. Acest fapt are două funcții principale. O funcție are în vedere sănătatea spirituală a lui Israel. Preoții sunt numiți fruntașii poporului. Ei erau liderii spirituali ai lui Israel. Pentru a avea o comunitate curată este absolut obligatoriu ca mai întâi liderii să fie curați. Dumnezeu provoacă o comunitate la sfințenie prin exemplul liderilor ei. Aceștia trebuie să fie tot timpul cu câțiva pași înaintea comunității, tocmai pentru a o provoca la o alipire mai profundă de Domnul. Pentru ca mulțimea să facă un pas înainte, este nevoie de multe ori ca liderii să facă zece. Iar un singur pas înapoi din partea liderilor poate face ca mulțimea să dea zece pași înapoi.

A doua funcție este cea mesianică. Necesitatea curățirii mijlocitorilor lui Israel arată necesitatea sfințirii Marelui Preot care avea să vină. Marele Preot, după rânduiala lui Melhisedec, trebuia să fie fără pată întru a putea învinge moartea. Standardele speciale valabile pentru preoți creionau profilul Mijlocitorului care avea să vină. El este Acela care a fost ispitit în toate felurile, ca și noi, dar fără păcat. El este Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

b) 22:1-33 Curăția jertfelor și a celor ce mănâncă din jertfe

Primul pasaj vizează cumva tot sfințirea preoților, însă în situația particulară când mâncau din jertfe. Porunca este simplă și clară: orice preot care va mânca din lucrurile închinare de copiii lui Israel lui Yahwe, aflându-se într-o stare de necurăție, să fie nimicit din poporul său. Această poruncă evidențiază cât de mult prețuiește Domnul darurile poporului Său. Dumnezeu nu are nevoie de mâncare, însă Îi saltă sufletul de bucurie înaintea unei închinări curate a unui Israelit. Darurile simbolizează tocmai această închinare curată. A mânca dintr-un lucru sfânt în stare de necurăție transmite ideea unei neglijențe sau lipse de respect față de ceea ce Dumnezeu apreciază așa de mult. Dumnezeu cerea preoților să cinstească închinarea lui Israel.

Dacă invitatul tău vine la masa ta urât îmbrăcat și murdar peste tot, nu te simți respectat. La fel și preoții, trebuia să fie curați la masa Domnului. Curățirea trupului arată și necesitatea curățirii inimii. Un dar sfânt putea fi cu atât mai mult desconsiderat printr-o atitudine necurată a inimii. Preotul cinstea închinarea lui Israel, curățindu-se nu doar pe dinafară, ci și pe dinlăuntru.

Ce atitudini ale inimii ar fi însemnat necinstirea darurilor sfinte? Indiferența, sila, rutina, disprețul ar fi însemnat o necinstire a ceea ce Dumnezeu iubea așa de mult. A cinsti darurile sfinte însemna să participi efectiv la ospățul bucuriei lui Dumnezeu. Însemna să te bucuri de bucuria lui Dumnezeu pentru închinarea acelui simplu Israelit. Preotul trebuia să-l încurajeze pe evreu în închinarea sa, trebuia să-i deschidă mintea cu privire la cât de importantă este închinarea sa înaintea lui Dumnezeu. Și făcea acest lucru respectând darurile sfinte și bucurându-se din toată inima de închinarea evreului. O atitudine indiferentă ar fi adus atâta întristare și descurajare în inima evreilor, care veneau să își aducă darurile lor la Cortul Întâlnirii.

Următorul pasaj insistă pe faptul că doar preotul și familia lui aveau dreptul să mănânce din lucrurile sfinte. Ideea că doar preotul avea voie să mănânce din darurile sfinte nu este nouă. O găsim în cap. 1-7. Această poruncă subliniază importanța și privilegiile funcției mijlocitorului. Doar mijlocitorul avea dreptul să mănânce din darurile sfinte ale lui Israel. Astfel, se întărește ideea că preotul avea un statut special și era cu adevărat un intermediar în relația omului cu Dumnezeu. Pasajul din Levitic 22 soluționează o problemă practică, dând voie și familiei preotului să mănânce din lucrurile sfinte. Într-adevăr, Dumnezeu este pus în fața unei probleme: pe de o parte, dreptul de a mânca din lucrurile sfinte trebuia atribuit doar preotului pentru a se transmite mesajul dorit, iar pe de alta, preotul avea responsabilitatea să-și întrețină familia și slujitorii. Dumnezeu soluționează problema, dând voie doar celor din casa lui și aflați sub autoritatea sa să mănânce din darurile copiilor lui Israel.

Ei beneficiau de acest privilegiu în virtutea faptului că aveau o relație foarte apropiată cu preotul și se aflau în grija lui. Însă, rude mai îndepărtate sau străini nu aveau acest privilegiu. De aici putem trage concluzia că era un har să faci parte dintr-o familie preotească sau să slujești la casa unui preot. Se subliniază astfel și responsabilitatea lui Israel de a întreține nu doar pe cei ce slujeau necurmat la Cort, ci și pe familiile acestora.

Descoperim aici un principiu interesant: harul special de care se bucura mijlocitorul se revărsa în mod natural asupra familiei sale. Oare are acest principiu valențe mesianice? Oare noi ne putem bucura de binecuvântările câștigate de Hristos în virtutea faptului că suntem frații Lui sau Mireasa Sa? Tot ce este posibil.

Ultima parte a capitolului 22 insistă ca jertfele să fie fără cusur. Dar dacă jertfa nu reprezenta nimic în sine, și de fapt Dumnezeu se bucura de închinarea din inima evreului, de ce trebuia ca jertfa să fie fără cusur? Ne aducem mai întâi aminte ce am învățat în cap. 21. Yahwe este un Dumnezeu care iubește frumosul și dorește să fie reprezentat cu cinste la Cort. Apoi, calitatea darului reflecta și cultiva în același timp respectul evreilor pentru Yahwe. Iată cum sună mustrarea Domnului din Maleahi: „*Un fiu cinstește pe tatăl său, și o slugă pe stăpânul său. Dacă sunt Tată, unde este cinstea care Mi se cuvine? Dacă sunt Stăpân, unde este teama de Mine? zice Domnul oștirilor către voi, preoților, care nesocotiți Numele Meu și care ziceți: <<Cu ce am nesocotit noi Numele Tău?>> - <<Prin faptul că aduceți pe altarul Meu bucate necurate!>> Și dacă ziceți: <<Cu ce Te-am spurcat?>> - <<Prin faptul că ați zis: <<Masa Domnului este de disprețuit!>> Când aduceți ca jertfă o vită oarbă, nu este rău lucrul acesta? Când aduceți una șchioapă sau beteagă, nu este rău lucrul acesta oare? Ia adu-o dregătorului tău! Te va primi el bine pentru ea, va ținea el seama de ea? zice Domnul oștirilor.*” (Maleahi 1:6-8)

Jertfa trebuia să fie o oglindire a vieții evreului închinată înaintea Domnului. Calitatea impecabilă a jertfei trebuia să-l învețe pe evreu că Domnul va primi cu bucurie doar o inimă curată, închinată în întregime Domnului. Dumnezeu nu acceptă jumătăți de măsură nici în închinarea evreilor, nici în pocăința lor.

Și nu în ultimul rând, imperativul ca jertfele să fie fără cusur are și o funcție mesianică. Jertfa mai bună adusă de Mesia trebuia să fie o jertfă fără cusur. Aceasta însemna ca mai întâi viața lui Mesia să fie fără păcat, și apoi ca sacrificiul Său să satisfacă toate

cerințele divine pentru a putea rezolva problema dreptății Sale, care trebuia să pedepsească fărădelegea. Și într-adevăr, înainte ca să Se aducă Isus Hristos ca jertfă, El mărturisește despre Sine: „Nu voi mai vorbi mult cu voi, căci vine stăpânitorul lumii acesteia. El n-are nimic în Mine!” (Ioan 14:30)

Dar absența oricărui cusur nu era singura condiție pe care trebuia să o respecte jertfa. Levitic 22 ne mai descoperă cel puțin alte două condiții. Una din acestea vizează atitudinea din inima evreului. În 22:29-30, ni se aduce aminte că, în cazul jertfei de mulțumire, vita trebuia mâncată în aceeași zi. În capitolul 7, am comentat faptul că această poruncă prevenea banalizarea ritualului. Evreul nu trebuia să mănânce din jertfa de mulțumire oricum, așa cum ar mânca o mămăligă acasă. Nu, ci el trebuia să aibă o părtășie reală cu Dumnezeu și să înțeleagă semnificația ritualului. Acest lucru vizează atitudinea din inima sa, la care Dumnezeu Se uita cu mare atenție.

Și ultima condiție se referă la delimitarea de închinările idolatre. Poruncile din 22:26-28 fac cu siguranță aluzie la ritualuri păgâne ale țărilor vecine. Dacă un evreu practica un astfel de ritual la Cort, putea să intre într-o stare de confuzie: cui se închina el de fapt: lui Yahwe sau zeilor țărilor vecine? Este înspăimântător cât de mare este pericolul idolatriei, care, iată, este prezent chiar și când un evreu aduce o jertfă la Cortul Întâlnirii. De aceea, Yahwe poruncește o delimitare totală de ritualurile păgâne și idolatre.

Jertfa, deci, trebuia să fie fără cusur, adusă doar lui Yahwe și nu altor dumnezei, și însoțită de o atitudine sfântă.

APLICAȚII

O aplicație extrem de importantă are în vedere sfințirea liderilor. Într-adevăr, sfințirea liderilor pare să fie cheia sfințirii unei comunități. Ne uităm în istoria lui Israel și suntem uimiți să descoperim această legitate. Ne aducem aminte de perioada judecătorilor: ori de câte ori apărea un lider sfânt, o parte din popor se întorcea să-l slujească pe Yahwe. Când privim spre perioada împăraților, această legitate strălucește cu și mai mare claritate: când împăratul era credincios, și poporul se ferea de idoli, însă, când împăratul se deda la păcat, poporul se cufunda în idolatrie.

Dumnezeu a lucrat tot timpul prin lideri pentru a aduce sfințenia într-o comunitate. Orice comunitate are nevoie de modele care s-o provoace și care să-i traseze cărări drepte. Și, de regulă, este adevărată următoarea afirmație: liderul trebuie să facă zece pași înainte, pentru ca mulțimea să poată face unul, și este de ajuns ca liderul să facă un singur pas înapoi pentru ca mulțimea să facă zece.

De aceea, Dumnezeu are standarde și cerințe speciale pentru preoți. În Noul Testament, legitatea este în continuare valabilă. În Efeseni cap. 4, Pavel ne spune: „Și El a dat pe unii apostoli, pe alții prooroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători, pentru desăvârșirea (echiparea) sfinților, în vederea lucrării de slujire, pentru zidirea trupului lui Hristos...” (Efeseni 4:11-12). Dumnezeu așează înaintea comunității creștine un grup restrâns de oameni care să croiască drumuri netede și cărări drepte. În 1 Timotei cap. 3, același Pavel ne vorbește despre profilul episcopilor și diaconilor. Aceștia sunt liderii comunității creștine. Ei nu mai au rolul de a intermedia relația credincioșilor cu Dumnezeu, însă au funcția de lideri, adică de slujitori-conducători.

În 1 Timotei 3 aproximativ toate cerințele sunt valabile pentru orice creștin. Însă, diferența este că prezbiteriilor și diaconilor li se impune ca aceste cerințe să nu fie doar cerințe, ci și un mod de viață. Pavel vorbește despre existența unui caracter cristic, despre o anumită maturitate spirituală, despre profilul unui om care umblă cu putere în sfințenie și

dragoste și poate croi cărări drepte pentru o comunitate. Pavel este foarte strict cu aceste criterii și nu este dispus să negocieze: „*Trebuie cercetați întâi, și numai dacă sunt fără prihană, să fie diaconi.*” (1 Timotei 3:10)

Pavel este conștient de importanța liderilor și de impactul vieții lor asupra unei comunități. Fiecare Biserică trebuie să fie conștientă de faptul că sfințirea liderilor reprezintă cheia sfințirii unei comunități. De aceea, formarea și susținerea liderilor trebuie să fie o prioritate pentru orice Biserică. Liderii trebuie să vegheze unii asupra altora și nu trebuie să facă nici un compromis. Dacă cineva nu este fără prihană, el nu trebuie numit în poziția de lider, sau dacă a fost deja numit, trebuie scos din această funcție. Omul nu poate fi neutru din punct de vedere spiritual. Nu, ci va fi un vas pe care cel rău îl va folosi pentru a aduce moartea și amărăciunea într-o comunitate.

Dacă ne uităm la lucrarea Mântuitorului, investiția în procesul de formare de lideri a fost o prioritate. Lucrarea Sa cuprindea următoarele arii:

- multă rugăciune și meditație în singurătate;
- investiția în cei 12;
- investiția în cei 70;
- predicarea Evangheliei mulțimilor;
- vindecări și tămăduiri;
- vizite în diverse case;
- întâlniri 1-1 cu anumite persoane;

În viața Mântuitorului a existat un echilibru perfect în administrarea timpului și energiilor. Dacă vom analiza cu atenție Evangheliile, vom observa că timpul petrecut doar cu cei 12 este foarte mare. Isus a știut cât de importantă este investiția în potențialii lideri.

O altă aplicație se referă la raportarea noastră la darurile aduse de frații Domnului. Aceste daruri nu constau în jertfe animale, ci în închinarea și slujirea acestora. A-L cinsti pe Hristos înseamnă să mă bucur de închinarea și slujirea fraților mei și să-i încurajez în lucrare. A fi indiferent, disprețuitor, descurajator față de ele, înseamnă a-L necinsti pe Hristos.

Atunci când la grupurile de casă un frate împărtășește ceva din trăirea sa cu Dumnezeu, este ca un dar pe care îl face Bisericii lui Dumnezeu. Cum mă raportează eu la biruința sau înfrângerea lui? Rămân rece, indiferent, sau invidios, disprețuitor și plin de critică? Sau ies din egoismul meu și mă bucur din toată inima de lucrarea Duhului Sfânt din inima fratelui meu? Bucuria mea îl va încuraja în slujire, dar răceala mea îl va paraliza. În vechime, cel care necinstea darurile sfinte era pedepsit cu moartea. Aceasta arată cât de grav era acel păcat înaintea Domnului. Domnul a rămas la fel de sfânt. Deci, oare cât de gravă este indiferența mea față de darurile sfinte ale fraților mei?

O altă aplicație are în vedere calitatea darurilor noastre închinare Domnului. În vechime, jertfa trebuia să fie:

- ⇒ fără cusur;
- ⇒ delimitată de închinările idolatre;
- ⇒ însoțită de o atitudine sfântă;

În Noul Testament, jertfele noastre se regăsesc slujirea noastră pe altarul Bisericii (vezi Romani 12a). Cum trebuie să fie slujirea noastră ca să fie de miros plăcut Domnului? Trebuie să fie de calitate, neidolatră și făcută cu o atitudine sfântă.

Ce înseamnă că trebuie să fie fără cusur? Cred că mai întâi e important ca procesul slujirii să fie sfânt, fără compromisuri. Dar dacă ne aducem aminte de pasajul din Maleahi, ne dăm seama că slujirea noastră trebuie să fie de calitate. Și de multe ori se neglijează acest lucru. Într-adevăr, sunt două elemente care sunt puse în discuție:

- 1) atitudinea cu care realizez o slujire;
- 2) calitatea acelei slujiri;

De exemplu, să luăm în discuție închinarea prin muzică în cadrul întâlnirii publice a Bisericii. Pe de o parte, putem discuta despre atitudinea celor ce cântă, iar pe de altă parte despre profesionalismul celor ce cântă și a calității obiective a muzicii. Unii creștini suprasolicită unul din elemente, în detrimentul celuilalt. Pentru Dumnezeu sunt importante amândouă. Tot ce avea loc la Cort trebuia să-L reprezinte pe Dumnezeu. Dumnezeu este sfânt, și de aceea atitudinea celor ce se închinau trebuia să fie sfântă. Dar în același timp, darurile exterioare trebuia să transmită respect față de Creator. Dumnezeu nu S-a schimbat. Dumnezeu are standarde muzicale și artistice. În cele din urmă, El a inventat și muzica și arta. Tot ce e frumos vine din El. El dorește ca Biserica Sa să-L reprezinte în toate aspectele. Atitudinea trebuie să fie sfântă, dar și calitatea sluirii trebuie să tindă mereu spre perfecțiune.

Aș scrie și câteva cuvinte despre delimitarea de idolatrie. Levitic 22:26-28 ne descoperă cât de reală este ispita idolatriei și că, chiar și la Cort te puteai închina altor idoli. Deși Legământele s-au schimbat, ispita idolatriei a rămas la fel de reală. Da, chiar în mijlocul fraților, chiar în timpul slujirii din Biserică, te poți închina idolilor și nu Domnului. Cum se poate așa ceva? Foarte simplu: atunci când slujirea mea devine idolatră. Și cum se poate așa ceva? Simpu: fie slujesc din afirmare de sine, fie sprijin carul lui Dumnezeu.

Lucrarea devine un idol atunci când mă identific cu ea, atunci când ea, și nu relația cu Domnul devine sursa principală a împlinirii mele. Lucrarea devine un idol atunci când ea devine un scop în sine pentru înălțarea mea în ochii mei și ai altora, și nu un mijloc pentru glorificarea lui Dumnezeu și mântuirea oamenilor. Lucrarea devine un idol atunci când o iau prea în serios și am impresia că ea depinde mai mult de mine decât de Domnul.

O ultimă aplicație, despre care am pomenit deja în cursul exegezei, vizează funcția mesianică a acestor capitole. Dacă cap. 1-10 insistă pe existența unui mijlocitor și a unei jertfe pentru ca cel păcătos să se poată apropia de Domnul, cap. 21-22 subliniază profilul cerut mijlocitorului și jertfei. Mijlocitorul și jertfa trebuie să oglindească sfințenia lui Dumnezeu. Deși Isus a fost un Mare Preot și o jertfă a unei alte rânduieli decât cea aaronice, cu toate acestea El a trebuit să respecte profilul cerut de Dumnezeu acestora.

Isus Hristos a dus o viață sfântă, fără păcat, care a oglindit toată frumusețea Creatorului. El nu a făcut compromisuri, El a avut mereu o închinare curată și Și-a clădit relații sfinte. Apoi, Isus ca viitor Mare Preot al lui Dumnezeu, a cinstit tot timpul darurile sfinte ale lui Israel. El S-a bucurat din toată inima de progresul spiritual al ucenicilor („În ceasul acela, Isus S-a bucurat în Duhul Sfânt și a zis: <<Tată, Doamne al cerului și al pământului, Te laud pentru că ai ascuns aceste lucruri de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor. Da, Tată, fiindcă așa ai găsit Tu cu cale.>>” - Luca 10:21-22), S-a înveselit la întoarcerea lui Zacheu și a apreciat închinarea văduvei de la Templu. El nu a fost niciodată nici rece, nici indiferent față de închinarea celor credincioși, ci a încurajat-o cu perseverență și înțelepciune.

Și nu în ultimul rând, slujirea Sa a fost de calitate, neidolatră, cu o inimă curată. Și astfel, jertfa Sa de pe cruce a putut fi fără cusur și ridica păcatul omenirii întregi. Dumnezeu nu a avut ce să reproșeze. Sacrificiul a fost desăvârșit și suficient pentru ștergerea păcatului.

Capitolele 11-22 O SCURTĂ RECAPITULARE

Primele 9 capitole ne descoperă primele două condiții fundamentale absolut necesare pentru ca apropierea lui Israel de Dumnezeu să fie posibilă. Acestea sunt: existența jertfei și a mijlocitorului ales de Dumnezeu. Însă, primele 9 capitole pun în lumină și a treia condiție absolut necesară pentru ca Israel să poată trăi în prezența unui Dumnezeu sfânt și să se poată apropia de Acesta. A treia condiție are în vedere sfințirea lui Israel. Alături de jertfa poruncită de Dumnezeu și de Mijlocitorul ales de Acesta, este nevoie și de o inimă sinceră și curată. Într-adevăr, jertfele erau pline de semnificații și acestea se refereau la viața de ascultare a lui Israel. Din semnificația jertfelor, evreul învăța care sunt așteptările generale ale lui Dumnezeu de la ei, și anume:

- ⇒ o viață dedicată în întregime lui Dumnezeu cu prețul suferinței și al lepădării de sine;
- ⇒ o comuniune permanentă cu Dumnezeu spre împlinirea poruncilor legământului pentru a-L reprezenta printre Neamuri;
- ⇒ o recunoaștere a faptului că totul e prin harul Lui și o căutare permanentă a unei părtașii mai profunde cu Domnul;
- ⇒ o pocăință sinceră și imediată față de orice păcat;
- ⇒ o părtașie cu bucuria lui Dumnezeu pentru alții și pentru sine;

Capitolul 10, care este un capitol de tranziție spre următoarea secțiune a cărții, insistă și el pe cea de-a treia condiție. Pe de o parte, evidențiază că mai important decât ritualul în sine este atitudinea cu care este făcut acel ritual, iar pe de altă parte pune în lumină faptul că o apropiere mai mare de Dumnezeu impune o sfințire mai profundă a vieții.

Secțiunea Curățirilor (cap. 11-22) dezvoltă această a treia condiție a sfințirii. Prima subsecțiune (cap. 11-15) conține curățiri de natură exterioară, curățiri ceremoniale ale trupului și obiectelor fizice. Deși necurățiile exterioare nu reprezintă un păcat în sine înaintea lui Dumnezeu, aceste porunci aveau un rol foarte important în viața lui Israel. Pe de o parte, protejau sănătatea fizică a comunității, iar pe de altă parte reprezentau un instrument pedagogic excelent prin care Israel învăța despre sfințenia lui Dumnezeu și necesitatea curățirii morale. Iată ce învăța Israel din aceste curățiri exterioare:

• **cap. 11** → Dumnezeu i-a pus de o parte dintre popoare pentru a trăi o viață deosebită de acestea. Pentru aceasta, trebuia să se deprindă să citească realitatea prin lentilele lui Dumnezeu și să deosebească mereu ce este curat de ce nu este curat.

• **cap. 12** → Femeia trebuie să își păstreze locul pe care i l-a dat Dumnezeu prin creație. Ea nu trebuie nici glorificată, nici înălțată mai presus de bărbat, dar nici neglijată sau exploatăată.

• **cap. 13** → Păcatul are un efect de distrugere și contaminare asemenea leprei, de aceea se impune o delimitare grabnică de cel ce trăiește în păcat.

• **cap. 14** → Cel curățit de păcatul său trebuie reprimat cu bucurie de comunitate și ajutat să se reabiliteze față de sine însuși.

• **cap. 15** → Principiul contaminării este oglindit nu doar în poruncile privitoare la lepră (mai rară de altfel), ci și în poruncile privitoare la scurgerile din trupul bărbatului sau al femeii (situații mai frecvente). Ideea este că principiul contaminării trebuia amintit mai de

multe ori evreului, iar cazurile de lepră erau mai rare. De aceea, se pare, Dumnezeu adaugă și curățirile cu privire la scurgerile din trupul bărbatului sau al femeii.

Așezarea capitolelor în această ordine nu este întâmplătoare. Este foarte important că primul este capitolul 11. Este capitolul prin intermediul căruia Dumnezeu îl învață pe Israel să-și formeze un discernământ spiritual. Nu trăim într-o lume neutră din punct de vedere spiritual. Nu, există lucruri curate și lucruri necurate, lucruri care sunt bune înaintea lui Dumnezeu și lucruri care sunt o urâciune înaintea Sa, lucruri care-l înobilează pe om și lucruri care-l întinează. Israel trebuie să fie conștient că este pus de o parte dintre Neamuri pentru a duce o viață specială care să oglindească unicitatea și sfințenia lui Yahwe. Că pentru aceasta trebuie să se deprindă ca nu numai în domeniul alimentelor, ci în toate domeniile să deosebească ce este curat și ce nu este curat.

Capitolul 12 deschide perspectiva curăției în cadrul familiei. Curăția în familie începe prin respectarea rolurilor pe care le-a gândit Dumnezeu prin actul creației. Astfel, femeia nu trebuie glorificată sau zeificată (pentru că dă naștere copiilor) – ca în culturile păgâne – și nici nu trebuie înălțată mai presus de bărbat. În același timp, ea nici nu trebuie exploatată ca obiect sexual sau ca o slugă, ci trebuie avut grijă de nevoile și vulnerabilitățile ei.

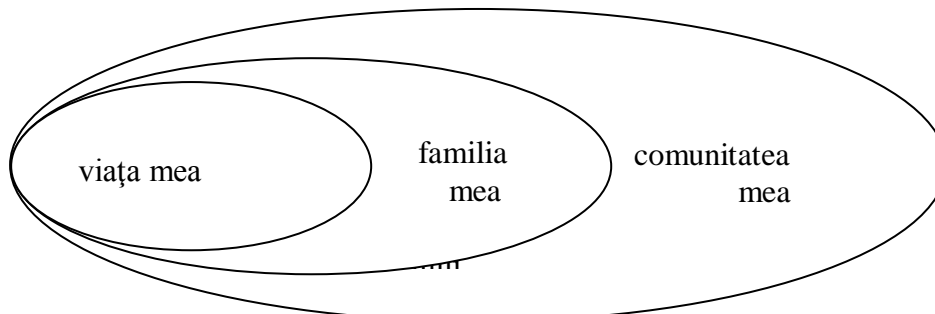
Capitolele 13-14 deschid perspectiva curățirii într-un cadru mai larg, cel al comunității în care eu trăiesc. Prin aceste capitole, Dumnezeu, dincolo de protejarea sănătății fizice a comunității, vrea să îi învețe cum să se raporteze la păcat și la cel păcătos, precum și la cel curățit de păcatul său. Astfel, lepra devine simbolul păcatului și evreul învață să urască păcatul, să aibă repulsie și să se delimiteze de el, deoarece distruge, împietrește și se răspândește cu rapiditate în comunitate. În același timp, el învață că trebuie să-l primească înapoi cu bucurie pe cel curățit de păcatul lui și să-l ajute să fie reabilitat înaintea propriei conștiințe și înaintea comunității.

Capitolul 15 este tot o lecție cu privire la păcat. În acest capitol, sunt reluate două teme: cea a repulsiei față de păcat și, mai ales, cea a principiului contaminării. Noutatea față de capitolul 13 este aceea că instrumentul pedagogic nu mai este lepra (boală mai rară și mai înspăimântătoare), ci scurgerile din trup (mai frecvente și mai puțin înspăimântătoare). Ideea este că Dumnezeu consideră așa de importante cele două lecții (repulsia față de păcat și principiul contaminării), încât vrea ca evreul să își aducă aminte mai des de ele în viața de zi cu zi. De aceea, El Se folosește de lucruri care se întâmplă mai frecvent în viața oamenilor: scurgerile din trup.

Capitolele 11-15 cuprind curățiri de natură exterioară care au consecințe pozitive pentru sănătatea fizică a unei comunități. Dar ele sunt mai mult decât atât. Ele reprezintă o lecție despre sfințenia lui Dumnezeu. Iată cum se încheie cap. 15: „*Așa să depărtați pe copiii lui Israel de necurățiile lor, ca să nu moară din pricina necurățiilor lor, dacă pângăresc Cortul meu care este în mijlocul lor.*” (15:31) Iar capitolul 11 se încheiase: „*și fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt; să nu vă faceți necurați prin toate aceste târâtoare care se târăsc pe pământ.*” (11:45) Yahwe coborâse în mijlocul lor. Evreii trebuia să înțeleagă sfințenia Sa, sfințenie total incompatibilă cu ce este necurat. Dumnezeu este Cel care definește ce este curat și ce nu este curat prin poruncile Sale. Evreii trebuia să priceapă sfințenia lui Dumnezeu, adică reacția divină față de tot ce înseamnă încălcarea poruncilor Sale. Și Dumnezeu îi ajută să priceapă această dimensiune a caracterului Său, făcând apel la necurățiile fizice, exterioare. Dumnezeu vrea să le educe simțurile spirituale și pentru aceasta se folosește de cele fizice. Pentru cineva care s-a complăcut în păcat multă vreme în Egipt, îi este greu să priceapă de ce Dumnezeu urăște așa de mult minciuna, furtul, bârfa, etc. Ei bine, lecția lui Dumnezeu este: la fel cum voi aveți o repulsie naturală față de boli, mirosuri urâte, necurății trupești, la fel și Eu am o

repulsie naturală față de tot ce înseamnă călcarea poruncilor Mele. Și, spre deosebire de noi, Dumnezeu nu Se poate adapta la mizerie și necurăție. Incompatibilitatea este totală și irevocabilă. Dumnezeu nu poate împărți același spațiu cu păcatul. De aceea, fie pleacă El, fie curăță păcatul, dar împreună nu pot conviețui.

Aceste capitole ne prezintă și cele trei cercuri ale sfințirii:

Sfințirea începe în viața mea. Însă, eu sunt responsabil și față de familia mea și comunitatea în care trăiesc. Nesfințirea celor de lângă mine mă afectează de altfel și pe mine. De aceea, eu sunt chemat nu doar să mă sfințesc, dar și să fiu un agent activ al sfințirii în comunitatea în care îmi duc viața.

Mă întorc puțin la capitolul 11 care deschide această secțiune. Cred că are un rol foarte important pentru dezvoltarea discernământului spiritual. Iată despre ce este vorba:

- ⇒ Dumnezeu îi vorbește evreului despre lucruri din viața de zi cu zi (despre alimente)
- ⇒ Evreul află că acestea se împart în lucruri curate și necurate
- ⇒ Evreul află că multe lucruri pe care le considera curate sunt o urâciune înaintea lui Dumnezeu și el trebuie să le privească ca necurate și să renunțe la ele chiar dacă îi plac foarte mult
- ⇒ El trebuie să fie foarte atent în viața de zi cu zi pentru a deosebi ce este curat de ce nu este curat, deoarece Dumnezeu este sfânt și nu suportă necurăția
- ⇒ Singurul criteriu, singura grilă prin care poate deosebi lucrurile curate de cele necurate este Cuvântul revelat al lui Dumnezeu

Analogia cu întreaga viață a evreului și cu universul moral al acestuia este evidentă. Dumnezeu nu consideră ca necurăție doar mâncatul dintr-un animal, ci orice încălcare a poruncilor Sale. De aceea, evreul este chemat să-și formeze un discernământ spiritual în toate domeniile vieții lui. Aceasta înseamnă să privească realitatea din jur prin ochii lui Dumnezeu. Dumnezeu, prin Cuvântul revelat, și nu el, definește ce este bine și ce este rău. De aceea, formarea acestui discernământ presupune renunțarea la propriile criterii de evaluare și însușirea celor revelate. Iar deosebirea lucrurilor curate de cele necurate trebuie însoțită de disponibilitatea de a enunța la ce este necurat, indiferent cât m-am obișnuit cu el, indiferent cât l-am îndrăgit și cât de mult îmi place. Sfințirea presupune lepădare de sine și suferință. Acest lucru l-am învățat din Levitic încă din primele capitole.

Concluzia capitolelor 11-15 ar fi următoarea: apropierea de Dumnezeu și trăirea în prezența Sa este posibilă doar dacă înțeleg sfințenia Sa, incompatibilitatea totală dintre

prezența Sa și păcat, dacă învăț să deosebesc lucrurile curate de cele necurate și să urăsc necurăția așa cum o urăște El, și dacă mă depărtez de necurăție așa cum o face El.

Capitolul 16 deschide perspectiva asupra faptului că apropierea evreului de Dumnezeu Cel Sfânt este posibilă doar în baza unei jertfe viitoare, care va aduce o ispășire reală a necurățiilor și păcatelor lui Israel. Fără ispășire, evreul nici nu se putea apropia de Dumnezeu și nici nu putea trăi în prezența Sa. Dumnezeu îl iartă pe evreu, deși ispășirea nu este desăvârșită. Acest lucru este posibil, deoarece Dumnezeu Își asumă responsabilitatea soluționării depline a păcatului și o va face printr-o jertfă mai bună adusă de Mesia. (Isaia 53)

Și acum ajungem la **capitolul 17**. Capitolul 17 se pare că este un apendice la capitolul 16. El vine să întărească mesajul capitolului 16. Capitolul 16 anunță o ispășire viitoare, desăvârșită, însă doar pentru păcatele mărturisite la Cort. Pentru a întări acest mesaj extrem de important, Autorul adaugă capitolul 17 care subliniază tocmai următoarele două lucruri:

- ⇒ orice jertfă adusă în alt loc decât la Cort nu este primită (17:1-9)
- ⇒ ispășirea presupune împlinirea Legii: viață pentru viață și este posibilă prin principiul substituirii

Astfel, capitolul 17 vine să consolideze mesajul capitolului 16, și anume, că apropierea lui Israel de Yahwe este posibilă doar în baza unei ispășiri viitoare și desăvârșite.

Capitolele 18-20 nu ne mai vorbesc despre curățiri fizice, exterioare, ci despre curățiri care privesc universul moral. De fapt, curățirile exterioare erau un instrument pedagogic pentru a le dezvolta simțurile spirituale și ura față de păcat. Iar păcatul, în esența sa, se definește tocmai prin pervertirea universului moral. Curățirile exterioare îi învățau despre necesitatea curățirii interioare și morale. Dumnezeu dorește o societate cu relații sfinte în domeniul sexual, spiritual și social. Aceasta este adevărata curățire așteptată de Dumnezeu.

Importanța acestor porunci din aceste capitole este reliefată și de faptul că expresia „*Eu sunt Domnul...*” se repetă cel mai mult în această carte (în cap. 18 cel puțin de 6 ori, iar în cap.19 cel puțin de 15 ori!!!). Această repetiție în aceste două capitole îmi transmite mesajul că aici bate inima lui Dumnezeu. Oare ce ar putea însemna expresia: „*Eu sunt Domnul...*”? Mă gândesc la două variante de interpretare. Prima ar avea în vedere revelarea lui Dumnezeu și am putea avea următoarea reformulare: „Eu, Cel care vă dau aceste porunci, sunt Yahwe, Dumnezeul vostru...”. Cu alte cuvinte: „Să nu mă confundați cu ceilalți idoli, și nici cerințele Mele cu ale lor. Dacă vreți să-Mi slujiți cu adevărat, împliniți aceste porunci!”. Deci, sfințenia Sa se reflectă în mod special în aceste porunci, iar a fi sfânt ca Domnul înseamnă în primul rând a împlini aceste porunci. A doua interpretare vizează autoritatea divină și am putea reformula astfel: „Eu, care vă dau aceste porunci, sunt Domnul, Stăpânul, Împăratul Împăraților...”. Cu alte cuvinte, poruncile nu sunt facultative, ci trebuie luate în serios, deoarece sunt date de Însuși Creatorul Cerului și al Pământului.

Ambele interpretări evidențiază importanța aparte a acestor porunci și reprezentativitatea lor în ce privește caracterul și sfințenia lui Dumnezeu. Este o modalitate prin care Dumnezeu le atrage atenția asupra „lucrurilor mari ale Legii”, asupra lucrurilor care trebuie făcute mai întâi, fără ca celelalte (curățirile exterioare) să rămână nefăcute. Se evidențiază că adevărata roadă așteptată de Dumnezeu vizează curățirea părții dinlăuntru, o curățire de natură morală. Și în universul moral, roada așteptată este dragostea. De aceea, nu este la întâmplare că în capitolul 15 expresia „*Eu sunt Domnul!*” se repetă de cel puțin 15 ori!

Într-adevăr, roada așteptată de Dumnezeu într-o societate este dragostea, însă ea poate să apară de-abia după ce sunt eradicate cele două surse principale ale răului: practicarea perversiunilor sexuale și practicarea ocultismului. Lista de pedepse cu moartea din cap. 20 ne

deschide ochii cu privire la gravitatea acestor două practici și cu privire la efectele lor catastrofale pentru o societate.

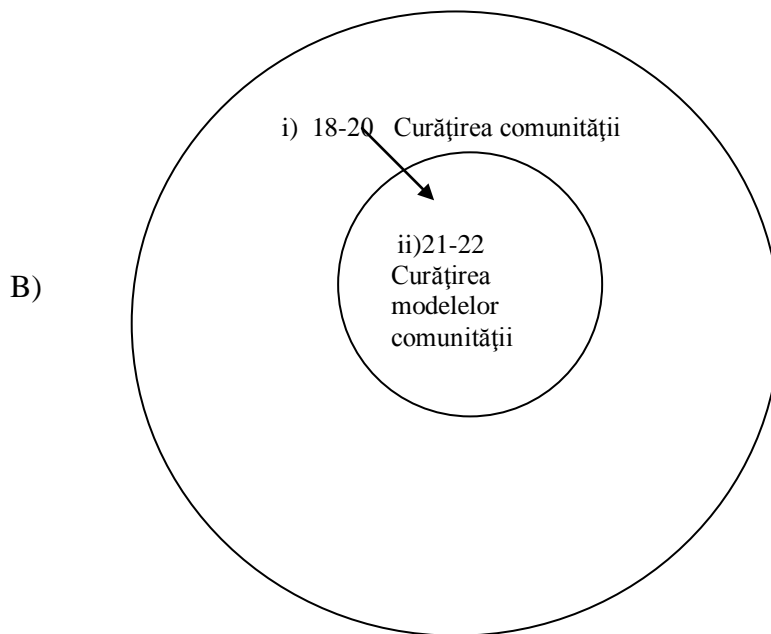
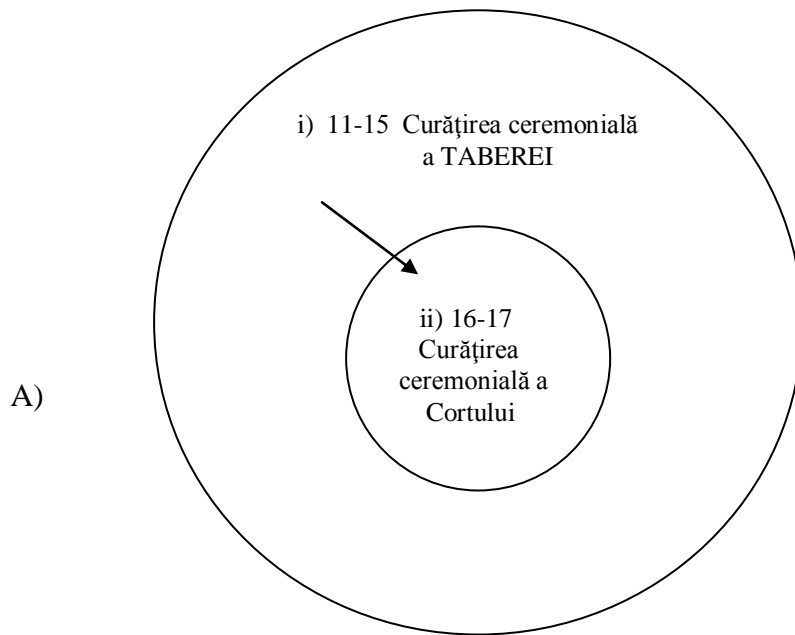
Capitolele 18-20 au o importanță cu totul deosebită în cartea Levitic. Ele ne ajută să deosebim lucrurile mari ale Legii de cele mai mici. Ele ne ajută să înțelegem că nu sunt suficiente doar curățirile exterioare și nici un scop în sine, ci mai degrabă, o pregătire a sfințirii morale, care are ca țintă dragostea. A fi sfânt nu înseamnă să împlinești un set de ritualuri și de reguli, ci înseamnă să trăiești în dragoste după ce ți-ai curățit viața de orice întinăciune morală. Iată ce ne spune Mântuitorul: „*Vai de voi, cărturari și Farisei! Pentru că voi dați zeciuială din izmă, din mărar și din chimen și lăsați nefăcute cele mai însemnate lucruri din Lege: dreptatea, mila și credințioșia: pe acestea trebuia să le faceți și pe acelea să nu le lăsați nefăcute!*” (Matei 23:23)

Capitolele 21-22 revin la condițiile inițiale: mijlocitorul și jertfa, și de această dată, nu mai insistă pe necesitatea existenței lor, ci pe profilul acestora. Atât preotul, cât și jertfa, trebuie să oglindească sfințenia lui Dumnezeu. Această cerință are o dublă funcție. Funcția practică și funcția pedagogică este aceea că preoții și jertfele trebuie să constituie un model de sfințenie pentru evreu. Preoții erau liderii comunității și slujba lor cuprindea mereu jertfe. Cheia sfințirii întregii comunități era sfințirea liderilor acestora. A doua funcție, cea mesianică, ne vorbește despre profilul Marelui Preot ce avea să vină și a Jertfei Sale. Cuvintele cheie sunt: „fără cusur”. Isus Hristos împlinește în chip desăvârșit profilul creionat de Vechiul Legământ.

Să privim din nou la cele patru mari subsecțiuni:

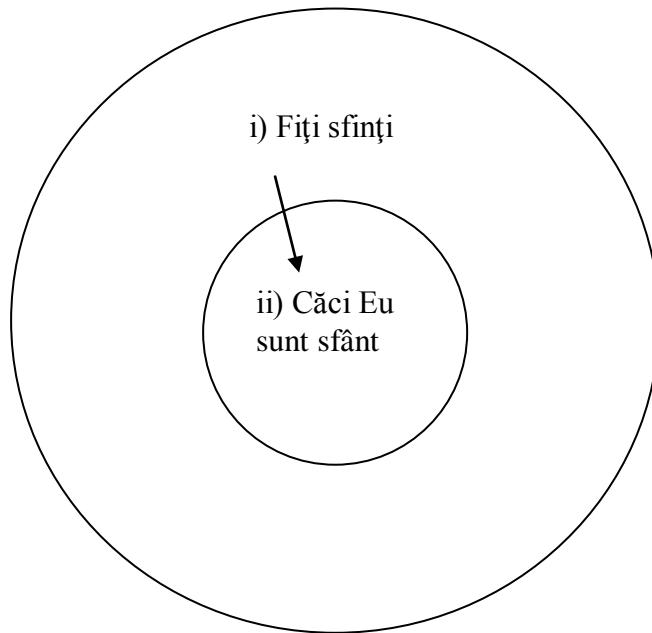
- 1) **11-15** → Curățiri exterioare prin care evreul înțelegea sfințenia lui Dumnezeu și ura Sa față de păcat
- 2) **16-17** → O sărbătoare specială prin care evreul înțelegea că apropierea sa de Dumnezeu este posibilă doar în baza unei jertfe viitoare mai bune
- 3) **18-20** → Porunci care evidențiau lucrurile cele mai însemnate ale legii și adevărata sfințire așteptată de Yahwe și anume, curățirea relațiilor sexuale, spirituale și sociale
- 4) **21-22** → Sfințenia lui Dumnezeu trebuia să se oglindească în preoți și jertfe, modelele întregii comunități

Este minunat modul în care se echilibrează toate aceste adevăruri. Este într-adevăr, o lecție dumnezeiască sfințenia lui Dumnezeu. Rămâne să analizăm mai profund ordinea în care aceste subsecțiuni sunt așezate. Este firesc ca să începă cu 11-15 și la fel de firesc ca 18-20 să urmeze după 11-15 (în 11-15 avem o lecție despre sfințenia lui Dumnezeu, iar în 18-20 sfințirea propriu-zisă așteptată de Domnul). Mai greu este să înțeleg locul subsecțiunilor 2 și 4. Obsev o posibilă paralelă sau simetrie:

Într-adevăr, 16-17 se potrivește mai bine după 11-15 deoarece prezintă tot o curăție exterioară, ceremonială, simbolică, și apoi, există această posibilă simetrie: ni se prezintă mai întâi sfințirea la nivelul comunității (i) și apoi, sfințirea de la Cort (ii). Mesajul ar fi:

- ⇒ Fiți sfinți (i), căci Eu sunt sfânt (ii), sau:
- ⇒ Fiți sfinți (i), după cum și Eu sunt sfânt (ii)

Într-adevăr, subsecțiunile 1 și 3 se focalizează pe sfințirea comunității, iar subsecțiunile 2 și 4 pe sfințirea Cortului și a celor de la Cort. Comunitatea este chemată la sfințire. Dumnezeu din mijlocul lor este atât motivul, cât și modelul sfințirii. Observ și faptul că expresia: „Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt” se găsește în carte în mod special în această a doua secțiune a cărții (cap.11-22).

III. Sărbători

Sărbători (23:1-25:55)

Vom comenta mai întâi **rolul general al sărbătorilor** în viața lui Israel, iar apoi vom analiza semnificația fiecărei sărbători în parte.

În primul rând, sărbătorile revelează ceva din caracterul lui Dumnezeu. Da, ele ne descoperă faptul că Yahwe este un Dumnezeu al sărbătorii, un Dumnezeu al bucuriei care iubește celebrarea. Și pentru că Israel trebuia să Îl reprezinte printre Neamuri, El instaurează în Israel cele șapte sărbători: Sabatul, Paștele, Snopul, Rusaliile, Trâmbița, Ziua Ispășirii, Corturile.

În al doilea rând, sărbătorile au un rol foarte important pentru sănătatea spirituală a lui Israel. Acestea erau sărbătorile Domnului și erau rânduite să aibă loc în cinstea Lui. El era Cel care le instaurase și tot El era Marele Sărbătorit. Israel învăța că, pentru creșterea sa spirituală, este nevoie să se desprindă de viața cotidiană și să mediteze în odihnă și liniște la Dumnezeu și la poruncile Acestuia. Sunt pauze sfinte atât de importante pentru sănătatea spirituală a lui Israel. În timpul acestor sărbători, Israel trebuia să își îndrepte privirile asupra lui Yahwe și să mediteze profund la El și la planurile Lui. Există o pauză săptămânală (Sabatul), însă erau și pauze mai lungi de șapte sau paisprezece zile.

Alături de ziua de odihnă săptămânală, Israel avea nevoie și de perioade mai lungi în care să aibă răgazul să își facă o evaluare, să își redefească chemarea și ținta, să își reînnoiască deciziile și jurămintele făcute lui Yahwe, să poposească mai mult timp la Cortul Întâlnirii.

În al treilea rând, sărbătorile aveau un rol de protecție fizică. Yahwe era Creatorul, știa cum funcționează trupul nostru și cunoștea faptul că, pentru a atinge eficiența maximă, trebuie să avem un timp regulat de odihnă. Israel avea ultima zi a săptămânii liberă, iar apoi încă vreo 20 de zile de concediu. În secolul al XX-lea, în urma studiilor medicale, țările occidentale au ajuns la aceeași concluzie: odihna în week-end este foarte importantă, însă nu și suficientă. Este nevoie deci și de perioade mai lungi de odihnă pentru refacerea organismului. De aceea, s-a impus prin lege un concediu obligatoriu de aproximativ 20 de zile lucrătoare. Israel se bucura de astfel de legi cu vreo 1400 de ani înainte de Hristos, când Neamurile păgâne lucrau fără încetare toată săptămâna.

În al patrulea rând, sărbătorile evidențiau importanța apartenenței la o comunitate și întăreau coeziunea comunității iudaice. Fiecare sărbătoare trebuia însoțită de o adunare sfântă. Evreii sărbătoreau **împreună**. Ei își aduceau aminte de trecutul comun, de crezurile comune, de identitatea lor unică printre popoare și de faptul că se închină înaintea aceluiași Dumnezeu. Acest lucru îi unea și întărea coeziunea grupului.

În al cincilea rând, sărbătorile reprezentau și un test al încrederii în Dumnezeu. Ele erau așezate în două perioade agricole aglomerate (luna întâi și luna a șaptea). Era multă treabă de făcut, iar evreul trebuia să își întrerupă activitățile cotidiene și să creadă că e mai

bine pentru el așa. Trebuia să creadă că Domnul îi va purta de grijă și îi va înmulți peste măsură de mult recolta. Era deci și un test al încrederii în Dumnezeu care avea să sporească credința lor în Yahwe.

În al șaselea rând, sărbătorile aduceau mereu în conștiința evreului câteva adevăruri esențiale pentru sănătatea lor spirituală, și anume: odihna Creatorului din ziua a șaptea, eliberarea din Egipt, faptul că roadele vin de la Domnul, Ziua Ispășirii, faptul că au locuit în corturi după ce au ieșit din Egipt. Se pare că sărbătorile sintetizează adevărurile cheie pe care o comunitate trebuie să le păstreze vii în minte pentru a putea prospera.

În al șaptelea rând, sărbătorile au o funcție profetică. Știm sigur că lucrul acesta este adevărat cu privire la Paște și la Rusalii, însă vom descoperi faptul că fiecare sărbătoare înglobează și o dimensiune profetică.

În cele ce urmează, vom dezvolta semnificația fiecărei sărbători în parte, iar apoi dimensiunea profetică a sărbătorilor iudaice. Sabatul aducea aminte evreului de ziua de odihnă a Domnului, dar și de robia din Egipt:

- « Adu-ți aminte de ziua de odihnă, ca să o sfințești. Să lucrezi șase zile și să-ți faci lucrul tău. Dar a șaptea zi este ziua închinată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul care este în casa ta. Căci în șase zile a făcut Domnul cerurile, pământul și marea și tot ce este în ele, iar în ziua a șaptea S-a odihnit: de aceea a binecuvântat Domnul ziua de odihnă și a sfințit-o.» (Exod 20:8-11)
- « Ține ziua de odihnă ca să o sfințești, cum ți-a poruncit Domnul, Dumnezeul tău. Șase zile să lucrezi și să-ți faci toate treburile. Dar ziua a șaptea este ziua de odihnă a Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici boul tău, nici măgarul tău, nici vreunul din dobitoacele tale, nici străinul care este în locurile tale, pentru ca și robul și roaba ta să se odihnească întocmai ca tine. Adu-ți aminte că și tu ai fost rob în țara Egiptului și Domnul Dumnezeuul tău te-a scos din ea cu mână tare și cu braț întins: de aceea ți-a poruncit Domnul Dumnezeuul tău să ții ziua de odihnă. » (Deut. 5 :12-15)

Evreul își aducea aminte de faptul că Yahwe este Creatorul și că toți ceilalți zei sunt o minciună. Apoi, acesta era un prilej să mediteze asupra misterioasei zile de odihnă a Domnului. Întrebări de genul: «Oare a obosit Dumnezeu cu adevărat? Cum poate Dumnezeu Atotputernic să obosească?» trebuia să îi frământa mintea până când revelația ulterioară avea să aducă răspunsurile. Nu vom analiza acum acest concept foarte complicat al odihnei lui Dumnezeu. Vom face însă acest lucru când vom studia Epistola către Evrei (în Evrei capitolul 4 mai exact).

Dar Sabatul îi aducea aminte evreului și de robia egipteană, de perioada în care nu avea zile de odihnă și prilejuri îndelungi pentru meditație, deoarece Faraon le dădea mult de lucru, « ca să nu umble după năluci. » Exploatarea din Egipt nu avea consecințe dezastruoase doar asupra sănătății lor fizice, ci și asupra sănătății lor spirituale.

Relația cu Dumnezeu este posibilă doar dacă există în mod constant momente profunde petrecute în liniște doar cu El. Este absolut necesar ca omul să își pună deoparte mereu un timp în care, în liniște și pace, să poată medita la Dumnezeu și la planurile Lui, să poată vorbi cu El, să se cerceteze sincer înaintea Lui. Fără aceste momente, viața zgomotoasă și aglomerată Îl va « fura » pe Dumnezeu din cunoștința noastră și vom ajunge iarăși să alergăm după lucruri de nimic pentru a ajunge oameni de nimic.

Sabatul avea un rol fundamental în relația lui Israel cu Dumnezeu. Încălcarea Sabatului era pedepsită cu moartea. Acest lucru arată cât de mari sunt consecințele neglijării

timpului de părtășie cu Dumnezeu. Moartea spirituală și împietrirea se așează cu o repeziciune uimitoare asupra sufletului agitat și în continuă alergare.

Paștele îi aducea aminte evreului de robia din Egipt și de marea eliberare și izbăvire. Îi aducea aminte despre puterea și îndurarea lui Yahwe. În pofida faptului că și urgiile și-au avut rolul lor, marea izbăvire a putut veni doar în urma jertfei mielului pascal. Ei nu meritau izbăvirea, ci moartea. Însă, pentru că s-a găsit un substitut în moarte (mielul de Paști), ei au fost izbăviți prin har, prin credință. Și nu au fost izbăviți dintr-un loc bun pentru a fi duși într-altul mai bun, ci au fost smulși dintr-o robie cumplită, deopotrivă fizică și spirituală. Azimile amare aveau, probabil, o dublă funcție: pe de o parte, le amintea cât de amară fusese robia în Egipt, iar pe de alta, le aducea aminte că, după răscumpărare, se impune o schimbare a vieții, chiar dacă lucrul acesta este greu și neobișnuit la început. Această schimbare în alimentație (șapte zile nu mai aveau voie să mănânce nimic cu aluat, ci doar azimi amare) oglidea schimbarea ce trebuia să aibă loc după răscumpărarea vieților lor. Trebuia ca ei să renunțe la modul lor de viață învățat în Egipt și să înceapă o nouă viață, ascultând poruncile lui Yahwe, chiar dacă acest lucru nu plăcea firii lor.

Era un prilej minunat pentru evrei să își aducă aminte de minunata lor răscumpărare și să își reînnoiască legământul față de Yahwe. Odată răscumpărați, Îi aparțineau Lui în întregime și trebuia ca ei să trăiască doar spre slava Lui.

Sărbătoare Snopului și Rusaliile se leagă de primele roade. Ideea era ca primele roade să fie închinare Domnului. Acest lucru avea loc în două faze. Prima dată, s-a adus primul snop și, până ce nu era adus acest snop, nimeni nu avea voie să mănânce din roadele pământului. Trebuia să se bucure prima dată Cel care le-a dăruit: Yahwe. Apoi, după 50 de zile, erau aduse cantități mai mari la Cort. Această sărbătoare îi învăța dependența de Dumnezeu și le aducea aminte de faptul că tot ceea ce au vine din mâna Lui și prin harul Său. Nu puterea lor, nici bunătatea lor (vezi Deut. 7 :9) nu au adus aceste binecuvântări, ci harul lui Dumnezeu.

Este adevărat faptul că binecuvântarea materială era un semn că poporul trăia în ascultare, dar această ascultare era posibilă tot prin harul lui Dumnezeu care le dădea iertarea, voința și înfăptuirea. Ei recunoșteau că erau total dependenți de Dumnezeu, iar acest lucru îi ajuta să nu se îngâmfe, să nu se mândrească, ci să rămână smeriți și în ascultare de Dumnezeul lor.

Ziua Trâmbiței este cea mai ciudată sărbătoare: “În ziua a șaptea, în cea dintâi zi a lunii, să aveți o zi de odihnă, vestită cu sunet de trâmbiță și o adunare sfântă. Atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă și să aduceți Domnului jertfe mistuite de foc.”

Cornilescu o intitulează “Anul nou” și există într-adevăr această interpretare conform căreia anul religios începea în luna întâi când era Paștele, iar anul civil evreiesc începea în luna a șaptea. Întrebarea este dacă există și argumente biblice cu privire la această interpretare. Să mai citim câteva pasaje care fac aluzie la această sărbătoare:

- “În zilele voastre de bucurie, la sărbătorile voastre și la lunile voastre noi, să sunați din trâmbițe, când vă veți aduce arderile de tot și jertfele de mulțumire; și ele vor face ca Dumnezeul vostru să Își aducă aminte de voi. Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru.” (Numeri 10:10)
- “În luna a șaptea, în cea dintâi zi a lunii, să aveți o sărbătoare sfântă: atunci să nu faceți nici o lucrare de slugă. Ziua aceea să fie vestită între voi cu sunet de trâmbiță. » (Numeri 29 :1)

La începutul fiecărei luni, în prima zi, se suna din trâmbiță și se aduceau jertfe (vezi și Numeri 28:9-15). Însă în luna a șaptea se ținea și o zi de odihnă și se aduceau și mai multe jertfe (vezi Numeri 29:1-6). La începutul fiecărei luni, Israel trebuia să își aducă aminte de Domnul și să se rededice Lui. Însă luna a șaptea era specială. De ce? Se pare că această zi le

aducea aminte evreilor să se pregătească pentru următoarele două mari sărbători din această lună: Yom Kippur și Sărbătoarea Corturilor.

În același timp, în Levitic 25 găsim și un indiciu despre anul nou: “În a zecea zi a lunii a șaptea să pui să sune cu trâmbița răsunătoare; în Ziua Ispășirii să sunați cu trâmbița în toată țara. Și să sfințiți astfel anul al cincizecilea, să vestiți slobozenia în țară pentru toți locuitorii ei: acesta să fie pentru voi anul de veselie.” (25:9-10a) Observăm faptul că anul de veselie începea în luna a șaptea. Oare toți ceilalți ani civili începeau la fel? Dacă da, deși trecerea dintre ani, ca să spunem așa, avea loc în ziua a zecea, totuși sunetul de trâmbiță din ziua întâi anunța această trecere. Oricum ar fi, cred ca sărbătoarea din ziua întâi a lunii a șaptea avea rolul de a pregăti inimile evreilor pentru cele două sărbători care aveau să urmeze, și poate în mod special pentru Yom Kippur, care dura o singură zi, timp în care, dacă cineva nu se smerea, trebuia să fie nimicit din poporul Domnului.

Despre semnificația Zilei Ispășirii am vorbit destul de mult în capitolul 16. Era ziua în care se făcea din nou ispășire pentru păcatele mărturisite ale lui Israel, era ziua în care păcatele depozitate la Cort erau trimise în domeniile lui Azazel. Această sărbătoare aducea aminte evreului de faptul că păcatele lui, deși sunt iertate, nu sunt încă rezolvate pe deplin. Dumnezeu însă Și-a asumat întreaga responsabilitate a soluționării lor, lucru care avea să se materializeze printr-o jertfă mai bună, adusă de Mesia. În Levitic 23, aceasta este singura sărbătoare pentru care se specifică: « Oricine nu se va smeri în ziua aceea, va fi nimicit din poporul lui. » (23:29) Și se pare că această smerire includea și o zi de post. De ce trebuia evreul să își smerească sufletul înaintea Domnului? Pentru că Domnul tocmai le făcea curățenie în țară, o curăța de spurcăciunile lor; și pentru că sărbătoarea le arăta cum Și-a asumat Domnul întreaga responsabilitate a soluționării păcatelor lor. În fața acestei îndurări a lui Dumnezeu, nu puteai decât să te smerești și să fii deplin recunoscător.

Și am ajuns la ultima sărbătoare, sărbătoarea Corturilor. Era o sărbătoare care pe de o parte, celebra strângerea roadelor pământului, iar pe de altă parte, aducea aminte lui Israel de faptul că Domnul i-a făcut pe părinții lor să locuiască în corturi după ce i-a scos din țara Egiptului. Primul aspect este mai lesne de înțeles și de comentat. La fel ca în cazul celebrării primelor roade, ei învățau totala dependență de Dumnezeu, învățau să se smerească și să recunoască faptul că binecuvântarea, atât materială, cât și spirituală, venea de la Domnul, prin puterea și bunătatea Sa. Al doilea aspect este ceva mai problematic: de ce trebuia ca evreii să-și aducă aminte că părinții lor au locuit în corturi după ieșirea din Egipt, și cum se leagă acest lucru de celebrarea strângerii roadelor? Ce însemna faptul că ei au locuit în corturi? Doar era absolut normal să locuiască în corturi în drumul lor prin pustie spre Canaan. Interpretarea care îmi vine în minte se leagă de începuturile slabe ale națiunii lui Israel.

După eliberarea din Egipt, ei nu aveau nimic: nici țară, nici case, nici cetăți. De aceea, prima dată a trebuit ca ei să locuiască în corturi și să umble prin pustie unde au experimentat purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Domnul vrea să le aducă aminte în momente de prosperitate și succes că nu au fost dintotdeauna așa, că nu au avut de la început o asemenea țară și asemenea realizări. Nu, la început au fost un popor nomad; da, au fost un popor vulnerabil care a umblat în corturi prin pustie. Aducerea aminte a acestui început slab îi ajuta să aprecieze și mai mult binecuvântarea prezentă și să recunoască faptul că totul vine doar prin harul Său. Ba mai mult, drumul prin pustie a fost o perioadă grea, cu multe încercări, în care au experimentat în mod vizibil dependența de Dumnezeu (mana, apa din stâncă, prepelițele, Marea Roșie). Atunci când suntem în perioade de succes în urma anumitor eforturi pe care le-am depus, este greu să vedem faptul că toate vin din mâna Sa. Însă în perioadele de maximă criză, când ne simțim total neputincioși, este mai clar pentru noi faptul că izbăvirea vine doar de sus. Ei bine, purtarea vizibilă de grijă a lui Dumnezeu în perioadele de criză trebuie să fie un stâlp de aducere aminte pentru noi care să ne ajute să recunoaștem dependența de

Dumnezeu și în perioade de succes pentru care ne-am trudit mult. Deuteronom capitolul 8 evidențiază exact această lecție:

“Când vei mânca și te vei sătura, să binecuvintezi pe Domnul, Dumnezeul tău pentru țara cea bună pe care ți-a dat-o. Vezi să nu uiți pe Domnul, Dumnezeul tău până acolo încât să nu păzești poruncile, rânduielile și legile Lui, pe care ți le dau azi. Când vei mânca și te vei sătura, când vei zidi și vei locui în case frumoase, când vei vedea înmulțindu-se cirezile de boi și turmele de oi, mărindu-ți-se argintul și aurul și crescându-ți tot ce ai, ia seama să nu ți se umfle inima de mândrie și să nu uiți pe Domnul, Dumnezeul tău care te-a scos din țara Egiptului, din țara robiei, care te-a dus în acea pustie mare și grozavă, unde erau șerpi înfocați și scorpioni, în locuri uscate și fără apă, care a făcut să țâșnească apă din stânca cea tare și care ți-a dat să mănânci în pustie mana aceea necunoscută de părinții tăi, ca să te smerească și să te încerce și să-ți facă bine apoi. Vezi să nu zici în inima ta: “tăria mea și puterea mâinii mele mi-au câștigat aceste bogății”, ci adu-ți aminte de Domnul Dumnezeul tău, căci El îți va da putere să le câștigi, ca să întărească legământul încheiat cu părinții voștri prin jurământ, cum face astăzi.” (Deut.8:11-18)

La Strângerea Roadelor, evreii trăiau un moment al succesului, dar trebuia ca ei să își amintească de începuturile slabe, în corturi, prin pustie, pentru a birui ispita mândriei și a nu uita pe Dătătorul tuturor lucrurilor. Nu este la întâmplare faptul că sfințirea Casei Domnului construită în luna a șaptea are loc în luna a șaptea în timpul sărbătorii Corturilor. Ridicarea Casei Domnului de către Solomon marca un apogeu în ascensiunea lui Israel printre națiuni. În acele momente ale succesului, era atât de mare nevoie ca ei să își aducă aminte de începuturile slabe și de perioadele de criză.

Ce minunate erau sărbătorile lui Israel și cât erau de importante pentru sănătatea fizică și spirituală a națiunii! Ele eveau însă și o dimensiune profetică. Sabatul le aducea aminte de odihna lui Dumnezeu, care avea să rămână un mister multă vreme. Ceea ce L-a obosit pe Dumnezeu a fost apariția păcatului, perpetuarea sa pe scena istoriei (vezi Isaia 43 :24) și soluționarea acestuia prin jertfa Fiului Său (vezi Isaia 49 :4 ; Isaia 53 :10-11) Aceste lucruri erau de mult știute de Dumnezeu și erau în proiectul Său, însă puteau rămâne doar la stadiul de proiect. Dar în primele șase zile ale Creației, pe măsură ce începutul proiectului devenea realitate, era clar faptul că și restul proiectului avea să ia ființă. Îmi este greu să pricep (și nici nu știu dacă am înțeles foarte bine), dar se pare că, dacă înainte de primele șase zile ale Creației, jertfarea Fiului Său era doar o posibilitate, aducerea în realitate a creației a făcut ca această jertfă să devină o certitudine. Dumnezeu era conștient în cele șase zile de faptul că, dacă întrerupea planul și nu aducea în ființă omul, nu ar mai fi urmat această tragedie a umanității și nu ar mai fi fost nevoie de jertfa Fiului Său. Însă se pare că fiecare zi a creației a însemnat și hotărârea finală de a-L da pe Fiul Său ca jertfă. Această hotărâre, în lumina tragediei ce urma să vină, L-a obosit pe Dumnezeu, care în ziua a șaptea, după ce hotărârea a fost luată în mod irevocabil, S-a putut odihni privind spre bucuria finală a restaurării.

Paștele le aducea aminte evreilor despre o mare izbăvire, dar și profetea o mare izbăvire: cea pe care o va aduce Mesia. Este foarte interesant faptul că Mesia trebuia să vină în noaptea de Paști. Astfel, fiecare sărbătoare a Paștelui era încărcată și de o mare emoție a așteptării. Iar Mesia a adus izbăvirea de Paști. Știm cu toții că Isus Hristos a fost adevăratul Miel de jertfă adus chiar în timpul sărbătorii Paștelui.

Sărbătoarea Snopului era chiar a doua zi de după Sabat (și se pare că e vorba chiar de Sabatul din timpul sărbătorii Paștelui). Când am studiat cartea Faptele Apostolilor, am subliniat acest lucru și ne-am adus aminte că învierea lui Isus Hristos a avut loc tot a doua zi după Sabat. Trupul de slavă al lui Hristos a fost un prim rod al jertfei Sale, o degustare și o garanție a restaurării finale a creației.

Rusaliele aduceau aminte evreilor că primele roade veneau din mâna lui Dumnezeu. Primele roade erau reprezentate de lucrarea lui Dumnezeu din inimile lor, lucrare întărită de

binecuvântările materiale. Astfel, nu este la întâmplare faptul că Duhul Sfânt coboară de Rusalii asupra ucenicilor. Prima roadă vizibilă după jertfa de Paști adusă de Hristos (înafara învierii Sale) a fost intensificarea lucrării lui Dumnezeu în inimile oamenilor prin Duhul Sfânt.

Vom analiza mai întâi dimensiunea profetică a Sărbătorii Corturilor, iar apoi vom reveni asupra primelor două sărbători din luna a șaptea: Trâmbița și Ziua Ispășirii. Sărbătoarea Corturilor, spre deosebire de cea a Rusaliilor, era o celebrare a recoltei finale, a strângerii tuturor roadelor. Este interesant faptul că pentru evrei și această sărbătoare era încărcată de emoția așteptării lui Mesia. Ea le aducea aminte de “recolta” de la sfârșitul istoriei, de roada finală a lucrării lui Dumnezeu: restaurarea lui Israel și a întregii creații. Isaia 25 ne vorbește într-adevăr despre o zi finală în care Dumnezeu va oferi un ospăț bogat tuturor popoarelor, va nimici moartea pe vecie și va șterge orice lacrimă, va pedepsi pe cei nelegiuți și va aduce dreptatea și dragostea pe pământ. Acesta era momentul strângerii recoltei finale din planul lui Dumnezeu. Astfel, nu este la întâmplare faptul că Apocalipsa ne prezintă finalul istoriei în felul următor: “După aceea, m-am uitat și iată că era o mare gloată, pe care nu putea să o numere nimeni, din orice neam, din orice seminție, din orice norod și de orice limbă, care stătea în picioare înaintea Scaunului de domnie și înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe cu **ramuri de finic** în mâini și strigau cu glas tare și ziceau: “Mântuirea este a Dumnezeului nostru care șade pe scaunul de domnie și a Mielului!” (Apoc. 7:9-10)

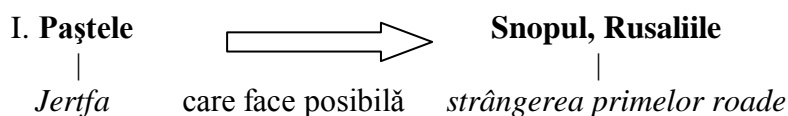
Aceasta este sărbătoarea finală a strângerii roadelor. Și oare cum va fi atunci când vom șede cu Domnul pe scaunul Său de domnie în slavă și ne vom aminti de începuturile noastre slabe, de robia din care am fost smulși și de drumul nostru plin de încercări prin pustia lumii în cortul trupului nostru pământesc și vom compara aceste începuturi slabe cu locul în care am ajuns: pe scaunul de domnie al Domnului?

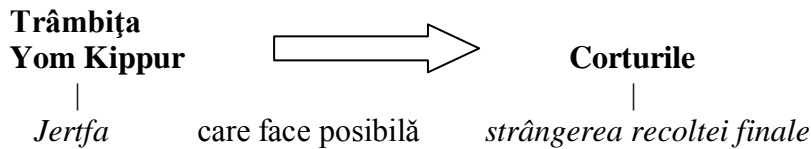
După cum observăm, dimensiunea sărbătorilor ne sugerează și o anumită cronologie a planului lui Dumnezeu:

- Sabatul – Soluția dinainte de întemeierea lumii
- Paștele – prima venire a lui Mesia – Jertfa Sa
- Snopul – învierea lui Mesia
- Rusaliile – Coborârea și lucrarea Duhului Sfânt
- Corturile – a doua venire a lui Mesia – restaurarea finală.

Dar ce ne facem cu celelalte două sărbători: Trâmbița și Yom Kippur? Yom Kippur era o sărbătoare care vorbea cel mai clar despre prima venire a lui Mesia și despre curățirea Cortului ceresc de dosarele nerezolvate ale sfinților Vechiului Testament. Însă această perspectivă “încurcă” cronologia de mai sus. Cu toate acestea, Dumnezeu a lăsat Ziua Ispășirii în luna a șaptea. Oare de ce? Observăm că sărbătorile au fost concentrate trei câte trei: Paștele, Snopul, Rusaliile și Trâmbița, Ziua Ispășirii, Corturile, și că au fost plasate strategic: cam la jumătate de an distanță.

Dumnezeu dorea ca din jumătate în jumătate de an Israel să se desprindă de activitățile cotidiene și să mediteze profund la planul lui Dumnezeu cu el. Și observăm că există următoarea asemănare între cele două grupări de sărbători:

Dumnezeu Se lupta deci cu mândria lui Israel și îi aducea aminte la începutul și la finalul rodirii de faptul că roadele au apărut doar în urma jertfei Fiului Său, prin harul și puterea Sa. De aceea, Yom Kippur (care transmite cu mai multă putere ideea ispășirii păcatului) este amplasată înainte de strângerea întregii recolte.

Dar cum rămâne cu cronologia? Poate Dumnezeu nu a intenționat o cronologie perfectă sau poate este valabilă următoarea interpretare, și anume: Yom Kippur arăta în primul rând spre jertfa lui Hristos, însă arăta și spre ispășirea păcatelor națiunii Israel. Iată ce ne spune Zaharia: “Iată că voi aduce pe Robul Meu, Odrasla. Căci iată că numai spre piatra aceasta pe care am pus-o înaintea lui Iosua, sunt îndreptați șapte ochi; iată, Eu Însumi voi săpa ce trebuie săpat pe ea, zice Domnul oștirilor; și într-o singură zi voi înlătura nelegiuirea țării acesteia; în ziua aceea, zice Domnul oștirilor, vă veți putea pofti unii pe alții sub viță și sub smochin.” (Zaharia 3:8b-10) Și tot Zaharia ne spune că pocăința lui Israel ca națiune va avea loc tocmai la finalul istoriei. (vezi Zaharia 12-14)

Astfel, deși Hristos a făcut ispășirea păcatului la prima Sa venire, Israel va beneficia de această ispășire tocmai înainte de a doua Sa venire. Astfel, Yom Kippur ar cuprinde două dimensiuni profetice: prima arată spre ispășirea făcută de Mesia, iar a doua spre ziua în care Israel ca națiune va beneficia de această ispășire. Astfel, s-ar trasa o linie cronologică profetică de-a lungul întregului capitol 23.

A mai rămas doar Ziua Trâmbiței. Oare ce dimensiune profetică are această sărbătoare? După cum spuneam, Ziua Trâmbiței amintea lui Israel că cele două mari sărbători (Yom Kippur și Corturile) sunt aproape și îndemna astfel poporul să își pregătească inimile pentru aceste sărbători. Am putea deci emite ipoteza că dimensiunea profetică a Sărbătorii Trâmbiței ar fi legată de semnele care ne amintesc că venirea Domnului este aproape.

În Apocalipsa, a doua venire a lui Mesia este precedată de sunetul a șapte trâmbițe care marchează momente de atenționare pentru întreaga omenire a apropierii sfârșitului. Și astfel, dimensiunea profetică a sărbătorilor cunoaște o cronologie completă:

1. Sabatul – Soluția lui Dumnezeu pregătită înainte de întemeierea lumii;
2. Paștele – Prima venire a lui Mesia – jertfa Sa;
3. Snopul – Învierea lui Mesia;
4. Rusaliile – Pogorârea și lucrarea Duhului Sfânt;
5. Trâmbița – Semne că finalul istoriei este aproape;
6. Ziua Ispășirii – Pocăința lui Israel ca națiune;
7. Corturile – A doua venire a lui Mesia – restaurarea finală.

În mod cert, evreul din perioada lui Moise nu putea înțelege toate aceste lucruri. Însă în măsura în care au părut scrierile profetilor, evreii au și început să întrezărească dimensiunea profetică a sărbătorilor. Iar după lucrarea lui Isus Hristos, lumina a fost completă. Interpretarea mesianică a sărbătorilor este în deplină armonie cu spusele lui Pavel din Coloseni: “Nimeni dar să nu vă judece cu privire la mâncare sau băutură, sau cu privire la o zi de sărbătoare, cu privire la o lună nouă, sau cu privire la o zi de Sabat, **care sunt umbra lucrurilor viitoare**, dar trupul este al lui Hristos.” (Coloseni 2:16-17) Pavel afirmă cât se poate de clar că sărbătorile și Sabatul sunt un indicator spre Hristos. Și tocmai de aceea au fost ele desființate după venirea lui Hristos.

Într-adevăr, pasajul din Coloseni surprinde și desființarea sărbătorilor iudaice în Noul Legământ. Această desființare nu este justificată doar de venirea lui Mesia, ci și de schimbarea strategiei preoției. Aceste sărbători erau aplicabile în cadrul unei națiuni, dar nu mai sunt practice pentru un popor risipit printre popoare. Însă principiile sărbătorilor rămân valabile și trebuie aplicate de fiecare creștin și de fiecare Biserică locală din istorie.

Aș mai dezvolta puțin o singură funcție a sărbătorilor lui Israel, și anume aceea de a sintetiza adevărurile teologice fundamentale de care trebuie să își aducă mereu aminte o comunitate, pentru a nu fi biruită de moartea spirituală. Iată care ar fi aceste adevăruri:

• **Trecut**

- Sabatul* ~ doctrina creației și a căderii
- Paștele* ~ doctrina răscumpărării
- Snopul* ~ doctrina învierii

• **Prezent**

- Primele roade* ~ doctrina dependenței de Duhul Sfânt
- Trâmbița* ~ atenție la semnele premergătoare venirii Domnului

• **Viitor**

- Ziua Ispășirii* ~ doctrina ispășirii păcatului
- Corturile* ~ dependența de Dumnezeu, așteptarea restaurării finale.

Comunitatea lui Dumnezeu trebuie să privească cu ochii cerului spre trecut, prezent și viitor. Unii dintre noi privesc greșit spre cele trei dimensiuni temporale. Dumnezeu ne cheamă la o percepție corectă. Unii dintre noi privesc prea mult spre una dintre cele trei dimensiuni și le neglijează pe celelalte. Dumnezeu ne cheamă la o raportare echilibrată la trecut.

24:1-23 – Sfeșnicul, pâinile și pedeapsa pentru hulitori

Este interesant modul în care Autorul Își concepe această subsecțiune despre sărbători. Capitolele 23 și 25 ne prezintă sărbătorile lui Israel. Între aceste capitole, Autorul așează capitolul 24 care ne vorbește despre sfeșnic, pâini și pedeapsa dată hulitorilor. Care sa fie logica și intenția Lui?

Cred că este un capitol care ne atrage atenția asupra esenței sărbătorii și asupra gravității călcării în picioare a sărbătorii. Într-adevăr, sfeșnicul ne trimite cu gândul la lumina feței lui Dumnezeu care se revărsa asupra lui Israel, simbolizat de cele douăsprezece pâini dinaintea sfeșnicului. Ochii lui Dumnezeu vegheau necurmat asupra lui Israel: pe de o parte, pentru a-i cunoaște pornirile inimii, iar pe de alta, pentru a-i face bine și a-i purta de grijă. Ba mai mult, Dumnezeu dorea să comunice cu poporul Său, dorea să Se descopere pe Sine și legile Sale. Cunoașterea lui Dumnezeu și a căilor Sale era pentru Israel ca o lumină, ca o candelă care îl călăuzea pe cărarea fericirii și îl ferea de drumurile înfundate și pline de nenorociri. Oare nu aceasta este esența sărbătorii: să stai și să te bucuri de Dumnezeul tău și de lumina feței Sale? Sărbătoarea este teocentrică, ea are în prim plan relația omului cu Dumnezeu.

Astfel, ni se atrage atenția asupra dimensiunii permanente a sărbătorii. Cele șapte sărbători celebrau bucuria de a fi în relație cu Dumnezeu. Însă această bucurie trebuia să umple viața evreului în fiecare zi a existenței sale. Celebrarea relației cu Dumnezeu din cadrul

celor șapte sărbători în liniște și odihnă trebuia adusă în viața de zi cu zi, în mijlocul activităților cotidiene. Într-adevăr, lumina din sfeșnic lumina neîncetat. Israel nu trebuia să facă o separație între sacru și profan. El era chemat la o celebrare permanentă a relației cu Dumnezeu.

Ce se întâmplă însă cu cel care nu vrea să intre în sărbătoarea Domnului, cu cel care calcă în picioare minunata ofertă a harului Său? Fiul unei femei israelite și al unui bărbat egiptean a venit în mijlocul taberei lui Israel. El se bucura de oferta sărbătorii lui Dumnezeu: lumina feței lui Yahwe se revărsa și asupra lui și a călcat în picioare chemarea la sărbătoare, hulind Numele Domnului. Dumnezeu a fost intransigent și a poruncit fără ezitare pedeapsa cu moartea. Este interesant faptul că, apoi, Dumnezeu menționează și legea talionului, insistând asupra legii viață pentru viață și asupra faptului că aceeași lege este pentru băștinaș și pentru străin.

Dumnezeu știe că cinstirea Lui se reflectă în cinstirea aproapelui. A intra în sărbătoarea lui Dumnezeu înseamnă a-L cinsti pe El, lucru care se oglindește în iubirea aproapelui. De aceea, crima este extrem de gravă și este asemenea unei huliri a lui Dumnezeu; trebuie și ea pedepsită cu moartea.

Putem concluziona afirmând că acest capitol ne transmite următoarele **trei mari adevăruri despre sărbători**:

- Esența sărbătorii este celebrarea relației cu Dumnezeu;
- Dumnezeu cheamă pe evrei la o sărbătoare permanentă;
- Călcarea în picioare a chemării la sărbătoare aduce cu sine moartea.

Anul sabatic și anul de veselie (25:1-55)

Anul sabatic era probabil important și pentru sănătatea pământului, care se odihnea un an, dar mai important era pentru viața spirituală a evreului. Toate principiile valabile pentru celelalte sărbători anuale sunt simplificate acum, în anul al șaptelea: mai multă odihnă fizică, mai mult timp cu Dumnezeu, un test mai puternic al încrederii în Dumnezeu, etc.

Anul al șaptelea era într-adevăr un adevărat test al credinței. Era anul în care evreul învăța din nou dependența de Dumnezeu. El vedea cu ochii săi cum nu muncea, și totuși pământul dădea rod, și uneori (înaintea anului de veselie) dădea rod pentru trei ani. Era evident că nu truda evreului aducea recoltele bogate, ci puterea lui Dumnezeu. Este adevărat că în ceilalți ani Dumnezeu pune condiția ca evreul să lucreze pământul, dar nu împlinirea ei producea recolta, ci harul și puterea lui Dumnezeu. Observăm cum toate lecțiile sărbătorilor anuale capătă o dimensiune mai mare în cadrul anului sabatic.

În **Deuteronom 15** aflăm că anul al șaptelea era și anul în care se anulau toate datoriile, iarăși un test foarte mare pentru evrei. Era un an al harului și al îndurării lui Dumnezeu care trebuia să se oglindească și în relațiile dintre ei.

Anul de veselie era tot un an sabatic, numai că avea câteva lucruri distincte:

- urma după un an sabatic;
- fiecare trebuia să se întoarcă la moșia și la familia lui;
- se slobozeau toți robii evrei din țară;

Este sugestiv faptul că acest an începe în a zecea zi a lunii a șaptea, adică exact de Yom Kippur. Evreul învăța faptul că binecuvântarea specială din acest an era posibilă doar în urma ispășirii păcatului, și apoi era motivat să ierte prin modelul iertării divine. Era anul în care trebuia să eliberezi robii cumpărați mai demult și să părăsești moșiile cumpărate mai demult. Într-un fel, era o iertare specială a unor datorii. Faptul că Dumnezeu îl ierta și-i rezolva pe deplin problema păcatului, reprezenta o motivație suficientă pentru ca și el să fie plin de har și îndurare față de semenii lui.

De ce dorea Dumnezeu ca în anul de veselie, fiecare să se întoarcă la moșia și la familia lui? În Levitic 25:23, găsim răspunsul: „Pământurile să nu se vândă pe veci; căci țara este a Mea, și voi sunteți la Mine ca niște străini și venetici.” Într-adevăr, această practică le aducea aminte cine este adevăratul Proprietar. Spiritul de îndumnezeire este atât de puternic înscris în noi, încât foarte repede uităm că suntem doar simpli administratori ai bunurilor lui Dumnezeu și ne luăm singuri titlul de proprietar. Țara era însă a Domnului, iar ei erau ca niște străini și venetici.

Această lege reprezenta și un stăvilor împotriva unor goane nebune după pământ, putere și îmbogățire. Tendințele expansioniste erau puternic sancționate. Pământul însemna putere și dominație. Însă, investiția în terenuri nu era prea atractivă, când știai că, după un număr de ani, va trebui să înapoiezi pământurile cu tot ce este pe ele. Evreul își aducea astfel aminte că investiția în țara pământească are doar beneficii temporare. El își aducea aminte de Avraam care a fost și el un străin și un călător în Canaan, și doar astfel și-a putut lega inima de o patrie mai bună, de o patrie cerească și veșnică. Anul de veselie înfrâna setea de putere și investiția în vizibil și îi îndrepta privirile evreului spre moștenirea cerească.

Prin această lege se prevenea astfel și dispariția semințiilor, precum și lupta dintre ele. În Iosua vom vedea că Dumnezeu stabilește cu exactitate granițele fiecărei seminții. El previne astfel certurile și lupta nebună pentru pământ. Legea din anul de veselie întărește dorința lui Dumnezeu de a stabili granițe fixe între seminții. Astfel, sunt înfrânate și tendințele de putere și expansioniste ale fiecărei seminții. Dumnezeu dorea înțelegere și unitate între seminții, și nu o luptă permanentă după putere și după mai mult pământ.

În cartea Iosua, descoperim că intrarea în moștenirea fizică este o paradigmă pentru intrarea în moștenirea eternă promisă de Dumnezeu fiilor lui Avraam. Se pare că fiecare seminție a primit un teritoriu după măsura credincioșiei ei. Pentru ca acest mesaj să fie conservat de-a lungul generațiilor, era nevoie ca moștenirea primită de seminții să nu se schimbe. Legea anului de veselie avea și această implicație. Dumnezeu dorește ca mesajul paradigmatic al cărții Iosua să nu se dilueze. În **Daniel 12:13**, Dumnezeu îi spune profetului: „Iar tu, du-te, până va veni sfârșitul; tu te vei odihni și te vei scula iarăși odată în partea ta de moștenire, la sfârșitul zilelor.” Paralela între moștenirea fizică, trecătoare și cea spirituală, eternă, este evidentă.

Ideea unei moșteniri fixate, care nu se poate schimba, era și o provocare pentru a te mulțumi cu ce ți-a dat Dumnezeu. Dumnezeu știa cel mai bine de ce anume are nevoie evreul și-i dădea exact ce i se potrivea. De aceea, el era chemat să se încreadă în Dumnezeu și, indiferent de percepțiile sale subiective asupra moștenirii primite, trebuia să spună asemeni psalmistului: „Domnul este partea mea de moștenire și paharul meu, Tu îmi îndrepți sorțul meu. O moștenire plăcută mi-a căzut la sorț, o frumoasă moșie mi-a fost dată.” (Psalmul 16:5-6)

Și, nu în ultimul rând, legea anului de veselie încuraja păstrarea legăturii cu familia de origine și chiar și conservarea identității fiecărei seminții în parte. Într-adevăr, porunca sună astfel: „fiecare din voi să se întoarcă la moșia lui, și fiecare din voi să se întoarcă în familia lui.” Era un an al harului, în care fiecare familie se reunea și o lua cumva de la capăt. Fiecare membru al familiei primise o moșie pe care s-o lucreze spre slava lui Dumnezeu. Din diferite

motive, unii și-au pierdut moșia lor. Acum, la anul de veselie, se puteau întoarce în ea și o puteau lua de la capăt.

Legea anului de veselie includea un articol privind eliberarea robilor evrei. Pentru a înțelege mai bine această lege, trebuie să ne amintim mai întâi de **Exod 21:2-6**: „*Dacă vei cumpăra un rob evreu, să slujească șase ani ca rob, dar în anul al șaptelea, să iasă slobod, fără să plătească nimic ca despăgubire. Dacă a intrat singur, să iasă singur; dacă era însurat, să iasă și nevastă-sa împreună cu el. Dacă stăpânul lui i-a dat o nevastă și a avut fii și fiice cu ea, nevasta și copiii să fie ai stăpânului, iar el să iasă singur. Dacă robul va zice: <<Eu iubesc pe stăpânul meu, pe nevasta mea și pe copiii mei și nu vreau să ies slobod>>, atunci stăpânul lui să-l ducă înaintea lui Dumnezeu, să-l apropie de ușă sau de stâlpul ușii, să-i găurească urechea cu o sulă, și robul să rămână pentru totdeauna în slujba lui.*”

Ce aducea nou anul de veselie? Se pare că în anul de veselie el putea să plece cu tot cu familia sa, chiar dacă nevasta îi fusese dată de stăpânul lui. Și apoi, se pare, că legea celor șase ani din **Exod 21**, se aplica doar în cazul în care stăpânul era evreu. Astfel, dacă cineva se vindea unui străin, el trebuia fie să fie răscumpărat, fie să aștepte anul de veselie.

Deci, în anul de veselie, trebuia eliberați evreii care s-au vândut ca robi străinilor, iar evreii robi care și-au întemeiat o familie în casa stăpânului, puteau și ei să plece. Se pare nu doar că aveau voie să iasă, ci trebuia neapărat să iasă din casa stăpânului. Iată ce ne spune **Levitic 25:40-41**: „*Ci să fie la tine ca un om tocmit cu ziua, ca un venetic; să stea în slujba ta până în anul de veselie. Atunci să iasă de la tine, el și copiii lui care vor fi cu el, și să se întoarcă în familia lui, la moșia părinților lui.*”

Legea ne descoperă inima lui Dumnezeu pentru cel care falimentează: „*Dacă fratele tău sărăcește lângă tine, și se vinde ție, să nu-l pui să-ți facă muncă de rob.*” (*Levitic 25:39*)

În **Deuteronom 15**, Dumnezeu ne spune două lucruri foarte interesante despre săracii din Israel:

- „*Totuși, la tine să nu fie nici un sărac, căci Domnul te va binecuvânta în țara pe care ți-o va da de moștenire...*” (*15:4*)
- „*Totdeauna vor fi săraci în țara...*” (*15:11a*)

Dacă evreii ascultau de Domnul nu ajungeau niciodată să trebuiască să se vândă ca robi. Această situație era un semn al neascultării de Dumnezeu, al unei pedepse divine, al iresponsabilității și lipsei de înțelepciune în afaceri. Singura șansă era să se vândă la cineva ca rob. Dumnezeu este bun și îngăduitor cu cel care a falimentat și-l protejează de asuprire și exploatare atât din partea evreilor, cât și din partea străinilor. Ba mai mult, prin cele două legi (legea celor 6 ani și legea anului de veselie), îi oferă șansa să o ia din nou de la capăt, îi oferă șansa unui nou început, lui și familiei sale. În același timp, prin natura legilor, Dumnezeu îl încurajează să se vândă evreilor și nu străinilor, iar pe de altă parte, îi impune și o restricție dureroasă: dacă se va căsători în timpul robiei, nu va putea să plece împreună cu familia sa, decât în anul de veselie. În mod cert, perspectiva lui Dumnezeu asupra familiei îl încuraja să rămână alături de familia sa. Această restricție își avea rolul ei în educarea tinerilor necăsătoriți, care aveau tendința să risipească averea părinților și să se aventureze într-un mod iresponsabil în afaceri. Ei se puteau gândi: „Dacă dau faliment, voi sluji 6 ani ca rob până mă pun pe picioare, și apoi o voi lua de la capăt! Însă, el mai trebuia să pună ceva în calcul: dacă vreau să am libertate deplină, trebuie ca în acești 6 ani să nu mă căsătoresc – ceea ce nu era o perspectivă tocmai strălucită, căci oricând îți poate apare în față cea pe care Domnul a pregătit-o pentru tine.

Dumnezeu este atotînțelept și dă legi echilibrate, care să ofere o șansă celui ce a falimentat, dar care să nu încurajeze iresponsabilitatea.

Este interesant că Dumnezeu nu desființează în mod explicit sclavia, însă de fapt, El o desființează. El nu atacă atât forma ei, cât spiritul ei. El nu interzice să ai robi, însă poruncește stăpânului să nu-și exploateze robii, să și-i iubească din toată inima, ca pe sine însuși, și conferă robilor mai multe drepturi și mai multe posibilități de a-și recăpăta libertatea.

Legea anului de veselie insistă pe faptul că evreii nu puteau fi cumpărați ca robi pe veci și nu aveau voie să fie exploatați, după cum neamurile păgâne își exploatau sclavii lor. Și Dumnezeu insistă de două ori asupra rațiunii acestei legi:

- „Căci ei sunt slujitorii Mei, pe care i-am scos din țara Egiptului.” (25:42a)
- „Căci copiii lui Israel sunt robii Mei; ei sunt robii Mei, pe care i-am scos din țara Egiptului. Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru.” (25:55)

Yahwe era Proprietarul țării și Proprietarul tuturor evreilor. Evreii nu trebuia să uite acest lucru și nu trebuia să ajungă să se considere ei proprietari. Ei trebuia să-și aducă aminte că sunt doar administratorii țării și să se poarte cu mare grijă față de frații lor, răscumpărați de Domnul și aflați în proprietatea Sa. Legea anului de veselie se opune spiritului de îndumnezeire din om, care vrea să se considere proprietar, care vrea putere, care vrea să domine și să exploateze. Evreii nu trebuia să-și ia slujba de a stăpâni țara prea în serios, adică nu trebuia să uite că marea lucrare la care au fost chemați este a Domnului și doar spre slava Lui!

Aș dori să închei specificând faptul că atât anul de veselie, cât și anul sabatic înglobează o dimensiune profetică specială. Cred că reprezintă o degustare a odihnei finale, atunci când fiecare se va scula și se va duce în partea sa de moștenire, atunci când va fi un nou început pentru poporul lui Dumnezeu, atunci când creația va fi restaurată și nu va mai fi nevoie să-ți câștigi pâinea cu sudoarea frunții. Anul sabatic și anul de veselie cu regulile lor îl ajutau pe evreu să nu-și lege inima de moștenirea vizibilă, trecătoare și-l îndemneau să-și pironească privirile spre o patrie mai bună, cerească, eternă.

Binecuvântarea și blestemul (26:1-46)

Nu știu exact dacă ultimele două capitole sunt o urmare firească a sărbătorilor sau reprezintă finalul și concluzia cărții. Prin conținut par să fie finalul cărții, însă sunt măcar două elemente care ne sugerează o legătură puternică cu secțiunea sărbătorilor, și anume:

- cap. 26 nu începe cu expresia: „*Domnul a zis lui Moise...*”, ci continuă discursul din 25;
- avem trei referințe la anul sabatic în cap. 26: vers. 34, 35, 43.

Deocamdată să analizăm conținutul acestui capitol, și apoi să medităm mai mult asupra posibilelor conexiuni cu secțiunea sărbătorilor. Conținutul capitolului 26 ne sugerează încheierea unui legământ. În cultura vremii respective, atunci când se încheia un legământ între doi dregători sau între două state, era utilizat acest limbaj al binecuvântărilor și blestemelor. Pe o tablă erau scrise binecuvântările (care trebuia să vină ca urmare a respectării legământului), iar pe o altă tablă erau scrise blestemele (care trebuia să vină peste cel care încălca legământul). Fiecare din aceste table era făcută în dublu exemplar și fiecare parte lua

cele două table și le depozita în templul zeului său. Cartea Deuteronom, care este cartea reînnoirii legământului, este construită tocmai pe acest tipar cultural.

Putem emite astfel ipoteza că în cartea Levitic, Dumnezeu înnoiește sau, mai bine zis, definitivează și completează legământul încheiat în Exod 24. Într-adevăr, în Exod 20-23, Dumnezeu a descoperit lui Israel condițiile ce trebuia respectate, iar în Exod 24, Israel a intrat în mod oficial în legământ cu Yahwe, promițând că va păzi toate poruncile Sale. În Exod 23, avem o prezentare succintă a binecuvântărilor și blestemelor, deși nu sunt atât de detaliate ca în Levitic. De fapt, pasajul insistă mai mult asupra binecuvântărilor Domnului, care-i va duce în țară și-i va ajuta să prospere. Blestemele sunt mai degrabă subînțelese și există doar câteva versete mai directe, ca de exemplu Exod 23:21: „*Fii cu ochii în patru înaintea Lui, și ascultă glasul Lui; să nu te împotrivești Lui, pentru că nu vă va ierta păcatele, căci Numele Meu este în El.*”

Este foarte interesant faptul că, deși Dumnezeu nu revelează în Exod 20-23 nici toate poruncile, nici toate binecuvântările și blestemele, legământul este încheiat în Exod 24. După aceea, Dumnezeu le dăruiește Cortul, coboară în mijlocul lor, le dă o mulțime de porunci ceremoniale (Levitic 11-15), revine apoi asupra celor morale, completându-le (Levitic 18-20), și de-abia apoi detaliază binecuvântările și blestemele (Levitic 26). Care este raționamentul Marelui Pedagog?

Cred că este important să sesizăm că, în Exod 20-23 se insistă asupra poruncilor morale, se vorbește foarte puțin despre poruncile ceremoniale, iar posibilitatea iertării aproape că nici nu este pomenită. Iar, în ce privește binecuvântările, se insistă cel mai mult pe relația cu Dumnezeu, ca fiind marea binecuvântare.

Ne amintim că aducerea Cortului în mijlocul lui Israel purta cu sine următoarele două pericole:

- ⇒ supralicitarea aspectelor ceremoniale în detrimentul celor morale;
- ⇒ transformarea harului în desfrânare.

Acum, detalierea binecuvântărilor și blestemelor aduce un nou pericol: alipirea de binecuvântările vizibile și neglijarea lui Dumnezeu ca binecuvântare și răsplată cea foarte mare a lui Israel. Pentru a preveni toate aceste trei pericole, Yahwe încheie legământul în Exod 24, pentru ca poporul să înțeleagă că:

- ⇒ roada pe care o așteaptă Domnul este sfințirea morală și dragostea;
- ⇒ relația cu El se definește prin ascultarea necondiționată de poruncile Lui;
- ⇒ adevărata binecuvântare este tocmai relația cu Dumnezeu.

În același timp, scrierea cărții Levitic după încheierea legământului din Exod 24, aduce următoarele noi adevăruri fundamentale înaintea poporului:

- ⇒ Dumnezeu este Împăratul Împăraților și Domnul Domnilor, Autoritatea absolută din Univers, așa că El are dreptul să adauge noi cerințe la legământul Lui; (noile cerințe însă vor rămâne în spiritul primelor cerințe, căci Dumnezeu este același ieri, azi și în veci!);
- ⇒ Cu cât te apropii mai mult de Dumnezeu, cu atât standardele Sale nu coboară, ci se ridică.

Acum, în Levitic 26, prin prezentarea detaliată a binecuvântărilor și blestemelor, Dumnezeu poate înnoi legământul din Exod 24. În acest sens, este foarte sugestiv ultimul verset al capitolului 26: „*Acestea sunt rânduielile, poruncile și legile, pe care le-a statornicit Domnul între El și copiii lui Israel, pe muntele Sinai, prin Moise.*” (26:46)

Să analizăm acum binecuvântările descrise în Levitic 26. Mai întâi, sesizăm condiția specificată de Dumnezeu: „*Dacă veți urma legile Mele, dacă veți păzi poruncile Mele și le veți împlini...*” (26:3). În mod cert, în viața copiilor lui Israel mai apăreau nevegheri și înfrângeri. Însă, Dumnezeu așteaptă ca dominantă vieții lor să fie păzirea poruncilor. Deși exista iertare, Dumnezeu nu spune: „*Dacă vă veți cere iertare de toate păcatele voastre...*”, ci „*Dacă veți păzi poruncile Mele...*”. Deci, chiar dacă există iertare pentru orice păcat, nu pocăința, ci trăirea în ascultare de Dumnezeu aducea în mod progresiv binecuvântările Domnului peste Israel. Iar versetele 1 și 2 ne aduc aminte de sursa răului și a binelui în viața lui Israel: idolatria vs. cinstirea Cortului Întâlnirii. Cunoașterea lui Dumnezeu, alipirea de Dumnezeu cel adevărat dădea lui Israel puterea de a păzi poruncile divine. Însă, sfidarea Cortului și alipirea de idoli îl aducea în mocirla păcatului. Deși roada așteptată de Dumnezeu se găsește nu la Cort, ci în relațiile dintre evrei, Cortul este resursa spirituală care se opune idolatriei și care îl imputernicește pe Israel să păzească Legea. De aceea, totul pornește de la raportarea față de idoli, Sabat și Cort. Poporul, fără cunoștință de Domnul, va pieri cu siguranță.

Binecuvântările din Levitic 26 sunt de ordin material, vizibil și sunt lucruri după care tânjesc toate națiunile. Ele sunt o consecință firească a păzirii legilor divine, atât de înțelepte datorite de Yahwe lui Israel. Aceste consecințe vizibile aveau mai multe funcții.

O primă funcție era să întărească legământul: „*Vezi să nu zici în inima ta: <<Tăria mea și puterea mâinii mele mi-au câștigat aceste bogății.>> Ci adu-ți aminte de Domnul, Dumnezeul tău, căci El îți va da putere să le câștigi, ca să întărească legământul încheiat cu părinții voștri prin jurământ, cum face astăzi.*” (Deuteronom 8:17,18) Cum anume era întărit legământul? Ce însemna ca legământul să fie întărit? Cred că întărirea legământului viza consolidarea relației între Israel și Yahwe. Israel, în urma acestor binecuvântări, era și mai motivat să se alipească de Dumnezeu, și aceasta din pricina a trei motive:

- Israel vedea credincioșia și atotputernicia lui Yahwe: ce a promis, a împlinit întocmai;
- Israel descoperea și mai mult că Dumnezeu îi vrea binele și că poruncile sunt date spre binele lui;
- Israel putea fi convins că, la fel cum Dumnezeu a fost credincios și a adus binecuvântarea în urma ascultării, va fi la fel de credincios să aducă blestemul în urma neascultării. (vezi și Iosua cap. 23)

Aceasta era deci prima funcție a binecuvântărilor materiale, și anume să întărească legământul și relația între Yahwe și Israel.

A doua funcție a acestor binecuvântări se referă la preoția lui Israel: „*Dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, păzind și împlinind toate poruncile Lui, pe care ți le dau astăzi, Domnul, Dumnezeul tău, îți va da întâietate asupra tuturor neamurilor de pe pământ... Toate popoarele vor vedea că tu porți Numele Domnului, și se vor teme de tine.*” (Deuteronom 28:1,10) Abundența binecuvântărilor materiale atrăgea atenția tuturor Neamurilor asupra lui Israel și asupra Dumnezeului său. Astfel, Israel își împlinea preoția și toate Neamurile cunoșteau prin înălțarea lui Israel că Yahwe este mai presus de toți zeii.

Acestea sunt cele două funcții principale ale binecuvântărilor vizibile descrise în Levitic 26. Însă, adevărata binecuvântare este prezentată la finalul descrierii: „*Îmi voi așeza locașul Meu în mijlocul vostru, și sufletul Meu nu vă va urî. Voi umbla în mijlocul vostru; Eu voi fi Dumnezeul vostru, și voi veți fi poporul Meu.*” (Levitic 26:11-12) Adevărata binecuvântare este de ordin spiritual și este însăși relația cu Dumnezeu. Putem observa că apare și un pericol, și anume pericolul de a fi axat pe binecuvântările vizibile și de a neglija adevărata binecuvântare. Toți oamenii și toate națiunile își doresc toate binecuvântările din cap. 26, mai puțin însă cea din 26:12. Oamenii își doresc un rai fără Dumnezeu. Oamenii visează la o societate perfectă fără Dumnezeu. Însă aceasta este o utopie. O societate tinde spre perfecțiune, doar în măsura în care Dumnezeu este așezat în centrul acelei societăți. Pericolul de a se alipi mai mult de daruri decât de Dătător era mai mare în momentele de prosperitate. De fapt, cu cât prosperitatea era mai mare, cu atât Israel era mai ispitit să se îndrăgostească de binecuvântările vizibile, să-L uite pe Yahwe și să se mândrească crezând că poate obține aceste binecuvântări și fără Yahwe. Iată că nu doar vremurile de criză reprezintă o încercare, ci și momentele de succes; și, de multe ori, cele din urmă reprezintă chiar o încercare mai mare.

Să analizăm acum blestemele. Mai întâi, Autorul ne prezintă motivul revărsării acestora peste Israel: „*Dar dacă nu Mă ascultați și nu împliniți toate aceste porunci, dacă nesocotiți legile Mele și dacă sufletul vostru urăște rânduielile Mele, așa încât să nu împliniți toate poruncile Mele și să rupeți legământul Meu, iată ce vă voi face atunci...*” Este vorba deci de o persistare în neascultare, de o sfidare a lui Yahwe și o călcare încăpățânată în picioare a legământului, și nu de un accident și de o neascultare temporară.

Spre surprinderea noastră, poate, **blestemele împlinesc** aceleași **două funcții** ca și binecuvântările.

În primul rând, ele întăresc legământul: este înălțată credințioșia și atotputernicia lui Dumnezeu și se dovedește faptul că Dumnezeu le-a vrut binele și că poruncile le-au fost date spre binele lor. Este interesant că valabilitatea legământului este întărită, chiar dacă Israel rupe și sfidează legământul. Acest lucru va împinge poporul spre pocăință.

A doua funcție se referă la înălțarea lui Yahwe printre Neamuri, în urma pedepsirii lui Israel. Iată câteva pasaje care evidențiază acest lucru:

- „*Vârsta de oameni care va veni, copiii voștri care se vor naște după voi și străinul care va veni dintr-o țară depărtată – la vederea urgiilor și bolilor cu care va lovi Domnul țara aceasta, la vederea pucioasei, sării și arderii întregului ținut, unde nu va fi nici sămânță, nici rod, nici o iarbă care să crească, întocmai ca la surparea Sodomei, Gomorei, Admei și Teboimului, pe care le-a nimicit Domnul în mânia și urgia Lui, - toate neamurile vor zice: <<Pentru ce a făcut Domnul astfel țării acesteia? Pentru ce această mânie aprinsă, această mare urgie?>> Și li se va răspunde: <<Pentru că au părăsit legământul încheiat cu ei de Domnul, Dumnezeul părinților lor, când i-a scos din țara Egiptului; pentru că s-au dus să slujească altor dumnezei și să se închine înaintea lor, dumnezei pe care ei nu-i cunoșteau și pe care nu li-i dăduse Domnul>>” (Deuteronom 29:22-26)*
- „*Și oricât de înaltă este casa aceasta, oricine va trece pe lângă ea, va rămânea încremenit și va fluiera. Și va zice: <<Pentru ce a făcut Domnul așa țării acesteia și casei acesteia?>> Și i se va răspunde: <<Pentru că au părăsit pe Domnul, Dumnezeul lor, care a scos pe părinții lor din casa Egiptului, pentru că s-au alipit de alți dumnezei, s-au închinat înaintea lor și*

le-au slujit; de aceea a făcut Domnul să vină peste ei toate aceste rele.>>” (1 Împărați 9:8-9)

- „Căpetenia străjerilor a trimis să aducă pe Ieremia, și i-a zis: <<Domnul, Dumnezeul tău, a vestit mai dinainte aceste nenorociri împotriva locului acestuia; Domnul a adus și a împlinit ce spusese; și lucrurile acestea vi s-au întâmplat pentru că ați păcătuit împotriva Domnului și n-ați ascultat glasul Lui. Acum, iată, te izbăvesc astăzi din lanțurile, pe care le ai la mâini; dacă vrei să vii cu mine la Babilon, vino, și voi îngriji de tine...>>” (Ieremia 40:2-4a)

Însă, Levitic 26 insistă mai mult pe rolul blestemelor de a frânge mândria lui Israel și de a-l îndrepta spre pocăință. De patru ori se repetă următoarea frază: „*Dacă pedepsele acestea nu vă vor îndrepta, și dacă vă veți împotrivi Mie, Mă voi împotrivi și Eu vouă și vă voi lovi de șapte ori mai mult pentru păcatele voastre.*” (vezi Levitic 26:18,21,24,28) Dorința lui Dumnezeu este cât se poate de clară: El vrea ca aceste blesteme să-l întoarcă pe Israel de pe calea lui cea rea pentru a putea recăpăta de la Dumnezeu viața și binecuvântarea. De aceea, blestemele nu se revarsă deodată asupra lui Israel, ci în mod progresiv. Este **această expresie: „de șapte ori mai mult”**; și ar putea fi: de șapte ori mai mult decât meritați, sau de șapte ori mai mult decât pedepsele precedente. Este evident că a doua variantă este cea corectă, căci, în ce privește ce ar merita Israel, acesta ar fi trebuit aruncat în iadul cel veșnic după prima abatere de la legământ.

Ideea este că Dumnezeu Își revarsă pedeapsa în mod progresiv. El vrea să-l disciplineze pe Israel prin suferință. Dumnezeu nu vrea moartea păcătosului și nici nu-I place când Israel suferă. El aduce suferința în Israel, în speranța că acesta se va trezi și va renunța la păcat. Cu toate acestea, dacă Israel se încăpățânează și refuză pocăința, îndelunga răbdare a lui Dumnezeu ajunge la un moment dat la capăt și vine momentul pedepsei finale: „*Vă voi nimici înălțimile pentru jertfă, vă voi dărâma stâlpii închinați soarelui, voi arunca trupurile voastre moarte peste trupurile moarte ale idolilor voștri, și sufletul Meu vă va urî*” (26:30) Atunci când mila și dragostea lui Dumnezeu încetează și El ajunge să te urască și să te nimicească, nu mai este absolut nici o speranță, și înseamnă că împietrirea ta a întrecut orice imaginație.

Este evident faptul că, deși Israel a intrat în relație cu Dumnezeu, aceasta nu înseamnă că el este predestinat să rămână în relația cu Domnul pe vecie. Israel are libertatea să-L respingă pe Yahwe, iar respingerea lui Yahwe va duce la ruperea relației și nimicirea lui Israel. Cât de clară este doctrina mântuirii în Vechiul Legământ prezentată prin intermediul paradigmei oferită de „căsătoria” dintre Israel și Yahwe!

Ultima parte a capitolului este totuși luminoasă. Ea ne vorbește despre faptul că Dumnezeu nu-l va nimici de tot pe Israel dintre Neamuri și de posibilitatea refacerii relației cu Dumnezeu.

În primul rând, Dumnezeu ne asigură că nu-l va nimici de tot pe Israel dintre Neamuri. Au fost popoare cucerite și duse în robie, care și-au pierdut identitatea și au dispărut de pe scena istoriei. Însă, cu Israel este altceva. Dumnezeu are promisiuni viitoare cu privire la Israel, și cea mai importantă este aceea că din el va ieși Mesia. De aceea, Dumnezeu, în ciuda răzvrătirii revoltătoare a lui Israel, va interveni miraculos în istorie și va avea grijă ca acest popor să nu-și piardă identitatea și să nu se risipească asemenea multor alte popoare.

În al doilea rând, descoperim că Dumnezeu este gata să îl primească pe Israel în relație cu Sine. Varianta Cornilescu prezintă ca pe o profeție pocăința lui Israel (vezi vers. 40), însă, traducerea din limba engleză (NIV, NASB) includ și **elementul condițional: „Dacă își vor mărturisi fărădelegile...”**. Este extraordinară îndurarea lui Dumnezeu și disponibilitatea Sa de a-l ierta pe Israel. Dacă de la marginea pământului, dacă din fundul mocirlei păcatului, dacă după sute de ani de răzvrătire, acesta se pocăiește de nelegiuirea sa, atunci Domnul, într-o

clipită, îl primește cu cea mai mare bucurie înapoi în relație și Își întoarce privirile asupra lui pentru a-i face bine.

Îmi vin în minte două întrebări în legătură cu binecuvântările și blestemele: de ce sunt așezate în această ordine și de ce blestemelor li se alocă un spațiu mai mare? Faptul că pasajul prezintă mai întâi binecuvântările, ne transmite mesajul că dorința din inima lui Dumnezeu este să binecuvinteze. El nu binecuvintează cu zgârcenie sau cu părere de rău, ci dorința cea mare a inimii Sale este să reverse cât mai multă binecuvântare pe pământ. El nu este un robot care, atunci când poporul este în ascultare, știe că trebuie să trimită binecuvântarea, și, când acesta este în neascultare, știe că trebuie să trimită blestemul. Nu, ci Dumnezeu este un Tată iubitor care face tot ce-I stă în putință ca ai Săi copii să ia toate examenele, pentru ca binecuvântarea cerului să poată veni peste ei. Întreg capitolul descoperă această inimă iubitoare a lui Dumnezeu. În secțiunea blestemelor, învățăm faptul că Dumnezeu Își revarsă în mod progresiv blestemul, tocmai pentru ca poporul să se îndrepte, și că, în ciuda faptului că Israel se află în fundul mocirlei, **dacă se pocăiește, Dumnezeu îl iartă și-l primește înapoi într-o clipită.**

În urma acestor reflecții, ne dăm seama că a doua întrebare devine și mai grea și poate fi reformulată astfel: **dacă dorința inimii lui Dumnezeu este să binecuvinteze, și nu să blesteme, totuși de ce blestemelor li se alocă un spațiu mai mare în prezentare?** Proporția este identică și în Deuteronom 28. Oare **care este mesajul pe care Dumnezeu vrea să îl transmită?** Un răspuns care îmi vine în minte are în vedere relevanța față de istoria viitoare a lui Israel. În cea mai mare parte a istoriei, Israel a fost neascultător și s-a confruntat astfel mai des cu revărsarea progresivă a mâniei lui Dumnezeu decât cu abundența binecuvântărilor cerești. Dumnezeu, știind mai dinainte evoluția spirituală a lui Israel, insistă în Levitic 26 și Deuteronom 28 pe elementele cu care Israel se va întâlni mai des. Dumnezeu detaliază revărsarea pedepsei Sale și o descrie în amănunt mai dinainte, pentru ca atunci când ea va deveni realitate, Israel să înțeleagă că ea vine din partea Domnului, ca urmare a infidelității lui.

O altă interpretare face referire la rolul fricii și coerciției în ținerea în frâu a unei națiuni întregi. Ne aducem aminte de ceea ce am discutat când am comentat pedeapsa cu moartea din capitolul 18. Frica își are un rol foarte important pentru păstrarea ordinii sociale într-o națiune. Vor fi mulți care vor interioriza un sistem de valori și care vor avea o motivație intrinsecă pentru respectarea legilor. Însă, vor fi și unii care nu vor interioriza valorile divine. Ei vor face parte din societate. Ce se va întâmpla cu ei? Frica de pedeapsă îi va ajuta să respecte legile, iar respectarea legilor pe o perioadă îndelungată de timp va putea face posibilă interiorizarea acestora prin descoperirea beneficiilor aduse de păzirea lor.

Capitolul 26 este foarte potrivit la finalul cărții Levitic. Legământul încheiat în Exod 24 este completat în urma construirii Cortului, și acum este absolut normal ca Dumnezeu să le focalizeze atenția asupra consecințelor ascultării și neascultării lor. Pe de altă parte, cartea Levitic este cartea sfințeniei lui Dumnezeu, care îndeamnă pe popor să trăiască o viață sfântă. La sfârșitul lecției despre sfințenie, este binevenită o detaliere atât a consecințelor sfințirii, cât și a celor ale persistării în necurăție.

APLICAȚII

Noi trăim în Noul Legământ și ne putem întreba: **Ce relevanță mai are acest capitol pentru noi?** Știm că Dumnezeu Și-a schimbat strategia preoției. Nu mai suntem un popor care trăiește într-o țară și care va atrage atenția prin binecuvântarea materială vizibilă și prin protecția specială din partea lui Dumnezeu. Noi suntem risipiți printre popoare și suntem

trimiși ca niște miei în mijlocul lupilor. Noi suferim împreună cu națiunea în care suntem și suportăm consecințele păcatelor acelei națiuni. Și apoi, Dumnezeu îngăduie să fim și prigonțiți, iar martirajul nu este o simplă excepție. Deci, ce relevanță mai au aceste capitole pentru noi?

Este important de știut faptul că, în anumite limite, pasajul din Levitic 26 a fost și este valabil pentru toate națiunile pământului. Este adevărat că Israel beneficia de un tratament aparte, însă, descoperim în Vechiul Testament multe situații când Dumnezeu pedepsește o națiune foarte aspru din pricina umplerii paharului fărădelegilor lor, și când o binecuvintează din pricina smeririi ei în fața avertismentelor divine (vezi cetatea Ninive). Cred că legile de la Sinai sunt legi dumnezeiești. În măsura în care o națiune trăiește în spiritul lor, va progresa și prospera. Însă, călcarea în picioare a valorilor morale va duce la dezastru economic și la instabilitate socială.

Dacă ne uităm pe globul pământesc, observăm cu ușurință că civilizația și progresul a luat amploare în mod special în America de Nord și Europa Centrală și de Vest. Este oare la întâmplare faptul că tocmai aici protestantismul și neoprotestantismul au avut o influență cu totul deosebită față de celelalte părți ale globului? Valorile iudaico-creștine „au adăpat” mai mult această parte a pământului. Progresul și prosperitatea nu au întârziat să apară.

Dar, revenind la creștinul de rând risipit printre popoare, ce poate învăța el din Levitic 26? Sunt două extreme și două variante de interpretare opuse. Este mai întâi Evanghelia prosperității (la modă în America), ce susține valabilitatea promisiunilor din Levitic 26 pentru Biserica lui Hristos. Astfel, boala sau sărăcia sunt un semn al pedepsei lui Dumnezeu, iar ascultarea va fi însoțită mereu de abundență materială. Dacă ne uităm cu atenție în Noul Testament, descoperim că Evanghelia prosperității este o mare minciună. Însuși Isus a fost un om foarte sărac și care a murit pe o cruce, iar ucenicii Lui sunt deposedați de averile lor și mulți mor în închisori sau uciși cu pietre de către prigonitori (vezi Faptele Apostolilor). Dumnezeu ne înștiințează că în Împărăția Sa vom intra prin multe necazuri și ne îndeamnă să ne înarmăm cu același mod de gândire ca al lui Hristos, pentru a face față suferinței.

Cealaltă interpretare supralicitează dimensiunea suferinței din viața creștină și nu acordă atenție unor elemente din Levitic 26, care rămân valabile și în Noul Legământ. Care sunt acestea? În primul rând, aș vrea să subliniez că, deși suntem trimiși ca niște miei în mijlocul lupilor, aceasta nu înseamnă că suntem la voia vrăjmașilor noștri. Dumnezeu este suveran și până și perii din cap ne sunt numărați. Dumnezeu cântărește cu maximă precizie fiecare strop de suferință care va veni în viața noastră. Dacă nu a sosit momentul plecării noastre, Dumnezeu va interveni în mod miraculos și ne va salva din mâinile vrăjmașilor noștri, așa cum l-a salvat pe Petru din mâinile lui Irod (vezi Fapte 12). Apoi, este foarte important de știut că viața creștină nu este o suferință intensă permanentă. Sunt momente de crâncenă încercare a credinței, dar sunt și perioade când încercările sunt mai mici sau când aproape lipsesc cu desăvârșire. Sunt multe momente de intensă mângâiere și bucurie, sunt multe momente de abundență a binecuvântărilor vizibile.

Și acum aș vrea să evidențiez acele elemente din Levitic 26 care rămân valabile și pentru Biserica lui Hristos. Binecuvântările materiale din Levitic 26 sunt o oglindire a unei vieți spirituale din abundență. Această viață spirituală presupune împlinire sufletească, relații armonioase și putere de a trece prin încercări. În mod cert, aceste binecuvântări spirituale sunt valabile și pentru Biserica lui Hristos, dacă aceasta rămâne în ascultare de Domnul. La fel, blestemele din Levitic 26 oglindesc o viață spirituală care include: goliciune sufletească, relații dezastruoase și disperare în fața greutăților vieții.

Deci, există beneficii concrete și pentru creștinul care trăiește în ascultare, în ciuda lupilor din jurul său. Și, alături de aceste binecuvântări spirituale extraordinare, are și binecuvântare materială concretă: în Matei 6, Dumnezeu promite celor ce muncesc cu responsabilitate că le va purta de grijă în ce privește mâncarea și îmbrăcămintea. Și când

privim cu atenție la binecuvântările spirituale promise creștinului, putem fi siguri că cel credincios va primi, alături de prigoniri și pierderi, însutit în acest veac, iar în veacul viitor, viața veșnică. Într-adevăr, ce minunată este împlinirea sufletească din viața creștină: să te poți bucura de iertarea și dragostea lui Dumnezeu, să nu-ți fie frică de moarte, să ai un sens și o speranță, să te simți util în planurile veșnice ale lui Dumnezeu, să știi că ești valoros în ochii Cerului, să poți birui răul din tine și să trăiești în curăție și integritate...

Și ce minunate sunt relațiile celui credincios: cu familia și cu frații, să ai o comunitate în care să te simți acceptat și apreciat, să poți sluji acea comunitate după darul tău specific, să nu fii bârfit, să nu fii discriminat, să nu fii înșelat, și, în același timp, să nu fii dependent de relațiile cu oamenii, să fii echilibrat și înțelept în relații...

Și ce minunat este să ai pace în mijlocul celor mai grele încercări, să nu te lași robit de disperare, să știi că ești în mâinile iubitoare ale unui Creator Atotputernic și că absolut toate lucrurile lucrează împreună spre binele tău...

Dar **ce înseamnă blestemele care vin în viața credinciosului care se complace în păcat?** Mai întâi, apare goliciunea sufletească și sentimentul complet de vinovăție ce acompaniază dualitatea, apoi vechile păcate și vechile robii revin cu putere; pe urmă, relațiile încep să fie distruse rând pe rând...împietrirea nu întârzie să apară și ea, iar în mijlocul necazurilor vieții, pacea este o himeră, iar disperarea, un stăpân nemilos.

Și aceasta este doar o trecere sumară prin binecuvântările spirituale și blestemele făgăduite Bisericii lui Hristos din Noul Legământ! Acestea întrezăresc legământul încheiat cu Hristos și înalță credințioșia lui Dumnezeu în Hristos. Și, bineînțeles, au și un rol esențial în preoția noastră. În urma contemplării bucuriei noastre permanente, a dragostei noastre și a faptelor noastre bune, cei din întuneric, în ziua cercetării, vor slăvi pe Dumnezeu. În cele din urmă, în Vechiul Legământ, lucrurile stăteau la fel. Abundența materială a lui Israel atrăgea privirile celorlalți oameni asupra lui, și când aceștia se uitau la Israel, vedeau fericire, dragoste și moralitate. Responsabilul pentru toate acestea era Yahwe, care Se declara singurul Dumnezeu adevărat. Pocăința și renunțarea la idoli pentru a putea sluji unui Dumnezeu așa de minunat era pasul următor.

În Noul Legământ, mărturia comunității creștine are și ea un rol esențial în câștigarea sufletelor pentru Hristos: „*Vă dau o poruncă nouă: Să vă iubiți unii pe alții; cum v-am iubit Eu, așa să vă iubiți și voi unii pe alții. Prin aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii pentru alții.*” Însă, **Dumnezeu nu ne adună într-o singură națiune, ci dezvoltă comunități mai mici în mijlocul celorlalte națiuni ale pământului.**

Despre lucrurile închinare Domnului (27: 1-34)

Capitolul 27 este un capitol misterios în primul rând prin poziția sa. De ce se încheie cartea Levitic cu acest capitol? Nu era mai logic să se termine cu capitolul 26, cu prezentarea binecuvântărilor și blestemelor? Însă mai este și un alt mister în capitolul 27. Acesta se referă la prețuirea lucrurilor închinare Domnului.

Într-adevăr, dacă ar fi să **împărțim capitolul**, am obține următoarea structură:

- a) **27: 1-13** Prețuirea oamenilor și dobitoacelor închinare Domnului.
- b) **27:14-25** Prețuirea pământurilor închinare Domnului
- c) **27:26-34** Ce este deja al Domnului și ce nu poate fi răscumpărat

Marea întrebare din capitol este: **de ce anume se făcea prețuirea lucrurilor închinare Domnului, fie că era vorba de oameni, fie că era vorba de pământuri?** Ar fi trei variante principale de interpretare. *Prima variantă* susține că evreul când dăruia ceva Domnului plătea și o sumă de bani preotului. Astfel, dacă cineva dăruia un ogor Domnului, odată cu ogorul

plătea preotului și prețul ogorului. Pare absurd și mă îndoiesc să acesta este sensul vizat în capitolul 27. Totuși, această interpretare șocantă ar transmite un adevăr fundamental evreului: “nu tu îmi faci un har că-mi dăruiești din bunurile tale, ci Eu îți fac harul să le primesc. Nu Eu am nevoie de darurile tale, ci tu ai nevoie să Mi le dăruiești. Nu tu imi faci mie un favor, ci tu , cel care te închini, ești cel onorat.”

Însă interpretarea este cu adevărat șocantă și nu se armonizează cu toate detaliile textului și cu toate versiunile de traducere. Iată cum traduc NIV și NASB versetul 2 din capitolul 27:

- “Dacă cineva face un jurământ special ca să închine persoane Domnului prin oferirea unei sume de bani echivalente ...” (NIV).
- “Dacă cineva face un jurământ dificil, el va fi prețuit potrivit cu prețuirea persoanelor închinat Domnului...” (NASB).

Ambele traduceri exclud ideea primei varinate de interpretare. Ele emit ipoteza dăruirii unei sume de bani echivalente lucrului închinat Domnului. NASB folosește expresia: “jurământ dificil”. Cu alte cuvinte, poporul ar avea în vedere situația când cineva face un jurământ pe care apoi îi este foarte greu să îl împlinească. Într-un moment de euforie cineva poate spune: “Jumătate din ogoarele mele și primul meu născut vor fi închinat Domnului!” însă apoi își poate da seama că împlinirea jurământului este dificilă. În acest context Dumnezeu îi oferă posibilitatea să ofere o sumă de bani care să echivaleze acel lucru închinat Domnului.

A *treia interpretare* susține că prețuirea se face din perspectiva posibilităților răscumpărării acelui lucru. În capitol se repetă de mai multe ori ideea răscumpărării: “Dacă vrea să-l răscumpere să mai adauge o cincime la prețuirea lui.” Această interpretare este în spiritul celei de-a doua însă este puțin diferită. Totuși Lev 27: 22-23 pare să contrazică această a treia interpretare: “Dacă cineva închină Domnului un ogor cumpărat de el, care nu face parte din urmașii lui, preotul să-I socotească prețul după cât face prețuirea lui până la anul de veselie, și anul acela să plătească în aceeași zi prețul hotărât de tine, ca lucru închinat Domnului. În anul de veselie, ogorul să se întoarcă la acela sde la care fusese cumpărat și din moșia care făcea parte.”

Observăm să ogorul trebuie plătit imediat și după prețuirea făcută de preot, însă după această prețuire plus o cincime. Atunci cum se armonizează cea de-a doua interpretare cu răscumpărarea?

Legea din Levitic 27 ar putea crea următoarele reglementări:

- Dacă cineva face un jurământ dificil și îi este greu să dea Domnului lucrul promis, să ofere suma de bani echivalentă;
- Dacă oferă însă acel lucru Domnului și-l vrea mai târziu înapoi, atunci să mai adauge o cincime la prețuirea lui.

Această interpretare pare logică, însă mai are de înfruntat versetul 28 din capitolul 27: “Tot ce va dăruia un om Domnului prin făgăduință, din ce are, nu va putea nici să se vândă, nici să se răscumpere: fie om, fie dobitoc, fie un ogor din moșia lui, tot ce va fi dăruit Domnului prin făgăduință, va fi un lucru preasfânt pentru Domnul.” În acest caz nu există nici posibilitatea echivalării și nici cea a răscumpărării. Însă în prima parte a capitolului 27 dacă posibilitatea echivalării e cumva presupusă, dedusă, posibilitatea răscumpărării este specificată negru pe alb. Deci, în mod cert, versetul 28 se referă la altceva. Deci, trebuie să fie o diferență între juruina și făgăduință. În NIV găsim expresia de jurământ irevocabil în versetul 28. Deci se pare că Levitic 27:28 se referă la un alt tip de jurământ, la un jurământ irevocabil în care, de bună voie se specifică și renunțarea la posibilitatea echivalării.

Poruncile din capitolul 27 desconfiră realitatea inimii omului care este nespus de înșelătoare și deznădăjduit de rea. Dumnezeu știe că omul:

- este în stare să schimbe un dobitoc bun cu unul rău;
- este în stare să vândă altui om ogorul închinat Domnului;
- este în stare să închine Domnului și ce este al Domnului;
- pornind de la posibilitatea echivalării și răscumpărării este în stare să încalce și jurămintele irevocabile.

Poruncile sunt date pentru a-l ajuta pe evreu să biruiască pornirile înșelătoare ale inimii sale. Dumnezeu este foarte interesant cum se raportează Dumnezeu la oscilațiile și ezitățile din viața evreului. Pe de o parte rămâne vertical și intrasingent, pe de o parte manifestă flexibilitate și îngăduință. Atfel, dacă cineva se răzgândește mai târziu trebuie să plătească o sumă mai mare. Iar dacă este un jurământ irevocabil sau este vorba de lucruri deja închinat Domnului, nu mai sunt porțițe de ieșire.

Astfel Dumnezeu îl cheamă pe evreu la curiozitate și responsabilitate și-l învață să-și respecte jurămintele. Însă El manifestă și îngăduință și flexibilitate și oferă în anumite situații posibilitatea echivalării în bani sau răscumpărării bunului închinat Domnului. Oare de ce? Probabil din două motive. În primul rând lui Dumnezeu îi plac darurile făcute cu toată inima. Și dacă nu este vorba de o poruncă explicită a Legii, Dumnezeu preferă să nu primească acel dar și să-l îngăduie evreului cu inima plină de regrete să-l păstreze. Și în al doilea rând, Dumnezeu cunoaște inima omului, care în momente de entuziasm se aventurează și rostește tot felul de vorbe, fără să analizeze cu atenție toate implicațiile.

Să ne gândim la relațiile dintre noi. Să presupunem că cineva într-un moment de euforie îți promite ceva și apoi, după câteva zile, îl vezi cum regretă ce a promis și nu prea ți-ar da acel ceva. Cred că un om cumsecade l-ar dezlega de promisiune și nu ar accepta un dar făcut cu jumătate de inimă. Dumnezeu face cam același lucru în demnitatea Sa de Dumnezeu, însă fiind Dumnezeu cere o sumă echivalentă de bani pentru a-l responsabiliza pe evreu și a-l învăța că jurămintele față de Domnul trebuie împlinite.

De ce este poziționat acest misterios capitol la finalul cărții Levitic? Dacă optăm pentru prima interpretare (că cel care făcea un dar plătea și prețul său Domnului), mesajul ar fi foarte frumos. După ce întreaga carte ne învață și ne îndeamnă să ne apropiem de Dumnezeu cel Sfânt, acum la sfârșitul cărții ni se aduce aminte că nu noi îi facem o favoare dacă ne apropiem de El, ci noi suntem cei onorați și câștigați dacă intrăm în prezența Sa, Dumnezeu ne îndeamnă să ne apropiem de El nu pentru că El nu poate trăi fără noi, ci pentru că noi avem neapărată nevoie de El. De aceea harul și onoare este de partea noastră.

Dacă optăm pentru a doua interpretare (darul putea fi echivalat în bani), rolul acestui capitol la sfârșitul cărții ar putea fi acela de ne aminti că deși avem o inimă nespus de rea și de înșelătoare, **standerdele sfințeniei lui Dumnezeu rămân același și El se uită adânc în inima noastră și așteaptă ca închinarea noastră să fie sinceră, cu bucurie și de bunăvoie.**

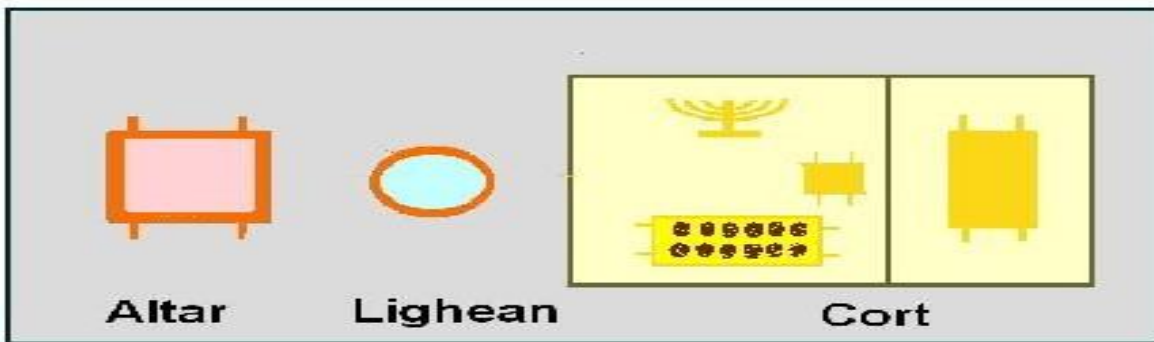
observăm faptul că Autorul Își organizează conținutul cărții pe structura Cortului și că, de fapt, cartea ne prezintă un drum dinspre ușa Cortului până în Locul Sfânt. Drumul se oprește în mod sugestiv în Locul sfânt. Cartea Levitic ne arată astfel că drumul spre Locul Preasfânt este interzis. Venirea lui Isus Hristos însă a îndepărtat perdeaua dinlăuntru și a deschis calea spre Sfânta Sfințelor tuturor celor ce cred în El.

Și dacă tot am amintit de Hristos, să vorbim puțin despre cea de-a **treia perspectivă asupra cărții Levitic**, perspectiva cristologică sau cristocentrică. Să privim cu atenție următoarea schemă:

I. Jertfe și preoți

II. Curățiri

III. Sărbători

ISUS- POARTA

ISUS- CALEA

ISUS- NĂDEJDEA NOASTRĂ

Dacă privim cartea Levitic prin lentila Noului Legământ, descoperim calea mântuirii în care Isus Hristos are un rol central în fiecare etapă a ei. Isus Hristos este poarta. El este Omul cel neprihănit (Fiul lui Dumnezeu întrupat) care S-a jertfit pe Sine pentru noi și, astfel, noi, păcătoșii putem intra prin El în relație cu Dumnezeu. Suntem iertați de vina noastră și intrăm în spațiul vieții.

O dată intrați aici, Isus este Calea. El este modelul de sfințenie pe care trebuie să îl urmăm. Noi trebuie să călcăm pe urmele Lui. Și, în cele din urmă, El este Acela care, prin Duhul Sfânt, operează în noi sfințirea noastră. Sărbătorile din Levitic au și o reală dimensiune profetică. Ele anunță marea sărbătoare și odihnă de la sfârșitul istoriei, din ziua restaurării finale, când Îl vom vedea pe Sărbătoritul nostru așa cum este. Astfel, putem să intitulăm a treia secțiune "Isus, nădejdea noastră". În cele din urmă, scopul final al alergării noastre este glorificarea noastră împreună cu El, nunta Mielului, marea sărbătoare de la sfârșitul istoriei.

A **patra perspectivă asupra cărții** este în spiritul celei de-a treia, însă evidențiază în primul rând doctrina mântuirii (valabilă și în Noul și în Vechiul Legământ), și nu rolul lui Isus Hristos în mântuirea noastră.

I. Jertfe și preoți

II. Curățiri

III. Sărbători

ÎNDREPTĂȚIRE

SFINȚIRE

GLORIFICARE

Într-adevăr, doctrina mântuirii poate fi sintetizată prin cele trei etape/concepte:

⇒ ÎNDREPTĂȚIRE

⇒ SFINȚIRE

⇒ GLORIFICARE

Primul pas în procesul mântuirii este ca noi să fim socotiți drepti, neprihăniți înaintea lui Dumnezeu. Iertarea păcatelor noastre și socotirea noastră ca nevinovați înaintea cerului nu poate fi urmarea faptelor noastre bune și strădaniilor noastre de a împlini Legea. Acest lucru este posibil doar prin har, prin credință. Altcineva moare în locul celui păcătos, iar cel păcătos își recunoaște neputința și nevrednicia, alegând să creadă că singura soluție pentru rezolvarea păcatelor sale este jertfa pregătită de Dumnezeu și adusă de Mijlocitorul ales de El. Este har 100%. Însă acest har nu dă buzna peste om, ci vine în urma exprimării libere a credinței acesteia. Chiar și manifestarea credinței este tot un har. Fără iluminarea Duhului Sfânt și susținerea Acestuia, omul nu ar putea prin el însuși să aleagă să creadă în Dumnezeu. Cu toate acestea, iluminarea adusă de harul divin nu este irezistibilă, ci doar îi oferă păcătosului posibilitatea nemeritată de a alege din nou. Alegerea rămâne însă a sa. De aceea, Dumnezeu considera vinovat pe evreul care refuza prin necredință harul iertării de la Cort. Însă această alegere nu poate fi considerată nici un merit, nici un efort al omului. Pe de o parte, iluminarea și susținerea Duhului Sfânt face posibilă nașterea credinței, iar pe de altă parte cel păcătos alege să creadă că el nu are nici un merit, iar iertarea este 100% un dar nemeritat. Dacă el ar crede că credința sa reprezintă un mare efort al său și deci un fel de merit, atunci el nu ar mai crede ce i-a cerut Dumnezeu să creadă și nu ar mai fi iertat.

Iertarea îl aduce în relație cu El, în prezența Sa, prin coborârea Duhului Sfânt în cel iertat. Dumnezeu locuiește în inima celui iertat, îl călăuzește și umblă cu el. Însă Acest Dumnezeu este Sfânt, iar sfințenia Sa este incompatibilă cu păcatul. De aceea, umblarea cu Dumnezeu înseamnă sfințirea noastră. Comiterea unui păcat întrerupe părtășia cu El și Îl întristează. Păstrarea aceluia păcat Îl va alunga pe Dumnezeu din viața noastră. De aceea, fără sfințire, nimeni nu Îl va vedea pe Dumnezeu. Sfințirea este și ea har 100%. Sfințirea este lucrarea Duhului Sfânt în noi pe care nu o putem produce prin resursele noastre. Dar Duhul poate lucra în noi sfințirea pe care o cere Dumnezeu. Dar iarăși nu o poate lucra fără exercitarea credinței noastre. Credința noastră inițială în Dumnezeu care a adus harul iertării trebuie înnoită în fiecare zi pentru a putea beneficia și de harul sfințirii. Duhul Sfânt nu poate lucra în noi sfințirea împotriva credinței și voinței noastre activate de harul divin. Duhul ne îndeamnă mereu și ne dă și voința și înfăptuirea. Însă noi trebuie să alegem mereu să credem că îndemnul Său este viață și adevăr 100%.

Și dacă persistăm în credință, dacă perseverăm în sfințirea lucrată de harul lui Dumnezeu în noi, vom primi ca sfârșit al alergării noastre mântuirea finală, prin glorificarea trupurilor noastre muritoare. Vom primi un trup nou, de slavă, în care nu mai putem fi ispitiți și prin care putem sta în sărbătoarea prezenței nemijlocite a lui Dumnezeu. Și acesta va fi tot har 100%.

Deci, procesul mântuirii cuprinde următoarele trei etape:

• **îndreptățirea** – prin credință, har 100%

• **sfințirea** – prin credință, har 100%

• **glorificarea** – ca sfârșit al credinței, har 100%

Procesul mântuirii se reflectă astfel în cele trei dimensiuni temporale:

- Dumnezeu ne-a mântuit de sub condamnarea păcatului.
- Dumnezeu ne mântuiește de sub puterea păcatului.
- Dumnezeu ne va mântui din prezența păcatului.

A cincea perspectivă ne prezintă cartea prin lentila sfințeniei lui Dumnezeu. Sfințenia lui Dumnezeu este un concept central în cartea Levitic. Cartea poate fi văzută ca o definiție a sfințeniei lui Dumnezeu și a caracteristicilor Lui. Astfel, fiecare secțiune ne învață ceva specific despre sfințenia lui Dumnezeu.

Prima secțiune ne învață că sfințenia lui Dumnezeu nu poate lăsa păcatul nepedepsit. El este gata să ierte orice păcat, însă nu poate lăsa păcatul nepedepsit. Plata păcatului este moartea – aceasta este legea implacabilă a sfințeniei lui Dumnezeu. El îl iartă pe păcătos, însă cineva tot trebuie să moară pentru păcatul lui.

A doua secțiune ne învață că sfințenia lui Dumnezeu urăște păcatul și nu poate locui împreună cu el. Iar Dumnezeu consideră păcat atât imoralitatea, cât și lipsa dragostei.

Și, în fine, în *ultima secțiune a cărții*, descoperim că Dumnezeu cel Sfânt este în același timp și un Dumnezeu al bucuriei și sărbătorii.

Este așa de important să studiem Biblia pe cărți! Cartea ne oferă un tablou complet și ne ferește să idolatrizăm detaliile. Cât de minunat ne echilibrează caracteristicile sfințeniei lui Dumnezeu oglidite în întreaga carte!

I. Jertfe și preoți

II. Curățiri

III. Sărbători

Sfințenia lui Dumnezeu nu poate lăsa păcatul nepedepsit.

Sfințenia lui Dumnezeu nu poate locui împreună cu păcatul.

Dumnezeu cel Sfânt este un Dumnezeu al bucuriei.

Și iată-ne ajunși la **ultima perspectivă asupra cărții Levitic**. Această ultimă perspectivă acordă o atenție deosebită portretului unui om sfânt, după voia lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, cartea ne învață ce înseamnă adevărata sfințire pe care o așteaptă Dumnezeu. Astfel, în *prima secțiune* descoperim faptul că omul sfânt acceptă harul lui Dumnezeu. El nu se străduiește ca, prin eforturi proprii, să își răscumpere fărădelegile și să atingă standardele înalte ale sfințeniei lui Dumnezeu. Nu, ci el își recunoaște neputința și nevrednicia, primind prin credință darul nemeritat al iertării și al lucrării lui Dumnezeu în inima lui.

A doua secțiune pune în lumină faptul că cel sfânt se dezbracă de păcat și se îmbracă cu haina dragostei.

Ambele aspecte sunt importante: dezbrăcarea de păcat face posibilă îmbrăcarea cu haina dragostei, însă nu este totul. Dumnezeu nu așteaptă doar ca noi să ne îndepărtăm de fărădelege, ci și să ne umplem cu dragostea Sa. Cel sfânt nu este cel care, din pricina urii față de păcat, se izolează de oameni. Nu, el urăște păcatul, dar îl iubește pe cel păcătos. Omul sfânt locuiește printre oameni și dăruiește în jur dragoste și acceptare.

A treia secțiune reliefează faptul că omul sfânt este un om al bucuriei; sfințenia nu înseamnă nici răceală, nici schimonosirea feței, nici stană de piatră. Omul sfânt nu este ca cei pictați pe icoane, ci este plin de bucurie, mereu vesel, cu zâmbetul pe buze. Dăruind în jur voie bună și bună dispoziție.

În concluzie, **omul sfânt**:

- ⇒ Acceptă harul lui Dumnezeu;
- ⇒ Se dezbracă de păcat și se îmbracă în haina dragostei ;
- ⇒ Este plin de bucurie.

Iată ce portret frumos, echilibrat și complet al omului sfânt! Când ne uităm în istoria Bisericii, descoperim atâtea portrete false ale sfințeniei. Și **de regulă falsitatea derivă din suprasolicitarea unei componente a sfințeniei și neglijarea celorlalte.**

I. Jertfe și preoți

II. Curățiri

III. Sărbători

Cel sfânt acceptă harul lui Dumnezeu.

Cel sfânt se dezbracă de păcat și se îmbracă cu haina dragostei.

Cel sfânt este plin de bucurie.

Cartea Levitic și viața mea

Prin cartea Levitic, Dumnezeu a reînnoit multe adevăruri teologice în mintea mea și a deschis noi orizonturi în ceea ce privește profunzimile acestor adevăruri. Acestea sunt:

1. Bucuria lui Dumnezeu pentru mine

Dumnezeu este un Dumnezeu al bucuriei și se bucură pentru pocăința noastră, pentru cel mai mic pas făcut pe calea sfințirii. Bucuria Sa pentru noi este nespus de mare, infinită! Ea este menită să aducă bucurie în viața noastră și să ne motiveze să perseverăm pe drumul sfințeniei. Astfel, bucuria lui Dumnezeu va fi tăria noastră. Provocarea este să mă bucur de bucuria lui Dumnezeu pentru mine.

2. Isus Hristos, Marele nostru Preot

Isus Hristos este Marele nostru Preot desăvârșit, gata să vină în ajutor atunci când noi suntem ispitiți. Însă El ne va veni în ajutor doar dacă Îi cerem acest lucru sau mai degrabă în măsura în care Îi cerem fierbinte acest lucru. Provocarea este să urmez modelul rugăciunilor lui Isus zugrăvit în Evrei capitolul 5 și să tratez cu maximă responsabilitate fiecare bătălie din drumul credinței.

3. Principiul contaminării în viața comunității

Păcatul nu aduce moartea doar în viața individului, ci se răspândește cu repeziciune în viața comunității. De aceea, conștienți fiind de faptul că puțin aluat dospește toată plămădeala, trebuie să veghem unii asupra altora și să nu închidem ochii asupra păcatelor fraților noștri. Chiar dacă păcatul e mare sau mic, el aduce cu sine un dezastru de nedescris.

4. Gloria planului lui Dumnezeu

Levitic capitolul 16 a fost o fereastră spre întregul plan al lui Dumnezeu, care s-a dovedit a fi cu adevărat glorios. Noi suntem parte a acestui plan mareț și trebuie să ne trăim fiecare zi din perspectiva lui. Însă avem tendința să ne lăsăm copleșiți de ceea ce se vede și biruiți de rutină, de aparenta banalitate a lucrurilor cotidiene. Însă provocarea este să trăim prin credință și nu prin vedere, să ne aducem mereu aminte că facem parte dintr-un plan mareț, etern, dumnezeiesc.

5. Sursele răului în viața unei comunități

Niciodată nu am înțeles mai bine ca în cartea Levitic faptul că sursele răului pentru viața unei comunități, sunt perversiunile sexuale și practicile oculte, idolatre. Diavolul va aduce mereu asalturi puternice pe aceste două planuri. De aceea, o comunitate trebuie să vegheze mereu asupra acestor două domenii și să dea învățătura specifică pentru a înarma pe credincioși cu resursele necesare biruinței asupra celor două asalturi.

6. Ținta poruncii este dragostea

Prin secțiunea 18-20, Dumnezeu mi-a adus aminte din nou de roada mult așteptată de El: dragostea. Într-adevăr, ținta poruncii este dragostea, atât pentru credincios, cât și pentru comunitatea creștină. Pericolul defocalizării este atât de mare... De aceea, cei de la cârma

Bisericii trebuie să veheze cu mare atenție dacă creșterea în dragoste este prezentă sau nu în Biserica pe care o slujesc.

7.Importanța liderilor în viața unei comunități

Dumnezeu nu aduce și menține sfințirea în viața unei comunități prin înșiruirea unor porunci sfinte, ci prin presărarea comunității cu modele vii. Liderii sunt cei care trebuie să croiască drumuri drepte și să molipsească Biserica cu sfințenia lor. De aceea, formarea și susținerea liderilor trebuie să fie o prioritate în viața oricărei comunități.

8.Forța unei comunități pe care o binecuvintează Dumnezeu

Deja am trecut la “Cartea Levitic și Biserica Neemia”. Însă este vorba și de o cercetare personală. Sfârșitul cărții mi-a deschis mintea cu privire la forța spirituală a unei comunități sfinte și mi-a reîmprospătat visul Bisericii. De fapt, este vorba despre visul lui Dumnezeu cu Biserica Neemia, un vis mai măreț, mai minunat (dacă putem să ne exprimăm așa) decât visul nostru. El este un Dumnezeu al binecuvântării, iar binecuvântarea pe care este dispus să o reverse este infinită. Însă condiția nu se poate negocia și aceasta este: sfințirea întregii comunități.

Cartea Levitic și Biserica Neemia

Vom vorbi acum despre relevanța cărții Levitic pentru Biserica Neemia, ținând cont de faza actuală a Bisericii.

1. Visul Bisericii și coeziunea comunității

Trebuia ca binecuvântarea și blestemele din Levitic capitolul 26 să fie mereu înaintea ochilor evreilor. Ele îi motivau să aleagă calea sfințirii și să respingă neascultarea. Am subliniat deja faptul că există anumite diferențe în ceea ce privește binecuvântarea și blestemul pentru o comunitate de credincioși din Noul Legământ. Și în predica de aplicații asupra capitolului 26 am zugrăvit cum ar suna binecuvântările și blestemele pentru Biserica Neemia. Acum este timpul să fac o paranteză și să evidențiez un neajuns al acestui comentariu. La fel ca în cazul cărții **Faptele Apostolilor**, este un comentariu făcut “în mers” și timpul este mereu limitat. De aceea, comentariul de față insistă mai mult asupra aspectelor exegetice decât pe cele aplicative. Însă exegeza pregătește aplicația. **Aplicația este roada finală a studiului.** Din pricina timpului limitat, aspectele aplicative sunt foarte puțin dezvoltate în comentariul de față. Însă în predicile susținute din cartea Levitic în Biserica Neemia, aplicațiile sunt mult mai ample. Alături de predica de exegeză, în fiecare duminică este și o predică dedicată aplicației. Așternerea pe hârtie a conținutului acestor predici ar fi o foarte binevenită completare a comentariului de față. Oricum, aceste predici sunt înregistrate și vor putea fi accesate de pe site-ul Bisericii Neemia (www.biserica-neemia.ro) la secțiunea Materiale.

Este timpul să închidem această paranteză și să revenim la relevanța cărții Levitic pentru Biserica Neemia. Pentru aceasta, voi așterne pe hârtie câteva dintre ideile din predica de aplicație din Levitic 26.

Biserică Neemia, **dacă** te vei sfinți și **vei păzi toate poruncile**, atunci:

- Vei avea parte de multe neazuri și încercări, oamenii te vor urî și îți vor face rău, însă vei primi însutit:
 - Lumină în Cuvânt;
 - Fericire în suflet;
 - Biruință asupra păcatului;
 - Pace și bucurie în încercări;
 - Relații pline de dragoste dumnezeiască, iar acestea vor fi doar începutul binecuvântării Mele, căci:
 - ✓ Te vei bucura de rodul trudei tale;
 - ✓ Rudele și prietenii tăi se vor întoarce la Mine;
 - ✓ Mii de suflete pe care nu le cunoști vor veni în brațele voastre ca să le sluiți spre slava Mea, iar acesta va fi doar un firav început al binecuvântării Mele, căci:
 - ❖ Te voi onora ca să înalți cu tărie Numele Meu în cetatea Iași, astfel încât:
 - ⇒ În 2010 vei deschide cel mai puternic ONG din Moldova care va trata cu puterea Evangheliei Mele bolile cetății (alcoolism, delicvență juvenilă, divorțuri, prostituție etc)
 - ⇒ În 2012 Shekinah va ține un concert creștin pe stadionul din Copou care va fi plin de căutători de Dumnezeu ;
 - ⇒ În 2014 Grăuntele cetății va fi ca ziarul cu audiență maximă din Iași;
 - ⇒ În 2016 Radio Neemia FM va fi postul de radio creștin relevant care va aduce Evanghelia în casele a zeci de mii de oameni;
 - ⇒ În 2018 se va înființa postul de televiziune creștin Neemia TV Internațional. Iar acesta va fi doar începutul binecuvântării Mele, căci:
 - Te voi face o Biserică model pentru întreaga Europă;
 - Vei trimite misionari și plantatori de Biserici în întreaga lume;
 - În mijlocul succesului te voi păstra smerit și Domnul, nu lucrarea va rămâne fericirea ta, și acesta e doar începutul binecuvântării Mele, căci:
 - ◆ Vei fi o Biserică model și pentru toate generațiile viitoare până la venirea Mea și
 - ◆ În ziua răsplătirii te voi pune să șezi împreună cu Mine pe scaunul Meu de domnie și vei fi lauda Mea specială, iar acesta va fi doar începutul, căci.....

Biserică Neemia, dar **dacă** nu te vei sfinți și **nu vei păzi poruncile Mele**,

- Necazurile vieții tot vor veni, oamenii te vor mai vorbi și de bine, dar nu te vor iubi și apoi vei primi:
 - Goliciune în suflet;
 - Rătăcire în Cuvânt;
 - Vechile păcate și robii vor reveni asupra ta;
 - Disperare în încercări;

- Relații bolnave, pline de răceală și judecată.
 - ✓ Vor veni din ce în ce mai puțini oameni la Biserică, iar cei care vor veni vor fi farisei și religioși, dornici de putere și slavă;
 - ✓ Mulți dintre fii tăi vor rătăci de la credință;
 - ✓ Oamenii vor huli Numele Domnului din pricina voastră și vei trasa o cărare strâmbă spre Dumnezeu;
 - ❖ În 2010 mulți dintre liderii Bisericii vor cădea în păcatul curviei;
 - ❖ În 2012 Biserica se va umple de învățături mincinoase;
 - ❖ În 2014 Biserica se va dezbină și se va rupe în două;
 - ❖ În 2016 vom trăi în minciună, lăudându-ne că suntem bogați, dar Hristos va fi la ușă și va bate;
 - ❖ În 2018 Hristos ne va vărsa din gura Lui;
 - ✓ Întreaga Românie va auzi de tragedia noastră și se va înfiora;
 - ✓ În ziua judecății, deși vom spune: “Doamne, Doamne”, Hristos ne va răspunde: “Nu vă cunosc, plecați de la Mine, voi toți care lucrați fărădelegea.”

Visul lui Dumnezeu pentru Biserica Neemia (și pentru orice altă Biserică locală) este mai minunat decât ne putem imagina. Pentru ca el să devină realitate, trebuie ca toți membrii Bisericii să umble cu consecvență pe căile Domnului.

Este nevoie ca Biserica să cunoască (sau să întrezărească) visul lui Dumnezeu pentru ea. De aceea, este nevoie să se predice despre visul Bisericii mult mai des. Oamenii își pierd repede țința și entuziasmul. Oamenilor trebuie să li se reamintească mereu și mereu visul lui Dumnezeu pentru comunitatea lor.

Visul trebuie reînnoit în primul rând la cele două conferințe anuale ale Bisericii, dar și cu alte ocazii de-a lungul anului. Dumnezeu este un Dumnezeu al binecuvântărilor, iar binecuvântarea pe care este El gata să o reverse asupra unei comunități este infinită. Însă primul pas este ca acea comunitate să creadă în visul lui Dumnezeu pentru ea.

Dumnezeu este sfânt și, pentru ca binecuvântarea să se reverse în dimensiunea Sa maximă asupra unei comunități, trebuie ca toți membrii acesteia să fie sfinți și să umble în căile Domnului. Biserica trebuie să fie unită și dedicată visului ei. Este de ajuns să fie un singur Acan care să persiste în neascultare, pentru ca Dumnezeu să își ia înapoi binecuvântarea (vezi Iosua 7). **Principiul** “Puțin aluat dospește toată plămădeala” rămâne **valabil și în Noul Legământ**. De aceea, Biserica Neemia trebuie să se îngrijească ca toți membrii ei să umble în căile Domnului. Pentru aceasta, trebuie să facem următorii pași concreți:

- Să se predice mai des despre visul Bisericii;
- Să sporim coeziunea Bisericii prin evenimente organizate doar pentru Biserică (ex. Conferința Bisericii);
- Formarea liderilor să devină o prioritate;
- Să avem o atenție sporită pentru cei care se atașează de Biserică;
- Să se intensifice vegherea unora asupra altora în cadrul grupurilor de casă.

Despre visul Bisericii am vorbit, așa că rămâne să mai discutăm despre celelalte puncte.

2. Creșterea coeziunii Bisericii

În Levitic 23 am descoperit faptul că, pentru consolidarea coeziunii unei comunități, este nevoie de sărbători, adică de evenimente în care întreaga comunitate să se adune în jurul

valorilor ei de bază. De aceea, cred că este extrem de important pentru Biserica noastră să avem o tabără cu Biserica și o conferință a Bisericii în fiecare an. Anul Bisericii, din pricina numărului mare de studenți, începe de fapt în octombrie și se termină în iulie-august. De aceea, cred că este foarte potrivit să avem în fiecare an o tabără cu Biserica în luna septembrie. Știu că resursele financiare sunt mici, dar fiecare pleacă vara în concediu. Noi am putea petrece concediile împreună în aceste 5-7 zile ale lunii septembrie. Programul va fi echilibrat: doar diminețile le vom petrece în jurul Cuvântului și în rugăciune. Restul zilei va fi program liber, liber, liber. Ideea este ca în această tabără din septembrie să ne aducem aminte de binecuvântările din anul precedent și să Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru ele, să ne reînnoim visul, valorile de bază și devotamentul față de Domnul, să stabilim obiectivele pentru anul care vine și să ne rugăm pentru împlinirea lor.

Apoi, la jumătatea anului universitar, este important să avem o conferință a Bisericii (de o zi jumătate), în care, alături de reînnoirea visului Bisericii, să ve aducem aminte de obiectivele stabilite și să vedem unde ne aflăm și ce trebuie să facem pentru a duce la bun sfârșit ceea ce am început.

Biserica crește și este vital să organizăm aceste două evenimente anuale (tabăra și conferința) pentru a consolida coeziunea comunității.

3. Formarea de lideri

Tot în Levitic descoperim faptul că Dumnezeu câștigă o comunitate la sfințire prin modele vii, care întrupează cu consecvență valorile divine. De aceea, dacă dorim ca întreaga comunitate să fie sfântă, trebuie să acordăm o atenție sfântă formării de lideri. Formarea de lideri trebuie să fie o prioritate pentru orice Biserică locală. În Biserica Neemia a început lucrarea Timotei, care își propune să formeze și să echipeze liderii grupurilor de casă. Pe viitor este nevoie și de o formare și o echipare specială a liderilor grupurilor de slujire. Avem nevoie să găsim strategia cea mai eficientă de formare de lideri de casă și de lideri de slujire. Dumnezeu să ne ajute să avem mereu ca prioritate a Bisericii noastre formarea de lideri.

4. Ucenicizarea celor ce se întorc la Domnul

Dacă formarea de lideri trebuie să fie o prioritate, aceasta nu înseamnă că putem neglija ucenicizarea celor întorși de curând la Domnul. Forța unei comunități este asemenea unui vector la care contribuie fiecare membru. Este important ca fiecare membru să își însușească viziunea Bisericii și să se deprindă să umble în căile Domnului. De aceea, va începe în curând lucrarea Iosua. Fiecare persoană care se va întoarce la Domnul în Biserica noastră va parcurge un curs de trei luni de zile, în care va cunoaște învățăturile de bază ale credinței și își va însuși viziunea bisericii.

Toți trebuie să fim o inimă și un suflet și să alergăm cu tărie spre aceeași direcție. De aceea, lucrarea Iosua are un rol extrem de important în drumul spre împlinirea visului BISERICII.

5. Integrarea creștinilor din alte Biserici

Orice Biserică locală care se dezvoltă, se confruntă cu următorul fenomen: mulți creștini din alte Biserici se îndreaptă către ea și vor să se integreze în ea. Acest fenomen este ca o sabie cu două tășuri. Pe de o parte, Dumnezeu poate trimite oameni foarte valoroși, deja formați, care să fie de mare ajutor Bisericii. Însă, pe de altă parte, pot veni creștini care nu sunt dornici să slujească sau nu sunt dispuși să își însușească viziunea Bisericii. Ei vor putea fi mereu un fel de „gigi-contra”, aducând multă tensiune și risipă de energie. Oare cum trebuie

să abordăm acest fenomen? Să nu uităm de unde am pornit: pentru ca binecuvântarea cerului să coboare cu putere peste o comunitate trebuie ca toți membrii ei să-și însușească visul lui Dumnezeu pentru acea comunitate și să umble cu consecvență în căile Domnului. În primul rând, facem distincția dintre un vizitator al Bisericii și un membru al Bisericii. Cel care este vizitator participă la întâlnirile publice ale Bisericii. Cel care este membru aparține unui grup de casă, este gata să se implice în lucrările de slujire ale Bisericii și trebuie să își însușească viziunea Bisericii.

Pentru creștinii din alte Biserici care sunt la început, grupul Iosua (acel curs de trei luni), va fi poarta cea mai firească de intrare în Biserică. Pentru creștinii maturi din alte Biserici, va fi de-ajuns să citească manualul grupului Iosua și să poarte o discuție de clarificare cu unul din prezbiteri. Apoi, va urma un proces natural de integrare în viața Bisericii: alipirea de un grup de casă, implicarea în slujire, etc.

6. Veghere unii asupra altora

Puținul aluat dospește toată plămădeala. Cartea Levitic insistă foarte mult pe principiul contaminării păcatului. Dacă închidem ochii în fața păcatului fratelui nostru, vom fi complici într-o imensă tragedie. Păcatul va aduce moartea fratelui nostru și se va răspândi cu rapiditate în comunitate. În comunitate va apărea întristare, delăsare, dezbinare. Noi, cei care am închis ochii, când păcatul de-abia își făcea loc în viața fratelui nostru, vom fi responsabili și vinovați de tragedia ce a urmat.

Da, suntem preocupați de formarea de lideri, de ucenicizarea celor întâi născuți, de integrarea vizitatorilor din alte Biserici, însă trăim în mijlocul unui real război spiritual și fiecare dintre noi putem fi amăgiți de Satan, să devenim un Acan, acel puțin aluat care începe să dospească toată plămădeala. De aceea, soluția este să veghem toți, unii asupra altora, ca nici unul dintre noi să nu persiste în vreun păcat și să se împietrească.

Trebuie să învățăm cu toții să veghem asupra celorlalți și să îi lăsăm pe ceilalți să vegheze asupra noastră. Aceasta este singura noastră șansă, dacă dorim să ne bucurăm de binecuvântarea cea mare pe care Dumnezeu vrea să o reverse peste orice comunitate sfântă.

x
x x

Cred că provocarea lui Dumnezeu pentru biserica Neemia prin cartea Levitic este aceea de a visa la binecuvântarea Sa cea mare și de a umbla cu toții în sfințenie pentru ca visul să devină realitate. Provocarea este imensă: este mai ușor să te asiguri că viața ta este sfântă, dar cum poți aduce sfințirea în viața întregii comunități de care aparții? Dar oare este posibil? Cartea Fapte ne arată că: „Da, este posibil!”. În capitolul 2, găsim minunatele versete 42 și 43: „*Ei stăruiau în învățătura apostolilor, în legătura frățească, în frângerea pâinii și în rugăciuni. Fiecare era plin de frică și prin apostoli se făceau multe minuni și semne.*” Dacă Duhul lui Dumnezeu a biruit în comunitatea din Ierusalim, înseamnă că poate birui și în biserica Neemia.

Cuprins

LEVITIC	– GHID DE STUDIU –
	Error! Bookmark not defined.
A. Rolul cărții în Pentateuh.....	4
B. Cortul Întâlnirii	9
C. Levitic – structura cărții	10
D. Levitic – întrebări ajutătoare pentru studierea cărții.....	12
LEVITIC	– COMENTARIU – ..23
I. Jertfe și preoți.....	23
1:1 – 3:17 Jertfele de mulțumire	23
a) 1:1-17 Arderea de tot	23
b) 2:1-16 Jertfele de mâncare	28
c) 3:1-17 Jertfa de părtășie	31
4:1 – 6:7 Jertfele pentru păcat	39
a) 4:1-35 Jertfele de ispășire	39
b) 5:1 – 6:7 Jertfa pentru vină	45
Legile jertfelor (6:8 – 7:38).....	51
1. Legea arderii de tot 6:8 - 13.....	51
2. Legea darului de mâncare 6:14 – 23	52
3. Legea jertfei de ispășire și legea jertfei pentru vină 6:24 – 7:10	53
4. Legea jertfei de mulțumire 7: 11- 38.....	54
CAPITOLELE 1-7 -- Concluzii și aplicații	58
Consacrarea preoților în slujba Domnului (8:1 – 10:20).....	62
1. 8:1 – 9:24 Consacrarea lui Aaron și a fiilor lui.....	62
2. 10:1-20 – Doi fii ai lui Aaron mistuiți de mânia lui Dumnezeu	68
II. CURĂȚIRI (11:1 – 22:33)	83
1) 11:1 – 15:33 Curățirea alimentelor, a trupului și a obiectelor	83
a)11:1-47 Curățirea alimentelor	83
b) 12:1-8 Curățirea femeilor după naștere	85
c) 13:1-59 Diagnosticarea leprei pe om și pe case	87
d) Levitic 14:1-57 Curățirea de lepră.....	89
e) 15:1-33 Curățirea de scurgeri de sămânță și de sânge	91
APLICAȚII - Levitic 11-15	94
a) capitolul 11 – Curățirea alimentelor.....	94
b) Necurățiile femeii	100

III. Sărbători.....	102
16:1-17:16 Sărbătoarea Curățirii.....	102
a) 16:1-34 Ziua ispășirii.....	102
b) 17:1-16 Locul pentru jertfe și interdicția de a mânca sânge	112
18:1-20:27 Curățirea relațiilor.....	114
a) 18:1-30 Curățirea relațiilor sexuale	114
b) 19 :1-37 Curățirea relațiilor sociale și spirituale	119
III. 19:19-31 Curățirea relațiilor spirituale	124
20:1-27 Pedepse capitale	128
Curățirea preoților și a jertfelor (21:1 – 22:33).....	134
a) 21:1-24 Curățirea preoților	134
b) 22:1-33 Curăția jertfelor și a celor ce mănâncă din jertfe.....	138
Capitolele 11-22 O SCURTĂ RECAPITULARE.....	143
III. Sărbători.....	150
Sărbători (23:1-25:55)	150
Trâmbița	156
Anul sabatic și anul de veselie (25:1-55).....	158
Binecuvântarea și blestemul (26:1-46).....	161
Recapitulare	171
Cartea Levitic și viața mea.....	176
Cartea Levitic și Biserica Neemia	177